

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

ZÁRÓTANULMÁNY

Ifjúsági önkéntes közösségek hálózata EFOP-1.3.6-17-2017-000002

BEVEZETÉS

Hiba! A könyvjelző nem létezik.

A PROJEKT BEMUTATÁSA	12
A projekt célja	9
Az „Ifjúsági önkéntes közösségek hálózata” projekt felépítése	11
A projektkoordináció szereplői	11
A PROJEKT TEVÉKENYSÉGEINEK ÉS EREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA	14
Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések	14
Elsősegélynyújtó képzés	14
Érzékenyítő tréning középiskolásoknak	15
Ifjúsági vezetőképzés a játék- és élménypedagógia módszereivel	16
Pedagógusok felkészítése – képzők képzése	17
Külső szakemberek kompetenciafejlesztő képzése	18
Ifjúsági önkéntes menedzsment képzés	19
Módszertanok	20
Ifjúsági önkéntesség, mint eszköz (különböző terepeken zajló munkák módszertana) – A terepmunka módszertana	20
Ifjúsági önkéntes fogadóhelyek akkreditációjának módszertana – Akkreditációs módszertan	20
Honlap és applikáció létrehozása	21
Programok, rendezvények	22
Táborok	22
Játszóteri programok biztosítása	22
Művészeti programok biztosítása	24
A művészeti tevékenységek rövid bemutatása	24
A tervezett programok célja	24
A kulturális értékek átadása	25
A művészeti bevonás programelem eredményei és megvalósulása	25
Sportprogramok biztosítása	26
Elsősegélynyújtó verseny	27
Hálózatosodás, partnerség	28
Szakmai műhelyek – workshopok	28
Konferencia	29
Jó Gyakorlatok gyűjtése és megosztása	29
Digitális oktatást segítő tabletek kiosztása	30
Műhelytanulmányok	30
Akcióterv készítése	30
Tanulmányorozat készítése	30
Projektirányítási Kézikönyv	31
Szakmai terv	31
Kérdőíves igényfelmérés	31
Minőségbiztosítás	32
Közbeszerzés	32

Projektmenedzsment	33
Projektszintű könyvvizsgálat	33
Kötelezően előírt nyilvánosság	33
Marketing tevékenység	34
Informatikai eszközök beszerzése	34
Bútorbeszerzés	34
A projekt keretén belül elkészült képzési módszertanok alkalmazása	34
A PROJEKT TEVÉKENYSÉGEINEK MEGVALÓSULÁSA RÉGIÓNKÉNT	36
ÉSZAK- ALFÖLDI RÉGIÓ	36
Régió rövid bemutatása	36
Projekt célja régió specifikusan	36
Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések	37
Programok, rendezvények	40
Hálózatosság, partnerek	42
Nyilvánosság	43
KÖZÉP- DUNÁNTÚLI RÉGIÓ	44
Régió rövid bemutatása	44
Projekt célja régió specifikusan	46
Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések	47
Programok, rendezvények	50
Hálózatosság, partnerek	53
Nyilvánosság	54
ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ	55
Régió rövid bemutatása	55
Projekt célja régió specifikusan	56
Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések	57
Programok, rendezvények	58
Hálózatosság, partnerek	62
Nyilvánosság	65
DÉL – ALFÖLDI RÉGIÓ	67
Régió rövid bemutatása	67
Projekt célja régió specifikusan	69
Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések	69
Programok, rendezvények	70
Hálózatosság, partnerek	74
Nyilvánosság	74
NYUGAT- DUNÁNTÚLI RÉGIÓ	76
Régió rövid bemutatása	76
Projekt célja régió specifikusan	79
Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések	81

Programok, rendezvények	86
Hálózatosság, partnerek	91
Nyilvánosság	92
DÉL-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ	93
Régió rövid bemutatása	93
Program célja régióspecifikusan	100
Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések	104
Programok, rendezvények	105
Hálózatosság, partnerek	108
Nyilvánosság	108
A PROJEKT JÁTSZÓTÉRI PROGRAMJAINAK MEGVALÓSULÁSA RÉGIÓNKÉNT	110
ÉSZAK-ALFÖLDI RÉGIÓ	110
A Debreceni játszótér rövid bemutatása	110
Tervezett programok célja	111
Tervezett programok megvalósulása	112
Együttműködések, partnerek	113
Nyilvánosság	113
Eredmények	114
KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ, DUNAÚJVÁROS	114
Játszótér bemutatása	114
Tervezett programok célja	115
Tervezett programok megvalósulása	115
Együttműködések, partnerek	120
Nyilvánosság	120
Eredmények	121
KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ, ESZTERGOM	121
Játszótér rövid bemutatása	121
Tervezett programok célja	122
Tervezett programok megvalósulása	122
Együttműködések, partnerek	123
Nyilvánosság	124
Eredmények	124
KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ, Bánhidai lakótelep és Kertvárosi lakótelep	125
Játszótér rövid bemutatása	125
Tervezett programok célja	126
Tervezett programok megvalósulása	128
Együttműködések, partnerek	129
Nyilvánosság	129
Eredmények	130
ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ, MISKOLC	131

Játszótér rövid bemutatása	131
Tervezett programok célja	132
Tervezett programok megvalósulása	132
Együttműködések - partnerek	134
Nyilvánosság	134
Eredmények	134
DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓ, OROSHÁZA	135
Játszótér rövid bemutatása	135
Tervezett programok célja	136
Tervezett programok megvalósulása	137
Együttműködések, partnerek	139
Nyilvánosság	140
Eredmények	140
DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓ, SZEGED	141
Játszótér rövid bemutatása	141
Tervezett programok célja	142
Tervezett programok megvalósulása	143
Együttműködések, partnerek	146
Nyilvánosság	147
Eredmények	147
Mozgó játszóterek – 4000 fő	148
A PROJEKT MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉGEK BEMUTATÁSA	150
A művészeti tevékenységek rövid bemutatása	150
Művészeti programok a közösségek fejlesztéséért	150
Tervezett programok célja és megvalósulása	151
A művészeti bevonás programelem eredményei	153
A PROJEKT SPORT TEVÉKENYSÉGEINEK BEMUTATÁSA	154
A sport tevékenységek rövid bemutatása	154
Tervezett programok célja és megvalósulása	154
ÖSSZEFOGLALÁS	156
A projekt értékelése	160

BEVEZETÉS

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület az ország egyik legnagyobb karitatív szervezeteként évente több százezer rászoruló embernek nyújt segítséget. A máltai szemléletmód szerint az igazi segítség nem csupán a pillanatnyi szükségletet enyhíti, hanem annál többet ad. A Máltai Szeretetszolgálat munkatársai és önkéntes segítői keresztény szellemiségen alapuló szolgálatot végeznek. Álláspontja szerint a leszakadó, kirekesztett emberek felemelése akkor lehet sikeres, ha a többség is elfogadja őket, ezért a máltai misszió fontos része a társadalom megszólítása, az emberek bevonása a segítő programokba. Tevékenysége mindig az emberre irányul, programjai, modellkísérletei súlyos társadalmi problémákra keresnek gyakorlatias válaszokat, melyekkel napjainkra meghatározó tényezőjévé vált a magyarországi kortárs szociális professzióknak.

A kezdetek

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a rendszerváltozás óta fokozatosan fejlődött országos hálózattal rendelkező szervezetté, tevékenysége mára három részre osztható:

Hagyományos karitatív feladatok ellátása – jelentősen támaszkodva az önkéntes hálózatra és a szeretetszolgálat helyi, települési önkéntes csoportjaira;

Részvétel a szociális és egészségügyi ellátórendszer intézményes szegmensében (főbb típusai: idősgondozó, hajléktalanokat, fogyatékkal élőket, szenvedélybetegeket ellátó, családsegítő és gyermekjóléti, továbbá egészségügyi intézmények, szolgálatok);

Valamint egyes társadalmi problémákat célzó innovatív programok, modellkísérletek működtetése.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a több mint 900 éves Szuverén Máltai Lovagrend magyarországi segélyszervezete. Jelmondata a hit védelme és a szegények szolgálata, jelképe a nyolcágú máltai kereszt. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 1989. február 4-én alakult meg. Alapító elnöke Kozma Imre atya. Alig néhány hónappal a megalakulása után a Máltai Szeretetszolgálat történelmet formáló tényezővé vált a keletnémet menekültek befogadásával. 1989 augusztusa és novembere között 48.600 menekült ellátását szervezte meg. Nem sokkal később Romániában fegyveres összecsapások törtek ki a diktatúra megdöntésére, majd a volt jugoszláv államok között robbant ki véres háború. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat emberek ezreit mentette ki a háború sújtotta területekről, és hosszú időn át gondoskodott menekültek tömegéről. A kilencvenes években súlyos társadalmi feszültségekre koncentrált, először csináltatott szemüveget hajléktalan embereknek, bevezette Magyarországon a jelzőrendszeres házi gondozást, megnyitotta az első kerekesszék-javító műhelyt, önkéntes csoportjain túl napjainkra közel 300 intézményt felölelő intézményrendszert hozott létre.

A Szeretetszolgálat katolikus szervezet, amely Nagycsütörtököt tartja kiemelt ünnepének. Ezt az ünnepet úrvacsorának nevezik és hozzátartozik a lábmosás is, e nélkül a Nagycsütörtököt befejezetlennek tartják. A szeretetteljes alázatot jelképező gesztus a máltai szervezet számára azt jelenti, hogy a segítőknak mindig készen kell állniuk a lehajlásra. Kozma Imre atya ezt úgy fogalmazta meg, hogy nem lehet másképp segíteni a másik emberen, csak úgy, ha találkozunk vele. Valójában csak azt fogadjuk be, akit beengedünk az életünkbe. Ez az elv jelenik meg a

jelenléten alapuló munkában, melynek során a Máltai Szeretetszolgálat képviselői az adott közösség mindennapjainak részeseivé válnak, megismerik gondjaikat, szembesülnek az előttük álló kihívásokkal. Tevékenységüket a kísérés jellemzi. A segítségnyújtás első lépése a befogadás, a második a jelenlét, a harmadik a kísérés. A segítőnek elég közel kell lennie, hogy részleteiben lássa a bajokat, de kellő távolságot is kell tartania, hogy az egészséget se tévessze szem elől. A Máltai Szeretetszolgálat küldetéséből adódó feladatai mindig az emberről szólnak, és lehetőség szerint személyre szabott segítséget kínálnak. A Szeretetszolgálat tapasztalatai szerint nem léteznek univerzális, mindenkinél alkalmazható megoldások, a problémákra személyes, vagy legalábbis helyi válaszokat keresnek.

Mindennapok

A Máltai Szeretetszolgálat mindennapos tevékenységét egyfajta szolgálat jellemzi: ételt és ruhát osztanak, szállást kínálnak a fedél nélkülieknek, ügyet intéznek az arra rászoruló emberek helyett. A szolgálat ilyen értelemben azt jelenti, hogy a bajba jutottak előtt mindig nyitva áll egy ajtó, van egy bármikor felhívható telefonszám, van hová fordulni a segítségre szorulóknak. Maga az adomány jóformán bármi lehet: téli tüzelő, jogi tanács, éjszakai menedék, orvosi ellátás vagy éppen lelki vigasz.

A programok súlyos társadalmi problémákra keresnek gyakorlatias válaszokat. Így indultak útjára a cigánytelepeket és a szegregált közösségeket körülvevő láthatatlan falak lebontását célzó integrációs programok, és a nyomor felszámolására irányuló modellkísérletek. A karácsonyi „Adni öröm!” akcióban adományozók tízezrei küldhetnek tartós élelmiszert a rászorulóknak számára.

A Máltai Szeretetszolgálat az ország egyik legnagyobb egyházi civil szervezete, országosan több mint 300 intézménnyel és szolgáltatással, mely kezdettől fogva az önkéntes tevékenység számtalan formájának megszervezése, és adományok gyűjtése és szétosztása által nyújt támogatást a rászorulóknak.

Nem csupán hazai, de számos külföldön végzett segítő munka, szolgálat fűződik a nevéhez, Erdélyben, Kárpátalján, Horvátországban, Szerbiában és Szlovéniában is rendszeresen aktív szerepet vállalnak a magyar máltai szervezet önkéntesei.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület országos, regionális, települési szinten egyaránt rendelkezik intézményi kapcsolatokkal az ifjúságügy területét illetően, munkáját összehangoltan végzi a családvédelem, gyermekvédelem, a formális oktatási rendszer, a munka világa, az egészség – sport – drog, a környezetvédelem, fogyasztóvédelem, a kultúra, a fogyatékkal élők, kisebbségek, bűnmegelőzés – reszocializáció területén működő ifjúsági, egyházi és civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, hivatalokkal.

Az Egyesület célja a meglévő programok, szolgáltatások fenntartása mellett azok továbbfejlesztése mind tevékenységek mentén, mind területi szinten. Fejlesztésre, fejlődésre lehetőséget ad a program minden régiót érintő jellege és az, hogy a korábbi években civil szervezatként a projektet érintő tevékenységeikre, együttműködéseikre, helyismereteikre épülhetnek a tervezett szolgáltatások, tevékenységek.

Az ifjúsági programok tudatos tervezése, színesítése az Egyesület alapvető feladata, olyan településeken is, ahol a szervezet az egyetlen lehetséges szereplő, szolgáltató. A szabadidős programoktól az egyéni fejlesztő foglalkozásokon át a közösségi megmozdulásokig minden területen jelen van és szeretné tevékenységét tovább fejleszteni.

Ifjúsági programjaihoz kapcsolódóan megjelennek a prevenciós jellegű szolgáltatásai, a tájékoztatás, információnyújtás. Együttműködik a természetes segítők körével, professzionális segítőkkel (ifjúságsegítők, ifjúsági referensek, pedagógusok, óvónők, pszicho-pedagógusok, szociálpedagógusok, konduktorok stb., pszichológusok, gyermek- és ifjúságvédelem szakmai munkatársai, szabadidő-szervezők, edzők, szakkörök, csoportok vezetői, szociális segítők, közművelődési szakemberek, művelődésszervezők, animátorok, orvosok, egészségügyi szakfeladatot ellátók, drog-prevenció szakemberei, rendőrök, bűnmegelőzésben, büntetés-végrehajtásban tevékenykedő szakemberek, ifjúsági művészek).

A programban a meglévő együttműködési formákon túl újabb partnerek bevonásával (közigazgatás, tudomány, ifjúságkutatás, politika, média) tovább erősödik a helyi közösség megtartó ereje, a szakmaközi és szektorok közti együttműködés új formái épülhetnek fel.

A szervezet a kezdetektől fontosnak tartja az innovatív megoldások kidolgozását, adaptálását a helyi igényeknek megfelelően. A továbbiakban is a szükségletek és igények mentén célja kitekinteni hazai, külföldi megoldások és saját fejlesztésű programok bevonásával. Több olyan innovatív programmal is rendelkezik, mely saját fejlesztésből indult és ma már a szociális, oktatási, egészségügyi ellátó rendszer része.

A PROJEKT BEMUTATÁSA

A projekt célja

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program a magyar Partnerségi Megállapodás „társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése” prioritását valósítja meg, hét fő beavatkozási irányon keresztül, amelyek közül jelen konstrukció az együttműködő társadalomról szóló irányhoz kapcsolódik.

A Felhívás célja az volt, hogy a hazai közösségi nevelés továbbfejlesztése és széleskörű elterjesztésével segítse a minőségi neveléshez, cselekvő közösségi létformához való hozzáférés egyenlő esélyekkel történő biztosítását a társadalom számára.

Fontos cél volt továbbá, a fiatalok szociális kompetenciáinak fejlesztése, a közösségi önkéntes munka és az egyéni fejlődés közötti kapcsolódás vizsgálata és disszeminálása.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Ifjúsági Önkéntes Közösségek Hálózata projekt egy több pillérből álló elképzelés, melynek fő célja volt egy olyan ifjúsági önkéntes rendszer kialakítása és fenntartása, amely egészen a középiskolát megelőző évektől abba az irányba tereli a fiatalokat, ami biztosítja számukra a folyamatos részvételt, az önkénteskedés által kialakult közösségi élményt és annak állandóságát, hálózatba történő szervezését.

A projekt konstrukciójával összhangban a program célja volt az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, a korosztályok és a hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi integrációjának elősegítése, a fiatalok helyben maradásának, aktív és tudatos szerepvállalásának, a gyermekek és fiatalok önmaguk és mások jövőjét pozitívan formálni képes felnőttekké nevelése és fejlesztése.

A projekt specifikus céljai között szerepelt továbbá, hogy:

- bővüljön a helyi települési ifjúsági szolgáltatások köre és minősége, a fiatalok alulról jövő kezdeményezéseinek felszínre kerülésével.
- bővüljenek a fiatalok társadalmi és fizikai aktivitását célzó helyi programlehetőségek.
- erősödjön a fiatalok helyi közösségi részvétele.
- erősödjenek a helyi civil és intézményi szereplők közötti együttműködések.
- közösségi hálózatok kialakítása.

A projekt a fiatalok nem formális oktatásán keresztül hozzájárult a tanulás minőségi fejlesztéséhez, a kulturális értékteremtéshez, az önkéntesség elterjedéséhez, és a tudatos önfejlesztésen, értékeken alapuló közösségi társadalom kialakulásához.

A projekt közvetlen célcsoportjába tartoztak azok a személyek, akik a projekt megvalósítása során létrejött eredmények közvetlen hasznélvezői voltak: a kevésbé fejlett régiókban élő, 8-25 év közötti gyermekek és fiatalok, különös tekintettel a hátrányos helyzetűek.

A projekt közvetett célcsoportja volt továbbá azon személyek és szervezetek köre, amelyek nem a projekt eredményeinek közvetlen használói, de összetett mechanizmusokon keresztül a projekt eredményei és hatásai az ő helyzetüket is befolyásolták. E csoportba tartoznak azon

személyek vagy szervezetek, akár vállalatok, amelyek a projekt tevékenységeinek eredményeit, szolgáltatásait, vagy termékeit használták, felhasználták, annak haszonélvezői lettek: a fiatalok aktív szerepvállalása és segítségnyújtása által a helyi ifjúsági közösségek, civil szervezetek (és ezek tagjai, önkéntesei), különösen a hátrányos helyzetűekkel foglalkozók.

Az önkéntesség felé forduló fiatalok érdeklődésének és aktivitásának kielégítése szempontjából fontos célcsoport volt az őket oktató, gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó szakértők, pedagógusok, hitoktatók, lelkészek, illetve a közösségi ifjúságnevelés iránt érdeklődő felnőttek.

Az érintett (8-25 éves) korosztály fiataljainak családtagjai is ide tartoznak, hiszen a közvetlenül érintett gyerekek közösségi életben való aktív részvétele, kompetenciáinak fejlődése közvetetten rájuk is hatással van.

A projekt átfogó céljainak teljesülése szempontjából fontos közvetett célcsoport volt még a települési önkormányzatok és azok által fenntartott intézmények köre, illetve a jelen konstrukció által képviselt elvek mellett elköteleződött szervezetek, intézmények.

A gyermekek, fiatalok bevonása a korosztályi sajátosságoknak megfelelő módokon történt:

- a meglévő települési szervezeteken keresztül (iskola, gyermekjóléti szolgálat, polgármester),
- a meglévő közösségeken keresztül (játsház, sport klub, táncház, egyházi közösségek, kisebbségi önkormányzat, nagycsaládosok szervezetei),
- az elmúlt évek során kialakult személyes kapcsolati háló felhasználásával,
- online közösségi oldalak révén (kapcsolati hálózatok révén),
- új egyéni és közösségi programok bevezetésével (nyílt nap, táborok, ünnepek közös megtartása, stb.), egyénileg hasznos információk, tudások elérhetővé tételével,
- hiánypótló szolgáltatások (pl. szakértői segítség nyújtásával, internetezési lehetőség) nyújtásával,
- diákönkormányzatok, ifjúsági, integrált közösségi szolgáltató terek megszólításával,
- civil kerekasztalok, kulturális intézmények, könyvtárak, sportkörök elérésével,
- illetékes kormányhivatalokkal, munkáltatókkal, országos lefedettségű érdekvédelmi szervezetekkel való együttműködések által
- hagyományos hirdetés, reklám, hírlevél, szórólap, információs füzet kiadásával, alkalmazásával.

Az „Ifjúsági önkéntes közösségek hálózata” projekt felépítése

A projektkoordináció szereplői

A projektmenedzsment az Országos Ifjúsági Önkéntes Központ keretében dolgozott budapesti székhellyel. Tagjai: egy projektmenedzser, egy pénzügyi vezető, egy módszertani vezető és egy projektasszisztens voltak, a projekt szakmai tartalmának a tervek szerinti megvalósulásáért a szakmai vezető felelt.

A szakmai megvalósításban kitüntetett szerepe volt a hat konvergencia régióban található Regionális Ifjúsági Önkéntes Központnak. A projekttel kapcsolatos helyi (régiós) irányítás feladatát egy-egy régiós ifjúsági önkéntes koordinátor látta el. Alapfeladatuk volt, hogy az adott régió egyes MMSZ programjainak vezetőinél összegyűjtsék az önkéntes tevékenységre vonatkozó igényeket. Az ő dolguk volt az is, hogy az önkéntesnek jelentkezőket összekössék a megfelelő fogadó hellyel, olyan programhelyszínnel, ami megfelel az önkéntes igényeinek, képességeinek, és ami nagyon fontos: motivációinak, érdeklődési körének.

A projekt alapvetően egy négy pillérré épülő modell volt, melynek átfogó célja a fiatalok önkéntes segítőként való tevékenykedési lehetőségeinek elősegítése, vonzóvá és könnyen elérhetővé tétele, ennek érdekében és ezt fenntartandó, országos és regionális ifjúsági önkéntes központok létrehozása és működtetése. A négy pillér egymással összefüggően és külön-külön is működik.

Az I. pillér a középiskolás diákoknak az ifjúsági segítő képzését jelenti. A segítségre való képesség a fiatalok érettségének fontos feltétele. A segítés fizikai (pl. elsősegélynyújtás), lelki (pl. kortárs segítés) és szociális (pl. érzékenyítés) aspektusaira is fontos felhívni a figyelmet. A II. pillér e hármas egységet modellezné le a középiskolákban meginduló ifjúsági segítő képzéssel, melynek része az elsősegélynyújtás (ez nem a projektből finanszírozódott), egy élménypedagógiára építő, ifjúsági, kortárs vezetőképzés, és egy komplex társadalmi érzékenyítő tréning.

A pillér megvalósításának célja az volt, hogy a középiskolákban létrejöjjön egy olyan képzett mag, amelynek tagjai képesek segíteni embertársaiknak, egymásnak, érzékenyek mások problémáira, és cselekvően képesek segíteni mind fizikailag, mind lelkileg és érzékenyek a szociális hiányokból fakadó problémákra.

A pillér megvalósítása során kidolgozásra kerültek az egyes képzések módszertani anyagai, lezajlottak az oktatások, képzések, sor került országos elsősegélynyújtó verseny és találkozó megszervezésére és lebonyolítására, illetve táborok megrendezésére is, ahol a középiskolás diákok mellett a fiatalabb, általános iskolás korosztály (8-14 év) tagjai is jelen lehettek.

A II. pillér az ifjúsági önkéntesek fogadóhelyének akkreditációját jelentette. Hazánkban az utóbbi években megfigyelhető tendencia volt, hogy egyre több fiatal, diák szeretne önkéntes munkát végezni, önkéntes segítő csoportokhoz csatlakozni. Az országban nagy számban működnek olyan szervezetek, amelyek fogadóhelyként lehetőséget tudnak biztosítani a fiataloknak az önkéntes segítéshez, ám részükről nincs egységes szabályozási keret arra vonatkozóan, hogy a gyerekeket és fiatalokat milyen alapvető feltételek várják a szervezeteknél, illetve melyek azok a minimum feltételek, amelyeket a gyerekek fogadására teljesíteniük kell ahhoz, hogy biztonságos és stabil hátteret tudjanak biztosítani számukra.

A fiatalok növekvő segítési szándéka mellett 2016. január 1-je óta a középiskolákban bevezetésre került a kötelező közösségi szolgálat a 9-12. osztályos tanulók körében, amely során a diákoknak legalább 50 óra közösségi szolgálatot kell teljesíteniük különböző területeken. Ennek kapcsán is felmerül az igény arra vonatkozóan, hogy létrejöjjön egy olyan, egységes minősítési minőség- és felelősségbiztosítási rendszer, amely mind a diákok, mind pedig szüleik számára megnyugtató lehet a biztonságuk kapcsán.

Az erre vonatkozó módszertan kidolgozása volt e pillér feladata, mely több célt is szolgál. A kidolgozott rendszer egyrészt tájékoztatja a fiatalokat arról, hogy mi várja őket a közösségi szolgálat teljesítésekor, mire és hogyan készüljenek, másrészt szabályozza az önkéntes segítők feladatainak rendszerét, ami a fiataloknak és szüleiknek is hasznos és biztonságos háttérrel, illetve visszajelzést is jelent, hiszen szabályozott keretek között tudhatják gyermeküket.

Mindezekén túl a rendszer a fogadó, civil szervezetek számára is fontos lehet, hiszen számukra is cél egy olyan hálózat kialakítása, amelyben ők regisztrált, akkreditált (és ezzel biztonságos) helyként vannak jelen, és amely biztosítja a fiataloknak a pozitív élményeket, ezzel együtt pedig a későbbi visszatérést is az önkéntes segítők közé.

Ezen kívül a rendszeren keresztül a fogadó szervezeteknek lehetősége van a bemutatkozásra is, így hatékonyabb lehet a választás, illetve a minőségi munkavégzés valószínűsége is. A folyamatos minőség fenntartása érdekében a szervezetek 2 évente újra átesnek az akkreditációs folyamaton.

E pillér megvalósítása országos, közös cél és érdek volt, hiszen mindenhol közösség-szervező erő az önkénteskedés, a segítség. Fontos, hogy ezzel kapcsolatban a fiataloknak mindenképpen pozitív tapasztalatai és élményei legyenek, és a visszatérést, vagy éppen a körben maradást szorgalmazza számukra. Ha örömet, hasznos elfoglaltságot adva megszerettetjük az önkéntes munkát a diákokkal esélyt teremtünk, hogy felnőtt korukban aktív önkéntesei lesznek a társadalomnak, valamint, hogy ők maguk is érzékenyebbé válnak a társadalmi problémák felé, s saját kortársaik között is követendő példa lesz az önkéntes feladatvállalás.

A pillér megvalósítása során kidolgozásra került egy módszertani anyag az ifjúsági önkéntesség fogadóhelyeinek minőségbiztosításához és akkreditációjához, amely a fogadó szervezetekkel közösen, egyeztetve jött létre.

A tevékenységet egy közösségi ifjúságnevelést segítő online felület (honlap) kialakítása kísérte, és egy olyan alkalmazás, applikáció létrehozása segíti a meglévő keretek továbbfejlesztését és tartalombővítését.

A III. és IV. pillér szorosan összefüggött, mivel a megvalósuló önkéntességi modell, mint elméleti és átfogó cél fizikai kifejezése a regionális önkéntes központok létrehozása és működtetésén keresztül tudott megvalósulni.

A Máltai Szeretetszolgálat karitatív szervezatként több ezer önkéntessel dolgozik együtt, köztük sok fiatallal. Három területen mutattuk be, hogy milyen ereje lehet az önkéntességnek az ifjúsági közösségek szervezésében, a hátrányos helyzetű fiatalok bevonásában és megtartásában. Ezek a területek: a játék és a játszótérek, a sport és a művészeti nevelés területei.

A hálózatosodás kiépítése céljából országos és regionális ifjúsági központokat hoztunk létre melyek összefogják mind a középiskolákban, mind a terepen folyó közösségi szervezést és ifjúsági közösségi munkát. A terepen és az önkéntes központokban dolgozó munkatársaknak, illetve a gyerekekkel, fiatalokkal foglalkozó szakembereknek különböző kompetenciafejlesztő

képzéseket biztosítottunk önkéntes menedzsment, játékkészség fejlesztés és telepi segítség terén.

A bevont gyermekek és fiatalok egész évben, különböző találkozókon, versenyen, fórumokon, kirándulásokon, táborokban találkozhattak. A szakemberek pedig rendszeres tapasztalatcserén, szakmai műhelyeken, workshopokon, konferenciákon cserélhették ki tapasztalataikat.

A pillérek megvalósítása során kidolgozásra kerültek az ifjúsági önkéntesség modellek, tevékenységek módszertanai, sor került ifjúsági önkéntes menedzsment képzésekre, illetve külső szakemberek kompetenciafejlesztésére. Előbbi képzések a fiatalok önkéntesség felé fordulásának elősegítéséhez voltak szükségesek, utóbbi pedig a már önkéntes segítőként tevékenykedő fiatalok megtartásához, valamint a terepmunka, és programok szakszerű lebonyolításához volt elengedhetetlen.

Ezen pillérek megvalósítása foglalta magában a regionális rendezvényeket: sportprogramokat, művészeti nevelés – zene- és mozgásművészet – képzőművészeti témájú programokat, játszóterek működtetését, illetve a nyári táborokat.

A PROJEKT TEVÉKENYSÉGEINEK ÉS EREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA

Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések

Elsősegélynyújtó képzés – 676 fő

Saját erőből megvalósult projekt elem a 12 illetve 4 órás elsősegélynyújtó képzés, képzésenként 50 fő részére, 14 középiskolában valósult meg. Az elsősegélynyújtó képzési programot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Mentőszolgálata és a Német Máltai Szeretetszolgálat tapasztalataira építve, iskolai elsősegély nyújtási tanfolyamok keretében valósítottuk meg. A tanfolyamokon általános és középiskolai diákok professzionális, az életkorukhoz igazodó elsősegély oktatásban vettek részt, távlati célunk, hogy a tanfolyamot legeredményesebben elvégzőkből iskolai elsősegély szolgálat alakuljon.

Fontosnak tartjuk, hogy fiatalok a program által megtanulták a balesetet szenvedőknek szakszerűen segíteni, felismerni a legsúlyosabb betegségeket – adott esetben életet menteni – megerősítve bennük a másokért való felelősségvállalás, másokról való gondoskodás tudatának fontosságát.

A résztvevők képesek lesznek a tanfolyam végére felismerni a legsúlyosabb kórképeket, mint:

- szívinfarktus
- hirtelen szívhalál
- agyvérzés
- súlyos asztmás roham
- görcsállapotok
- súlyos allergiás reakció
- vércukorszint csökkenésével járó állapot
- ájulás
- Képesek a mentő kiérkezéséig segítséget nyújtani és szükség esetén elkezdni az alapszintű újraélesztést.
- Ezen felül megtanulták, hogy a gyakori balesetek esetén mi a teendő:
- áramütés
- leggyakrabban előforduló mérgezések
- vérzések csillapítása, sebellátás
- közlekedési balesetek
- égési sérülések
- légúti idegentest eltávolítása

A tanfolyam elvégzéséről a hallgatók tanúsítványt kaptak.

Az elméleti előadást mindenki együtt hallgatta meg, a gyakorlati oktatások hatékonyabbak voltak kisebb csoportban – könnyebben, gyorsabban és többet tudnak gyakorolni – ezért 25 fős csoportokra osztottuk szét a hallgatókat.

A projekt teljes időszaka alatt évi 6 elsősegély képzést terveztünk lebonyolítani a fiatalok körében. 6 képzés/év, azaz a projekt megvalósítási ideje alatt összesen 18 képzés került megrendezésre, melyet az MMSZ Egyesület finanszírozott.

Érzékenyítő tréning középiskolásoknak – 496 fő

A komplex érzékenyítő képzést középiskolásoknak a Hétfa Kutatóintézet és Elemző Központ a szociális érzékenyítő képzéseket pedig saját munkatársaink végezték. A nem formális keretek között zajló felkészítések, képzések célja volt a bevont fiatalok egyéni- és közösségi fejlesztése, különösen a társadalmi ismeretek, menedzsment és irányítás, civil- és közszféra tématerületek megismerésén, a vezetői kompetenciák fejlesztésén, valamint a társadalmi problémák projektjellegű megoldásán keresztül.

A közvetlen célcsoport fejlesztése különösen a társadalmi ismeretek, menedzsment és irányítás, civil- és közszféra tématerületek megismerésén, a vezetői kompetenciák fejlesztésén, valamint a társadalmi problémák projektjellegű megoldásán keresztül zajlott.

Ezeken túl a kompetenciafejlesztések (kulcskompetenciák: problémamegoldó képesség és kreativitás, tanulási és gondolkodási képességek), jártasságok és készségek fejlesztése, generikus tudásanyag fejlesztése, kapcsolatteremtő képességek, szociális készségek fejlesztése is cél volt. A projekt módszer lehetőség adott a kommunikációs és digitális kompetenciák fejlesztésére, javult a hatékony önálló tanulás csoportban való szervezésének képessége (a „tanulás tanulása”) a közösségekben.

Fontos feladatunk volt az állampolgári kompetenciák fejlesztése is: társadalom ismeretek, csoport és egyén, jogi ismeretek, kommunikációs ismeretek, személyiségfejlesztés, pszichológiai ismeretek bővítése, hagyományos és közösségi médiumok és szerepük a közösség formálásában. Az állampolgári kompetenciák átfogóak, azoknak a kompetenciáknak a halmazaként írhatóak le, amelyek az egyén számára lehetővé teszik az állampolgári szerepvállalást. Fontos ismeretek a témakörben, melyek elsajátítása a cél volt: a helyi, regionális, nemzeti, európai, nemzetközi szakpolitikák kidolgozásának folyamatában részt vevő intézmények szerepének és feladatainak ismerete is.

A találkozások egy részében a vállalkozói kompetenciák fejlesztése zajlott: a változás kiváltására való törekvés, külső tényezők által kiváltott újítások üdvözlésének képessége, felelősségvállalás, kitűzött célok megvalósításának képességét fejlesztettük. A vállalkozói kompetencia része a változáshoz való pozitív viszonyulás, az egyén saját (pozitív és negatív) cselekedetei iránti felelősség vállalása, a célok kitűzése és megvalósítása, valamint a sikerorientáltság. Tervezés, szervezés, elemzés, kommunikáció, cselekvés, eredményekről való beszámolás, értékelés, dokumentáció képessége. Projektek kidolgozásához, végrehajtásához szükséges készségek fejlesztése a projektmunkák elkészítése során csiszolódt. Együttműködésre épülő rugalmas csapatmunka, személyes erősségek, gyengeségek, események elébe menő cselekvés, a változásokra való pozitív reagálás, kockázatok felmérése, és kellő időben való vállalása, kezelése végig kísérte a 30 órás folyamatot.

A képzés elvégzéséről a diákok igazolást kaptak.

A képzésnek 2020 év elején kezdtük meg és még a Pandémia (COVID 19) márciusi megjelenése előtt 4 helyszínen (Kadarkút, Nyíregyháza, Pécs, Debrecen) sikeresen be is fejeztük. A többi

tavszra tervezett képzést sajnos le kellett mondani. A nyár folyamán előkészítettük az őszi képzésüket, de megkezdett beszerzést végül nem követte szerződéskötés, mert szeptember 14-től az iskolák újra nem fogadhattak külsősöket.

Ifjúsági vezetőképzés a játék- és élménypedagógia módszereivel - 303 fő

Az ifjúsági vezetőképzést az Élménypedagógia Egyesület trénerai tartották. Az ifjúsági vezetők képzésének fő iránya az volt, hogy a fiatalok közösségei, alulról jövő kezdeményezései megfelelő utat találjanak maguknak, hatékonyan tudjanak integrálódni a társadalomba, ezzel is teret engedve az innovációknak, a társadalmi újításoknak.

A program célja volt továbbá, hogy ifjúsági önkéntescsoportokat készítsen fel az önálló működésre, valamint az önkénteseket segítse konstruktív életvezetési készségek kialakításában.

Az ifjúsági önkéntescsoportok önálló működésre való felkészítése során olyan nem formális (non-formális) tanulási keretekre építettünk, amelyek a képzést követően is segítették az önkéntescsoportok önálló működését. Emellett fontos cél volt, hogy az önkéntességen túlmutatóan a tanulási folyamat támogassa az életvezetési és munkavállalói készségek, kompetenciák fejlődését is, vagyis összhangban legyen az ifjúsági közösségi szolgálat és önkéntesség távlati céljaival.

A nem formális tanulás eszközei segítettek elérni azokat a fiatalokat, akiket a formális keretek közötti tanulási folyamatokba nem vagy kevésbé sikerült bevonni. Ezen belül azért kapott kiemelt szerepet az élménypedagógia, mert olyan cselekvésen alapuló tanulási forma, ami a nagyobb mozgásigényű vagy a hagyományos oktatási keretek között nem vagy nehezen bevonható fiatalok számára is vonzó. Az élménypedagógiai programok során tapasztalati tanulásra került sor, vagyis a résztvevő fiatalok az általuk átélt élményekre reflektálva tanultak. Ez a konkrét, személyesebb tanulási mód közelebb állt azokhoz a fiatalokhoz, akiket a főként verbalításra, memorizálásra és akadémikus készségekre építő tantermi keretek nem szólítottak meg. Így nemcsak a tanuláshoz való viszonyukban volt változás, hanem az önértékelésükben és kezdeményező-készségükben is.

A saját élményre való reflexió, a tanulótársaktól és a facilitátortól kapott visszajelzések segítettek abban is, hogy önképüket formálják és a sorsuk alakításáért érzett kontroll helye belsőbbé (locus of control) váljon. Az élménypedagógiai programok során gyakran tapasztaltuk az agencia, személyes hatóerő érzetének erősödését.

Fiatalok vezetőképzésének felépítése a következő volt:

- Ifjúsági önkéntes- és vezetőképzés
- Önkéntesprojekt
- Program lezárása és a csoport önálló működésre való felkészítése

A képzés első napja a csapatépítést és az önkéntesprojekt tervezését szolgálta. Az első napok során a résztvevőket élménypedagógiai tevékenységek segítették abban, hogy még inkább megismerjék egymást, kialakítsák a csoportnormákat és felkészüljenek arra, hogyan fognak önállóan végrehajtani egy önkéntesprojektet.

Az önkéntességre való készülés során olyan kooperatív projektfeladattal dolgoztak, amely segítette a későbbi önálló csoportműködésre való felkészülésüket. Az önkéntesség

megvalósítása során a tevékenység helyszínét és jellegét a résztvevők határozták meg: ott és azt a fajta önkéntes munkát valósították meg, ami számukra és a helyi közösség számára a leginkább releváns. A segítség nyújtásán túl az önkéntesség tanulási lehetőségként is szolgált. A jelenlévő trénerek és asszisztens abban segítette a résztvevőket, hogy:

- reflektáljanak a saját tanulásukra egyénileg és csoportként is;
- kipróbáljanak a csoport számára hasznos facilitációs formákat, amiket a későbbiekben is tudnak használni önállóan;
- az önkéntes projekt biztonságos körülmények között valósulhasson meg.

Az utolsó nap során a csoportos tanulási folyamat lezárása történt. A résztvevők visszatekintettek az önkéntes projektekre és az elmúlt napokra. A záró alkalom célja a reflexió és az, hogy a jövőben a csoport önállóan is képes legyen közösségként funkcionálni és önkéntes programokat előkészíteni és megvalósítani.

Évente három képzés volt tervezve régiónkénz, de a Pandémia 2020 tavaszi megjelenése miatt négy képzést le kellett mondanunk, így összesen 14 képzés került megrendezésre a teljes projektidőszak alatt.

Pedagógusok felkészítése – képzők képzése 78 fő

Célunk az volt, hogy az iskolák pedagógusait is bevonjunk az oktatásba. Fontosnak tartottuk, hogy az iskolák részéről azok a pedagógusok, akik a későbbiekben szívesen foglalkoznának segítőkészség, játékkészség fejlesztés oktatásával, részt vehessenek a tanfolyamokon. A segítő készség és játékkészség képzések elvégzése után közösen dolgoztuk ki az ezekre vonatkozó oktató-képző tanfolyam tematikáját, valamint szakmai tapasztalatuk segítséget nyújtott a tanfolyam tökéletesítéséhez.

Hosszútávon az iskola pedagógusaival közösen képezzük majd a diákokat a segítő készség fejlődésére és a játékkészség fejlesztésre. A szakemberek kiválasztása, szakemberekből álló csapatok felállítása, az iskolák pedagógusainak informálása, a fiatalok környezetében lévő segítő szakembereknek a felkérése a tréningeken való részvételekre folyamatos.

A képzők képzésén a következő ismeretekre is kiterjedtek a tréningek:

- Az ifjúságügy prioritásainak ismerete: részvétel, mobilitás, információ, önkéntesség, az ifjúság jobb megértése.
- Az ifjúsági életszakasz sajátosságainak, változásainak, problémáinak ismerete.
- Az információs társadalom és a globalizáció kiterjedésével összefüggő kihívások ismerete, a demográfiai mutatók, a munkaerő-piaci helyzet, a családi kapcsolatok, az egyéni és kollektív viselkedés változásainak, az individualizáció jelentősebbé válásának és a virtuális lét megjelenésének problémái.
- A munka világába való átmenet nehézségei. A munka és az iskola világának átszövődése, főként a közoktatáson túli életkorban, diákmunkák.
- A felnőtté válás hagyományos kereteinek átalakulása, a szülői házból való elköltözés, a megházasodás, a gyermekvállalás problémái.
- A globális gazdasági trendek hatása az ifjúsági korosztályok életszakasz átalakulásaira.
- Az ifjúsági szubkultúrák ismerete.
- Fejlődés-lélektani ismeretek: az ifjúkor/ fiatal felnőttkor saját fejlődési krízise, életfeladat-megoldás dichotómiája: az intimitás – elszigetelődés ellentéte.

Külső szakemberek kompetenciafejlesztő képzése – 510 fő

Ez a projektem a célcsoporttal találkozó, foglalkozó szakemberek (szociális munkás, védőnő, stb.) kompetenciafejlesztését foglalta magában.

Külső szakemberek kompetencia fejlesztése az alábbi területeket ölelte fel:

- érzékenyítés;
- játékkészség-képzés;
- segítő képzés programok.

A képzések célja volt a hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó szakemberek és önkéntesek felkészítése a célzott csoport élethelyzetének könnyítésére irányuló feladatok elvégzése, életvitelükben való pozitív változáshoz segítség, valamint, hogy a programon résztvevők megismerjék a telepi munka és a játék alkalmak bonyolításának alapjait az egyes csoportok hatékony ellátása érdekében és a képzés elvégzése után képesek legyenek a telepeken való segítő munka végzésére és játékalalmak vezetésére.

További céljai voltak a programelemnek: kommunikációs ismeretek átadása. A közösségfejlesztés, a szubszidiaritás, és a participáció elveinek megismerése az ifjúsági munkában. A résztvevők megismerkedhettek a közösségfejlesztés eljárásaival: az önkéntességgel, animációval, közösségfejlesztés módszereivel. Megtanulhatták a versengés és kooperáció fontosságát a közösségeken belül, megismerkedtek vitatechnikákkal, az online világ kihívásaival is.

Szakmai kompetenciák fejlesztése a résztvevők körében az alábbi területeken történt: értékválasztás kompetenciája, szociális kompetenciák, informatikai kompetenciák, média kompetenciák, alapfokú munkaerő-piaci ismeretek fejlesztése.

Személyes kompetenciák fejlesztése a résztvevők körében az alábbi területeken zajlott: önbecsülés, kongruencia, elfogadás, nyitottság, empátia, bizalom, személyes hatás, új szerepek, önazonosságok, kockázatok vállalása, új kihívásokkal való szembenézés, felülvizsgált, megerősített értékek és hitek, társadalmi felelősségvállalás, állampolgári részvétel, szolgálathoz kapcsolódó karrieres ismerete, különböző háttérű és élethelyzetű emberekhez való jó viszony, megbecsülés, megértés.

A résztvevők megismerkedhettek az ifjúsági munka és az ifjúságügy kulcsfontosságú fogalmaival és területeivel.

- Ifjúsági informális tanulás
- Ifjúsági szolgáltató tevékenység:
- Komplex ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatás
- Egyéb információs, tanácsadó szolgáltatás (ifjúsági pontok, mobil ifjúsági szolgálatok)
- Egy napos programszolgáltatások
- Több napos programszolgáltatások (pl. táborok)
- Személyes ifjúságsegítő tevékenység
- Ifjúsági közösségfejlesztő tevékenység
- Helyi ifjúsági munka
- Ifjúsági projektek menedzselése
- Ifjúságszervezeti (és intézmény) vezetés
- Ifjúsági érdekképviselés, érdekérvényesítés
- Virtuális ifjúsági munka

- Az ifjúságügy területeivel:
- Család
- Gyermekvédelem
- Formális oktatási rendszer
- Munka világa
- Egészség – sport – drog
- Környezet
- Fogyasztás
- Kultúra
- Fogyatékkal élők
- Kisebbségek
- Bűnmegelőzés – reszocializáció
- Ifjúsági kormányzat
- Stb.

Évente egy-egy képzés volt régióként tervezve, de a Pandémia 2020 tavaszi megjelenése miatt 5 képzést le kellett mondani; végül összesen 13 képzés került megrendezésre a teljes projektidőszak alatt.

Ifjúsági önkéntes menedzsment képzés – 65 fő

Az önkéntes fiatalokkal a szakmai munkájuk során találkozó, fejlesztésükkel, nevelésükkel, oktatásukkal foglalkozó társadalmi szereplők (pl. önkormányzati ifjúsági referensek, pedagógusok, művelődésszervezők, hitoktatók, közösség-szervezők stb.) számára kompetenciafejlesztés és szakmai felkészítés biztosítása volt a vállalásunk.

A képzés céljai:

1. a résztvevő érzékenyítése az önkéntesség iránt
2. résztvevő képessé válják rendszerben látni az önkéntességet, mint társadalmi jelenséget,
3. a résztvevő felkészüljön arra, hogy tudatos döntést hozzon szervezete tervezett önkéntes programjára vonatkozólag,
4. képessé váljon átlátni az önkéntes menedzsment (ÖM) elemeinek összefüggését
5. elsajátítsa a már működő önkéntes program kritikus, konstruktív értékelésének módját,
6. önkéntesek fogadására és koordinálására fejlesztett honlapunk bemutatása
7. képessé váljon reális fejlesztési célokat megfogalmazni.

A képzés alapelemei:

- az önkéntesség, mint társadalmi jelenség
- az önkéntesség jelentősége, önkéntes programok típusai, az önkéntes törvény gyakorlati alkalmazása
- mentorálás és koordináció, motiváció, értékelés
- az ifjúsági önkéntes program szereplői és együttműködésük alapja
- a szervezeti kultúra és az önkéntesség kapcsolata
- ifjúsági önkéntes programok fejlesztési lehetőségei

A tervezett 3 képzést saját forrásból valósítottuk meg. Az önkénteseket fogadó szervezeteknek (külsősöknek) tervezett két képzés a pandémia miatt online formában zajlott. A belső munkatársaknak szóló képzés, a fertőzést elkerülő szigorú szabályok betartása mellett, személyes volt. Mindhárom képzés 3 alkalmas volt.

Módszertanok

Ifjúsági önkéntesség, mint eszköz (különböző terepeken zajló munkák módszertana) – A terepmunka módszertana

A tevékenység célja olyan módszertani anyag kidolgozása, mely a fiatalok bevonását, programban tartását, a lehetséges tevékenységekbe való bekapcsolódás módjait írja le.

A módszertani anyag által kirajzolódott az akkreditált fogadóhelyeken megvalósuló ifjúsági önkéntesség modellje, amely a terepeken folyó konkrét segítő munkáról szól.

A bevonás-megtartás tevékenységhez kapcsolódó módszertan segít a helyi csoportok és a speciális programok működtetéséhez. A módszertan elveit alkalmazva jött létre az Országos Ifjúsági Önkéntes Központ és a hat konvergencia régióban működő információs és logisztikai helyszín, amelyek közösségi térként is funkcionálnak. Feladatuk régiós szinten az ifjúsági önkéntesség színtereinek ismerete, a diákok, fogadóhelyek, ifjúsági csoportok informálása, illetve közösségi programok szervezése fiatal önkénteseknek.

Ifjúsági önkéntes fogadóhelyek akkreditációjának módszertana – Akkreditációs módszertan

Jelenleg Magyarországon az Iskolai Közösségi Szolgálat (IKSZ), mint önkéntes tevékenység, kellő módon, törvényi szinten szabályozásra került, ugyanakkor a fogadóhelyeknek semmiféle akkreditációja, minőségbiztosítása nincs.

Az iskolák, a szülők és a gyermekek részéről az elmúlt években kapott visszajelzések alapján azt tapasztaltuk, hogy igény és ugyanakkor nagy szükség is lenne a fogadóhelyek megismerésére, minősítésére. Minden érintett fél számára megnyugtató és biztonságos megoldás lett a választható fogadóhelyek akkreditációja.

Ezért más civil fogadószervezetekkel együttműködve elkészítettük országos szinten is alkalmazható ifjúsági önkéntesség és iskolai közösségi szolgálat fogadószervezeteknek szóló akkreditációját és minőségbiztosítását. A rendszer szerint a megszerzett akkreditáció korlátozott ideig (2 évig) érvényes, melyet csak felülvizsgálat után lehet meghosszabbítani, megújítani. A kidolgozott módszertan meghatározott feltételei, szempontrendszerei alapján kerül sor a fogadóhelyek minősítésére, illetve az akkreditáció megújítására is. A minőségbiztosítási eljárást egy független szakértői kör végzi, az akkreditációt csak a meghatározott feltételek teljesülése esetén ítélik oda a fogadóhelyeknek. Ez az eljárás minden érintett fél számára megnyugtató megoldást kínál a jelenlegi helyzet szabályozatlanságára. Az iskola, a szülők számára megnyugtató, a fogadóhelyek számára pedig egyfajta elismerés, minősítés.

Az akkreditáció alappillérei:

- fogadóhely leírása
- konkrét tevékenységek megnevezése, részletes kibontása
- diákok munkavégzési lehetőségei
- a munkavégzés előfeltételei (ha vannak ilyenek)
- a fogadó intézmények, szervezetek bemutatása
- a diákokkal kötendő szerződés belső tartalma
- a szükséges munka/védő öltözék, felszerelés
- közvetlen kapcsolattartó titulusa, megnevezése
- a kommunikáció rendje és módja a szervezet és a diák között, a kapcsolattartó és a diák között, diák és diák között
- konkrét feladatok meghatározása
- feladatok adminisztrálása
- ha és amennyiben egy diák nem felel meg, illetve nem tudja teljesíteni az elvárásokat, ennek problémakezelése áthelyezése szervezeten belül, szervezeten kívül
- helyszíni bejárás az akkreditációs bizottság által internetes és applikációs felületeken való megjelenés aktuális hírekkel, lehetőségekkel a diákok számára
- a diákok lelki védelme.

A fogadóhelynek kérelmet kell benyújtania a független bizottság felé, mely a meghatározott feltételek teljesülése esetén megadja az akkreditációt a szervezet részére.

Elvárás a szervezetektől, hogy a minőségbiztosítás érdekében egyrészt elégedettségi méréseket készítsenek a diákokkal, szülőkkel, iskolákkal másrészt lehetőséget biztosítsanak arra, hogy egyéb szervezetek megismerhessék munkáikat, jó gyakorlataikat, valamint adjanak lehetőséget az akkreditációs bizottságnak, hogy bármikor betekinthesse munkájukba.

Honlap és applikáció létrehozása

Az ifjúsági önkéntesség fogadóhelyeinek minőségbiztosításához és akkreditációjához kapcsolódó, közösségi ifjúságnevelést segítő online felület (honlap) kialakítása is megtörtént, és egy telefonos alkalmazás, applikáció is elkészült, melyeknek célja, hogy az önkéntesek és az önkénteseket foglalkoztató szervezetek részére weboldalon és telefonos applikáción keresztül biztosítson lehetőséget a kapcsolatfelvételre, értékelésre, tapasztalatcserére.

Az elkészült applikáció megkönnyíti az Iskolai Közösségi Szolgálat és ifjúsági önkéntesség fogadószervezeteinek akkreditációját és minőségbiztosítását.

A honlap és az applikáció elemei:

- információs felület az Iskolai Közösségi Szolgálatról és ifjúsági önkéntességről;
- naprakész adatbázis (lista) az aktuális fogadók helyek kínálatáról;
- az egyes fogadók helyekhez kapcsolódó bemutatkozó felület (mikor fogadhat önkénteseket, milyen feltételei, elvárásai vannak);
- értékelési lehetőség az önkéntesek, a szülők részéről;
- e-akkreditációs felület a fogadók helyek részére.

A fogadók helyekkel történő elsődleges kapcsolattartást a régiós ifjúsági központok munkatársai végzik.

Programok, rendezvények

Táborok - 2185 fő

A táborok a több napos ifjúsági programszolgáltatások körébe tartoznak. A táborok szervezésénél fontos szempont volt a szociális dimenzió, azaz a szegénységben, elszigeteltségben, bármilyen okból kirekesztettségben élők számára integrációs és részvételi lehetőség biztosítása. A táborok célja sokszínű volt, melyek a következők:

- közösségformálás: az egymás számára ismeretlen résztvevők összeismertetése, egymás értékeinek elfogadása, a közösségi élet gyakorlása;
- szocializáció: új értékek megismertetése, a másság elfogadása, a közösségi élet gyakorlása;
- maradandó élmények nyújtása: jól előkészített programok, a vezetők figyelmessége a résztvevők felé, a résztvevőkkel közösen létrehozott produkciók, az otthoni megszokott élettől eltérő új élmények.

A táborok egyben remek lehetőséget nyújtottak az utánpótlás „kinevelésére” is. A táborokban felügyelet mellett több napon keresztül próbálhatták szárnyaikat a jövőbeli programszervezők, hiszen mindig volt mellettük valaki, aki tapasztalataival segítette őket.

Nyári időszakban tematikus táborokat szerveztünk, melyek a sporthoz, művészeti programjainkhoz, egészségfejlesztéshez, kortárssegítéshez kapcsolódtak. A táborok során az önkéntesség és a szervezett programok, játékok és vetélkedők mellett sokat kirándultak, lehetőséget teremtettünk kincsvadászatra, gyalogos, kerékpáros túrákra, foci-, csocsó-, és bowling - bajnokságokra, akadályversenyekre, számháborúra is.

Évi 16 tábor terveztünk, de 2020 nyarán a COVID 19 fertőzés miatt elmaradtak a táborok, így összesen 32 tábort bonyolítottunk le.

Játszótéri programok biztosítása

Kiemelt célunk volt a nehéz helyzetben lévő gyermekeknek és családjaiknak való segítségnyújtás gondjaik megoldásában. Ezek közül az egyik legszélesebb rétegeket elérő módszer a „Játszva megelőzni” program. Ezen belül a: „Játszva és sportolva megelőzni” a

szabadidős, kulturális, gyermekvédelmi infrastruktúra hiányosságait igyekszik pótolni. 1989 óta összesen 16 játszótér épült az ország 5 régiójában. Ezek közül 7 a fővárosban, 8 vidéken várja a gyerekeket. Az 5 érintett régió mindegyike konvergencia régiónak számít. A 9 vidéki játszótér nagyobb városok (Szeged, Debrecen, Miskolc, Orosháza, Esztergom, Dunaújváros, Tatabánya – két játszótér) lakótelepi, túlzásfolt, szociális problémákkal terhelt, úgynevezett beton dzsungelében épült.

A Máltai játszótérek egyik sajátossága, hogy a kisgyermekkortől a fiatal felnőttkorig szólítja meg használóit. A 14-18 éves korosztály is egyre nagyobb arányban képviselteti magát a máltai játszótérekben. Azok a gyerekek, akik 10 éve kisgyermekként jelentek meg az intézményben, jobban ragaszkodnak az ismert környezethez, még ha most már más célra is használják.

A Máltai típusú játszótérek olyan speciális mikrokörnyezetet adnak, ahol a kisgyermekes anyák gyermekükkel, és a tizenéves kamaszok együtt szocializálódhatnak.

Mozgó játszótérek:

A program keretei között egy játszóbusz is járta az ország leghátrányosabb kistérségeinek településeit, olyan helyeket, ahol a gyerekeknek nincsenek játszótérek, nincsenek játékaik, sőt, közösségi terek és közösségi alkalmak sincsenek. Nyáron ugrálóvárral, szabadtéri programokkal, télen társas játékokkal és készségfejlesztő gyakorlatokkal érkeztek a buszok.

Ezt a mobil játszóteret szállító jármű néhány fős személyzettel, szakképzett pedagógusokkal és önkéntesekkel járta a településeket.

A közös játék élménye sajátos módszerként nyújt segítséget, hiszen ezek az alkalmak egyben a települések életének megismerését is szolgálják. Lehetőséget ad, hogy jó kapcsolat alakulhasson ki a szülőkkel és pedagógusokkal, mint az ifjúsági munka kulcsszereplőivel, márpedig ahol kölcsönös a bizalom, ott a program tovább fejlődik: újra kialakulnak a közösségek, amelyek már saját maguk is képesek élményt nyújtó rendezvényeket szervezni. A közös játék nemcsak a gyerekeknek, hanem a szülőknek is élmény: a rajzversenyek, a sport rendezvények, a kis települések közötti focikupák a közösséget építik.

Minden évben, minden játszótéren 2 rendezvénysorozat valósult majd meg, a maradék évi egy programot pedig a mozgó játszótérek valósították meg, járva az érintett régiók legelmaradottabb településeit.

A programok a helyi közösség igényeinek és életkorának megfelelően volt összeállítható: Énekes – mondókás foglalkozás, Kézműves foglalkozás, Kamaszklub, Társasjáték klub, Filmklub, drámajáték, bábozás, osztályfőnöki órák megtartása, digitális alapú korrepetálás, iskolai rendezvényeket kiegészítő program, éjszakai játszótér, Játszóterek ünnepe, Máltai ifjúsági csoporttal való önkénteskedés, kirándulások, színház, mozi, népi játszótér, sport- és ügyességi versenyek, rajzversenyek stb. közül.

Művészeti programok biztosítása – 940 fő

A művészeti tevékenységek rövid bemutatása

A célcsoport különböző korosztályai elérésének bevonásához az egyik leghatékonyabb módszer a művészetek, ezen belül is a zenei eszközök használata. A program során a hátrányos helyzetű gyermekeknek és fiataloknak értelmes szabadidő eltöltési, kikapcsolódási lehetőséget biztosítunk a foglalkozásokon. A zenetanulás, a zenélés fejleszti a kognitív, affektív, koncentrációs készségeket is. Ha ezt csoportban tesszük, az élmény és hatékonyság a többszörösére nő az által, hogy egy közösség (zenekar) részeként képzeljük el a folyamatot. Megtapasztaljuk az egymásra figyelés, a közösen alkotás, az alkalmazkodás, a zenei önkifejezés és a fellépések élményét, pozitív versengés (motiváció) alakul ki a résztvevők között. Ez a sikerélmény növeli az önbizalmat, értelmet ad a kitartásnak. Hiszünk abban, hogy a zenélés és a zenekari lét maradandó pozitív változásokat képes okozni az emberek életében. Célunk, hogy a zenét és így a zenekart használjuk közösségépítő szocializációs eszközként. A közösségépítés elsődleges eszköze a helyi szintű, rendszeresen egymással találkozó gyerekek „zenekara”, ahol a csoport egy megtartó közösséggé válik. A csoportos zenetanulás számos készséget fejleszt, ám a fő célja a közös zenélés öröme. Fontos, hogy a gyerekek minél hamarabb felléphessenek, mivel ez növeli önbizalmukat. A zenekari játék során minden gyermek együtt játszik, különböző nehézségű szólamokat, ez által megtapasztalják a csoportmunka erejét, valamint azt, hogy mindenki hasznos része lehet a nagy egésznek. A repertoárt a helyi igényekre reagálva és a csoportban résztvevő gyermekek tudása alapján választjuk ki. Repertoárunk változatos: a magyar és cigány népdaloktól és gyermekdaloktól kezdve a klasszikus hangszertanítás gyakorló darabjain át a könnyű-és komolyzenei dalok átdolgozásáig terjed.

A tervezett programok célja

A programelem hangsúlyos része az intenzív szociális segítségnyújtás és az ifjúsági önkéntesség felé való terelés. Az önkéntes tevékenységekben való részvétel lehetőségének megteremtése, ill. a tanári példamutatás ehhez elengedhetetlen. Programunkban zenetanárok és szociális szakemberek dolgoznak szoros együttműködésben. A szociális szakemberek a MMSZ Jelenlét módszertanának alapján egy stabil jelenléteket képviselnek a gyerekek, a családok és a velük foglalkozó szakemberek számára. A zenélés mellett munkatársaink közösségfejlesztő, önismereti, személyiségfejlesztő játékokat, foglalkozásokat is tartanak a gyermekeknek. Kirándulásokat, szabadidős és kulturális programokat, táborokat is szervezünk a gyermekek számára. A zenélések során fellépő energiákat folyamatosan pozitív irányba próbáljuk terelni és élményszerűen oktatni. Zenei célunk egy olyan koncertképes, rendszeresen fellépő zenekar működtetése, ami a tagok igényeit is figyelembe veszi és élményszerű produkciót ad elő. A fellépések során a gyermekek megmutathatják a tudásukat, fejlődésüket a társaiknak, tanáraiknak, a velük foglalkozó szakembereknek, a családjuknak, ismerőseiknek. Átélik az egyébként ritka siker érzését, az elismerést. A nézőknek is hatalmas élmény, sok esetben pozitív csalódás, hogy a máskor szétszórt, nehezen kezelhető gyermekek büszkén, ügyesen állnak ki a közönség elé. Fontos az egyéni megerősítés, visszajelzés is. Ezért minden gyermek, tudásától függetlenül bekapcsolódhat mind a foglalkozásokba, mind a fellépésekbe. Ezt olyan darabok teszik lehetővé, amelyeknek van egészen egyszerű szólamuk is.

A kulturális értékek átadása

Célunk volt továbbá a kulturális értékek átadása és a tanulás és gyakorlás irányában a motiváció folyamatos fenntartása. Ennek érdekében abban a zenei és kulturális környezetben volt szükséges gondolkodni, ami a programhelyszíneken körülvett minket. A kulturális értékek átadása és a zenetanulás sosem kezdődhet olyan ismeretanyag átadásával, amire a környezet nem befogadó. Meg kellett találni az egyensúlyt, ahol a hagyományos értékek is megjelennek a sok egyéb zenei felhozatal mellett. Ezért kell mindenkinek esélyt adni arra, hogy mutassa meg mit szeret és szeretne tanulni. Emellett kell felmutatni a nem ismert hagyományos, autentikus zenéket és keresni mindenben az értéket rámutatva ezzel a valóban értékes zenei részekre. Az értékelhetőség alapja az élőben és több szólamban való előadás feltétele.

A művészeti tevékenységek olyan közösségi- és sikerélményeket nyújtanak a fiatalok számára, mely visszahatva tanulmányi eredményeikre, önbizalmukra, önképükre, meghatározóvá válhat, különösen hátrányos helyzetű gyermekek esetében, későbbi felnőtt életükre.

Az által, hogy a helyi gyűjtések anyagaiból létrejövő előadásoknak a fiatalok aktív résztvevői lesznek, még mélyebb kapcsolódásuk alakul ki saját hagyományaikhoz. A kulturális programok megvalósítása során is törekszünk az élményszerűsége, az interaktivitásra, hogy valóban "megmozgassuk" a résztvevőket, erősítve bennük a közösségi és társadalmi szerepvállalás iránti hajlandóságot. Ennek érdekében minden zenei eseményünk interaktív foglalkozás is egyben.

A gyűjtőmunkák során tapasztalható volt, hogy nagyon sok esetben modern zenei környezetben nőnek fel a gyerekek. Ez azt is jelenti, hogy az elektronikus és pop zene előtérbe került az autentikus népzenevel szemben. Ahhoz, hogy a kulturális értékeket és az élő zenét támogassuk, reagálunk arra a környezeti adottságra, ami a különböző helyzetekben körbevesz minket zenei értelemben is. Tehát attól függetlenül, hogy fellelhető számos helyi hagyomány, a modern zene már-már hagyományként él abban, aki gyerekkora óta ilyen zenét hallgat. Feljűk fontos küldetés közvetíteni az autentikus zenei megközelítést, az együtt átélt közösségi-zenei élmények erejét, az így kialakuló közösség megtartó erejét. Ennek érdekében zenei átdolgozásra kerülhet modern sláger is. Amint ismerős dallamokat, ütemeket hallunk, komfortosabban érezzük magunkat. Nincs ez másképp hátrányos helyzetű környezetben sem. Azonban eszköztárunk része a hangszeres zenetanítás, emiatt hangsúlyt kell fektetni a mások által ismert, akár modern zeneszámok átdolgozására, élőben történő előadására is.

A művészeti bevonás programelem eredményei és megvalósulása

A programba 15 köznevelési intézményben mintegy 898 gyermeket sikerült bevonni országos szinten, közülük 450 gyermek vett részt rendszeresen, legalább hat hónapon keresztül a foglalkozásokon, akiknek kétharmada hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű volt. A program egy éve alatt 80 iskolán belüli, vagy egyéb helyi fellépésre (karácsony, évzáró, roma nap, falunap stb.), illetve más szabadidős programra (koncertlátogatás, mozi, kirándulás, tábor stb.) került sor.

Sportprogramok biztosítása – 853 fő

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat az ország legszegényebb területein leszakadó közösségekben, nyomortanyákon, cigánytelepeken végzett missziójának fontos eszköze a sport. A sport célt ad a hétköznapiaknak, leköti a fölösleges energiákat, közösséget épít, és közben megtanítja, hogy a sikerért kemény munkát kell végezni.

Kiemelt feladatunk, hogy elsősorban a telepen élő gyerekeknek edzésre, sportolásra alkalmat, így lehetőséget adjunk, akár bajnokságokban szereplő játékosokat neveljünk belőlük. Tapasztalataink között szerepelnek integrációs programok során szerveződött labdarúgócsapatok működtetése, majd más településeken is lehetővé tettük, hogy a legelesettebb családok gyerekei megmutathassák tehetségüket, és esélyt kapjanak a kiemelkedésre. A focicsapatok számos gyerek és fiatalember életét változtathatják meg, nem mellékesen a cigánytelepet körülzáró láthatatlan falak lebontásához is hozzájárulnak.

A testmozgás kulcsfontosságú szerepet játszik a gyermekek testi-lelki és szellemi fejlődésében. Ha sikerül a gyerekekkel megszerettetnünk a labdarúgást, vagy más sportágat, pozitívan tudjuk befolyásolni a személyiségük alakulását is. A hátrányos helyzetű gyerekek és fiatalok fizikai aktivitásban való részvétele elengedhetetlen, mivel elősegíti a sikereket az élet későbbi szakaszában. A szülők formálják gyermekük személyiségét, viselkedésükre adott reakcióikat, az általuk támogatott értékek és viselkedésmintáik által. Ott, ahol ez hiányzik, az intézményeknek, segítő szervezeteknek kell átvenni a támogató környezet szerepét. A gyerekek az edzőtáborokban megtanulják a közösségi szabályokat, reggel fogat mosnak, edzés után zuhanyoznak, s ezeket a szokásokat haza is viszik. A sport célt és sikerélményt ad nekik, amit ezek a fiatalok korábban sem az iskolában, sem a családban nem kaphattak meg. De a labdarúgás közösséget formál a kallódó kisgyerekekből is.

Mindemellett nagy szerepe volt a küzdősportoknak, ami nem csupán önvédelmi ismereteket adott, hanem egyfajta személyiségformálást is. A gyerekek természetükből adódóan keresik és szeretik a merészséget és a bátorságot igénylő helyzeteket, kutatják saját teljesítőképességük határát, kíváncsiak arra, hogy mire képesek, mekkora az erejük. Éppen ezért felügyelt keretek között kell biztosítani számukra, hogy ilyen irányú igényeiket kiélhessék. A küzdősportok kiváló lehetőséget biztosítanak számukra a gátlások nélküli erőfelmérésre, s ezáltal tehetünk egy kis lépést afelé, hogy megelőzzük az erőszakos, deviáns viselkedéseket kortársaikkal szemben.

Elsősorban lányok körében a zenés, táncos mozgások voltak a legmotiválóbbak, fiúk körében pedig fontos szerep jutott az erőnléti edzéseknek.

Havonta több sporteseményt szerveztünk, váltóversenyeket, futóversenyeket, focitornákat, melyek több települést érintettek. Ezekon a rendezvényeken számos ember fordult meg, amik segítettek a közösség kohéziójának erősödését, keretet adtak a különböző közösségi programjaink számára.

Többször összehívtuk műhelymunkára a munkatársainkat, hogy megbeszéljük a programjainkat, félévente egy workshopot tartottunk. A közös sportprogram magával hozza a hálózatosodást.

A nyári táborokban kialakult csoportjainkkal év közben is folyamatosan foglalkoztunk, közös levelezőlistát hoztunk létre, FB csoportot és webes felületet, képgalériát. A látogatások során ezek a kapcsolatok mélyültek, és további formális közösségek jöttek létre, ifjúsági sport klubokkal együttműködések jönnek létre, sportmérkőzésekre járunk fiatalokkal. Egy-egy

nagyobb rendezvényen összekapcsolódnak a zenei programokkal, egészségvédelem programokkal. Több sportágban is nő a bevont gyerekek száma. (labdarúgás, küzdősport, sorverseny, futóverseny, szkander, stb.)

A rendezvényeken több önkéntes is részt vett. A sportprogramokat a sport koordinátorok fogták össze, a feladataik a sport különböző területeit fedték le. Kapcsolatot tartott a sportegyesületekkel és a szakmai szervezetekkel, az iskolákkal, óvodákkal és a gyermekvédelmi intézményekkel, segítette a sport támogatási pályázatok kialakítását. Figyelemmel kísértük a városi diák sportot, lakossági és munkahelyi sport mozgalmakat, rendezvények szervezését.

Feladatai voltak:

- kidolgozni a település ifjúsági sportéletének stratégiáját
- felmérni a szabadidős programok lehetőségeit;
- a fiatalok szabadidős elfoglaltságát folyamatosan biztosítani;
- biztosítani a programokhoz a megfelelő eszközöket;
- folyamatos és rendszeres kapcsolattartás a programokban érintett sportszervezetekkel (egyesületek, gazdasági társaságok, up- és régióközpontok stb.), edzőivel, sportolóival, tanulóival, elősegítve a velük való kapcsolattartást, és a felmerülő problémák megoldását;
- megszerveztük és elősegítettük a tehetséges sportolók megfigyelését, kiválasztását és felmérését;
- tanévenként táborokat, tanulmányi kirándulásokat, diáknapokat, kulturális vetélkedőket, gálaműsort, sportversenyeket szerveztünk;
- népszerűsítettük a rendszeres testedzést és sportolást, az egészséges életmód szemléletét;
- felismertük a tevékenységgel kapcsolatos ártalmakat, elősegítettük megelőzésüket, illetve kivédésüket;
- rekreációs, életminőség-javító foglalkozásokat terveztünk, szerveztünk és vezettünk.
- részt vettünk a szakmai tevékenység értékelésében.

Évente egy rendezvénysorozat valósult meg a projekt teljes időtartama alatt.

Elsősegélynyújtó verseny

A Máltai Elsősegély Verseny a Máltai Elsősegély Tanfolyam szakmai tartalmára épült. A verseny sikeres szervezésének előfeltétele, hogy a résztvevők teljesítsék az Elsősegély Tanfolyamot.

A versenykörnyezet során hatékonyabbá, élményszerűbbé válik a tanulás: bizonyított, hogy megfelelő nyomás alatt a hallgatók jobban tanulnak, elsajátított készségeiket tovább és jobb minőségben őrzik meg. A verseny így egyrészt segíti a már megtanultak rögzülését, másrészt az új, életszerű szituációkon keresztül további tanulási lehetőséget is biztosít.

A tantermi környezetén kívül szervezett versenyszámok remek lehetőséget rejtett magában az elsősegélynyújtás valóság-hű környezetbe történő helyezésével. Ismert tény, hogy minél inkább valóság-hűbb a tanulási környezet (jellemző helyszínek, maszkolt sérültek, valós ruházat, szimulált sérültek), annál mélyebben tud elmerülni a tanulási folyamatban. Minél

inkább valóságként éli meg a verseny résztvevője a szituációt, annál hasznosabb lesz számára a tanulási élmény.

A segítő környezetben szervezett verseny motiváló volt a fiataloknak, a sikerélmény megerősítette a kívánt attitűdöt. A szigorúan vett szakmai indokokon kívül több szociális téren kimutatható nyeresége is volt a versenynek: a regionális és országos találkozó lehetőséget adott a kapcsolatteremtésre, közösségek kialakulásának elősegítésére is. A szokásos környezetből való eltávolodás, az új környezet és helyzetek önmagukban alkalmasak voltak a motiváció növelésére. A projekt során évente 1 alkalommal kerül megrendezésre, összesen 3 alkalommal.

Hálózatosodás, partnerség

Szakmai műhelyek – workshopok

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek számára műhelyfoglalkozásokat, workshopokat szerveztünk, melyeknek célja a tudásmegosztás, a disszemináció, a projekt során átélt esetek, tapasztalatok megbeszélése, jó gyakorlatok megosztása volt.

A foglalkozások célja volt, hogy a tapasztalatcsere által a szakemberek még hatékonyabb munkát tudjanak végezni, mások élményeit alapul véve még több rálátással bírjanak a célcsoport igényeire és rájuk szabott programokkal tudjanak dolgozni a projekt során.

Szakmai és szakmaközi, valamint közösségi hálózatok építésének, továbbfejlesztésének támogatása szintén könnyebb volt így, ha találkozhattunk.

A szakmai és szakmaközi hálózatok alapvető célja az összehangolt, eredményesebb és hatékonyabb szolgáltatások és jelzőrendszerek elősegítése volt. A megfelelő minőségű jelzőrendszer működtetésének feltétele szintén egy jól működő szakmaközi hálózat fenntartása, biztosítása.

A hálózatosodás célja, hogy a projektszemlélettől függetlenül kialakuljon egy rendszeres párbeszéd, egy stabil, biztos kapcsolati alap, melynek legfőbb küldetése a járásokban dolgozó szakemberek összekapcsolása és közös tudásbázis kialakítása. A jól működő hálózat biztos fundamentuma lett a későbbiek során az együttműködések kialakításának, elmélyítésének.

Lehetőséget és teret kellett biztosítani a szakmai-, munkaközösség egészét érintő problémák feltárására, s a megoldási javaslatok közös keresésére, a helyi döntéshozók és szakemberek bevonásával. Különösen igaz ez a segítő szakmai közösségek tagjaira, akik sok esetben egymástól elzártan, magányosan végzik mindennapi munkájukat.

Feladataink közé tartozott:

- járási, térségi, települési szereplők felkutatása, bevonása, s motiválása a tervezendő szakmai műhelyek, workshopok, fórumokon, tréningeken való részvételre
- a pályázati program szakmai megvalósítóinak és a helyi/térségi/járási szereplők közös gondolkodásának, kapcsolatfelvételének, együttműködésének elősegítése, támogatása
- a műhelyek és fórumok potenciális szervezőinek felkutatása, bevonása, motiválása és támogatása az alulról történő szerveződés biztosítása érdekében
- tematika, háttéranyagok, módszertan, s szakértők biztosítása a munkacsoportokhoz, fórumokhoz a járás/térség/szakterület igényeihez illeszkedve a munkacsoportok és

fórumok hatékonyságának növelése érdekében a járási szakemberek részére hálózatosodását, együttműködését segítő tréningek megtartása.

Szakmai műhelyek feladata volt:

- Közös tudásbázis kialakítása érdekében a bevont településeken dolgozó szakemberek összekapcsolása szakmai műhelyek keretében
- Az azonos területen működő szakemberek közötti kölcsönös segítségnyújtás és team munka elősegítése, megszervezése és megvalósítása, valamint visszacsatolás biztosítása elsősorban szakmai fórumok, munkacsoportok, műhelyek keretében.

A szakmai műhelyek/munkacsoportok hosszabbtávú célja pedig az volt, hogy a szakemberek és döntéshozók között kialakuljon egy működő párbeszéd, amely hozzásegített ahhoz, hogy nagyobb rendszereket is átölelő hálózatosodás jöjjön létre.

15 fő/alkalom. Megvalósult alkalom 30/év, összesen 90 alkalom a projekt megvalósítása alatt.

Konferencia

Fiataloknak és szakembereknek szervezett konferenciák, évente egy alkalommal. A témák az ifjúsági önkéntességgel, és segítségnyújtással kapcsolatos módszertanok tárgyalása volt.

A rendezvények központi témája az ifjúsági önkéntesség, az ifjúságsegítő képzés, és az ifjúsági önkénteseket fogadó helyek akkreditációjának módszertana.

Konferenciáink előadásai rávilágítottak a változásokra, új trendeket és megoldásokat mutattak be, az értékteremtés új lehetőségeit járták körül. Szándékunk szerint a konferenciák lehetőséget adtak a téma kutatóinak, oktatóinak és szakembereinek találkozására, és a szolgáltatások területén folyó kutatások és gyakorlati tapasztalatok széles körű megismertetésére.

A konferenciák célja volt egyrészt a hazai tudományos eredmények feltárása, másrészt a kutatási eredmények relevanciájának, napi szinten történő alkalmazhatóságának bemutatása. A konferencián kitűzött célunknak megfelelően a tudományos előadások „tandem” párként gyakorlati szakemberek referáltak arról, hogy náluk hogyan működik a mindennapokban az elmélet. Minden évben 1 db konferencia szervezése, a projekt időtartama alatt összesen 3 db.

Jó Gyakorlatok gyűjtése és megosztása

Az ifjúsági önkéntesség hazai népszerűsítéséhez és elterjesztéséhez elengedhetetlen a közös célért dolgozók folyamatos tapasztalat és tudáscseréje.

Az ifjúsági önkéntességgel kapcsolatos jó gyakorlatok összegyűjtését az indokolta, hogy egyre több fiatal kezdett el önkénteskedni, egyre szélesebb körben, mégsem jutott elég figyelem a fiatal önkénteseket fogadókkal szembeni elvárásokra, sok fiatal ért rossz élmény önkéntes szolgálatvállalás közben, mely közös felelősségünk.

A projekt egyik vállalása volt, hogy gyűjti az önkéntes jó gyakorlatokat, és azokat egy kiadványban megjelenteti, majd partnerszervezetei körében elterjeszti.

A jó gyakorlatok bemutatásának jelentősége, célja a jó gyakorlatok leírása, bemutatása volt, mely elősegítette az ifjúsági önkéntességben érintettek kapcsolatépítését, egymás kölcsönös megismerését. A jó gyakorlatok közreadásának célja az ötletek motiváló hatása további ifjúsági önkéntes programok tervezéséhez és megvalósításához, továbbá viszonyítási pontot is jelenthetnek.

Az önkéntes jó gyakorlatokat összegyűjtő kiadvány is azzal a céllal született, hogy a sikeres ifjúsági önkéntes programok minél több publicitást kapjanak, ízelítőként, szakmai segédanyagként szolgáljanak a téma iránt érdeklődők, magánszemélyek és szervezetek számára egyaránt.

Digitális oktatást segítő eszközök kiosztása

A digitális oktatást segítő tabletek kiosztása a COVID 19 miatt elmaradt „ösztöndíj” tevékenység forrásainak átcsoportosításból valósulhatott meg. Az eredeti elképzelés szerint a célcsoport számára ösztöndíjprogramot írtunk volna ki, de a járványügyi helyzet miatt ez nem valósulhatott meg. Szükség volt viszont a digitális kompetenciák fejlesztésre, a digitális oktatás segítésre. A tevékenység során 310 tabletet osztottunk szét, melyhez internet előfizetést is biztosítottunk.

Műhelytanulmányok

Műhelytanulmányok - a projekt megvalósítása során felmerült eredményekről, problémákról szóló kisebb összefoglaló tanulmányok. A tanulmányok keretében foglalkoztunk a problémák felmerülésével, a döntéshozatali szerepek halmozásának kérdésével. Több közelítésben is tárgyaltuk a különböző döntésméleti felfogások jelenlétét a gyakorlatban. Vizsgálódásunk kiterjedt a döntések idődimenziójára, melyet két aspektusból kezelünk. Egyrészt foglalkoztunk a stratégiai döntéshozatalra fordított idővel, másrészt vizsgáltuk a döntések időhorizontját is.

Akcióterv készítése

Minden régióra egyedi akcióterv készült, mely a projekt megvalósítási időtartamára szólt. Az akciótervek részletesen leírták az egyes eszközökhöz tartozó konkrét tevékenységeket, forrásokat, ütemezést, a végrehajtásért felelős szervezeti egység vagy személy megnevezését, illetve a végrehajtásban vagy egyeztetésben részt vevő más belső és külső egységek megnevezését is. Összesen 6 akcióterv készítésére került sor.

Tanulmány sorozat készítése

Tematikus tanulmány sorozat készült az ifjúsági önkéntes munka, valamint az ifjúsági közösségi hálózatok kialakulásáról. A tanulmány sorozat elméleti részében az önkéntesség definiálása történt, az önkéntesség mikroszintű meghatározó tényezőivel és az önkéntesség

motivációs elméleteivel. Továbbá bemutatásra került a tradicionális és új típusú önkéntesség és ezek funkciói a fiatalok körében. Ezt követően az önkéntesség makroszintű meghatározó tényezőinek vizsgálata történt, valamint az önkéntesség tendenciáinak tárgyalása Közép-Kelet Európában, végül pedig a demokrácia és az önkéntesség kapcsolata.

Projektirányítási Kézikönyv

A Projektirányítási Kézikönyv módszertani segédlet a projekt menedzseléséhez készült. A Kézikönyv elősegítette az egységes projektmenedzsment szemlélet kialakítását.

Szakmai terv

A pályázati felhívásban előírt szakmai terv, a felhívásban előírt formai követelményei alapján készült el.

A szakmai terv célja volt, hogy megfelelő információt nyújtson a döntéshozók számára a megalapozott döntéshez a további finanszírozásra és megvalósításra javasolt projekt elfogadásáról, módosításáról. A szakmai terv feladata volt továbbá a kiválasztott projekt megalapozottságának és életképességének vizsgálata.

Kérdőíves igényfelmérés

Helyzet- és igényfelmérés történt a célcsoport körében. A projekt a fiatalok nem formális oktatásán keresztül hozzájárult a tanulás minőségi fejlesztéséhez, a kulturális értékteremtéshez, az önkéntesség elterjedéséhez, és a tudatos önfejlesztésen, értékeken alapuló közösségi társadalom kialakulásához.

A projekttervezéshez, megvalósításhoz és a célcsoport elemzéséhez kapcsolódóan a helyzet és az igények felmérését a szervezet önkitöltős anonim kérdőívek segítségével végezte el, melyeket az oktatási intézményekben érthettek el és tölthettek ki az oda járó fiatalok. A felmérést 109 fiatal bevonásával végezték el, a kérdőív válaszadói 13 és 20 év közötti fiatalok voltak, többségük (60,6%) lány. A bevont fiatalok 87,75%-a szakközépiskolában tanul, 18,3% szakiskolai képzésben vesz részt, és 1% alatti volt a gimnazista válaszadók aránya. Az iskolába járó fiatalok csaknem fele nem adott érdemi választ arra a kérdésre, hogy mennyi szabadideje marad iskola után, jellemzően a hátrányos helyzetű, szegregált környezetben élő fiatalok élethelyzete határozza meg a szabadidő mértékét.

A fiatalok szabadidejüket leggyakrabban barátaikkal, a kortárs csoporttal töltik, így a projekt helyes úton jár, ha a kortárs csoportokkal közös programokat tervez, az aktívabb fiatalokat kortárs segítő programokba invitálja.

A szabadidő eltöltésének formájával kapcsolatban a vágyott programok közül harmadik helyen szerepelt az önkénteskedés és a kirándulás. Ez tehát a projekt céljaival összhangban áll.

A zenével kapcsolatos programok abszolút kiemelkedően elismertek a fiatalok körében, ezt követi az internetezés és a sportprogramok dominanciája.

A projekt tervezése eszerint megfelelő területeken célozta a fiatalok bevonását, a tervezett tevékenységek mindegyike érdeklődést váltott ki a fiatalokból.

A különösen hátrányos helyzetű fiatalok igényei árnyalták a felmérés eredményét. A fiatalok közül a családostok egyszerű kikapcsolódásra és használható praktikus tudásra vágnak (pl. elsősegély). Szeretnének még az életben és a munkaerőpiacon is használható tudást szerezni, amivel könnyebben boldogulnak a továbbiakban. Így esetükben felértékelődnek a képzési, tanácsadási programok, szolgáltatások.

Összességében a kérdőívek kiértékelése alapján a projekt olyan területeket és tevékenységeket célzott, amelyek a célcsoport körében érdeklődést váltottak ki, így a megvalósítás során is együttműködés és konstruktív hozzáállás volt várható.

A programban megfogalmazott célok illeszkedtek az igényfelmérés alapján megismert szükségletekhez.

Minőségbiztosítás

A támogatási kérelem benyújtásához kapcsolódó minőségbiztosítási feladatok ellátása az alábbiak szerint történt:

- pályázati kiírás feltételeivel való megfelelés;
- pályázati adatlap tartalmi ellenőrzése és javítása;
- szakmai terv elemzése, megfelelés vizsgálat;
- költségvetés megfelelésének és az elszámolhatóság vizsgálat;
- mellékletek megfelelésének vizsgálat.

Közbeszerzés

A hatályos Kbt. szerinti kötelező közbeszerzési tevékenységet végeztünk. A közbeszerzés során számtalan előírásnak kellett megfelelni a közbeszerzési eljárások törvényes lefolytatása érdekében.

Feladatok:

- közbeszerzési terv készítése;
- közbeszerzési szabályzat elkészítése vagy felülvizsgálata;
- a lebonyolítandó közbeszerzési eljárások meghatározása, illetve felülvizsgálata az egyben
- +69558számítási szabályok figyelembevételével;
- a közbeszerzési eljárás becsült értékének Kbt. szerinti meghatározása, igény esetén piackutatás;
- a közbeszerzési eljárás(oka)t megindító/meghirdető felhívások előkészítése;
- a közbeszerzési eljárás(oka)t megindító/meghirdető felhívásokhoz kapcsolódó dokumentáció(k) közbeszerzési és jogi relevanciával bíró részének az előkészítése;

- a közbeszerzési dokumentáció részét képező szerződéstervezet előkészítése;
- a bírálati szempontrendszer, valamint a kizáró okok és az alkalmassági feltételek meghatározása, amely biztosítja, hogy Megbízó a szakmailag és gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot választhassa;
- az eljárási cselekmények (bontás, tárgyalás, stb.);
- az eljárás során felmerülő dokumentumok (hiánypótlás, felvilágosítás kérés, előzetes vitarendezési kérelem, jogorvoslati kérelem) benyújtása;
- összegezés elkészítése.

Projektmenedzsment

A projektmenedzsment szervezet a projekt legfelsőbb döntéshozó szervezete volt, tagjai hozták meg azokat a fontos operatív döntéseket, amelyek alapjaiban határozták meg a projekt kimenetelét. Feladatuk volt, hogy megfelelő időben megvitatásra kerüljenek a felmerülő felsővezetői döntést igénylő kérdések.

A projektvezetés feladata a projektmunka operatív irányítása, felügyelete.

A projektmenedzsment szervezet tagjai:

- projektmenedzser;
- pénzügyi vezető;
- projektasszisztens

Projektszintű könyvvizsgálat

A projekt befejezésekor kötelezően projektszintű könyvvizsgálat történt, melyről a könyvvizsgálói jelentést a záró elszámolás részeként nyújtottuk be. A könyvvizsgálat a hatályos jogszabályok alapján történt, a Magyar Könyvvizsgálói Standardokban megfogalmazott eljárások alapján végrehajtott könyvvizsgálat volt.

Kötelezően előírt nyilvánosság

Az alábbiak szerint zajlott:

- "B" típusú és „C” típusú tájékoztató táblák elkészítése a Széchenyi2020 Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei útmutató és arculati kézikönyv (KTK 2020) szerint
- "D" típusú emlékeztető táblák elkészítése a Széchenyi2020 Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei útmutató és arculati kézikönyv (KTK 2020) szerint.
- A kedvezményezett működő honlapján a projekthez kapcsolódó tájékoztató (esetleg aloldal) megjelenítése és folyamatos frissítése a projekt fizikai zárásáig.
- Kommunikációs célra alkalmas fotódokumentáció készítése a projekt során a megvalósítás egyes fázisairól, a projekthez kapcsolódó rendezvényekről, eseményekről, helyszínekről.

- Sajtónyilvános ünnepélyes projektátadó rendezvények szervezése catering szolgáltatással.

Marketing tevékenység

Eredménykommunikációs információs anyagokat, kiadványokat készítettünk (szerkesztés, grafika, nyomtatás):

- éves tevékenységi beszámoló elkészítése és nyomtatása
- kutatások kiadványainak elkészítése és nyomtatása
- képzések kiadványainak elkészítése és nyomtatása

Informatikai eszközök beszerzése

Az informatikai eszközök a szakmai megvalósítók munkavégzéséhez a régiós központokban, illetve egyes tevékenységek, programok lebonyolításához kerültek beszerzésre.

Bútorbeszerzés

Az ifjúsági önkéntes központok kialakításához szükséges bútor- és eszközbeszerzés történt.

A projekt keretén belül elkészült képzési módszertanok alkalmazása

Az Egészségügyi fejlesztő és iskolai közösségépítő módszertan több projektem megvalósítása esetén is alkalmazásra került. Az említett módszertan a képzések iránymutató dokumentumaként szolgált, mindenekelőtt a 676 főt elérő elsősegélynyújtó képzés, a 496 főt elérő érzékenyítő tréning, valamint az összesen 303 fő bevonásával megvalósuló Ifjúsági vezetőképzés keretében. A módszertan továbbá hivatott volt a terepen és az önkéntes központokban dolgozó munkatársak, a gyerekekkel és fiatalokkal foglalkozó szakemberek munkájának megsegítésére (legyen szó akár a program munkatársairól, akár a programhoz kívülről csatlakozó szakemberekről). A módszertan meghatározó volt továbbá azon programelemek szempontjából - Játsszotéri programok biztosítása, Művészeti programok biztosítása, Sportprogramok biztosítása -, amelyek tevékenységeik által célul tűzték ki a közösségépítést, közösségfejlesztést, gyakran iskolai rendezvényeket kiegészítő programokként.

A projekt II. pillérének részeként kidolgozásra került Önkéntes programok minőségbiztosítására vonatkozó ajánláscomag és módszertani útmutató - amely elengedhetetlen szakmai háttéranyagként szolgál az ifjúsági önkéntesség fogadóhelyeinek minőségbiztosításához és akkreditációjához - a fogadó szervezetekkel való állandó egyeztetések eredményeként létre. A módszertan iránymutatást nyújt az önkéntességet vállaló fiatalok és szüleik számára, szabályozva az önkéntességet végző fiatal feladatainak

rendszerét, tájékoztatást nyújtva a közösségi szolgálat teljesítéséről, továbbá konkrét iránymutatást ad a fogadóhelyé válni kívánó szervezeteknek, intézményeknek.

Ehhez a módszertanhoz kapcsolódva született meg az a korábban már bemutatott honlap és applikáció, amely naprakész adatbázisként szolgál az aktuális fogadóhelyek kínálatáról, a fogadóhelyekhez kapcsolódó bemutatkozó felületekkel. Tapasztalva ennek a generációnak a különböző internetes felületeken (pl. Facebook) való aktivitását, önszerveződéseit, okunk van azt gondolni, hogy az online felület a gördülékeny összekapcsolódás tere lehet. Ezen felületeknek köszönhetően az önkéntesség iránt érdeklődő fiatalok maguk tudnak böngészni önkéntes munkavégzésük potenciális helyszínei között.

Az Ifjúsági Önkéntesség, mint eszköz módszertana szintén a projekt számos programeleméhez kapcsolódó szakmai anyag.

A projekt által megszólított fiatalok már annak a generációnak a részét képezik, amelynek tagjai számára sok esetben az önkéntesség az előző generáció mintaadásának köszönhetően életük természetes részét képezik. Sokkal inkább jellemzőbb ez rájuk, mint az előző generációkra. Az önkéntesség ilyen értelemben vett beépülése életükbe indokoltá tette az ifjúsági önkéntesség - mint relatíve új jelenség - alaposabb körüljárását, modelljeinek kidolgozását, összegyűjtését.

Az ifjúsági önkéntesség modelljének és természetének módszertani anyagban való ismertetésével egyrészt segítette a fogadóhelyként működő intézmények önkéntesekkel való munkáját, de azon munkatársak számára is szakmai segítséget jelentett, akik a programba bevont fiatalok munkáját koordinálták. Mivel az anyag a bevonás-megtartás tevékenységhez kapcsolódó módszertant járja körül, minden programhoz releváns segítségként szolgált, amely az önkéntesek hosszú távú bevonását célozta. E módszertan mentén valósultak meg a játszótéri programok, az ifjúsági önkéntesek képzése, munkája.

Előfordult - ahogy erre a feljebbi bekezdésekben is utaltunk -, hogy egy-egy programelemnél egy adott módszertan került hangsúlyosabb felhasználásra, alapelveként azonban mindig a módszertanok kombinált használatára törekedtünk.

A PROJEKT TEVÉKENYSÉGEINEK MEGVALÓSULÁSA RÉGIÓNKÉNT

ÉSZAK- ALFÖLDI RÉGIÓ

Régió rövid bemutatása

Az Észak - Alföldi Régióban a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnak öt intézménye, tizenöt csoportja és három filiája tevékenykedik. A régióban a következő intézmények vannak jelen:

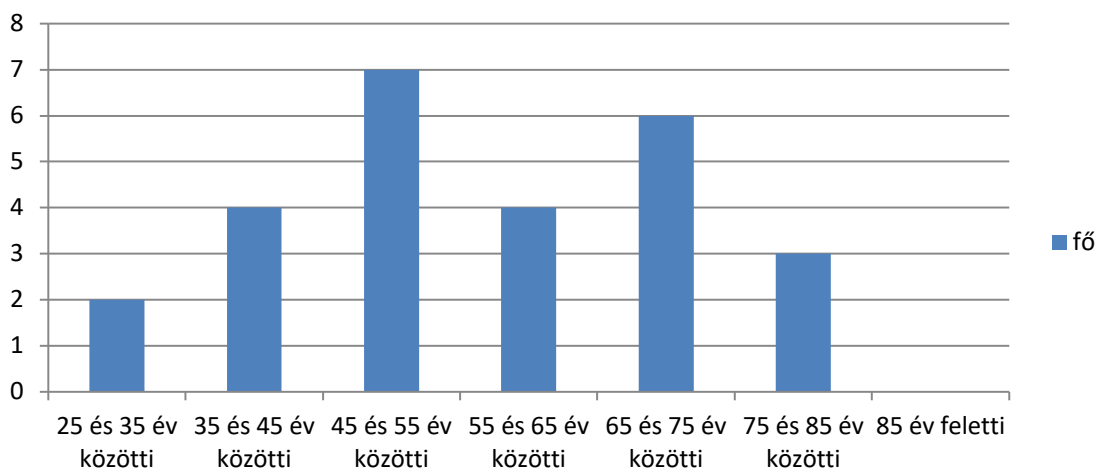
1. Debrecenben a Máltai Játszótér
2. Szolnokon Gondviselés Háza Fogyatékosok Nappali Intézménye
3. Fehérgyarmaton Gondviselés Háza Szociális Alapszolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézmény
4. Nyíregyházán a Nyírségi Támogatószolgálat
5. Gacsályban a Gondviselés Háza – Fogyatékkal Élők Otthona

A területhez tartozó csoportok fő tevékenységét a „klasszikus” máltai munka jellemzi.

Ezt 61 máltai tag és 175 önkéntes végezi. Ennek megfelelően a támogatás során kiemelt hangsúlyt fektetnek a nagycsaládosokra, hátrányos helyzetű gyermekekre és az egyedül élő idősek emberekre. A természetbeni juttatások mellett azoknál a szervezeteinknél, ahol a személyi összetétel lehetővé teszi, ott szociális és életvezetési tanácsadással is ellátják a támogatott személyeket.

Projekt célja régió specifikusan

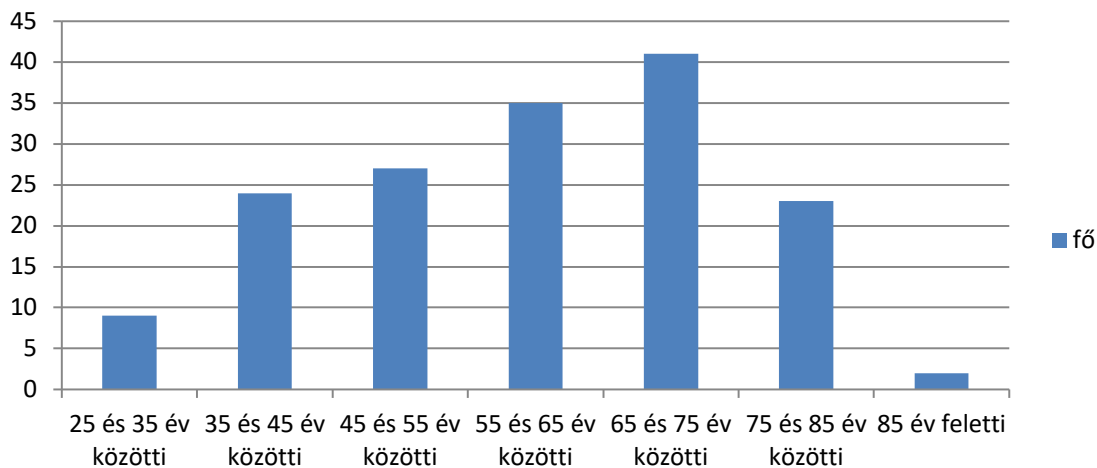
Az Észak – Alföldi Régióban kiemelt cél az a tagság és az önkéntes bázis fiatalítása. Ezt indokolják az alábbi adatok.

Amint a fenti diagramon láthatjuk az elmúlt 5 évben a régióba felvett tagok között volt 2 fő 25 és 35 év közötti, 4 fő 35 és 45 év közötti, 7 fő 45 és 55 év közötti, 4 fő 55 és 65 év közötti, 6 fő 65 és 75 év közötti és 3 fő 75 és 85 év közötti személy.

Jelenlegi tagok korfája

Így jelenleg a régióban 9 fő 25 és 35 év közötti, 24 fő 35 és 45 év közötti, 27 fő 45 és 55 év közötti, 35 fő 55 és 65 év közötti, 41 fő 65 és 75 év közötti, 23 fő 75 és 85 év közötti személy és 2 fő 85 év feletti tag van.

Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések

Csoportvezetők képzése

A projekt keretében több alkalommal is összehívtuk az önkéntes csoportok vezetőit, illetve azokat a munkatársakat, akik a csoportokon és intézményeken belül önkéntes koordinációval vagy az önkéntesek mentorálásával foglalkoztak. Ennek során tréning jelleggel megismertek a szervezet önkéntes koncepciójával.

Ennek a képzésnek köszönhetően a fiatalok megszólítása és önkéntes munkájának koordinálása gördülékenyebben tudott működni a helyi szervezetek körében, mivel a csoportvezetők és intézményvezetők nyitottabbá váltak fogadásukra, megismerték az önkéntesek bevonásának és tevékenységük koordinálásának a szervezet által leginkább hatékonynak és hosszú távon is működőképesnek tartott stratégiáját.

Játékkészség fejlesztés és telepki képzés

A projekt keretében több alkalommal is meg tudtuk szólítani és be tudtuk vonni képzésbe a szakembereket, mely során a játékkészség fejlesztés és a telepki környezetben végzett szociális segítés módszertanával ismerkedhettek meg kiváló szakemberek előadásai és gyakorlati jellegű tevékenységei során.

Elsősegélynyújtás képzés

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat számára kiemelten fontos, hogy önkéntesei legalább alapfokon járatosak legyenek az elsősegélynyújtásban. Így ebben a programban is lehetőségünk volt arra, hogy fiatal önkéntesinket is bevonjuk ilyen jellegű képzésekbe. A fiatalok visszajelzései alapján nagyon jó hangulatban teltek ezek a képzések és rengeteg új ismerettel gazdagodtak. Számunkra az egyik fontos visszajelzés Kisvárdáról jött, ahol az elsősegélynyújtó tanfolyamot végzett önkénteseink látták el a tanév folyamán a különböző iskolai programok alkalmával az elsősegélynyújtás szolgálatát.

Komplex érzékenyítő képzés

A fiatalok megszólítása többféle módon történt. Nagyon jó lehetőséget kínált az iskolákban a komplex érzékenyítő anyagok megvalósítása. Segítette a kapcsolatfelvételt, kommunikációt és közös gondolkozást indított el a diákokkal. Ennek eredményeként a megszólított kis diákközösségek még jobban meg tudtak ismerkedni a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkájával, és be tudtak vonódni a tevékenységekbe.

A komplex érzékenyítő képzést megtartottuk több középiskolában: Debrecen Szent József Gimnázium és Nyíregyháza Sipkay Barna Szakközépiskola. A komplex érzékenyítő képzés tematikáját, az ott felhasznált tudásanyagot más középiskolákban is használtuk érzékenyítő előadásaink során. Ezek az iskolák a Kisvárdai Szent László Katolikus Szakközépiskola, Debrecenben a Kós Károly Művészeti Szakgimnázium, az Abigél Szakgimnázium és az Ady Endre Gimnázium. Maga a képzés elsősorban a szociális és állampolgári kompetenciáját fejlesztette a résztvevő diákoknak, ezzel párhuzamosan az önismeret és a társas kultúra fejlődése is megfigyelhető volt. Amellett, hogy az empátia készség fejlődött, a többségben motiváció ébredt a segítő tevékenység iránt, mely személyenként változó mértékű.

A képzés részét képezi, hogy önálló projekteket is megterveztek és kiviteleztek diákcsoportok. Ezáltal fejlődött mindenekelőtt a hatékony és önálló tanulás kompetenciája. Továbbá az együttműködést, összedolgozást, munkamegosztást is gyakorolták a résztvevők. A projektek típusától függően, van melynek megalkotói kimondottan az esztétikai - művészeti tudatosság és kifejező képesség kompetenciáját gyakorolták. A legtöbb projekt azonban a már meglévő digitális kompetenciák felhasználásával készült. Láthattunk azonban olyat is, ahol ezen kompetencián belül a résztvevő diákok számára új eszközök felhasználásával és módszerek elsajátításával jött létre a projekt produktuma.

A megvalósított mini projektjeikben meg tudták élni a segítségnyújtás lelki élményét, valamint figyelmük is jelen korunk társadalmi problémáira irányult, közösen megvizsgálták azokat és számukra is betekintést engedtek. Megismerhettük gondolataikat egy-egy társadalmi jelenséggel kapcsolatban, és láthattuk tenni akarásukat.

Az ifjúsági önkénteseink bekapcsolódtak az intézmények munkáiba, bepillantást kaptak az ellátásokba, lehetőségük volt fogyatékkal élő személyekkel időt tölteni és az ő napi programjaikba bekapcsolódni.

A Kós Károly Művészeti Szakgimnáziumból vannak olyan diákjaink, akik az előírt ötven óra közösségi szolgálatnak már a sokszorosát teljesítették, mégis továbbra is rendszeresen számíthatunk önkéntes tevékenységükre. A Szent László Gimnázium lelkes fiataljait pedig sikerült becsatornázni a Kisvárdai Katolikus Egyházközség életébe.

Az Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gyerekesély Program keretein belül is nyílt lehetőségük önkéntes tevékenységeket végezni. A Szeretetszolgálat szakembereivel halmozottan hátrányos helyzetű településeken, szegregátumokban jelentek meg. Több helyszínen is játéktevékenységek lebonyolításával segítették a Közösségi Házakban folyó munkát. Részt vettek az adományok gyűjtésében és kiosztásában, a játékok karbantartásában, előkészítésében.

A Debreceni Karitatív Testület által szervezett és koordinált jótékonyági kampányokban is tevékenyen részt tudtak vállalni. Az Magyar Máltai Szeretetszolgálat színeiben mindig nagyon hatékony munkát végeztek, legyen szó egy figyelemfelhívó- adománygyűjtő megjelenésről, vagy éppen a kisgyermekkel való törődés, odafigyelés feladatának ellátásáról.

Az önkéntesek a Debrecenben működő Észak Alföldi Régió Központ életébe is bepillantottak. Lehetőségük volt a Krízis Irodában mindennapi segítségnyújtásban önkénteskedni, de a hétfégi gyermekétkeztetésben is tudtak segíteni. Ezek mellett az évente hagyományosan megvalósuló, a Vasutas Egyetértés Művelődési Központtal partnerségben kivitelezett jótékonyági rendezvényeken is tevékenykedtek ifjúsági önkénteseink. Ilyen volt az adventi időszakban a karácsonyváró ünnepség és a gyermeknap júnialis, ahol színesítették a programot.

Debrecen mellett Karcagon is erősödött az ifjúság aktivitása a helyi Máltai közösségen belül. Rendszeresen bekapcsolódtak a Karcagi eseményekbe, ahol a Szeretetszolgálat gyermekek- vagy felnőttek részére szervezett programokkal, egészségügyi szűrésekkel, adományokkal jelentek meg. Az Élelmiszer Bankkal együttműködve, a hét hat napján kaptak a rászorulóknak valamilyen élelmiszer adomány segítséget, mely tennivalókba a Karcagi fiataljaink is be tudnak kapcsolódni.

A minden évben megvalósuló „Adni öröm!” tartós élelmiszergyűjtő kampányban is egyre aktívabban vették ki részüket a fiatalok. A tavalyi évben Debrecen egyik kisebb Spar üzletében – néhány Gyerekesély Programban dolgozó munkatárs segítségével – a helyi ifjúsági közösség bonyolította le a gyűjtést. (Másképp tonnás eredménnyel, amely nagyon szép teljesítmény a fiatalok részéről.)

Amellett, hogy a diákok különféle kompetenciái és készségei fejlődtek, továbbá új információkkal gazdagodtak, a legnagyobb változás mégis a szemléletmódjukban következett be. A képzések során egyetlen olyan diákkal sem találkoztam, aki úgy nyilatkozott volna, hogy nem történt semmilyen elmozdulás a képzés előtti és a képzés utáni véleménye között társadalmi kérdésekben, különös tekintettel az esélyegyenlőség témájára nézve.

Az iskolákban kialakuló kisközösségek mellett városi szinten is formálódott az ifjúsági önkénteseink csapata. A közös önkéntes tevékenységek és táborok lehetőséget adtak arra, hogy a fiatalok találkozzanak, ezek mentén új barátságok és ismeretségek szövődtek, melyek alapjait adták a debreceni önkéntes csoport ifjúsági közösségének. Számunkra nagyon fontos eredmény az, hogy a segítségnyújtásra és az önkéntes tevékenységre nyitott fiatalok eljutottak erre a felismerésre: Megszólították saját kortársaikat, beszéltek nekik a Máltai Szeretetszolgálatnál folytatott tevékenységeikről, és igyekeztek bővíteni saját csapatukat új önkéntesek bevonásával.

Programok, rendezvények

A két különböző tematikájú táborban különféle szempontok kerültek előtérbe a megvalósítás során. A napközis tábor legfontosabb célja a gyermekek megismertetése a Magyar Máltai Szeretetszolgálat küldetésével, elmélyíteni bennük a segíteni akarást és nyitottabbá tenni őket az önkéntes tevékenységekre. Mindezt a lehető legjátékosabb formában.

Ezzel szemben az ifjúsági korosztály számára megvalósított bentlakásos táborban a már aktívan önkénteskedő fiatalok számára nyújtott találkozási lehetőséget, ahol meg tudták osztani egymással tapasztalataikat, be tudtak számolni egymásnak a régió különböző településein végzett ifjúsági akcióról.

Bentlakásos tábor

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ifjúsági önkéntes tábora az Észak-alföldi Régióban Tivadar településen valósult meg. Bentlakásos formában, a régióban közelben lévő önkéntes csoportok és az ifjúsági közösségünk aktív közreműködésével.

A táborban a fiatalok megismerkedtek a Szeretetszolgálat történetével és felépítésével, a végzett szolgálatokkal. A vasárnap a megérkezés és az ismerkedés jegyében telt. A fiatalokból kis csoportok szerveződtek, melyeket egyetemista önkénteseink vezettek középiskolás ifjú segítőkkel, akik nagyon figyeltek és segítettek a rájuk bízott általános iskolás korú önkéntes palántákra. A hétfői nap délelőttjén a Szeretetszolgálat munkatársainak segítségével a szervezetről meglévő ismereteiket pontosították és mélyítették el, valamint a régebb óta ifjúsági önkéntes fiatalok is beszámoltak az eddigi önkéntes munkájukról és akcióikról. A délután folyamán a Tutor Alapítvány mentőtisztje és kollégái érkeztek és az elsősegélynyújtás és újraélesztés gyakorlása volt a nap fő tevékenysége. Kedden a Szeretetszolgálat Mozgó Játsszótere, a Játsszobusz érkezett a táborba, akik a csapatok erősítését és közösségépítő játékokat játszottak a fiatalokkal, majd strandolással a Tisza folyóban történő megmártózással zárult a nap. Szerdán a Fehérgyarmati MMSZ intézmény a Gondviselés Ház fogvatékkal élő

ellátottjai érkeztek a táborba, akikkel közös programokat valósítottak meg a fiatalok. Zárásként egy közös tánra is sor került. Az ifjúság számára ez egy nagyon tanulságos találkozás volt, a Fehérgyarmati Máltaiaktól pedig csak jót tanulhattak az ifjú önkéntesek. Majd a Tisza folyón tutajoztunk, de a hajókázás mellett komoly téma merült fel, melyet hosszan tartó beszélgetés követett, amely a mélyszegénység és a természetkárosítás összefüggéseit boncolgatta, hiszen aki mindennapi betevőjéért küzd az valószínűleg nem fog a szelektív szemétyűjtéssel foglalkozni.

A Csütörtöki napon a Kisari Községi Házból érkeztek látogatók, a településen mélyszegénységben élő gyermekek közül. Velük együtt kézműveskedtek, fociztak és játszottak a Máltai ifjúsági önkéntesek. Ennek a napnak a találkozásai sem múltak el mély érzések nélkül a fiataljainkban. A gyermekekkel való foglalkozásban nagy segítséget nyújtott a MMSZ Nyíregyházi Önkéntes Csoportja. Nemcsak a tevékenységeket vezették le, de önkéntes munkájukkal példát is mutattak a következő önkéntes generációnak.

Napközis tábor

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ifjúsági önkéntes tábora az Észak-alföldi Régióban Karcag településen valósult meg. Napközi ellátásos formában, a helyi önkéntes csoport és a helyi ifjúsági közösségünk aktív közreműködésével.

A hétfői napunk az ismerkedésről szólt. A gyermekek és a fiatalok megismerték egymást, ehhez a zenét hívtuk segítségül. A helyi máltai csoport egyik tagja nyugdíjas zenepedagógus, ő vezette le a zenés, dalos ismerkedést. Majd a Máltai Szeretetszolgálat tevékenységével, működésével, szolgálataival és történetével ismerkedtek meg a gyermekek és a fiatalok. A délután további részében a Máltai Mozgó Játsszótér segítette a további ismerkedést és a közösség formálódását. A fiatalok az önkéntességgel is megkezdtek az ismerkedést.

A természet értékeivel is megismerkedtek a gyermekek. A helyi Lombkorona sétányhoz kerékpároztunk ki, ahol a Debreceni Egyetemről érkező biológus önkéntesünk tartott interaktív délelőtti. Délután az OMSZ helyi mentőállomás parancsnoka az elsősegélynyújtásról és az újraélesztésről adott át ismereteket a gyermekeknek és a fiataloknak.

A szerdai napon a helyi lovas egyesület segítségével lovaskocsizás volt a reggeli program, majd a Katasztrófavédelem helyi szervezetéhez látogattunk el, ahol az önkéntes tűzoltósággal, annak történetével és működésével is megismerkedtünk. Csütörtökön a rendőrség bevonásával a biztonságos közlekedéssel kapcsolatos információk átadásáról szólt a délelőtti.

A lelki feltöltődést a Templomtúra szolgálata. A történelmi egyházak helyi templomaiba tettünk látogatást, ahol a hitélet mellett az egyházközségek történetéről is hallhattak a fiatalok.

A záró napon az MMSZ meseterapeutája tartott mesefeldolgozást, majd szabadidős strand programmal zártuk a hetet. A táborban résztvevő fiatalok a helyi önkéntes csoport munkájába is bepillantást nyertek, kapcsolatba kerültek az itt erősödő ifjúsági közösségünkkel is. Az önkéntességről és a Szeretetszolgálat munkájáról, életéről, mindennapjairól is információkat kaptak.

Hálózatosodás, partnerek

A középiskolás korosztály számára lehetőséget szeretnénk biztosítani, hogy segítséget tudjanak nyújtani arra rászoruló embertársaiknak. Az ehhez szükséges információkkal akarjuk ellátni őket, és amennyiben elég motivációt éreznek ahhoz, hogy ezekben a segítő folyamatokban hosszabb távon önkéntes tevékenységeket végezzenek, úgy készségeik és képességeik fejlesztésében is igyekszünk segítségükre lenni. Ebben nagyon jelentős partnereink a Debrecen Megyei Jogú Város Család- és Gyermejjóléti Központ, valamint a Debrecenben működő középiskolák.

Az ifjúság megszólításában segítséget kértünk az iskoláktól, első körben „rendhagyó, csapatépítő” jó hangulatú és mozgalmas testnevelés órák keretében igyekeztünk megszólítani és motiválni a tanulókat. Az MMSZ Egyesület Mozgó Játsszótér módszertanán és játékgyűjteményén alapuló tevékenység csokrot állítottunk össze, melyet egyeztetünk az iskola testnevelő tanáraival és az óvodai és iskolai szociális segítőkkel, majd ezen program keretében megismerkedtünk az adott iskola tanulóközösségével. Célunk az ismeretség kialakítása, az érdeklődés felkeltése, illetve az iskolai osztályközösségek erősítése volt.

Következő lépésként egyeztetve az oktatási intézmény pedagógusaival levontuk a „rendhagyó, csapatépítő” testnevelés órák tapasztalatait és közösen meghatároztuk, hogy mely osztályközösségekben folytatjuk tovább a közös munkát, kik voltak igazán érdeklődők, kiknek van szüksége további információkra. Ezekben a közösségekben szintén rendhagyó osztályfőnöki órák keretében tovább beszélgettünk az önkéntes tevékenységek lehetőségéről. Itt a fiatalok információt kaphattak a Magyar Máltai Szeretetszolgálat felépítéséről, működéséről, önkéntes programjairól, a számukra kínált és nyitva álló lehetőségekről, hogy segítő attitűdjüket még jobban ki tudják bontakoztatni. A tanulók szintén hiteles és pontos információkat kaptak a Debreceni Család- és Gyermejjóléti Központ felépítéséről, működéséről, programjairól, az ott nyújtott szolgáltatásokról, hogy krízishelyzetbe került barátaikat, ismerőseiket, hová tudják irányítani, ahol biztosan megfelelő, szakértő segítséget kapnak. Ezen információk birtokában a fiatalok megfelelő módon tudtak segíteni, hiszen a pontos információ egy krízishelyzetben lévő család, ismerős esetében akár életmentő is lehet.

Az iskola által kijelölt kapcsolattartóval folyamatosan egyeztetünk, rugalmasan igyekeztünk reagálni a felmerült igényekre, kérés, jelzés esetén megszólítottunk, felkértünk más Szeretetszolgálatokat, karitatív szervezeteket a bemutatkozásra, az ifjúság tájékoztatására munkájukról, a náluk végezhető önkéntes tevékenységek ismertetésére. Ebben számíthattunk a Debreceni Karitatív Testület együttműködésére.

Az oktatási intézmények által felvetett javaslatokra, kérésekre reagálva igyekeztünk az önkéntességet népszerűsítő, információkat nyújtó programunk tematikáját az oktatási intézmény profiljához, kéréseihez igazítani, az intézmény által kijelölt kapcsolattartóval erről folyamatosan egyeztetni.

A „rendhagyó és csapatépítő” testnevelés és osztályfőnöki órák után az iskolához is kötődően működésre hívtunk egy Iskolai Ifjúsági Önkéntes Közösséget. Ez a Közösség tanítási idő után, az iskola erre kijelölt tantermében, könyvtárában vagy arra alkalmas helyiségében ülésezett a közösség által meghatározott gyakorisággal, de lehetőség szerint 3-4 hetente legalább egy foglalkozás történt. A Közösséget az DCSGY Központ óvodai és iskolai szociális segítője és az MMSZ Egyesület ifjúsági önkéntes koordinátora vezette az adott középiskola erre kijelölt

pedagógusával, munkatársával közösen. A csoport ülésein további érzékenyítés történt a segítő attitűd fejlesztése érdekében. Alaposabb ismereteket kaptak a városban elérhető szociális intézményekről, karitatív szervezetekről, hol, milyen segítséget lehet kapni, milyen önkéntes tevékenységekre van szükség. Igény szerint az iskolai közösségi szolgálat ellátásában is igyekeztünk segítséget nyújtani, információkkal látni el a fiatalokat. Az Ifjúsági Közösség rendszeres ülései alatt igyekeztünk olyan közösségé formálni a csapatot, akik együtt szeretnének megvalósítani valamilyen jótékonytáshoz, segítségnyújtáshoz kapcsolódó önkéntes tevékenységet. Ez lehetett egy általuk kidolgozott „mini projekt” pl. használt mesekönyv vagy használt plüssállat gyűjtés stb., amelyet a rászorulók között a Szeretetszolgálat vagy a Központ oszt ki, természetesen az ifjúsági közösség segítségével. De bekapcsolódhattak a DMJV CSGY Központ vagy az MMSZ Egyesület programjaiba, segítő tevékenységeibe is. További célunk, hogy olyan önkéntes tapasztalatokat szerezzenek, amellyel más karitatív szervezetek, Szeretetszolgálatok munkáját is segíthetik. Terveink között szerepelt, hogy az iskolákban működő Ifjúsági önkéntes közösségek erre nyitott tagjai végül egy Debreceni Ifjúsági Önkéntes Közösséggé szerveződjenek, akik akár a DMJV CSGY Központ, akár az MMSZ Egyesület vagy más Debreceni Karitatív Szervezet munkáját is segíthetik önkéntességükkel.

Nyilvánosság

Az ifjúsági önkénteseink akcióiban lehetőségeinkhez képest a régió segítségével használtuk a Szeretetszolgálat nyilvánossági eszközeit, molinókat, zászlókat a megjelenéseinken. Igyekeztünk az önkénteseknek Máltai pólókat is biztosítani a tevékenységeink során, bár ezekből csak korlátozott mennyiség állt rendelkezésre.

A helyi kistélepülési újságok szívesen írtak az akciókról pl. a Karcagi helyi lap is beszámolt a nyári napközinkről.

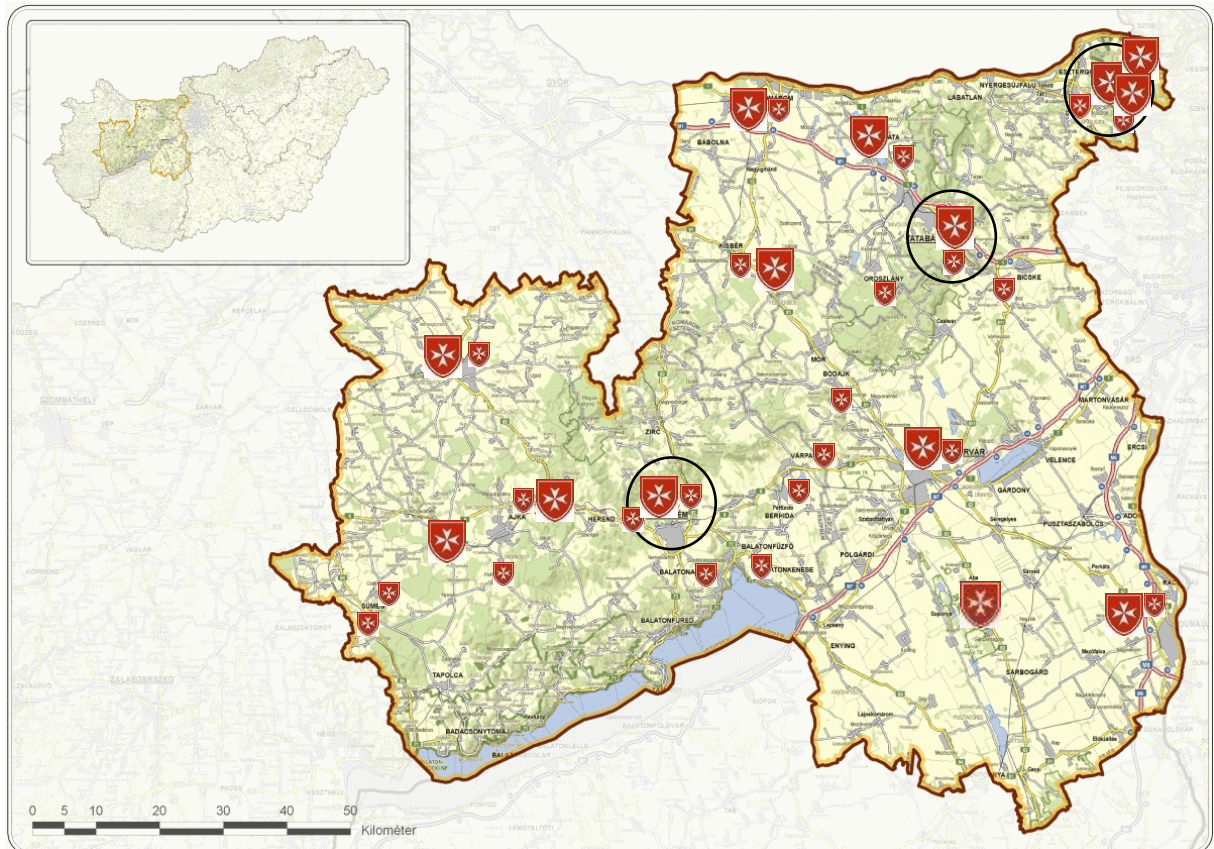
Ezen kívül a facebook felületen is megjelentek kisebb hírek, cikkek az ifjúsági önkénteseink ténykedéseiről.

KÖZÉP- DUNÁNTÚLI RÉGIÓ

Régió rövid bemutatása

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Közép-dunántúli Régiója 3 megyében végzi folyamatosan küldetését: legsűrűbb intézményi és csoport elhelyezkedéssel Komárom-Esztergom megyében, ezt követi Veszprém megye, s kisebb erőforrással tudunk bekapcsolódni az intézményi és önkéntes karitatív tevékenységbe Fejér megyében.

Nagyon széles körű az az ellátási ív, amelybe a régióban működő intézmények végzik munkájukat: az egészen apróktól a komoly ápolásra szoruló szépkorúakig, a hajlék és remény nélkül élőktől a fogyatékkal, szenvedélybetegséggel élők ellátásáig, közösségformáló programokig szinte felsorolhatatlan és csak kivonatoltan mutatható be a felhalmozott szakmai tudás, siker és kudarc, a nap mint nap megküzdött előrejutás.

Intézményeinkben közel 180 szakember lát el több mint 3 200 főt (statisztikai adat szerint 176 fő 3 229 főt látott el 2019-ben, csoportjaink önkéntes munkaóra száma 39 926, és egész évben mintegy 39 000 rászorulóknak, hozzánk fordulónak segítettek.)

Gyermek és ifjúságvédelmi intézmények:

A gyermekek természetes képességfejlődésének segítése és a kisgyermeket nevelő családok minél korábbi szakszerű támogatása érdekében, négy Biztos Kezdet Gyermekház működik a régióban (Devecser, Somlószlós, Iszkáz, Sárkeresztúr). Tatabányán, Tatán, Esztergomban és Dunaújvárosban működő játszótereink „kilógnak” az intézményi sorból: speciális terepük és módszertanuk miatt nem szabályos intézmények, ezért szakmai mozgásszabadságuk, lehetőségeik is másabbak, mint a többi egységünknek.

Speciális és komplex ellátást nyújt – gyermekeink és családjaink védelmében – az esztergomi intézményünk Mentálhigiénés Központja. A városban három telephelyen nyújtunk különböző szolgáltatásokat. A Mentálhigiénés Központunkban közel 500 gondozottnak nyújtottunk segítséget.

Idősellátás:

Két bentlakásos idősothonnal (Pilismarót és Esztergom) és két idősek napközi otthonával (Esztergom és Tata) vagyunk jelen a szépkorúak ellátása területén. Idén ünnepeltük pilismaróti intézményünk fennállásának 60. évfordulóját. Bentlakásos intézményeinkben, 2019-ben 192 ellátottunk volt. Tatai napközi otthonunkban 2019-ben 171 darab különböző programot, előadást, kirándulást biztosítottunk az ügyfeleinknek. A két nappali ellátásban 89 időse ellátottal tartjuk a kapcsolatot, jár be hozzánk rendszeresen vagy alkalmanként, átlagosan naponta 52 fő fordul meg a két intézményben.

Hajléktalan emberek ellátás:

A régióban 3 településen nyújtunk ellátást hajléktalan személyek részére: Esztergomban és Ajkán nappali melegedő, valamint éjjeli menedékhely és – a téli időszak alatt – további ún. krízisfőhelyek állnak rendelkezésre. Nappali melegedőink primer feladata a hajléktalan személyeknek biztonságos, az időjárási viszontagságok ellen védő nappali tartózkodás lehetőségének biztosítása

Veszprémben pedig egy komplex, több részlegből álló intézményrendszert tartunk fenn – a legelemibb utcai szociális munka-szolgálattól, az ápolást-gondozást biztosító hajléktalanok otthonáig, kiegészítve uniós és hazai finanszírozású programokkal, közfoglalkoztatással. Hajléktalan embereket ellátó intézményeinkben 2019-ben mintegy 1 157 gondozottal kerültünk kapcsolatban, nyújtottunk nekik – akár csak alkalmanként vagy rendszeresen is – segítséget.

Fogyatékkal élők ellátása:

Régióink 3 megyéjében egy nappali ellátást nyújtó intézményünk van fogyatékkal élők részére (Komárom), és 9 támogató szolgálat segíti mindennapi gondjaik áthidalását, gondozásukat (Komárom, Pápa, Veszprém, Székesfehérvár, Dunaújváros, Esztergom, Tata, Tatabánya, Kisbér). 2019. évben ellátott gondozottak száma, a komáromi intézményben 38 fő volt, míg a 9 támogató szolgálat összesen 369 fogyatékkal élő embertársunknak nyújtott segítséget.

Szenvedélybetegek ellátása

Unikális módon egyedül Esztergomban működik olyan szakellátásunk, mely a szenvedélybetegségekkel küzdőknek nyújt segítséget. Szolgálatunk 2012. január 2-án kezdte meg működését az esztergomi Gondviselés Házában.

Önkéntes és karitatív tevékenység:

A csoportok célja: "a hit védelme és a szegények, rászorulóknak segítése. A segítség alapja a szeretet, amely hitünk parancsa. Ez számunkra cselekedetet jelent, tenni a jót. A cselekvő szeretet nevében az önkéntes csoport tagjai szabadidőjüket és munkájukat ajándékozzák a rászoruló felebarátainknak. Hiszen aki szeret, az adni akar! Nem csak anyagiakat, hanem mosolyt, jó szót, imát, türelmet, törődést. Közösségben élünk és felelősek vagyunk egymásért. Hisszük, hogy aki segít, annak gazdagabb lesz az élete. A nehéz helyzetben lévők pedig érzik, hogy nem hagytuk magukra. Minél közelebb kerülünk egymáshoz támogatók és támogatottak, annál erősebb lesz a közösség."

Klasszikus karitatív tevékenység 19 csoportban folyt. A csoportok elhelyezkedése, szórtsága hasonló, mint az intézményeké: legsűrűbben Komárom-Esztergom megyében vannak jelen, ezt követi Veszprém megye. Fejér megyében összesen 4 csoport működik. Csoportok a következő településeken találhatóak még a régióban: Ajka, Balatonalmádi, Drog, Dunaújváros, Esztergom, Fehérvárcsurgó, Felcsút, Káptalanfa, Kisbér, Komárom, Pápa, Pétfürdő, Sümeg, Székesfehérvár, Tata, Tatabánya, Úrkút-Szentgál, Várpalota és Veszprém.

Több helyen is újragondolása történik az eddigi feladatoknak, hangsúlyosabb részt kapnak a közösségépítő, -fejlesztő, előadászerű programok (Pápa, Fehérvárcsurgó, Kisbér), erős és stabil támogatói kapcsolat van az önkormányzattal és a támogatókkal (Tata, Komárom, Várpalota, Balatonalmádi).

19 működő csoportunkban – 2019 decemberében – 349 nyilvántartott aktív tag mellett 40 fő pártoló/támogató tag és 757 önkéntes segíti munkánkat. Csoportjaink 2019-ben összesen 39 900 fő hozzánk forduló rászorulóat segítettek, túlnyomó többségben ételmisszerrel és ruházattal 39 926 önkéntes munkaórában.

Rendszeres önkéntesünk, aki legalább 10 alkalommal segítette munkánkat a 25 év alatti és feletti korosztályban 32, illetve 151 fő. Iskolai közösségi szolgáltatón 268 diák volt nálunk.

Projekt célja régió specifikusan

A Szeretetszolgálat egyik alapját jelentő önkéntességet, annak újragondolása jellemezi. Komoly hangsúlyeltolódás volt már ebben a tekintetben. Miközben ugyan a csoportoknál történtek tagfelvételek (Drog, Pétfürdő, Balatonalmádi, Tata, Székesfehérvár), az önkéntesek elmaradása a jellemző, újak pedig kevésbé jelentkeznek a csoportoknál. Más volt a helyzet az intézményeknél: az 50 órás iskolai közösségi szolgáltatónak köszönhetően is, felerősödtek az önkéntes jelentkezők az intézményeinknél. Jellemző, hogy az IKSZ-es diákok a csoportokhoz kapcsolódóan inkább az „Adni öröm” gyűjtés időszakában voltak jelen, míg az intézményeinknél az év többi részében is megfordultak. Ez rámutatott arra a tényre, hogy a fiatalok igenis érdeklődők és nyitottak az önkéntesség irányába, csupán számunkra megfelelő módon szükséges adaptálni a tevékenységeket, lehetőségeket. Szélesebb és részletesebb információk birtokában, ők maguk is bátrabban lépnek a felkínált lehetőségek felé.

A tagság és az önkéntesség utódlási kérdése csoport szinten éppúgy, mint régióvezetési, illetve országos szinten is fontos téma. Az egyik ilyen mozgatórugó és újraformázott irány lehet a közösségépítés. Sok csoportunknál a meglévő karitatív munka kiegészült a közösségépítéssel: előadások, közös programokban való aktív részvétel jellemezte ezt, bemutatkozás közösségi rendezvényeken. Ez amellet, hogy a helyi közösségekhez juttathat el hasznos információkat, megismertetheti a közösséggel a Szeretetszolgálat másik arcát, tevékenységeinek sokszínűségét, lehetőséget ad kapcsolatteremtésekre.

Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések

Szakemberképzés

A projekt lehetőséget adott, hogy a Szeretetszolgálatnál dolgozó kollégák is olyan egyedülálló képzéseken vegyenek részt, mint a játékkészség fejlesztő, illetve a telepki környezetben élőket segítő magatartást fejlesztő képzés. A képzések Veszprémben valósultak meg. Ezen alkalmakkor a régió számos pontján dolgozó kollégák találkozhattak, megvitathatták saját közös területeiken felmerülő kérdéseiket. A képzések, szakmai tudás gyarapítása mellett, tökéletes alkalomként szolgáltak, csapatépítés és esetlegesen új ismerettségek kialakítása szempontjából.

Elsősegélynyújtó képzés

A projekt során a Thury György Gimnáziummal Várpalotán az esztergomi Árpád-házi Szent Erzsébet Gimnáziummal és a tatabányai TSZC Kossuth Lajos Közgazdasági és Humán Szakgimnáziummal együttműködve a diákoknak lehetőségük volt elsősegélynyújtó képzésen részt venni. Az intézményenként 60-60-60 diák, az intenzív elméleti és gyakorlati oktatási nap

után, elsajátíthatták az alapvető elsősegélynyújtó ismereteket. A képzés lezárásaképpen, egy vizsgán vettek részt, majd annak sikeres elvégzését követően, tanúsítványt kaptak.

Komplex érzékenyítő képzés

Az elsősegélynyújtó képzésre építkezve a fent említett iskolákkal tovább folytatódott a diákok érzékenyítő képzése. A 4x4 órában tervezett érzékenyítő foglalkozás tematikája középiskolás korosztály számára került kidolgozásra. A Szeretetszolgálat bemutatása és megismertetése mellett, a foglalkozás célja a fiatalok szociális érzékenységének fokozása, a világra, a saját közvetlen környezetükre és a teljes társadalomra való nyitottságuk erősítése, a rosszul beidegződött társadalmi működési folyamatok felismertetése és az ezekre adható elfogadhatóbb válaszok bemutatása volt. A foglalkozás teljes egészében interaktív, energetizáló, jégtörő játékokkal, élménypedagógia módszerekkel dolgoztunk, intézményenként 30 lelkes fiatallal.

Ifjúsági önkéntes vezető képzés

A képzési modul harmadik ágenseként, egy 5 napos ifjúsági vezetőképzésen vehettek részt, a régióban aktívan tevékenykedő, ambiciózus, illetve a komplex képzésen részt vett önkéntes fiatalok Bakonyszentlászlón (15 fő), majd Héregén (21 fő).

A képzés célja, hogy résztvevő fiatalok megtapasztalják, milyen belső értékekkel, rejtett készségekkel és képességekkel rendelkeznek. Ezeket, hogyan tudják kamatoztatni egy-egy vezetői szerep vállalását követően. Az 5 nap alatt olyan generalizált társas helyzeteket élhettek meg, melyek sokszor olyan mélyen megbúvó személyiségjegyeket hoztak elő, amelyeket a fiatalok saját maguk sem éltek még meg tudatosan, azelőtt. Az egyik fő csapásvonal - a vezetői attitűdök fejlesztése mellett – megélhették, hogy értékes tagjai egy közösségnek és a világnak. Saját határaikat feszegetve (outdoor kaland), akár kilépve a komfortzónából megélhették, hogy igenis tudnak és képesek megfelelő segítséget kérni és ezáltal közösségüket támogatni. Az elsajátított készségek mellett egy egész eszköztárat kaptak a képzést vezető trénerektől – hogyan tudják megvalósítani és megtervezni saját projektjeiket, önreflexió saját értékeik és erőforrásaik irányába, hogyan adaptálják társaik és egymás felé megerősítő és építőjellelű visszajelzéseiket. A képzések lezárásánál szinte kivétel nélkül pozitív élmények és megelégedések csatoltak vissza a fiatalok. Hatalmas élménynek és lehetőségnek élték meg az ott eltöltött 5 napot. A későbbiekben pedig sikerrel kamatoztatták saját közösségükben a megszerzett tudást.

Programok, rendezvények

Kisbéren, Székesfehérváron és Balatonfűzfőn a helyi Gimnáziumokban szólítottunk meg fiatalokat és mutattuk be számukra a helyi csoportok/intézmények tevékenységét. Ennek eredményeképpen több fiatal is felkereste a helyi csoportokat és bekapcsolódott adott tevékenységekbe.

Várpalotai önkéntes csoport szervezésében havi rendszerességgel játszóház keretein belül foglalkoznak kisiskoláskorú gyermekekkel, önkéntes fiatalok mind személyiségükkel mind pedig építő, kreatív ötleteikkel bekapcsolódtak a csoport tevékenységeikbe.

Tatabányai csoport raktárhelyiségében többszöri alkalommal segítettek szortírozni és pakolni a fiatalok, mivel a csoporttagok számára, a nehéz fizikai munka, egyáltalán vagy nehezen kivitelezhető.

Pápán, az Ifjúsági Centrumban évek óta működő Kultúr-Kuckó Programunk, modell értékűen szervez programokat fiataloknak, fiatalokkal. A városban számos önkéntes program szerveződik általuk.

A fiatalok rendszeresen találkoznak Pápán, az Ifjúsági Centrumban. Januártól állatasszisztált konfliktuskezelő tréningen vehettek részt az ifjúsági csoport tagjai. Mese kutya és gazdája hat alkalommal tartott foglalkozásokat a fiataloknak. Áprilisban közel 100 fő részvételével ingyenes szűrővizsgálatot tartottunk a szeretetszolgálat országos szűrőprogramjának keretein belül, fiatal önkénteseink segítségével. Júliusban és augusztusban mesefelfedező játszóházakat tartottunk kisgyermekes családok számára. A hetente megrendezett alkalmakon egy-egy mese köré szerveződtek a programok kézműves foglalkozásnak és egy fiatal önkéntes néptáncpedagógusnak köszönhetően mozgásos játékokkal.

Augusztusban megrendezésére került az Ifjúsági csoport nyárbúcsúztatóját, ahol sok-sok játékkal vártuk a fiatalokat, akik nyári élményeikről is beszámoltak egymásnak. Augusztus végén az Ifjúsági Csoport tagjai a Nátuskerti óvoda kültéri fa játékeinak felújításában segítettek.

A régióban három játszótér és egy Játszókert is működik: Esztergom, Tatabánya, Dunaújváros és Tata városában, számos program és rendezvény kapcsolódott a játszóterekhez. Ezeket a játszótérekben aktuálisan az önkéntesek akár a fizikai segítségnyújtásban is jelen voltak, mint

takarítás, ruhabörze. Az önkéntesek a játszóterek adott programjaiban is segédkeztek, mint ruha adományozás előkészítése, kézműves foglalkozások, tematikus napok, csoportfoglalkozások, külső tematikus napok és egyéb egyházi vagy népi ünnepek.

2018-ban az EFOTT fesztiválon a civil szektorban képviseltette magát a régiós "Ifyou-s csapat". A tatai Víz Zene Virág Fesztiválon színes feladatokkal és játékokkal fogadtuk a standunkhoz térő családokat, fiatalokat. Továbbá, több városi IKSZ Börzén igyekeztünk bemutatkozni, ezzel is elérve a fiatalokat.

Táborok:

2018 nyarán két tábor került megrendezésre a régiós ifjúsági önkéntesink részére. Egy napközis tábor Pápán, illetve egy bentlakásos tábor Pákozdon.

A napközis tábor a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pápai csoportjának szervezésében valósult meg Pintér-Papp Eszter vezetésével. A táborvezető mellett 7 felnőtt önkéntes segítőtől töltötték a gyerekek a hetet. Az 50 gyermek számára szervezett program központi helyszíne az Esterházy-kastély volt. A 11 és 16 év közti fiatalok számos érdekes és szórakoztató programon vehettek részt az öt nap során.

A bentlakásos pákozdi tábor során, a szálláshelyet adó tábor öt napon keresztül 50 gyermek/ fiatal számára biztosított kikapcsolódást, gyönyörű környezetet, színes programokat és önkéntes lehetőségeket. Katolikus szervezetként fontosnak tartottuk, hogy a hit is kiemelkedő szerepet kapjon az önkéntesség mellett ezen a héten. A tábor zavartalan lefolyását, a táborvezető mellett 12 önkéntes segítette.

2019 nyarán szintén két tábor került megrendezésre, egy pápai napközis tábor és egy balatonfűzfői bentlakásos tábor során.

Pápán, a tábornak az Esterházy-kastély volt a központi helyszíne. Az ötven fiatal részvételével megrendezett tábor a szórakoztató programok mellett lehetőséget nyújtott az önkénteskedéssel, a Máltai Szeretetszolgálat tevékenységével való ismerkedésre is. A tábor első napján az ismerkedés volt a főszerep. A zömmel 13-14 éves fiatalok különféle játékos foglalkozások segítségével ismerkedhettek meg egymással, emellett kézműves foglalkozás, bringó-hintőzés és a kastély gyermekbirodalma is várta őket. Kedden a segítség egy speciális formájával, az elsősegélynyújtással és az újraélesztéssel ismerkedhettek meg a fiatalok. A Máltai Mentőszolgálat munkatársai a délelőtti folyamán az elméleti tudnivalókat ismertették a táborozókkal, délután pedig a gyakorlatban is megtanították a legfontosabb tennivalókat. A képzés elvégzéséről minden résztvevő tanúsítványt kapott. Szerdán délelőtti a kastély különböző programjain vehettek részt a táborozók, majd délután dr. Áldozó Tamás polgármester tartott előadást az önkéntességről. A városvezető szólt a Teuton Lovagrendben végzett feladatáról, az ennek kapcsán a Máltai Szeretetszolgálattal kialakított együttműködésről, illetve arról is, hogy milyen fontos szerepet töltenek be a különféle civilszervezetek a város életében. A polgármester a beszélgetés során közös önkéntes akcióra is hívta a fiatalokat. Csütörtökön reggel Császárné Elek Veronika címzetes rendőr alezredes tartott előadást az internet veszélyeiről, illetve arról, hogy strandolás idején hogyan vigyázhatunk értékeinkre. A fiatalok ezután a kastély nyújtotta programokon vettek részt, délután pedig ellátogattak a szeretetszolgálat Eötvös utcai Ifjúsági Centrumába, ahol megismerkedhettek az Ifjúsági Csoportot is magába foglaló Kultúr-Kuckó Programmal. A tábor zárónapjának reggelén a táborozók maguk is önkénteskedhettek. A Pápai Rendőrkapitányság értékeik megőrzésére figyelmeztető szórólapjait osztogatták a várkerti, illetve a Várkertfürdőnél lévő parkolóknak, illetve kerékpárosok számára készült tájékoztató kiadványt osztottak a Gróf úti kerékpárúton közlekedőknek. A fiatalok ezt követően kisfilmek segítségével tekinthettek be a Máltai Szeretetszolgálat mindennapjaiba, délután pedig személyre szóló üzeneteket írtak egymásnak búcsúzóul. A táborozók a pénteki nap délutánján

nem örökre búcsúztak egymástól. A tábor óta szeretetszolgálat Ifjúsági Csoportjának összejövetelein találkozhatnak.

Balatonfűzfői táborban 55 gyerek és 15 fő fiatal csoportvezető vett részt. A programok lebonyolításában és a gyermekek irányításában nagy segítség volt a fiatalok jelenléte. A tábor programjaiban nagyfokú támogatást kaptunk a helyi városvezetéstől. A programokat, közös főzés, strandolás, csillagvizsgáló színes programjai tarkították, amellett, hogy a lelkiélet gyakorlása is fontos szerepet töltött be a tábor mindennapjaiban. A táborban önkéntes tevékenységként a táborozók takarították, szépítették a Berényi temetőt, a Berényi plébánia kerítését és a Felsőörsi úton épülő kerékpáros imahelyet. Az önkéntes tevékenység után a helyi csoport tagjai megmutatták a táborozó fiataloknak az ételdoboz működését.

Hálózatosodás, partnerek

A projekt során törekedtünk jó partnerségi kapcsolatok kialakítására. Több középiskolát megkerestünk és megszólítottunk, ennek eredményeképpen nagyon jó kapcsolat jött létre a Tatabányai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Közgazdasági és Humán Szakgimnáziummal, Esztergomban a Árpád-házi Szent Erzsébet Gimnázium, Óvoda és Általános Iskolával, Balatonfűzfőn a SZC Öveges József Szakképző Iskolája és Kollégiummal, a Thuri György Gimnáziummal. Városi szinten Tatabányán, szoros kapcsolódási pont jött létre a helyi CSEÖH, TJ ESZI Család és Gyermekjóléti Központtal, amelynek eredményeképpen több programra meghívást kaptunk, amelyet számos közös munka követett.

A Szeretetszolgálat intézményein belül a játszótérrel teljes partnerségi kapcsolat jött létre, szinte automatikussá vált a fiatalok szervezése az adott programokba. Esztergomban több alkalommal is voltunk intézménylátogatáson a fiatalokkal, ezt követően bekapcsolódtak a helyi Jelenlét program (Sátorkő utca), szervezett programjaiba is.

Nyilvánosság

A pápai Ifjúsági Centrum naprakész és informatív oldala az alábbi linken található meg <https://www.facebook.com/maltaikulturkucko/>. Várpalotán, a Thury György Gimnáziumban lezajlott komplex érzékenyítő képzésről a helyi TV részletesen beszámolt. A Pápán megrendezett ifjúsági önkéntes napközis táborokról szóló beszámoló minden évben megjelent a helyi sajtóban. A balatonfűzfői ifjúsági önkéntes táborról, köszönetnyilvánításként a helyi sajtó is beszámolt.

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ

Régió rövid bemutatása

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Észak-Magyarországi Régiója Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyéből tevődik össze. Régióvezetője Dr. Kis Imre (aki egyben a Tokaji csoport vezetője is) és ügyvezetője Csehely Tamás. A régió kiegyensúlyozott és stabil szolgálatát a modellprogramok, valamint a 21 helyi intézmény biztosítja.

A régióban működő intézmények tekintetében fontos felújítási munkálatok voltak folyamatban, valamint újakat is vett át a régió a pályázat ideje alatt. A régióban az alábbi intézmények vannak jelen: Tanoda, Játszótér, Biztos Kezdet Gyerekház, Ápolási Otthon, Idősek Otthona, Népkonyha, Hajléktalanok ellátása, Szimfónia program, Telepi programok, Gyerekesély program.

Intézményi hálózatunk fejlesztése mellett fontosnak tartjuk jelenlétünket a leghátrányosabb területeken is. A Gyerekesély program munkatársai 13 járásban érik el a régióközponttól segítséget kérő rászoruló lakosságot. Ezen felül Jelenlét pontot nyitottunk Prügy és Ózd településeken a még hatékonyabb segítségnyújtás érdekében. Sárospatak, Cigánd, Ózd és Miskolc településen pedig munkatársaink az egészséges életmód és a sportolás népszerűsítése érdekében tevékenykedtek.

A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, valamint helyi áruházakkal együttműködve Miskolc különböző helyszínein a hét minden napján, további hátrányos helyzetű településeken, mint például (Szikszó, Edelény, Szalonna, Szendrő, Kázmárk, Halmaj, Aszaló, Csobád, Méra, Encs, Encs-Füged, Hernádvécse, Csenyété, Mezőcsát) pedig heti rendszerességgel került kiosztásra pékáru, zöldség, gyümölcs és egyéb élelmiszer.

Fontosnak tartjuk a régióban, hogy nyissunk a társadalom felé és minél több önkéntest vonjunk be a munkánkba. Ez egyaránt fontos a fiataloknak és idősebbeknek is, hiszen jobban a magukénak érzik a feladatot. Így az önállóságra is nagy hangsúlyt fektettünk. Már a fiatal csoportjainkat is arra ösztönöztük, hogy hozzanak saját ötleteket, újszerű megoldásokat, amik megvalósításában támogatni tudjuk őket.

Jelenleg 7 önkéntes csoportunk von be fiatalokat rendszeresen, és szoros az együttműködés a helyi iskolákkal.

Önkéntes csoportjaink a klasszikus adományozói tevékenység mellett napközi táborokat szerveztek, börtönmisszióban vettek részt, áruházi élelmiszermentés keretében tartós- és közeli lejáratú élelmiszereket osztottak, prevenció és szabadidős programokat szerveztek családok és gyerekek számára, illetve fogyatékkal élő gyerekeket szállítottak óvodába és iskolába.

Projekt célja régió specifikusan

Az önkéntesség felmérése különböző településeken kezdődött el, elsősorban azokon a településeken, ahol már korábban jelen volt a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Ilyen település volt Miskolc, Tiszanána, Mezőkövesd, Tokaj, Szikszó, Heves, Sátoraljaújhely és Ózd. Ahogy a felmérés Miskolcra építkezett a munkát is innen kezdtük. Célként tűztük ki, hogy a régióközpontnak otthont adó megyeszékhelyen legyen egy legalább 25 aktív főből álló fiatal önkéntes csoport. Szeretnénk még külön egy belvárosi és avasi csoportot is létrehozni. Ennek elérése érdekében megszólítottuk a már önkénteskedő fiatalokat, ismertségi körünkben lévő fiatalokat, majd az iskolákat is. Az első évben azon iskolákhoz jutottunk el, akikkel már korábban volt együttműködési kapcsolatunk. A pályázat második évében már az összes középiskolát és gimnáziumot felkerestük és így a miskolci iskolák kétharmadába bejutottunk és elértünk több mint 1500 diákot. Célunk ezen iskolákkal a folyamatos kapcsolattartás és előadások tartása, fiatalok bevonása a különböző önkéntes munkákba és kis közösségek létrehozása.

Fontosnak tartottuk, hogy ezek a fiatal önkéntesek tudjanak valahol találkozni, ezért terveink közé vettük egy önkéntes bázis kialakítását. Ennek helye a Máltai játszótér lett, amit a fiatalok alakíthattak ízlésünk szerint, hogy minél inkább a magukénak érezzék.

Ezen miskolci bázis megerősítésével párhuzamosan találkoztunk a régióban lévő aktív fiatal önkéntesekkel. Ideálisan működő csoportokat találtunk, hiszen már rendelkezett mentorral és rendszeres találkozóik voltak, aktívan részt vettek a Máltai életében. Őket is invitáltuk a pályázati táborokba, akciónapokra. Célunk, hogy ne legyen elszeparálva, és a régióban lévő önkéntesek tudjanak egymásról, találkozzanak egymással. Ezen a vonalon tovább haladva még célunk a többi régióban lévő fiatalokkal való találkozás.

A már bevont fiatalokkal fontosnak tartottuk, hogy eljussanak a közösségi munkán keresztül az egyéni fejlődésükig. Ennek eléréséhez olyan önkéntes munkákra hívtuk őket, ahol nem csak egyedül, hanem többedmagával kell végrehajtani a feladatokat. Bevontuk őket az ötletelés folyamatába is. Nem az volt a célunk, hogy mi mondjuk meg, hogy hogy legyen, hanem közösen határozzuk meg, találjuk ki a számára megfelelő tevékenységeket. Ez a közös gondolkodás, szervezés, végrehajtás nagyon fontos szerepet tud betölteni az egyéni fejlődésben. Emiatt célunk, hogy ne teljen el úgy önkéntes akció, hogy utána ne ülnénk le és elemeznénk ki a történeteket. Miután több időt töltöttünk ezekkel a fiatalokkal, elkerülhetetlen, hogy személyes kapcsolat kialakuljanak. Ezek jó lehetőséget adtak a négy szemközti visszajelzésre.

Először a fent leírt építkezésre és kapcsolatépítésre volt szükség. Segítség nekünk is, ha látjuk, ki mit csinál szívesen, vagy ki miben jó. koordinálni kell őket és segíteni abban, hogy később saját kreatív ötletek a felszínre jöhessenek. A régióban a már kialakult fiatal önkéntes csoportoknak nagy részben adottsága, hogy sok hátrányos helyzetű és roma származású fiatal is tagja. Ők is szeretnék jobbat tenni a környezetüket, lakóhelyüket. Mivel a fiatalok nagyon nyitottak, ezért lehetőségünk és célunk is, hogy a különböző társadalmi rétegekkel és hovatartozástól függetlenül találkozzanak és a közös munka által az előítéletek eltűnjenek.

Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések

Ifjúsági vezető képzés

Az Élményakadémia Ifjúságvezető képzésére nagy érdeklődés mutatkozott. Az élményakadémia kollégáival jó kapcsolat alakult ki és mivel a mi régióinkban Máltai intézményben szállásoltuk el őket, ezért ez a kapcsolat még inkább tudott erősödni a kölcsönös segítségnyújtásban. A gyerekeknek nagy élményt adott és ide főként olyan fiatalok mentek, akik már végeztek önkéntes munkát nálunk. Ezeken a táborokon mi nem vettünk részt így csak a fiatalok beszámolója alapján alkothattunk képet az ott történekről. Azonban az utolsó ilyen táborunkon az önkéntes koordinátor is részt vet. Cél volt, hogy a fiatalokkal együtt szerezzon élményt és tanuljon új játékokat foglalkozásokat. Ezen az utolsó táboron a miskolci fiatalok vettek részt a tarnabodi önkéntesekkel. Nagyon megerősítette a fiatalok elköteleződését és ez meg is látszott a nyár további részében. A legtöbb pozitív visszajelzés a fiataloktól erről a programról érkezett.

Szakember képzés

A kollégák számára nyújtott szakember képzéseknél célunk volt, hogy ne csak a tudást szerezzék meg, hanem csapatépítésben is részt vegyenek. A szakemberek képzése során úgy válogattuk össze a résztvevőket, hogy olyan emberek is találkozhassanak, akik ritkán látják egymást és jó meglátásokkal tudják segíteni egymás munkáját. Problémát jelentett, hogy sok kollégának a képzések már megvoltak ezért nem vehettek részt rajta újra. Azonban emiatt jött az ötlet, hogy idősebb önkénteseket is bevonjuk és a „Máltásítás” ilyen formában is megvalósuljon. Jónak láttuk azt is, hogy az önkéntesek minél több kollégát megismerjenek, és jobban rálássanak a szervezetünkre. Sok fiatal fejében a Máltai Szeretetszolgálat, csak az Avason lévő játszótér. Jó, ha látják a szervezet nagyságát, szerteágazottságát, hiszen részben ehhez tartozik és büszkeséggel töltheti el, hogy ilyen nagy szervezet része. Ez a képzés egyébként nagyon jól sikerült. Az önkéntesek sok új játékot tanultak, amit aztán tudtak is hasznosítani és nagyon erős összekovácsoló ereje volt. Próbáltuk a képzéseket a régió minél több területére eljuttatni, de elsősorban a miskolci kollégák részesültek ebből.

Programok, rendezvények

Vannak önkénteseink, akik rendszeresen részt vesznek önkéntes programokon, rendezvényeken és vannak, akik csak alkalmi önkénteseink, tehát évenkénti egyszeri eseményen csatlakoznak, mint például nyári táboroztatások, vagy Adni Öröm akció, esetleg akkor csatlakoznak be, ha lakóhelyéhez közeli program van. Viszont a generált programokban próbáljuk felhasználni a lehetőséget arra, hogy közösséget építsünk. Élményt adjunk nekik és legfőképpen lássák a jelenlétük fontosságát. Így kiemelkedő szerepe van az önkéntes találkozónak a program repertoárunkban. Az ilyen találkozókra, minden érdeklődőt és régi önkéntest is szívesen látunk. Jó lehetőség arra, hogy ha valaki érdeklődik az önkéntesség iránt, közösséghez akar csatlakozni. Kezdetekben kéthetente tartottuk meg, ezeket az önkéntes találkozókat és volt, hogy nyáron teljesen szüneteltek. Később már hetente tudtuk tartani és a nyári szünetben fellendült az érdeklődés, így akkor még a hét más napján is alakultak ki spontán találkozások.

Önkéntes munka végzésére az elsődleges helyszínek az intézményeink. Mivel ezek minőség biztosítva vannak a részünkről, tudjuk milyen körülmények várják őket, ezért elsősorban ide csatornáztuk be a fiatal önkénteseket. Az intézmények vezetőivel rendszeres kapcsolattartás volt és értesítettek minket, ha programjuk volt, így tudtunk önkénteseket küldeni.

Bár a legtöbb intézményünk miskolci, az Avason lévő önkéntes bázist a játszótér adta. A projekt szempontjából a játszótérek központi szerepet kaptak, mivel nekik is programokat kell generálni, ezért adta magát, hogy ezen programok lebonyolításába bevonjuk az önkénteseket is. A játszótéren az önkénteseknek lehetőségük van kézműves foglalkozásokat tartani, csillámtetoválást, arcfestést csinálni, sportfoglalkozásokon, egyházi és népi ünnepeken részt venni.

A Lyukó-völgyi jelenlét programunk rendelkezik saját önkéntes bázissal, akiket szintén rendszeresen becsatlakoztak a közösségi ház életében. Volt alkalom, amikor ezen önkéntesek voltak, az Avasi játszótér programján segíteni, vagy az Avasi játszótérről mentek le önkéntesek hozzájuk.

A nyári táboraink nagy sikert arattak a fiatalok körében. Minden tábornak központi témája volt az önkéntes feladat végzése. Négy alkalommal Telkibányára és kétszer Pálházára mentünk, ahol egyre jobb kapcsolat alakult ki a helyiekkel. Az ő segítségükkel tudtuk kialakítani, hogy mindig más jellegű, de hasznos önkéntes feladatokat tudjunk végezni. Így történtek meg olyan önkéntes akciók a táboron belül, mint a helyi múzeum padjainak lefestése, parókia kerítésének átfestése, magasgyás helyreállítása, madárodok készítése, sziklakert készítése, patakmeder tisztítása és sok egyéb program. Ezek mind arra szorítottak, hogy a településnek adjunk. Telkibányán rendelkeznek egy ÖKO-Demo centrummal, ahol komposztálás, magasgyás és egy környezetbarát foglalkozás folyik. Külön kiváltság volt, hogy a polgármester úr engedte, hogy Telkibánya két bejáratához készíthessünk 1-1 sziklakertet, amik fogadják az érkezőket. Az elvégzett feladatokhoz még táblák is készültek, amik hirdették a gyerekek kéznyomát. A táborban minden alkalommal 1 napot a feladat elvégzésére szántunk. Előtte egy fél napot a felkészülésre és az utolsó nap számoltak be a gyerekek a tapasztalataikról. Egyéb programok voltak még a táborban a kalandpark, kézműves foglalkozás, csapatjátékok, túrázás, sport. Ezek lebonyolításában is segítettek az önkéntesek. Volt olyan tábor, ahol a képzésen tanult játékokat mutatták be a többieknek. Az idősebbek figyeltek a kicsikre a túrázásnál és segítettek a tábori szállásnál is a rendrakásban, pakolásban.

A régióban sok olyan program fut, ahova fiatalokat is be lehet vonni. Kézenfekvő volt a Gyerekesély programba elvinni őket. Egyik nagy programjuk a minden év első adventjén tartandó Köröm településen a koszorú készítés. A szeretetszolgálat segít a településnek az eszközök beszerzésében és a koszorúk elkészítésében. Hasonló éves program, de az év teljesen más időszakában a Máltai Majális. A 2019-es évben megrendezett Máltai Majálisban nagyon sok önkéntes segített. Ugrálóvárnál felügyeltek, kézműves standot vittek, gokart-versenyt instruáltak és volt olyan önkéntes is, aki lovakat hozott, amikre a kicsik-nagyok felülhettek és lovagolhattak is.

Az önkénteseink természetesen az Adni Öröm akcióba is aktívan besegítenek, de nem csak évente egyszer megrendezett nagy programokba hívtuk őket, hanem például a Dobban Szív Sport és Egészségnap rendezvényén is többször részt vettünk, amelyek Borsod-Abaúj-Zemplén megye különböző településein valósultak meg.

Ezen a vonalon tovább gondolkozva kezdtünk el kifejezett önkéntes akciónapokat tartani a fiataloknak. Ez egy vagy több napot jelentett, amikor aktív munkát végeztünk vagy kikapcsolódást szerveztünk a gyerekeknek. Leginkább fejlesztő jellegű munkákat vállaltunk, de minden esetben az volt a cél, hogy ilyenkor valami nagy volumenű feladat legyen előttünk. Emiatt is kapcsolódtunk be a 72 óra kompromisszum nélkül rendezvénybe, amely egy többnapos programsorozat, több helyszínről is érkeztek önkéntesek. A Metro áruház dolgozóival összefogva az iskola kezdés hetén újrafestettük a játszótér játékeit, erről az

eseményről egy kisfilm is készült. Ezen kívül néhányan részt vettek a Sziget fesztivál utolsó napjain is, ahol az otthagytott sátrakat és egyéb eszközöket gyűjtötték össze.

A pályázat utolsó hónapjaira egy nagyon aktív fiatal közösség alakult ki, akikkel tudtuk támogatni a szervezetünk megjelenését civil napokon, rendezvényeken. Ők álltak a standunknál és fogadták az érdeklődőket vagy játszottak a koruk bélickekkel. Többen részt tudtunk így venni a pályázat zárókonferenciáján is az önkéntesekkel, flashmobot szerveztünk, pakolásban segítettek és már egész nagy játszóteres programokat is le tudtak vezényelni.

Hálózatosodás, partnerek

A pályázat kezdeti szakaszán túl, vagyis a régiós fiatal önkéntesség felmérése után folyamatos kapcsolattartás alakult ki a régióban lévő fiatal önkéntes csoportok mentorai és az ifjúsági önkéntes koordinátor között. Ennek egyik része az informálásuk volt, a másik része pedig a konkrét bevonásuk. Sok program (tábor, képzés stb.) lehetőséget ad a kiesőbb helyeken lévő településeknek is a csatlakozásra. A táborokat minden esetben régiós körben hirdettük meg.

Az információ áramlás és a bevonás mellett folyamatos találkozókat szerveztek a mentorok a fiatalok részére. Ezen az ifjúsági önkéntes koordinátor is alkalmanként részt vett. Ez a kapcsolattartás azonban nem csak a régióközpont irányából valósult meg, hanem kölcsönösen a csoportok és intézmények részéről is. Jelezték, ha programjuk van, vagy igényt tartanak önkéntesek segítségére. Ez utóbbi inkább intézményeknél volt releváns. Sok esetben megérezték ennek a pozitív oldalát és lelkesen kapcsolódtak be a hálózatba, hogy minél inkább napra készek lehessenek.

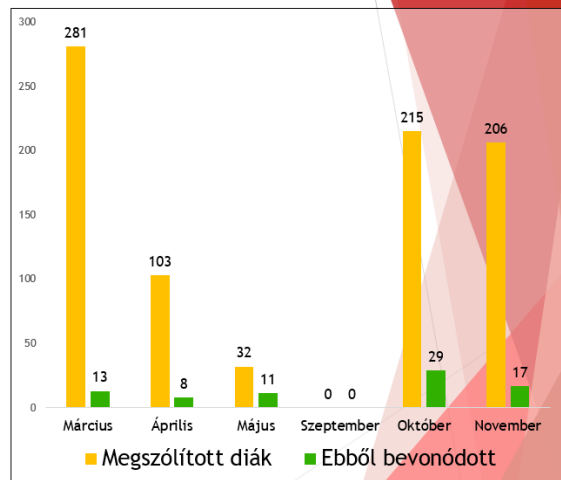
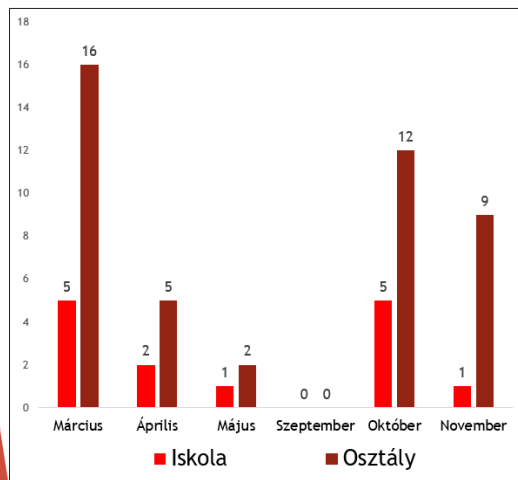
Ezt erősítettük meg a szakmai műhelyekkel is, ahol elsősorban kollégákkal folytattunk tapasztalatcserét Miskolc, Ózd, Sátoraljaújhely, Mezőkövesd, Eger, Heves településeken. Ezeket legalább fél évente tartottunk regionális szakmai műhelyét, ahova minden régióban érintett kollégát meghívtunk. A helyi szakmai műhelyeknek a célja a településre való összpontosítás volt. Megvizsgáltuk mindig, hogy hogyan állunk a fiatal önkéntesség területén. Általában a következő dolgokat néztük meg: eddig mit csináltunk jól, mit rosszul, a jövőben mit csináljunk másképpen, hogyan toborozunk, hogyan szólítsunk meg helyi iskolákat, azért, hogy minél több fiatalot érjünk el, vonjunk be és tartsunk meg. Természetesen ezen általános témákon túl, mindig foglalkoztunk a település specifikus problémáival és adottságaival is. Például Egerben nagy nehézséget okoz, hogy nincs hely, ahol a fiatalok leülhetnének, találkozhatnak. Máshol van hely, viszont nehéz az iskolákat és fiatalokat megszólítani. A régiós műhelyeken átfogóbban foglalkoztunk több településsel, valamint nagyobb távlatokban terveztünk. Erre példa Salgótarján, ahol egyelőre kezdeményezések vannak, a városvezetés is nyitott a jelenlétünkre.

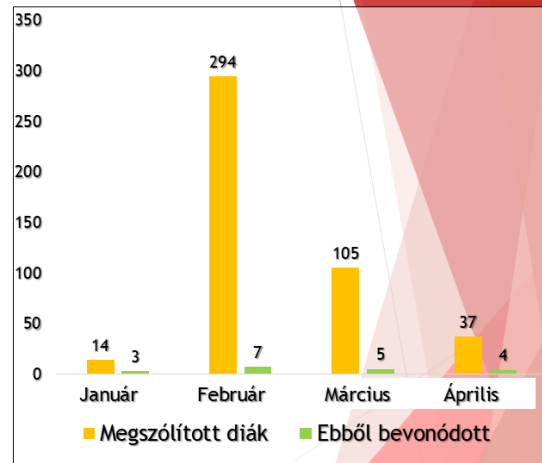
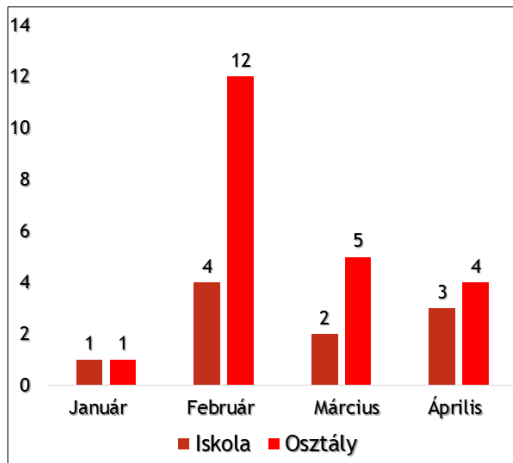
Az Adni Öröm akció jó lehetőséget adott arra, hogy szoros együttműködés alakuljon ki. A régió különböző aktív településein kértük, hogy keressenek fel iskolákat és mi előadásokat tartottunk az önkéntességről. Először az volt a cél, hogy meglássuk azt, hogy mely iskolák nyitottak a jelenlétünkre. Számszerűsítve 30 középiskolát és gimnáziumot kerestünk fel, ebből 20 iskolába eljutottunk és előadást is tudtunk tartani. A lentebbi képeken és diagramokon részletesebb adatok találhatóak a pályázat kezdetétől egészen a végéig.

Toborzás a miskolci iskolákba 2018

Toborzás a miskolci iskolákba 2019

Toborzás - Osztályfőnöki órák, előadások, érzékenyítő képzések

2018	Januártól – decemberig	Összesen	
		16	Iskola
		44	Osztály
		Összesen	
		940	Megszólított diák
		82	Ebből bevonódott
8,7%-os bevonódás			
2019	Januártól – 2020 júliusig	Összesen	
		13	Iskola
		25	Osztály
		Összesen	
		494	Megszólított diák
		20	Ebből bevonódott
4 %-os bevonódás			

2018 januártól - decemberig		
Megszólított	Bevonódott	Aktív
1063	123	27

Pályázat ideje alatt		
Megszólított	Bevonódott	Aktív
1557	145	36

Ezek csupán a miskolci diákok, ezen túl még voltak más-más településen is megszólítva diákok így ez a szám jóval nagyobb. Az előadások és iskolák felkeresése eredményezte, hogy a kapcsolati háló fontos részét képezték a pedagógusok, és láttuk azt is, hogy sok múlik az ő hozzáállásukon, hiszen ők sokat segítenek toborzásban, programok, táborok szervezése kapcsán is.

A következő ilyen csoport a fiatalokkal foglalkozó civil szervezetek és egyházi személyek voltak. Őket leginkább már ismerősökön keresztül kerestem fel. Így alakult ki kapcsolat egy református lelkésszel, aki a gyülekezetében fiatalokat is mentorál, valamint az Ökumenikus Segélyszervezetnél is van egy hölgy, aki az ifjúsági csapatukat tartja össze. Ezen kapcsolatok leginkább akkor segítségek, amikor egy nagyobb programhoz kellenek önkéntesek vagy táborozáshoz keresünk gyerekeket. Említésre méltó még a sátoraljaújhelyi Piarista rendházzal való kapcsolatunk is. Ők kerestek fel minket. Iskolát is működtetnek és vannak lelkes önkéntesek is, a jövőben szoros együttműködésre számítunk.

Nyilvánosság

A projekt tábla kihelyezése volt az első lépése a pályázat nyilvános megjelenésének, amely a régióközpont kerítésére került rögzítésre.

A már említett iskolákkal való kapcsolatok és ott tartott érzékenyítő órák voltak a legintenzívebb hírverések. A fenti adatokból is látszik, hogy tömegesen értünk el fiatalokat, akiket nem csak egy szórólappal, vagy plakáttal értünk el, hanem 45 percet együtt tudunk tölteni vele. Ez jó lehetőség volt arra, hogy jóval több információt át tudjunk adni, és egyfajta Máltai életérzést is. A segítségünkre volt az iskola, hogy különböző szóróanyagokat is tudjunk terjeszteni.

Voltak alkalmi plakátjaink, amiket táborokat vagy nagyobb eseményeket népszerűsítettek. Ezeket csak elektronikus formában terjesztettük. Készült félévente megújuló leporelló, amiben több intézményi program és információ is felkerült. Az iskoláknak adtunk Máltai magazint, néha könyvet is vagy beszámolót a munkánkról.

Létrehoztunk egy zárt Facebook csoportot. Itt elsősorban a már megszólított fiatalok voltak meghívva. Ezen a felületen rendszeresen kaptak meghívókat különböző eseményekre és már tudtunk a megszólított fiatalokból toborozni. Bár zárt csoport, de azért tartom nyilvánosságnak, mert nyílt dologként lett kezelve és aki szeretett volna csatlakozhatott.

Az Észak-Magyarország nevű napilapban cikk is jelent meg, a nagyobb akciónapokról (pl. 72 óra kompromisszum nélkül, játszótér festése, mézeskalács sütés, stb.) készültek kisfilmek, amiket szintén megosztottunk a Facebook felületeken.

A legnagyobb és legjobb hírverés az volt, amit maguk a fiatalok végeztek. A pályázat kétharmadánál kezdtek megjelenni olyan önkéntesek, akik valakiktől hallottak rólunk vagy konkrétan egy önkéntes elhozta a barátját. Később az önkénteseink kitelepüléseken is erősítették a standunkat. A közösség jó híre így még hitelesebb személyekről terjedt a célközönség felé.

DÉL – ALFÖLDI RÉGIÓ

Régió rövid bemutatása

2016-ban a tisztújító küldöttgyűlésen egyhangúlag dr. Jenei Gábor atyát, a soltvadkerti katolikus egyházközség plébánosát választották a Magyar Máltai Szeretetszolgálat régióvezetőjének a Dél-Alföldi Régióban, aki Rigóné Kiss Éva később Rigó Orsolya regionális ügyvezetővel együttesen látja el a Szolgálat vezetését.

Kecskeméten található a régió központja. A vezetői és irányítási funkciók megvalósítása, továbbá adminisztratív és pénzügyi, elszámolási háttér biztosítása mellett innen kapják meg az intézmények és csoportok a hasznos információkat, híreket, eseményekről, közösségi programokról tájékoztatást továbbá pályázati lehetőségekről tájékoztatást, koordinációt. A régióvezetés aktívan tartja a kapcsolatot az önkormányzatokkal, társszervezetekkel. Koordinálja továbbá az adományokat az Országos Központ és a régió egyes intézményei, csoportjai között, adományjártásokat szervez.

A régió 8 intézménnyel és 23 csoporttal működik. A régió intézményei Kecskeméten, Szegeden, Orosházán találhatóak. Főbb tevékenységi köre a hajléktalan-ellátás, emellett családok átmeneti otthonát, idősothontát és játszótereket üzemeltet.

Az intézményi ellátás tovább bővül a Jánoshalmán működő Idősek Otthona működtetésének átvételével, valamint Kalocsán.

Kecskeméten működik a Homoki Varázskert Szociális Szövetkezet, tevékenységi köre elsősorban fűszer - és gyógynövények termesztése, mezőgazdasági jellegű munkák végzése, hulladékgyűjtés, környezetszépítés, és kisebb, intézmény részére nyújtott szolgáltatások. A szövetkezet 1 hektáron gazdálkodik, a mezőgazdasági terület Kecskemét külterületén, illetve Kadafalván található. Gyógy-és fűszernövények, kisebb területen kiskerti haszonnövények termesztésével foglalkozott (zöldborsó, zöldbab, eper). A termésidőszakon kívüli időszakban a begyűjtött termékekből, kézi munkaerő felhasználásával, kiegészítő feladatként kézműves termékeket készített. (szappanok, dísz tárgyak, fadobozok, meggy-mag párna stb.). Kalocsán - a helyi Máltai csoport együttműködésével - „Albérlok Házát” működtet, ahol 5 fő rászorult részére biztosít jelképes összegért lakhatási lehetőséget.

Az intézményi munkában és az azon kívüli máltai szolgálatban jelentős szerepet töltenek be az önkéntesek. A régióban 23 önkéntes csoport végzi a legelesettebb emberek szolgálatát fiatalokkal és közfoglalkoztatásban dolgozó munkatársakkal kiegészülve.

A régió erősségei az ifjúsági önkéntesség terén:

A régió nagy számban kínált olyan programokat, melyek felkelthetik a fiatalok – köztük a célkorosztály érdeklődését: szinte minden városban szerveztek nyári táborokat, gyereknapokat, csatlakoztak városi rendezvényekhez. Ezek a helyszínek kiválóan alkalmasak arra, hogy megismertessék az MMSZ tevékenységi körét a lakosság körében. Fontos a fiatalok társadalmi szerepvállalásának, közösségi szolgálatának ösztönzése. A szemléletformáló és önkéntes programok során azt tapasztaltuk, hogy akkor érhető el az érintettekben hosszú távú pozitív változás, és akkor lesz sikeres a program, ha a többszereplős folyamatban a felek megismerik egymás igényeit, elvárásait, és a célokat, az elvárt eredményt jól definiálva, azokat a folyamat egésze alatt szem előtt tartva közösen felkészülnek, ráhangolódnak a feladatra.

A régió szerencsés abból a szempontból, hogy területén két játszótér is működik a „Játszva megelőzni” program keretében. Itt kisgyermekkortól tölthetik el hasznosan szabadidejüket a gyerekek. Számos rendezvényt, hosszabb-rövidebb ideig tartó rendszeres programot szerveztünk a játszótérre. Ezek révén közösségek alakultak ki, pl. a színjátszók közössége, a karatások közössége, az anyakuckós közösség stb. Ezeknek a közösségeknek a találkozási pontjai a máltai játszótérek. Ha a foglalkozások valamelyike, bármilyen okból kifolyólag meg is szűnik, a közösség tagjai közti kapcsolat sok esetben megmarad, barátsággá szővődik. Örömmel tölt el bennünket, hogy ennek részesei lehetünk. Ám úgy érezzük a „Máltai” igazi ereje a mindennapokban rejlik. Kialakultak olyan közösségek is, mely a környéken lakó, nap mint nap a játszótérre járó gyerekekből, szülőkből alakultak ki. Közöttük sok olyan gyerek, kamasz és fiatal felnőtt is van, akik családi háttérüknél fogva hátrányos helyzetűek. Munkatársainkkal és önkénteseinkkel a kezdetektől fogva kiemelt figyelemmel kísérjük a fiatalok sorsát, lehetőségeinkhez mérten segítjük családjukat, és - tapasztalataink szerint – sikerrel integráljuk be őket a közösségbe. Hisszük, hogy személyes példánk hozzájárul a fiatalok értékrendszerének kialakulásához, tágabb környezetükre pedig ösztönzőleg hat az elfogadás terén.

A régióban számos csoportban eredményesen és pozitív, hosszabb távra mutató együttműködések alakultak ki a középiskolások kötelező 50 órás közösségi szolgálata teljesítése során. Erre építeni kívánunk a továbbiakban is.

A régió gyengeségei

A csoportok tagjai vegyes korosztályt képviselnek, sok friss nyugdíjas tölti aktívan szabadidejét a szolgálatban. Problémaként jelenik meg, hogy az aktív korosztály tekintetében az önkéntes tevékenységet a munkahelyi elfoglaltságokkal összeegyeztetve kell elvégezni, amely időben erős korlátokhoz köti önkénteseinket. Az aktív korosztály másik időbeli korlátja önkéntes tevékenységei vállalása mentén a családi elfoglaltságokkal történő összhang megteremtése.

Az idősebb korosztály, akik oszlopos tagjai közösségünknek a fiatalokat a generációs különbségek és a fiatalok eltérő kommunikációs szokásai miatt nehezen tudják megszólítani, a már kialakult formákon túl új ötletekkel, lehetőségekkel szükséges feltárni a fiatalok bevonásának módjára.

A nagyobb városokban más karitatív szervezetek is tevékenykednek. Ezen szervezetek is kínálnak önkéntes szolgálati területeket, így szinte verseny alakult ki közöttük a fiatal önkéntesekért.

Az intézmények közül az egészségügyi centrum önkéntes fogadási lehetőségei a munka specialitásából kifolyólag korlátozottak. A hajléktalan ellátásban leginkább önkéntes férőhely határozza meg az önkéntes fogadó képességet.

A régió lehetőségei

A régióban a Szeretetszolgálat és tevékenységei széleskörűen ismertek, az emberek bizalommal fordulnak önkénteseinkhez, munkatársainkhoz. A fiatalok számára történő lehetőségek feltárásával és megismertetésével a Szolgálatban végzett önkéntes munka számukra végtelen lehetőséget rejt. A Szolgálatnál történő önkéntes tevékenység és az 50 órás közösségi szolgálat teljesítése során megélik az összetartozás élményét, egy közösség részévé válnak, értéket teremtenek és értéket közvetítenek.

Az intézmények és csoportjai befogadóak, nyitottak és szeretettel várják új önkéntesek bekapcsolódását, nagy része olyan városokban található, ahol középiskolák működnek. Az iskolai közösségi szolgálat teljesítése kapcsán már több középiskolával kötött az MMSZ szerződést. Ezekből az iskolákból nagy számban érkeznek IKSZ-es fiatalok.

Projekt célja régió specifikusan

A régióban kiöregedőben vannak a csoportok. A fiatalokat nagyon nehéz bevonni. Fő csapásként a fiatalítás volt a cél. Az osztályfőnöki órák, valamint a máltai rendezvények alkalmával közelebb tudtuk a fiatalokat hozni az önkénteskedéshez. Úgy gondolom, hogy az 50 órás közösségi szolgálatot nálunk lehetőségként élték meg a fiatalok, mivel nem söprögetést és kertrendezést bízunk rájuk, hanem a programok szervezésébe, lebonyolításába is bevontuk őket. Több olyan fiatal volt, aki azóta már a csoport önkéntesei közé tartozik, amikor ideje engedi, részt vesz a programokon. Azt nem várhatjuk el tőlük, hogy mindig rendelkezésre álljanak, valamint ők keressenek minket. Folyamatosan kapcsolatban kell állnunk, főként az akció programokhoz csatlakoznak. Jó egyensúlyban van ez Kiskunfélegyházán az idősekkel, mivel ők inkább a helyhez kötött adomány osztást, valamint a ruhaválogatást preferálják jobban. Kiskunfélegyházán ifjúsági klubot szerettünk volna létrehozni, de végül hely és érdeklődés hiányában nem jött össze. Az állandó programokra a régióban nem lehet számítani a fiatalokra.

Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések

A projektben feladatként meg volt határozva az elsősegélyképzés, valamint a komplex érzékenyítő tréning. Sajnos a Covid19 vírus miatt a komplex érzékenyítő képzéseket nem

tudtuk megtartani. Az elsősegélyképzéseket korábban sikerült megtartani. Az első helyszín Szeged volt. Második iskolának a Kiskunfélegyházi Móra Ferenc gimnáziumot választottuk. Az iskola nagyon nyitott volt a képzésekre, mivel hasznosnak ítélték meg. Nagyon sokat segítettek a gyerekek toborzásában, valamint együttműködők voltak.

Programok, rendezvények

Kezdetben Szeged környékén kezdődtek a programok megvalósításai. A te tudod-e nevű érzékenyítő játékkal indítottunk. Több iskolában, valamint Máltai rendezvényen megjelentünk. Egyszerre ketten vesznek részt a játékban. Egyik gyerek beül a kerekesszékebe, de ő nem irányíthatja, csupán instrukciót adhat, hogy merre tolják. A másik gyerek tolja a tolokocsit, viszont neki be van kötve a szeme, így csupán az utasításra támaszkodhat. Felállítunk egy akadálypályát, majd kezdődhet a játék. Amikor végigmentek a pályán helyet cserélnek, akit eddig toltak, most ő lesz az, aki irányít. Amikor már mindketten körbeérték a pályán, akkor megbeszéljük, hogy hogyan érezték magukat, mi okozott nehézséget, féltek-e, mennyire érezték biztonságba magukat, mennyire bíztak meg a másokban. Ha esetleg nagyobb a létszám lehet 3 fővel is játszani. Aki a kocsiban ül nem beszélhet, aki tolja ő ugyanúgy nem láthat, a harmadik félnek kell iránymutatást adni. Tapasztalataim alapján a gyerekek nagyon szeretik a szerepjátékokat, könnyen bele tudják helyezni magukat az adott szituációba. Amikor meglátják a kerekesszéket, azonnal ki akarják próbálni. Azzal, hogy ezt játékosan tesszük, még jobban felkelti a figyelmet. Leszűrhető egymáshoz való viszonyuk a játék alatt, valamint az is, hogy ki mennyire bíz a másokban, vagy mennyire nem. Sok gyerek teljesen máshogy irányít, különbözik a kommunikációjuk, de mindig sikerül mindenkinek a feladatot elvégezni. Saját tapasztalataim alapján át tudják érezni a testi fogyatékosággal élő ember nehézségeit. Minden foglalkozásnál megfogalmazza valamelyik gyerkőc, hogy mennyivel nehezebb nekik a hétköznapi dolgokat elintézni, mit egy egészséges embernek. Kiskunfélegyházán és Kunszentmiklóson, az iskolákkal együttműködve megvalósíthattuk az osztályfőnöki órákat. A Kiskunfélegyházi Móra Ferenc Gimnáziumban, valamint a Kiskunfélegyházi Constantinum iskolában kaptunk lehetőséget a program lebonyolítására. Ide mindig Simon Edinával, a helyi csoport vezetőjével mentem. Mindig bemutatkoztunk a gyerekeknek, majd játszottunk egy érzékenyítő játékot, ami után körbeültünk és megbeszéltük, ki mit gondol mi a játék lényege, milyen érzéseket váltott ki belőle. Edina beszélt a Kiskunfélegyházi önkéntes csoportról, majd az óra végén levetítettük a 20 éves máltai kisfilmet. Kunszentmiklóson a Virág Gedeon Szakmunkásképző iskolába Kárpátiné Kis Andreval mentünk. Ugyanazok a programelemek valósultak meg, mint Kiskunfélegyházán. Az önkéntes csoport és a projekt programjai közös szervezésben valósultak meg. Általános iskolában játszottunk a gyerekekkel, közben az idősebb önkéntesek fánkot sütöttek a gyerekeknek. A Gyerekesély program kollégáival közösen szerveztünk programokat, segítettünk egymás rendezvényein. Kunszentmiklóson a városi programokon mindig felállítottunk egy gyereksarkot, ahol a szülők biztonságban tudták a gyerekeket, mi pedig fejlesztő, csapatépítő, kézműves játékokat biztosítottunk. Kunszentmiklóson a mozgó játszótér segítségét is kérték, így tovább színesítve a gyereknapi programjait. A régió kérésére a pályaválasztási kiállításokon is részt vettünk, így erősítve hálózatot, valamint a gyerekekkel való kapcsolatfelvételt. Kunszentmiklóson foci klubot szerveztünk. A városi sportcsarnokban kaptunk helyet, ahol öltöző is van. Mikor átöltöznek a gyerekek, mindig beszélgetünk egy picit velük, hogy kivel mi történt, hogy érzi magát. Továbbiakban bemelegítő csapatépítő játékot játszunk. Utána bemelegítenek, elrendezik a termet a focihoz. 1,5 órát fociznak, amikor jól elfáradtak véget ér a foglalkozás.

Kunszentmiklóson az utóbbi időben a sportfoglalkozások száma lecsökkent, ami maradt az is fizetős lett. Ezeken az edzéseken próbálják a roma fiatalokat kiszűrni, így szükséges volt, hogy a Málta lehetőséget biztosítson számukra is.

A Kunszentmiklósi Általános Iskolában nagyon sok roma gyerek jár, akiknek gondot okoz a tanszerek beszerzése. Mivel a gyerekek a többi társukhoz képest lemaradásuk van, ezért szükségük van fejlesztő gyakorlatokra. Önkéntes tanár néni segítségével délutáni programként fejlesztik a gyerekeket különféle feladatokkal. Bemutatjuk a Máltai Szeretetszolgálatot, biztosítjuk számukra a biztonságot és a megértést. A gyerekek sokkal nyitottabbak válnak, a különböző feladatok segítik a felzárkózást. Sokszor egy jó szó, egy dicséret, amit kapnak nagyon sokat ér, motiválja őket. Közösségbe való tartozást erősíti, bízunk benne, hogy a későbbiekben, mint önkéntesek, segíteni tudják majd a következő generációt.

A Korona vírus miatt kialakult karantén időszak alatt, online tartottuk a gyerekekkel a kapcsolatot. Szerveztünk online kézművességet, játékokat, valamint online találkozót.

2018 Bugaci tábor

Az ifjúsági tábor a Csongrád Megyei Környezet- és Természetvédelmi Egyesület (CSEMETE) Bugaci Oktatóközpont és Erdei Iskola helyszínén valósult meg, bentlakásos rendszerrel. A szállás 20, 8, 5, 2 ágyas szobákban, illetve sátrakban volt, napi háromszori étkezéssel, melyet a helyszínen biztosítottak számunkra. Az ebédet a közeli csárdából hoztuk minden nap. A konyhában, illetve az épületben nem volt kiszolgáló személyzet, így magunk készítettük a reggelit és a vacsorát, a konyhaszolgálatot és a takarítást pedig a gyerekek csinálták felváltva. A táborvezető Barta Edit, mellette önkéntes segítőként 4 fő dolgozott, illetve folyamatosan jelen volt 2 fő a CSEMETE részéről. Ezt kiegészítve hétfőn és kedd délelőtt segítőként és foglalkoztatóként jött el egy CSEMETE tag, illetve kedden a kiskunhalasi kolléganőm jött át segíteni. Az 50 részt vevő fiatal a környéken szervezett gyalogtúrák és a táborban végrehajtott feladatok során tapasztalhatták meg, milyen másokkal együtt, azok előnyeivel és hátrányaival együtt dolgozni, illetve megtapasztalhatták saját erősségeiket és gyengeségeiket is. A programok során előtérbe került egymás segítése és a másokra való odafigyelés.

A hét folyamán a kialakított csapatok egymással versenyeznek, bizonyos feladatokat pontszámokkal értékelünk, illetve a beszélgetések, programok során is szerezhettek pontokat a gyerekek. (Természetesen mínusz pontokat is lehet szerezni nem megfelelő viselkedéssel.) Az összegyűjtött pontokkal aztán a táborzáró vetélkedőn gazdálkodnak a csapatok.

2018 Móraalmi tábor

Az ifjúsági tábor a móraalmi Zöld Közösségi Ház és Erdei Iskola helyszínén valósult meg, bentlakásos rendszerrel. A szállás 5-10 ágyas szobákban volt, napi háromszori étkezéssel, melyet a helyszínen, illetve a programok helyszínén biztosítottak számunkra. A táborvezető Barta Edit, mellette önkéntes segítőként 4 fő dolgozott. Az 50 részt vevő fiatal a környéken szervezett kerékpártúrák és a táborban végrehajtott feladatok során tapasztalhatták meg, milyen másokkal együtt, azok előnyeivel és hátrányaival együtt dolgozni, illetve megtapasztalhatták saját erősségeiket és gyengeségeiket is. A programok során előtérbe került egymás segítése és a másokra való odafigyelés.

A hét folyamán a kialakított csapatok egymással versenyeznek, bizonyos feladatokat pontszámokkal értékelünk, illetve a beszélgetések, programok során is szerezhettek pontokat a gyerekek. (Természetesen mínusz pontokat is lehet szerezni nem megfelelő viselkedéssel.) Az összegyűjtött pontokkal aztán a táborzáró vetélkedőn gazdálkodnak a csapatok.

2019 Bugaci tábor

A tábor helyszíne Bugac puszta közepén volt megtalálható. Két turnusban érkeztek a gyerekek. Kiskunfélegyházán volt gyülekező, ahol Simon Edina várta őket, majd közösen buszoztak ki. A bagázs másik fele Baja felől érkezett, így ők Jakabszálláson szálltak le, ahol Barta Edit behozta őket kocsival.

Nagyjából a gyerekek érkezésével egy időben megérkezett a Mozgó Játsszótér. Gergő és Zsolt a bemelegítő ismerkedő játékok után, a csapatépítésre helyezte a hangsúlyt. A játsszótér játécai után elérkezett az ebéd. Ebéd után leültünk körben, a fűben és közösen megalkottuk a tábor szabályzatát, melyet a gyerekek aláírásukkal hitelesítettek.

A nap további részében beszélgettünk, ismerkedtünk. Lehetőségük volt este filmezni, társasjátékozni, beszélgetni.

Kedden a reggeli után egy tervezett túrát tartottunk. Megnéztük a Bugaci múzeumot, az ősborkát, valamint az úton fellelhető mini kiállításokat. A túra végén 1 órányi hosszúságú lovasbemutatót tekinthettünk meg.

Ebéd után ismét körbeültünk a fűben és csapatépítő, érzékenyítő játékokat játszottunk (hajós szerepjáték, hajótörés játék, stb.). A tábori gyerekek nagyon együttműködőek voltak, beleélték magukat a játékokba, ezért másnapra beígértük nekik, hogy süthetnek maguknak palacsintát.

Szerdán a reggeli után jött értünk a különjárat, ami elszállított bennünket a Kiskunfélegyházi strandra. Szabadfoglalkozás volt a strand területén, azzal a feltétellel, hogy óránként lejelentkeztek nálunk. Aki nem szeretett volna/nem tudott fürödni, lehetősége volt Edittel ellátogatni a Bugaci bunkerbe, amit még a 2. világháború idején telepítettek.

A vacsora után szabadprogram volt, természetesen a belső helységben ment a mozi, kint pedig beszélgetések, közben pedig a lelkes szakácsok elkészítették a palacsintákat.

Csütörtökön a reggeli után elkezdtük a tömény máltásító, csapatépítő játékokat. Az első feladat között szerepelt a tábor címer legyártása. Kis nehezítésként 4 csapat dolgozott egy címeren, egymástól elszeparálva. 5 percenként követeket küldhettek letárgyalni, hogy ki mit

rajzol meg. A továbbiakban eljátszottuk a Sziget gyakorlatot, a kivel laknál nevű játékot, stb... Figyeltünk rá, hogy rotálódjanak a csapattagok. A játékok nagyon tetszettek a gyerekeknek, többektől jött pozitív visszajelzés, hogy jobban megismerték egymást, így a délutáni számháborúra már el is kezdték szervezni a csapatokat. Az ebéd után kimentünk, egy szinte erre a célra használt erdőhöz, és kezdődött a számháború.

Pénteken, az utolsó napon kicsit tovább hagytuk őket aludni, mint reggel nyolc. A reggeli után mindenki összekapta a kis dolgait, rendet tettek maguk után. Beszélgettünk, ki hogyan érezte magát az elvárásaihoz képest, valamint átbeszéltük a hazamenetelt.

Az ebéd után folyamatosan szállítottuk a gyerekeket a buszmegállóba, ahonnan Edinával közösen tudtak visszaindulni a Kiskunfélegyházi vasútállomásra. A Bajai járatot Edit vállalta, így kivitte őket a Jakabszállási buszmegállóba, és feltette őket buszra.

2019 Gyulai tábor

Az első nap az Orosházi játszótéren volt a gyülekező. Mikor megérkezett minden gyerkőc 11. órakor indult a különjárat a Gyulai városerdőbe. A másfélórás út végén bekanyarodott a busz a fákkal ölelt táborhelyre. Érkezésünkkel egy időben befutott Évi a Máltás kisbusszal, mivel 7 gyerekért el kellett menni Bajára. Meleg ebéddel vártak bennünket. Miután elfogyasztottuk az ételt, elkészítettük a szobabeosztásokat, mindenki el tudta foglalni a helyét. Délután csapatépítő, ismerkedő játékokat játszottunk. Mindenki húzott egy nevet, akivel a tábor időtartama alatt kedveskedni kell, valamint egy ajándékot készíteni, amit az utolsó este adhat át. A program után megvacsoráztunk, este pedig táborüzenet raktunk, a 10 órai takarodóig szabadfoglalkozás volt.

A második napon a reggeli után a szabad strandra vettük az irányt. Miután a fiatalok visszaértek a fürdőzésből megebédeltek, majd egy kis csendes pihenő következett. A délután folyamán Attila a kicsiket elvitte egy pici erdőtúrára, valamint ismerkedő, önismereti játékot játszott velük. A nagyokkal eljátszottuk a „Sziget” gyakorlatot, valamint a hajótöröttes játékot. A foglalkozások után Ági beszélt a gyerekekkel közösség fontosságáról. Mindenki írt egy pár szót, arról a közösségről, ami a játszóteret jellemezi. A foglalkozások után következett a vacsora, majd takarodóig a szabadfoglalkozás.

Szerdán a reggeli után a rendőrség látogatott meg bennünket. Előadást tartottak a bűnmegelőzésről, valamint hoztak drogkereső kutyákat, így illusztrálni tudták, hogy hogyan végzik a munkájukat. A program zárásaként harci kutyákkal bemutatóztak, megnézhattük hogyan zajlik bűnelkövetők elkapása kutyák segítségével. Sajnos képeket nem lehetett készíteni közben. Az ebéd után csapatokat alkottak a gyerekek, majd pedig kezdődött a késő délutánba nyúló számháború. A napot a vacsora utáni bátorság próbával zártuk, ahol a gyerkőcök a sötét erdőben túrázhattak, a kicsit természetesen kíséreléssel.

Csütörtökön a reggeli után Ági kiadta feladatnak, hogy szervezzenek délutánra focibajnokságot. A fiúk egyből belevetették magukat a szervezésbe. Ebédre el is készültek a csapatösszeállítások, valamint a fordulók menetrendje. Kis csendes pihenő után kezdetét vette a bajnokság. A fiú-lányokból álló válogatottak mindent beleadva küzdöttek, az éppen

közönséggé avanszált többi csapat pedig szurkolt. Egy nagy családként élte meg mindenki az eseményt. Természetesen a győztes csapat ajándékban részesült. A nap további részében táborüzet raktunk. Körbeültünk, Attila tartott egy kis záróbeszédet, majd pedig mindenki átadta az elkészített ajándékát. A vacsora után mindenki megmosakodott, kezdődhetett a szalonnasütés, táncolás, beszélgetés. 11 órára mindenki becsordogált a kis szobájába, és kipihenhetette a nap fáradalmait.

Pénteken, az utolsó napon, mindenki kitakarította a szobáját, búcsúzkodtak egymástól (többen el is érzékenyültek). Az egész tábor nagyon szép rendet tett, így természetesen nem maradhatott el a jutalom csoki sem. Az ebéd után fogta a csapat a kis motyóját és jött a busz, ami indult is Orosháza irányába. A bajai csapatot Évi hazaszállította, így nem kellett senkinek sem egyedül utaznia.

A táborban a 4 fő Máltás munkatárs mellett, 5 fő önkéntes segített a lebonyolításban.

Hálózatosodás, partnerek

Bács-Kiskun megyében a TOP 5.1.1-es operatív program megágyazott a hálózatosodásnak. Minden nagyobb településen van Máltai dolgozó, aki szorosán kapcsolódik az önkéntes csoportokhoz. Kéthavonta tartanak hálózati találkozót, mindig más településen. A helyi csoportok bemutatkoznak, tapasztalatokat cserélhetnek, jobban megismerhetik egymás munkáját.

Az IfYou projekt is tudott csatlakozni a megbeszélésekhez. A többi megyében a kapcsolódási pont a Máltai játszóterek. A régiós nagymegbeszéléseken mindig jelen volt az önkéntes koordinátor, így a csoportvezetők megismerhették, valamint a kapcsolattartást is segítette. A GYEP-es kollégákkal a kapcsolatot megerősítettük, több közös programot is szerveztünk a régióban. Kiskunfélegyházán 3 iskolával dolgoztunk közösen, Kiskunfélegyházi Móra Ferenc Gimnázium, Contantinum Gimnázium, Kiskunfélegyházi Darvas Általános iskola. A Kiskunfélegyházi Városi Strand a gyereknapon ingyenesen biztosította a helyszínt. Kunszentmiklóson a Varga Domokos Általános iskola és művelődési központtal, valamint a Virágh Gedeon szakmunkásképző iskolával és a Baksay Sándor Református Gimnáziummal sikerült közös programot megvalósítani. A Kunszentmiklósi Rendőrkapitányság partner volt a drogprevenciós előadásokban, valamint a gyereknapok alkalmával a Kunszentmiklósi Városi Sportcsarnok.

A régióban az együttműködés javítása érdekében szakmai műhelyt tartottunk, ahol a fiatalok bevonása, közös munka volt a téma

Nyilvánosság

A program alatt folyamatosan posztoltunk a csoportok facebook oldalain, így akik nyomon követik a csoportok életét, azokhoz a friss információk eljutottak. A Kunszentmiklósi Bakér mentében a Kunszentmiklósi önkéntes csoporttal közösen megvalósított események mindig megjelentek, a következő akciókról szóróanyagot biztosítottunk.

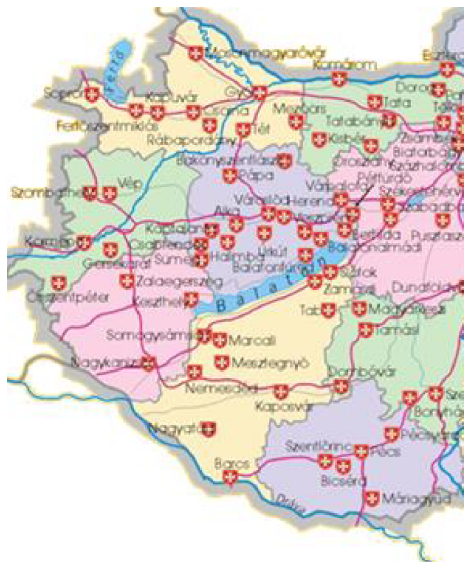

NYUGAT- DUNÁNTÚLI RÉGIÓ

Régió rövid bemutatása

A Nyugat-Dunántúli Régió csoportjaiban és intézményeiben 1216 fő tevékenykedik. Az önkéntesek száma 580 fő, rendes tagok 349, pártoló tag 23 fő. Munkatársak éves átlagban 264 fő. A régióközpontban 14 fő munkatárs dolgozik, közülük 6 fő a rehabilitációs programban van.

A régió vezetése fontos szempontnak tartotta az esélyegyenlőség biztosítását, melyet különféle atipikus foglalkoztatásokkal valósít meg (részmunkaidős, közcélú, megváltozott munkaképességű, egyéb támogatott).

10 Támogató Szolgálat
2 Családi Bölcsőde
3 Szenvedélybeteg Ellátó
3 Fogyatékosok Napközi Otthona
3 Idősek Otthona
Család Esélyteremtő és Önkéntes Ház
KLASZ projekt
TOP Paktum
2 Jelynelvi Tolmácsszolgálat
Családi Kör
13 Önkéntes Csoport

Szociális munka

A régió területén két részre oszlik a szociális tevékenység. A hagyományos, önkéntesek által végzett tevékenységek (adományok gyűjtése és osztása, foglalkozások szervezése és lebonyolítása, idősek, betegek látogatása, különböző tanácsadások és egyéb közösségi programok) kiemelkedik az idősek, betegek gondozása, ezen belül is jelentős gondozási esetszámot mutat a kórházi és házi beteglátogatás, valamint az étel házhozszállítás.

Tanácsadások alkalmával életvezetési, jogi és adósságkezelésre vonatkozó tanácsokat kaptak a segítséget kérők.

2018 évben 9068 rászoruló jutott a régió tevékenysége által adományhoz, ahol elsősorban a ruha, és az élelmiszer a számottevő. Az előző évhez képest az élelmiszer adomány számottevően megnőtt. Az „Adni Öröm” akcióban a régió 17 üzletben van jelen 13 településen.

Egészségügyi munka

A vérnyomásmérésen és beteglátogatáson kívül – melyek minden csoport tevékenységei között szerepeltek -, több csoport is szervezett szűrővizsgálatokat, egészségügyi felvilágosító előadásokat Fertőszentmiklós, Sopron, Zalaegerszeg. Kiemelkedő Sopronban az elsősegély oktatás, versenyeken való részvétel, valamint a „Hospice” szolgálat.

Ifjúsági munka

A csoportok igyekeztek minden nagyobb akcióba, programba bevonni a fiatalokat. Regionális szinten több középiskolával élő együttműködés létezik a közösségi szolgálat kapcsán. Az „Adni öröm” adománygyűjtésben és az Esély Sportnapon való segítségnyújtáson kívül, több helyi program magvalósításában segédkeztek a középiskolák diákjai.

Kortárs segítők, laikus önkéntesek – egyetemről – a máltai intézményekben, zömében a Napközi Otthonokban és a Családi Körben tevékenykednek.

2018. évben több alkalommal is segítettek az Iskolai Közösségi Szolgálat keretében a középiskolás diákok. Az összes leigazolt órák száma regionálisan 1 345 óra volt. Ebből nagy részben az „Adni Öröm” akcióban teljesítettek. Fiataljaink a nyári máltai mozgássérült táborban is aktívan segítettek a sérülteknek a programokban, a mindennapok kivitelezésében.

A régió területén lévő intézmények, csoportok

A régióban összesen 21 intézmény és 8 pályázati program működik.

Intézménytípus	Ellátottak száma
Időskorúak ápoló-gondozó otthona 3	205
Fogyatékosok nappali ellátása 3	102
Támogató szolgáltatás	888
Szenvedélybetegek közösségi ellátása	48
Szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása	365

Családi bölcsőde	37
Jeltolmács szolgálat	412
Munkaerőpiaci szolg.	648
Családi Kör	3 000
Esélyek Háza	2800
Mindösszesen	8505

Pályázati/foglalkoztatási programok:

- Család Esélyteremtési és Önkéntes Ház
- Védőháló a Családokért „Családi Kör”
- FÉSZEK Mosoda Keszthely
- EFOP-1.1.1. Munkaerőpiaci szolgáltatás megváltozott munkaképességűek részére
- TOP – Paktum – Győr Járás
- TOP – Paktum – GYMS Megye
- KAB prevenciós pályázat
- Jelnyelvi Tolmácsszolgálatok – Vas, KEM, és GYMS megyékben
- KLASZ program Győrben
- GINOP – munkaerőpiaci program

Régiós önkéntes tevékenység 13 településen:

Kapuvár, Csorna, Szombathely, Vép, Vasvár, Nagykanizsa, Győr, Fertőszentmiklós, Kisbábó, Győrzámoly, Sopron, Zalaegerszeg, Keszthely

Csoportok élete képekben

Projekt célja régió specifikusan

Az Ifjúsági Önkéntes Közösségek Hálózata projekt egy több pillérből álló modell, melynek fő célja egy olyan ifjúsági önkéntes rendszer kialakítása és fenntartása, amely egészen a gimnáziumi évektől fogva helyes irányba tereli a fiatalokat, és biztosítja számukra a folyamatos rendszerben maradási lehetőséget, az önkénteskedés által kialakult közösségi élményt és annak állandóságát, hálózatba történő szervezését.

A régióban működő önkéntes csoportokra egységesen jellemző, hogy a tagok tekintetében az előregedés problémájával küzdenek. Szinte minden csoport esetében a tagok a Szeretetszolgálat alakulása óta dolgoznak a szervezet önkénteseként. Csekély azoknak a száma, akik az utóbbi pár évben csatlakoztak és még aktív korúak.

Egyes csoportok esetén pl. Vép, Szombathely, Sopron, Tét, Kapuvár, ahol a csoport vezetését még aktív és több esetben valamilyen oktatási intézményben dolgozó pedagógus végezte, egyértelműen észrevehető a csoport fiatalok felé fordulása.

Egy új önkéntes érkezésekor mindig kijelöltek egy az intézményben dolgozó szakembert, aki mentorálja a fiatalot. Ez a dolgozó segít, hogy közösen megtalálják a megfelelő tevékenységet, ami az önkéntes és a gondozottak számára is értékes elfoglaltságot, segítséget jelent. Követendő ez a példa és a régió többi intézményében is hasznos lenne ezt a jó gyakorlatot átvinni, általa pedig az önkéntesek, azon belül is az ifjúsági önkéntesek számát növelni.

Több intézményben is adott a lehetőség az önkéntesek fogadására viszont a szakmai dolgozók saját munkájuk mellett nem tudnak megfelelő mennyiségű és minőségű időt eltölteni az önkéntesekkel, ami aztán az érdeklődők elmaradását eredményezte. A régióon belül több intézménnyel, fogadóhellyel rendelkező területen segítené az önkéntesek fogadását, ha helyben is lenne egy szakember, segítő, aki összefogná, koordinálná az önkéntesek megjelenését, bevonását, tevékenységét, utókövetését, motiválását.

Minden bizonnyal hosszabb ideig és motiváltabban venne részt az önkéntes munkában az a fiatal önkéntes, aki az érdeklődésének megfelelő vagy ahhoz közel álló tevékenységet végezhet. A motiváció fenntartásában fontos szerepe van az elvégzett munkáról adott folyamatos visszajelzésnek és az önkéntes hasznosságérzetének. Amennyiben úgy érzi, hogy hozzáadott értéket teremtett akár csak egy valaki számára is, már megelégedettség érzéssel távozik az elvégzett munka után és újra lelkesen vág majd bele a következő önkéntes tevékenységbe is.

A projekt a fiatalok nem formális oktatásán keresztül hozzájárult a tanulás minőségi fejlesztéséhez, a kulturális értékteremtéshez, az önkéntesség elterjedéséhez, és a tudatos önfejlesztésen, értékeken alapuló közösségi társadalom kialakulásához.

Az ifjúsági projekt célja volt regionális szinten az önkéntes csoportok bevonása a szervezet ifjúsági munkájába, illetve olyan programok, rendezvények szervezése, melyek megszólították a helyi fiatalokat, felkeltették érdeklődésüket a szervezet intézményeinek tevékenységei iránt és lehetőséget biztosítanak számukra az intézményekben végezhető önkéntes munkán keresztül a közösségért végzett tevékenység pozitív élményének megélésére. A régióban nagyrészt időotthonok és fogyatékos intézmények találhatóak, így az intézményekben végezhető önkéntes tevékenységek bemutatása és a projekt célcsoportjával való megismertetése különösen specifikus.

A Nyugat-dunántúli régióban jellemzően fogyatékos személyek és idősek ellátásával foglalkozó intézmények találhatóak, melyek nem olyan széles körben népszerűek a fiatalok között, mint egy gyerekekkel foglalkozó intézmény vagy egy közösségi tér. Már a projekt kezdetén nyilvánvaló vált, hogy több külső segítségre lesz szükség a fiatalok bevonására. A régióvezetéssel együttműködve a három megyében található önkéntes csoportok felkeresését és bevonását láttuk lehetséges útnak. Számos esetben a csoportvezetők aktív korú pedagógusok, akik kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkeznek az adott régióban. A fiatalokhoz való eljutást az ő bevonásukkal terveztük megvalósítani. A különböző idős, fogyatékos intézmények vezetőivel egyeztetve, az intézményekbe gyakorlatra érkező fiatalok

érzékenyítésén keresztül, illetve további közös programlehetőségek, önkéntes lehetőségeken keresztül valósulhatna meg a fiatal önkéntesség megalapozása.

Mivel a régióban nem található Máltai játszótér, így a Mozgó Játszóbusz foglalkozásait bemutatva igyekeztünk eljutni az egyes korosztályokhoz az oktatási intézmények óráin.

A régióban zajló egyéb programokról, eseményekről, melyek az intézmények, csoportok szervezésében valósultak meg, folyamatosan tájékoztattuk a környező iskolákat, társszervezeteket, jó kapcsolatot ápolunk a Család és Gyermekjóléti Központokkal, helyi nonprofit szervezetekkel, fiatalokat, gyerekeket megszólító közösségi kezdeményezésekkel.

Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések

A projekt egyik alappillére az iskolákban végzett oktatási, képzési tevékenység, mely magában foglalja az elsősegély képzést és a komplex érzékenyítő foglalkozást.

Elsősegélynyújtó képzések

Az elsősegélynyújtó képzési programot az ifjúsági projekt az iskolai elsősegély nyújtási tanfolyamok keretében valósította meg. A tanfolyamokon középiskolás diákok professzionális, az életkorukhoz igazodó elsősegély oktatásban vettek részt, távlati cél volt, hogy a tanfolyamot legeredményesebben elvégzőkből iskolai elsősegély szolgálat alakuljon. A résztvevők képesek voltak a tanfolyam végére felismerni a legsúlyosabb kórképeket, a mentő kiérkezéséig segítséget nyújtani és szükség esetén elkezdni az alapszintű újraélesztést. Ezen felül megtanulták, hogy a gyakori balesetek esetén mi a teendő. A tanfolyam elvégzéséről a hallgatók tanúsítványt kaptak.

Kazinczy Gimnázium

A képzés 52 fő részvételével valósult meg egy győri gimnáziumban. A képzés során a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Mentőszolgálat és a német Máltai Szeretetszolgálat tapasztalataira épített elméleti és gyakorlati ismereteket összefoglaló tudásanyagot sajátíthatták el a résztvevők.

Piarista Gimnázium

Második alkalommal egy nagykanizsai gimnázium 9. osztályosai vettek részt a képzésen. Sokan akkor találtak először elsősegély nyújtási ismeretekkel, hallottak a való életből megtörtént eseményeket, amikor egy laikus újraélesztési ismeretnek köszönhetően mentették meg a sérült életét. A képzés gyakorlati része tetszett a legjobban a diákoknak, amikor ők maguk próbálhatták meg újraéleszteni a babát és éles helyzeteket játszottak el az előadókkal. A diákok a képzés végére elsajátíthatták azokat az elméleti és gyakorlati ismereteket, amelyek baleseteknél, sérüléseknél szükségesek a szakszerű és eredményes elsősegélynyújtáshoz.

Komplex érzékenyítő képzés

A Komplex Érzékenyítő Tréning a képzési módszertan három moduljának második tagját képezi. Célja az iskolai közösségépítés előmozdítása, a fiatalok különböző társadalmi problémák iránti fogékonyságának növelése, felelős társadalmi szerepvállalásuk elősegítése.

Ezen a tréningen az elsősegélynyújtó képzés után vettek részt a fiatalok, majd a két tréning alapján azok, akik vezetői ambíciókkal, készségekkel rendelkeznek lehetőséget kaptak arra, hogy az Élményakadémia Ifjúsági önkéntes vezetőképzésén vegyenek részt.

A képzés ugyanazon iskolákban zajlott, azoknak a diákoknak szólt, akik már korábban részt vettek az elsősegélynyújtó képzésen és érdeklődtek az önkéntesség iránt, érzékenyek a társadalmi problémákra és nyitottak környezetük segítésére.

A régióban a komplex képzésen részt vett fiatalok pozitív visszajelzéseket adtak a képzés elméleti és gyakorlati részéről is. Különösen érdekesnek és nagyon jó tapasztalatszerzésnek tartották a képzés projekttevékenységének részeként megélt intézménylátogatást, ami a győri Fogyatékosok Napközi Otthonával közösen szervezett múzeumlátogatás volt. A fiatalok itt már önkéntesként csatlakozhattak a programhoz és

testközelből ismerhették meg a fogyatékkal élők életét, nehézségeiket a mindennapokban lehetőségük volt megtapasztalni, hogy milyen módon tudnak ők önkéntesként segítségükre lenni.

Ifjúsági Önkéntes vezető képzés

Az 5 napos ifjúsági vezető képzés során, mely a képzési modul harmadik pillére, a résztvevő önkéntes fiatalok készség és képességfejlesztése zajlott. A program képzésének célja, hogy a fiatalok közösségei, alulról jövő kezdeményezései, megfelelő utat találjanak maguknak, hatékonyan tudjanak integrálódni a társadalomba, ezzel is teret engedve az innovációknak, a társadalmi újításoknak.

Az ifjúsági vezetők képzése továbbá a facilitátori készségek fejlesztését célozta és felkészítette a résztvevőket a saját közösségeikben való önkéntes ifjúsági munkára. Ezen belül fókuszot helyezett a csoportokkal való munkára, a hátrányos helyzetű fiatalokkal való munkára, a tapasztalati tanulásra és a játékpedagógiára. A résztvevők facilitátori, ifjúsági vezetői tanulási folyamatain túl az önálló életvezetéshez szükséges kompetenciák fejlődését is támogatta.

Régiókban az ottalvós tábor formájában megtartott képzéshez a közeli önkéntes csoportok és a korábban érzékenyítő foglalkozásokon részt vett fiatalok csatlakoztak. A gyerekeket teljesen lenyűgözték az egyedi, élménypedagógia eszközök, a feladatok sokszínűsége és a tréner szakmai hozzáállása.

A tábor formájában megtartott képzések Bakonyszentlászlón, a máltai házban zajlottak. A fiatalok önismereti, csapatépítő játékokon tapasztalhatták meg hogyan tudnak egyénileg ill. együtt dolgozni, élménypedagógiai módszereken keresztül sajátították el a csapatban működés szabályait, fejlesztették vezetői képességeiket, különböző problémamegoldó, együttműködést fejlesztő feladatokat oldottak meg. Egy egynapos expedíció során outdoor tevékenységeken keresztül a résztvevők fizikai, kognitív és érzelmi kihívásokkal küzdhettek meg. Az expedíció alatt a fiatalok felelősséget vállalva, a döntéseik következményét mérlegelve, azokat megtapasztalva teljesíthettek különböző feladatokat. Majd a képzés végén egy fél napos saját projektet terveztek meg, melynek célja volt, hogy az ifjúsági vezetők átlássanak egy teljes tervezési folyamatot és megtapasztalják a közös alkotás és a valós felelősségvállalás élményét.

A képzésen résztvevő fiatalokkal tartottunk egy élménybeszámoló délutánt, ahol megoszthatták gondolataikat, megéléseiket és ötleteiket a jövőre nézve. Az elmondások alapján saját mikro környezetükben tervezik tovább vinni a tanultakat és társaikat is megismertetni az önkéntes segítés pozitív hatásaival.

Szakemberek képzése

A képzés célja volt a hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó szakemberek és önkéntesek felkészítése a célzott csoport élethelyzetének könnyítésére, életvitelében való pozitív változására. Valamint, hogy a programon résztvevők megismerjék a telepi munka alapjait az

egy csoprtok hatékony ellátása érdekében, és használni tudják a játékot, mint a diagnózisalkotás, kapcsolatfelvétel és a segítség eszközt. A képzés elvégzése után képesek legyenek hatékony szociális munka végzésére különböző terepeken. A képzésben résztvevők megismerték a segítő készségek alapjait, képesek felismerni, amikor embertársaiknak szükségük van segítségre. A képzésben résztvevők megismerkedtek az empátia és együttérzés fogalmával és különbségével, valamint az érzelmi bevonódás, a túlzott empátia hatásaival. A képzésben résztvevők képesek olyan speciális kommunikációs eszközök alkalmazására is, amelyek használatával hatékony szakmai segítséget tudnak nyújtani krízishelyzetben lévő embertársaiknak. Régióinkban a segítő képességek fejlesztése képzés zajlott Győrben a térségben dolgozó szakemberek részvételével.

Programok, rendezvények

A régióban számos iskolába jutottunk el, tartottunk érzékenyítő foglalkozásokat. Az érzékenyítő órákon a fiatalok megismerhették az MMSZ munkáját, helyi intézményeit, önkéntes csoportjait, önkéntes lehetőségeit.

Érzékenyítő és kreatív foglalkozások iskolákban

Rábacsécsény Általános Iskola

Pér – Öveges József Általános Iskola

Esély Sportnap

Az Esély Sportnap több éve megrendezésre kerülő program, ami a Család, Esélyteremtés és Önkéntes Ház, valamint az MMSZ Nyugat-dunántúli Régiójának közös rendezvénye. A programon a régió fogyatékos intézményeinek ellátottjai együtt sportoltak az épekkel, köztük fiatal sportolókkal, egyetemistákkal. Önkéntes fiatalok segítették a sorversenyek és egyéni versenyek lebonyolítását, a résztvevők eligazítását, bekapcsolódtak a köztes programokba, rajzverseny, csillámtetoválás, étkezés, csomagok összeállítása. A rendezvényen évente több száz fogyatékkal élő és közel 50 önkéntes fiatal vesz részt a város középiskoláiból.

Gyermekotthonos gyerekek jótékonyági nap

Megyei szinten kiemelkedően fontos rendezvény volt a jótékonyági nap, amely egy helyi vállalkozó felajánlása útján jött létre. A programot a város és a környező települések

gyermekotthonaiban lakó fiataloknak szervezték, fellépőkkel, kézműveskedéssel, a Máltai játszóbusz foglalkozásaival, közös főzéssel. A programra több helyi középiskola önkéntese jelentkezett és segített a kreatív foglalkozáson, a csapatjátékokban, a gyerekek felügyeletében.

Máltai játszóbusz foglalkozásai

A Mozgó Játszótér – ami fizikai megjelenésében egy kisbusz – egy olyan mobil eszköz, amivel a munkatársak eljuthatnak minden helyszínre, ahol jelenlétük szükségessé válik. A játszások elsődleges, mondhatni „kézenfekvő” funkciója a gyerekek szórakoztatása, a szabadidő értékes eltöltésének biztosítása – azonban ezen jócskán túlmutató feladatot lát el. A játszóbusz, a máltai játszótérek alapelvei alapján és módszertanát követve olyan szabadidős, kulturális intézményként jelenik meg, amelynek legfőbb célja a közösségépítés, az együttműködési képesség fejlesztése és nem utolsósorban a Szeretetszolgálat tevékenységének megismerése. A szakmai munka ebben a közegben az intézményeknél megszokottnál kötetlenebb körülmények között valósulhat meg például azért, mert ide a gyerekek önként és örömmel jönnek, valamint azért, mert a játékon keresztül sokkal könnyebben alakítható ki felszabadult, bizalmi kapcsolat. A játszások során ráadásul szinte észrevétlenül belsővé válik a szabályok és közösségi normák elfogadása. A foglalkozások során kialakuló szimpátia és elfogadás egy olyan láthatatlan kötődést alakít ki a fiatalok és a szervezet között, melyek a későbbiekben az

önkéntesség alapjául szolgálhatnak és elindítják ezt a fiatal korosztályt a Szeretetszolgálat önkéntes tevékenységei felé.

Győrben és a megye más városaiban, illetve a máltai önkéntes csoportok meghívására számos helyszínen megfordult a játszóbusz és érzékenyítő foglalkozásokat tartottak a diákoknak.

Ifjúsági önkéntes táborok

A projekt szintén lényegi elemét képezik a nyaranta megrendezésre kerülő ifjúsági önkéntes táborok, melyek a sporthoz, művészeti programokhoz, egészségfejlesztéshez, kortárssegítéshez kapcsolódtak. A táborok során szervezett programok, játékok és vetélkedők mellett kirándulások és egyéb foglalkozások zajlottak. A táborok célja sokszínű, melyek a következők:

Közösségformálás: az egymás számára ismeretlen résztvevők összeismertetése, egymás értékeinek elfogadása, a közösségi élet gyakorlása, szocializáció.

Új értékek megismertetése, a másság elfogadása, a közösségi élet gyakorlása, szocializáció, maradandó élmények nyújtása, jól előkészített programok, a vezetők figyelmessége a résztvevők felé, a résztvevőkkel közösen létrehozott produkciók, az otthoni megszokott élettől eltérő új élmények.

A táborok egyben remek lehetőséget nyújtanak az utánpótlás „kinevelésére” is. A táborokban felügyelet mellett több napon keresztül próbálgathatják szárnyaikat a jövőbeli programszervezők, hiszen mindig van mellettük valaki, aki tapasztalataival segíti őket.

Régióinkban nagy sikerrel zajlottak a nyári táborok, számos fiatal vett részt önkéntesként a munkában és a máltai csoportok tagjai is több alkalommal bekapcsolódtak a programokba. Első alkalommal a napközis táborban az MMSZ története, tevékenysége, az intézmények munkája mellett Győr város nevezetességeit ismerhették meg a fiatalok, bekapcsolódhattak önkéntesként egy helyi máltai intézmény mindennapjaiba és bepillantást nyerhettek a térség intézményeinek önkéntes lehetőségeibe. Az ottalvós táborban a máltai lovagok történetét elevenítettük fel, játékos foglalkozásokon keresztül ismerkedtünk a szervezet munkájával, segítettünk egy közeli település óvodájában majd a tábor végén minden résztvevőt tiszteletbeli máltai lovaggá ütöttünk. A következő év táboraiban a diákok kis műsorral készültek, melyet a város egyik idősoththonának lakóinak adtak elő, megismerték az MMSZ önkéntes csoportjának tevékenységét, a tábor programjait rajzos formában örökítették meg, melyeket szintén az idősoththon lakóinak ajándékoztak. A fiatalok segítettek a helyi máltai házban az önkéntes csoport által összegyűjtött ruhaadomány szétválogatásában, rendszerezésében és összekészítették a ruhákat a következő ruhabörzére. Önkéntes fiatalok segítettek a pedagógusoknak és a csoporttagoknak a táborok során a diákok felügyeletében, a játékok, foglalkozások lebonyolításában. Néhány lelkes önkéntes fiatal több táborban is megfordult és segítségünkre volt a lebonyolításban, szervezésben.

Hálózatosodás, partnerek

Az ifjúsági projekt célja a fiatalok önkéntesség felé fordulásának elősegítése és támogatása volt, az egész országra kiterjedő ifjúsági önkéntes hálózat megteremtése és fenntartása. A megvalósuló tevékenységek, a képzések és a találkozók, rendezvények révén a fiatalok közösségei, alulról jövő kezdeményezései hálózatosodását reméltük a projekt során. Mindezen események, tapasztalások révén lehetővé vált a fiatalok zavartalan beilleszkedése a társadalomba, lehetőség teremtődött a kortársaknak arra, hogy csatlakozzanak egy olyan hálózathoz, amely különböző szintereken, különböző programok által, egymással

együttműködve nyújt segítséget a rászorulóknak. A másokon való segítségre való érzékenység megteremtése általános cél, melynek érdekében a projekt egyenlő mértékben igyekszik elérni hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyerekeket, fiatalokat, és közös platformra terelni őket akár a képzések, akár a rendezvények, vagy a nyári táborok során.

Régióinkban a programok során tapasztaltak alapján leginkább a máltai önkéntes csoportok bevonásával valósulhat meg a hálózatosodás. Az intézményi környezet sajátosságai, többnyire fogyatékos és idős gondozási terület miatt nehezebben csatlakoznak fiatalok és általában az önkéntesek az egyes rendezvényekhez. A felsőoktatásban résztvevő fiatalok gyakorlati helynek választották ugyan az említett intézményeket, viszont a kötelező órák letöltése után csekély számban maradtak további segítő tevékenységre. A csoportok környezetében is leginkább a gyerekekkel kapcsolatos programok a népszerűek és vonzóak nagyon számban érdeklődő fiatalokat. A bevonás ezeken a rendezvényeken még inkább megoldott, ez esetben viszont a megtartásuk jelentett kihívást a helyi csoportvezetőknek, tagoknak.

A másik terület, ahol a hálózatosodás kisebb közösségekben, de elindult, a középiskolák. Számos program, érzékenyítő óra, játszóbuszos foglalkozás zajlott a városban és a környező kistérségek iskoláiban is, melynek eredményeként már létezik egy fiatalokból álló csoport, akiket meg lehet szólítani újabb programokkal, önkéntes lehetőségekkel. Az iskolai leterheltség függvényében a fiatalok szívesen csatlakoztak helyi vagy akár a megyén belül más helyszínen megvalósuló programhoz is, segítettek a nyári táborok során és saját iskolájukban az önkéntesség népszerűsítői.

Nyilvánosság

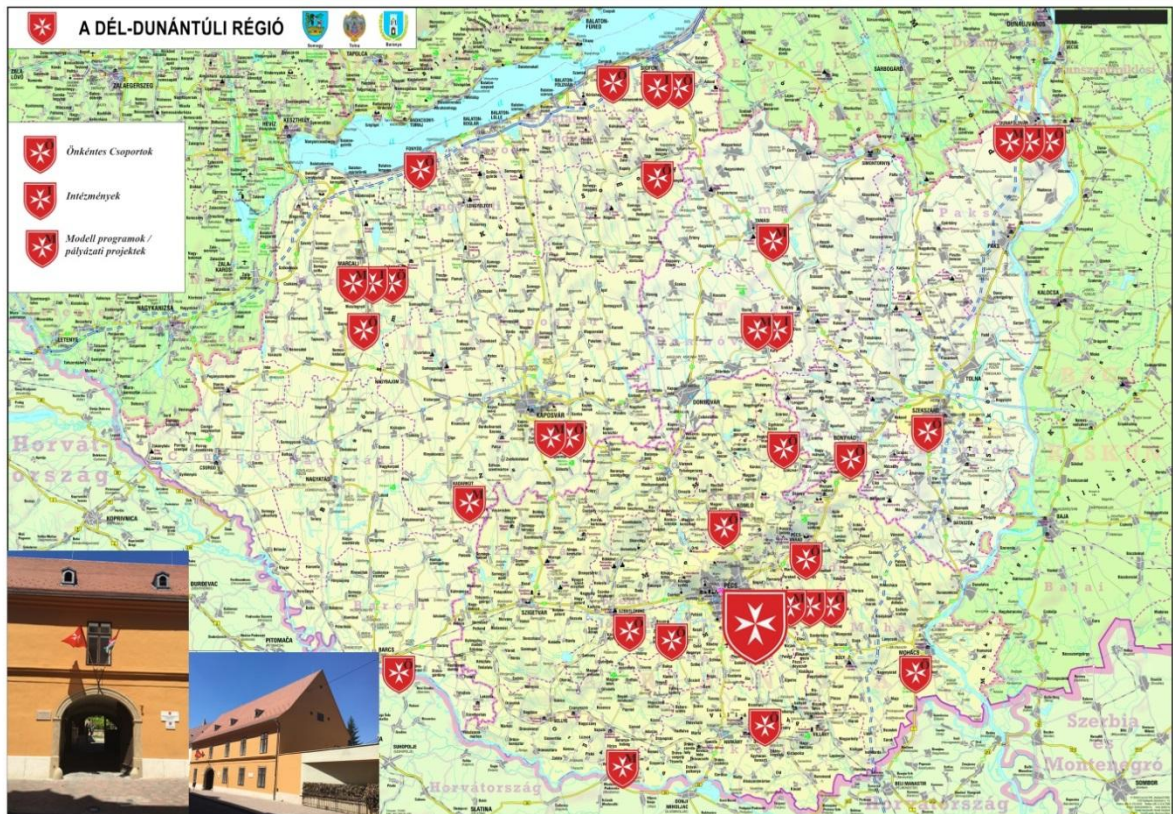
Győrben nyilvános megjelenésre az Esély Sportnap adott biztos lehetőséget, illetve az évente megrendezésre kerülő IKSZ Börze, melyen több száz fiatal fordult meg. Ezekon a rendezvényeken bemutatkozott a projekt, mint az MMSZ egyik fiatalokat megcélzó tevékenysége, továbbá kitűnő alkalmat nyújtott a társszervezetekkel való egyeztetésre, kooperációra. Régióinkban kiemelkedően jó a kapcsolat a Család- és Gyermekegészségügyi Központtal és szervezeteivel. A Szeretetszolgálat több programjában is részt vettek együttműködő partnerként, biztosították a helyszínt a rendezvényekhez, segítségükkel elérhetőbb a projekt közvetlen célcsoportja, a fiatalság és a szakemberek közös munkája által új ötletek körvonalazódnak az önkéntesség témakörében.

DÉL- DUNÁNTÚLI RÉGIÓ

Régió rövid bemutatása

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Dunántúli Régiója három megye – Baranya, Somogy és Tolna - és két egyházmegye – a Pécsi és a Kaposvári – területén működik. Mindhárom megyében találhatóak olyan területek, ahol a munkanélküliség, aluliskolázottság, a mélyszegénységben élők aránya, a rossz infrastruktúra messze meghaladja az országos átlagot. Jellemző az aprófalvas szerkezet, a zsáktelepülések aránya nagy, kevés a város, az ipar és a mezőgazdasági termelés nem éri el a potenciális értéket.

A MMSZ Dél-Dunántúli Régiójában közel egy évtizede már, hogy kollégái az intézményi ellátások és az önkéntes tevékenységek, azaz a máltai alappillérek mellett a modellszerű kezdeményezéseket is a regionális működésbe integrálva próbálják kezelni. Ennek eredményeként három máltai tanoda, kettő Foglalkoztatási Paktum Projekt, öt komplex település rehabilitációs projekt működik sikeresen pályázati forrásból a régióban. Két településen – Hircsen és Kadarkúton – az ottani Jelenlét programot a Dél-Dunántúli Régió finanszírozza és irányítja. Marcaliban, Dunaföldváron, Kaposváron is látható jelei vannak már az egy adott településen végzett, különböző jellegű máltai munka integrálásából származó pozitívumoknak, előnyöknek. Az erőforrások megosztásával, a módszerek és a tudás széleskörű terjesztésével, a pénzügyi erőforrások összehangolásával több nélkülözésben élő család ellátása vált lehetségessé, mint korábban.

A máltai tagság számára nagyon hasznosak a régiós találkozók: zarándoklatok, gyereknap és egészségnap, kirándulások, táborok, melyek a közösség számára nyújtottak lehetőséget a

tapasztalatszerzésre és cserére, ismerkedésre, új inspiráció gyűjtésére. Fontos, hogy az intézményi munkatársak is meg tudjanak ismerkedni a csoportok önkénteseivel, munkájával, lehetőségeivel és nehézségeivel.

Közösségépítésre és tapasztalatcserére adnak lehetőséget az országos programok, mint pl. a győri sportnap, ahol minden máltai fogyatékos intézetből várják a fiatalokat vagy a Balatonfenyves-alsói Mozgássérült tábor, melyet 2019-ben már 6. alkalommal szerveztek meg a résztvevők és önkéntes kísérők nagy örömeire.

Kiemelten fontos a régióban a lelki életet támogatása is, a máltai szentmisék, zarándoklatok által, melyekre a kliensek és dolgozók közösen mennek az önkéntesekkel együtt (pl. augusztus 20-án Szent Jobb körmenet, Homokkomárom, Csíksomlyó, Máriagyúd).

A Dél-Dunántúli és Dél-Alföldi Régiót új feladatok elé állította a menekülthelyzet, minek következtében a kollégák és önkéntesek hétvégenként migráns szolgálatot teljesítettek a tranzit zónában, ahol kézműves foglalkozásokat, játékokat szerveztek a menekült gyerekeknek.

A Dél-Dunántúli Régióközpont 2017-ben indított „kapunyitogató” rendezvénye a Máltai Baráti Kör, melynek célja a kapcsolatépítés a többi civil szervezettel és a helyi lakossággal.

Az intézmények nagyon fontos szerepet játszottak az önkéntesekkel való munkában, hiszen színteret nyújtottak, a modellprogramokkal és az akciószerű tevékenységekkel együtt, hogy önkénteseink hasznos, minőségi önkéntes munkát végezzenek. Tekintsük át a régióban működő, önkénteseket is fogadó intézményeket.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szolgáló Szeretet Háza, Pécs: Hajléktalan Nappali Melegedő 50 fős, az Időszakos Férőhely 20 fős kapacitással működik. A nappali melegedő lehetőséget biztosít a hajléktalan személyek részére a közösségi együttlétre, a pihenésre, a személyi tisztálkodásra, a személyes ruházat tisztítására, az étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására. A betérő ügyfeleknek napi kétszeri étkezést biztosítottak. Az alapszolgáltatások körében a legnagyobb igény, mosatás iránt jelentkezett. A melegedő szociális munkatársa hajvágást is vállalt, amit férfi és nő ügyfeleink egyaránt szívesen vettek igénybe. A melegedő átlagforgalma naponta 68 fő volt. Ennek lebonyolításában és az intézmény működtetésében az önkénteseink fontos szerepet töltek be, nemcsak az étkeztetés biztosításában, hanem személyes törődésükkel is. Az alapszolgáltatások mellett a szervezet, az intézmény megalakulása óta kiemelt figyelmet fordított az ügyfelek részére szervezett közösségi és kulturális programokra. Ezek körébe tartozott a farsangvégi fánksütés, a kliensek zarándoklatokba való bevonása, a Szent Egyed Közösség Miklós-miséjén való csoportos részvétel, a közös főzések, és a 160 fő részére szervezett, hagyományos, ünnepséggel egybekötött karácsonyi ebéd.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla Gondviselés Háza, Pécs: Fogyatékosok Nappali Intézménye: Ellátottak száma 24 fő. A gondozási tevékenységek közé tartozott az egészségügyi alapápolási feladatok ellátása. Az öltözködéssel, személyes higiéniával, étkezéssel kapcsolatos feladatok ellátása, illetve az ezekben a feladatokban való szükséges mértékű segítségnyújtás. Volt lehetőség: gyógypedagógiai segítségnyújtásra, masszázásra,

mozgásterápiára, snoezelen terápiára, etetés terápiára, kommunikáció fejlesztésre, zene foglalkozásra, tankönyv-háztartási ismeretekre, kézműves foglalkozásokra, báb és dráma játékokra, irányított és szabad játékokra, valamint kutyaterápiára is. A ellátottak szállításában a Támogató Szolgálat működött közre.

Gondviselés Háza Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye, Siófok: összesen 42 fő ellátottról gondoskodott nappali intézményi keretek között. Szakmai munkájukban kiemelt szerepet kaptak az egyénre szabott terápiák, a színes, ötletgazdag foglalkozások, programok, valamint a keresztényi értékrend közvetítése. Az ellátást igénybe vevők heti rendszerességgel katolikus és református hittan foglalkozásokon vettek részt. Negyedik éve, hogy állatasszisztált terápiás foglalkozásokra kerül sor heti rendszerességgel. Több éve már, hogy heti egy alkalommal gyógyúszáson vehettek részt a Galárius Fürdőben, ahol önkéntes úszásoktató foglalkozott a gondozottakkal. Hetente volt még tankönyvi foglalkozásuk is. Heti két alkalommal gyógytestnevelő szakember foglalkozott az ellátottakkal – egyéni fejlesztésben részesültek, speciális kerékpárt használtak, sorversenyeket, csapatjátékokat játszottak. Rendszeresen szerveztek az ellátottaknak, sokszor az idősek otthonának lakóival közös kirándulásokat, tábort, programokat. A kiliti általános iskola diákjainak évente szerveztek tolerancia-napot, ami nagy sikernek örvendett a kisdíjak körében.

Gondviselés Háza Idősek Otthona, Siófok: a 2019. évben 57 fő időskorú gondozott számára nyújtott teljeskörű ellátást és otthont. A beköltözésre várakozók száma az előző évekhez hasonlóan nagyon magas, sőt 2019-ben az előző évhez képest 20%-kal nőtt. Átlag életkor az otthonban élő nők esetében 84 év, a férfiak esetében 74 év. Súlyos demenciával élő ellátottak száma 12 fő. Különböző típusú előadásokra jöttek vendég fellépők, megörvendeztetni a lakókat. A programok mellett rendszeres készségfejlesztő, és egészségmegőrző foglalkozásokra került sor. Gyógytorna, torna, állatasszisztált terápia segít lakóink állapotromlásának megelőzésében. A hitélet gyakorlása, a rendszeres felolvasások, memóriajátékok, séták, a zene mindennapi életünk részei.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza, Marcali: Gondozotti létszám 54 fő. A kiskorú fogyatékkal élők igénybe vették az iskolai, a tanítási szünetekben pedig a szociális nappali ellátást is. A támogató szolgálat személyi segítői az iskolában segítették a kicsiket a közoktatási szolgáltatások igénybevitelében. Szállítási szolgáltatásunkat a napköziben ellátottak nagy része igénybe vette. A három gépjármű rendszerint reggel is délután is 2-2 fordulatot tesz meg. Gondozottjaink második otthonuknak érzik a Gondviselés Házát. Szeretnek idejárni, aktívan részt vesznek a foglalkozásokon, programokban, kirándulásokon. Vendégül látták rendezvényeiken a Hétszínvirág Speciális Iskola és a boronkai Fejlesztő Iskola tanulóit.

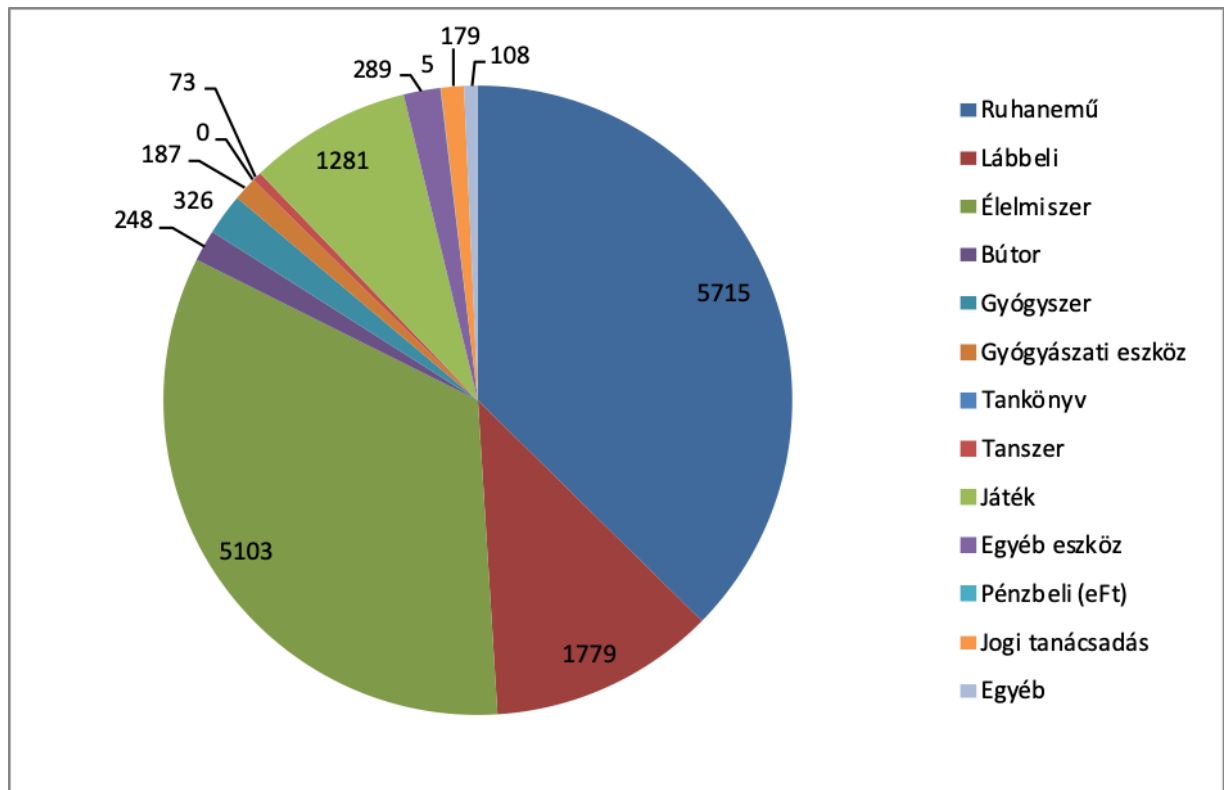
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza, Dunaföldvár: a támogató szolgálat 2017-ben 5217 szállítást könyvelt el, köszönhetően annak, hogy egyre többen ismerik és keresik a szolgáltatást. A települési önkormányzat által fenntartott idősek nappali intézményébe naponta 5-6 embert szállítottak, így téve lehetővé azt, hogy közösséghez tartozzanak. Népszerű és keresett szolgáltatás a gyógyászati segédeszköz kölcsönzési lehetőség is. Az otthonukat elhagyni képtelen és az olyan ellátottakat, akiket családjuk nem tud látogatni,

segítettek hivatalos ügyek intézésében, pl. közgyógyászati ellátás, gyógyszer támogatás és egyéb szociális transzferekhez való hozzájárásban. A máltai jelenlétben komoly szerepet játszott az, hogy 2016-ban elindult a tanoda. Azok a rászoruló gyerekek, akik a tanodába járnak, az itt dolgozó elhivatott kollégák munkájának köszönhetően vehettek részt olyan programokban, élhettek át olyan élményeket, melyeket talán soha az életben nem tapasztalhatnának meg. Pl. pályaorientációs kirándulás keretén belül helyi gyümölcsös gazdaságot, fémfeldolgozó üzemet látogattak meg.

A Dél-Dunántúli Régió Önkéntes Csoportjainak bemutatása:

A régió 19 önkéntes csoportjának –mely összesen 508 fő rendes tagot számlált- tevékenységét nagyrészt „klasszikus” máltai alaptevékenységek tették ki: adományosztás és szervezés, krízis élelmiszer csomagok osztása, tüzelőosztás, segítségnyújtás időseknek, bajbajutottaknak.

A segélyek fajtái a támogatott személyek száma szerint 2017-ben

Mindegyik csoportra jellemző, hogy a működési településükön és a környező településeken is erőforrásaik szerint segítették a rászorulókat, tagjaik és önkénteseik közreműködésével, valamint a partner önkormányzatok, intézmények és civil szervezetekkel együttműködve.

A Dél-Dunántúli Régióban minden csoport bekapcsolódott a már több éve, a karácsonyt megelőző „Adni öröm” SPAR gyűjtőakcióba. Rendszerint ehhez a tevékenységhez nyújtottak segítséget több településen is az iskolai közösségi szolgálatukat teljesítő diákok.

A Barcsi Csoport 1995 óta látja el tevékenységét, 2017. évben taglétszáma 29 fő volt. Heti rendszerességgel tartottak fogadóórákat, melyen lehetőséget biztosítottak az érkező

adományok átvételére és azok kiosztására is. Rendszeresen részt vettek Barcs Város rendezvényein (március 15-én, Hősök napján, városnapon, augusztus 20-án), játszóházi foglalkozásokat tartottak civil szervezetekkel közösen a gyerekeknek, a családi rendezvényeken pogácsával vagy zsíros kenyérral vendégelték meg a résztvevőket.

Bicsérdén 9 taggal működik a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csoportja. Segítő tevékenységeit a helyi Önkormányzattal szorosan együttműködve végzi. A családok megsegítésén kívül a településen és vonzáskörzetében működő iskolák és óvodák támogatását is ellátták. Aktív szerepet vállaltak a Bicsérdi Burgonya Fesztivál programjában gyerekprogramokkal, ugráló várral színesítve a rendezvényt.

A Bonyhádi Csoport 1993 óta látja el segítő tevékenységét. Kiemelten fontosnak tartják az idős emberek támogatását. Jelenleg tizenhat tagú a Csoport. Állandó és alkalmi segítőik száma ennek majdnem a kétszerese. A tagok zöme nyugdíjas, de a két fiatal tag mellett, főképpen a számítógépes háttérmunkákban a fiatal állandó segítőik munkája nélkülözhetetlen. A helyi Gondozási Központ és a Családsegítő mellett együttműködő partnereik a környékbeli önkormányzatok is.

A Dunaföldvári Csoport 1997 óta működik. Fő tevékenysége a városban végzett közösségépítő, szervező tevékenység. Támogató Szolgálattal segítették Dunaföldvár Város Önkormányzatát, Bölske és Madocsa Község Önkormányzatát. Személyi segítő szolgálatot működtetnek, információnyújtást, tanácsadást végeztek. Minden évben megszervezik a jótékony Erzsébet bált, segítik a Dunaföldvári Ördögsekér Táncegyesületet a "Földvári lakodalom" hagyományőrző rendezvény lebonyolításában, részt vettek a szüreti fesztiválon.

Egyházaskozár-Kárász-Bikal-Hegyhátmaróc-Tófü. Ez az öt település tartozik az Egyházaskozári Csoport ellátási területéhez, közel 2.500 fős lakossággal. Ennek az öt községnek a rászoruló lakosságát támogatják ruhával, élelmiszerral, konyhai eszközökkel. A közösségekben működik két óvoda és két iskola, valamint egy idősek otthona. 2012 óta látja el a tevékenységét a településen, 2019. évben 10 fős taglétszámmal működött.

A Fonyódi Csoport 2014-ben alakult. A kezdetet az első „Adni öröm!” akcióhoz való csatlakozás indította el 2012-ben, mely után 20 fős taglétszámmal a csoport együtt maradt. Szorosan együttműködtek a Plébániával, az alapszolgáltatási központtal és az oktatási-nevelési intézményekkel, a balatonboglári Gaál Gaszton Cserkész Csoport fonyódi rajával. Fonyódon kívül kapcsolatot tartottak a balatonfenyvesi, imremajori, táskai, barátihegyi rászoruló családokkal és lehetőségeikhez képest őket is támogatták. Már több fonyódi diák töltötte el náluk közösségi szolgálatát és a fonyódi „ifis hittanosok” is sokszor segítettek nekik: ruhaadomány gyűjtésében, rendezésében és szétosztásában, segítettek idősek otthoni ház körüli tevékenységében, bevásárlásban, szociális jellegű közösségi programokon is.

A Kaposvári Csoport 2014 óta működik. A Gyerek Esély Programmal való kapcsolat keretein belül a Kaposvári Egyetemről érkező fiatal önkénteseket, valamint a közösségi szolgálatot teljesítő középiskolásokat fogadták, a közösségi szolgálat programját koordinálták, és

vezették. Az önkéntesek az általános iskolákban korrepetálták azokat a gyerekeket, akik további foglalkozást igényeltek, valamint alkalmanként játszóházat tartottak.

Az újonnan alakult 17 taggal működő Kistótfalui Csoport számára a 2017. év a tapasztalatszerzés éve volt, mely a feladatok összehangolásáról, csapatépítésről és a közös munka kialakításáról szólt. A helyi védőnő és a Vokányi Önkormányzat közreműködésével sikerült a rászoruló családokhoz eljuttatni adományokat. Megszervezték a helyi polgárőrök segítségével az idős egyedülálló és sokszor beteg emberek látogatását. Van, ahol felolvastak, de van ahova gyógyszert, élelmiszert, tüzelőt vittek. Azóta is sikeresen végzik tevékenységüket.

A 2008-ban alakult Magyarszék Csoport 25 fő lelkes taggal működik. A falu lakosságának legtöbb esetben ruhanemű és tartós élelmiszer kiosztásával igyekeztek segíteni. A nagyobb ünnepek pl.: Húsvét, Karácsony alkalmával élelmiszert és ajándékcsomagot juttattak el több száz családnak, amit a csoport tagjai esetenként személyesen szállítottak házhoz. A csoport rendszeresen vett részt zárandoklatokon, és aktív lelki életet él. Az Erzsébet napi szentmise megtartása például az évek során szinte már hagyománnyá vált a falu életében.

A Marcali Csoport a Magyar Máltai Szeretetszolgálat intézményeivel szoros kapcsolatban áll, 2006 óta működik a településen, jelenleg 41 fős tagsággal. Rendszeresen támogatták tartós élelmiszerekkel, gyermekek számára ajándékokkal és ruhaadományokkal a civil szervezeteket, melyektől meghívást kaptak azok rendezvényeire. Heti rendszerességgel tartottak ruhaosztást a rászorulóknak. Minden évben csatlakoznak a Spar tartósélelmiszer gyűjtőakciójához, melyből a fogyatékkal élő gyermekeket és felnőtteket, rákos betegeket és a hajléktalanokat támogatták. Közösségi programokat szerveztek. Pl. Húsvét, Mikulás ünnepség, Karácsonyi ünnepség, Egészségnap, Nőnap, Gyermeknap, Anyák napi rendezvény, Táncos programok. Ifjúsági Közösségi Szolgálat keretében biztosítottak lehetőséget a fiataloknak segítségnyújtásra, a máltai tevékenységek megismerésére.

A Mesztegnyői Csoport 1994 óta működik jelenleg 31 taggal. Kiemelt feladatának tekintette a hátrányos helyzetben élő családok, nagycsaládok és egyedül élő emberek megsegítését. Minden évben megrendezésre került a hagyománnyá vált rétes fesztivál, ahol a feladatokból a csoport is kivette a részét. Fontosnak tartják a település életében való aktív közreműködést, így részt vettek kulturális programok szervezésében és megvalósításában, Kárpát-medencei Ifjúsági Találkozó megszervezését segítették, támogatták az egyházközösséget, részt vettek a pinceáldás-nyitott pincék napján és az Óévbúcsúztató rendezvényen is.

A 2016-ban alakult Mohácsi Csoport jelenleg 54 taggal működik. Fontosnak tartják a különböző közösségi alkalmakon való megjelenést, ahol főznek és gyerekprogramokat biztosítanak. Telephelyükön heti rendszerességgel, 10-50 km-es körzetben található falvakban havonta tartottak ruha és egyéb használati tárgy osztást. Krízis helyzetben lévő családoknak vittek házhoz élelmiszert, tűzifát, bútort, háztartási eszközöket, vagy amire épp szükség volt. Rendszeresen támogatták a mohácsi kórházat nagy mennyiségű ágyneművel, takaróval,

függönnyel; a gyerekosztályt játékokkal. Játék adományt juttattak el még a Meixner Iskolának, a Gyermekotthonnak és két óvodának is. A Pándy Otthonnak bútorokat, a Hajléktalanszállónak élelmiszert vittek. Népszerű gyógyászati segédeszköz és jelmez kölcsönzési lehetőségük is.

A Pécsi Csoport 110 fővel a legnagyobb létszámmal van jelen a Régió életében, szerteágazó munkájukat részlegek formájában végzik.

Járóbeteg szakellátás kapcsán az OEP-pel kötött szerződés alapján térítésmentesen biztosított ellátást a rászorulóknak. Sokszor ingyenesen juttatott gyógyszerekkel, melyeket önerőből és adományokból biztosított. Modern diagnosztikai eszközökkel rendelkeznek, így a vizsgálatok nagy részét helyben tudták elvégezni. A szakellátásban 16 önkéntes orvos és 25 önkéntes asszisztens dolgozott.

Jogi tanácsadás: Jelenleg a 6 önkéntesként dolgozó jogász látja el a feladatot. A jogi tanácsadásra érkező ügyfelek legtöbb esetben nyugdíjjal kapcsolatban keresték fel a jogászokat, de az elmúlt év során az esetek megoszlása szerint, több mint 60 különböző ügyben segíthettek.

Szociális csoport: A szociális csoport önkéntesei két területen segítették a rászoruló embereket. A nagyobb része a hajléktalan emberek ellátásában segített, míg a másik csoport fogadja az adomány, illetve segítség kérőket.

Hajléktalan csoport: A Pécsi Csoport tevékenységén belül hosszú múltra tekint vissza a hajléktalan emberekkel való törődés. A 2006-os évtől intézményes formában, hajléktalanok nappali melegedőjeként működési engedélyt kapott. Az önkéntesek szorosan bekapcsolódtak az intézmény munkájába, felelősek az étkeztetésért, ügyintézésért, lelki segítségnyújtást végeztek. Az intézmény a hét minden napján 8-tól 17 óráig várta a betérőket. Az intézménybe betérők nem csak saját ételüket fogyaszthatták el, hanem hideg ételmezt (szendvics, zsíros kenyér, májkrémes kenyér) és teát is kaptak a nappali melegedőben. Lehetőség volt tisztálkodásra, mosásra, ruhapótlásra is. Segítséget nyújtottak hivatalos ügyek intézésében, postacímet létesíthetnek nálunk, valamint csomagőrzési lehetőség is van. A nappali melegedő mellett a téli krízis időszakban 20 fő részére időszakos menedékhelyet működtettek. Az éjszakai nyugodt pihenés biztosításával, szociális munkával támogatva igyekeztek segíteni rehabilitációjukat, munkavállalásukat.

Telefonos információs szolgálat: Több, mint 15 önkéntes végzi hétfőtől péntekig 8-17 óra között, 3 órás váltásokban

A 10 fővel működő Pécsváradi Csoport szolgálata Pécsváradra és környékére terjed ki. Tevékenységi körük sokrétű, főként eseti segítségnyújtás jellemezi, ami a szervezet aktív tagjai, valamint a pécsváradi és hosszúhetényi védőnők, gyermekorvosok és közmunkások együttes szerepvállalásának köszönhető. Adományozóik, köztük a helyi lakosság, a Polgármesteri Hivatal, a COOP Kft., ruhaneművel, lábbelivel és élelmiszerekkel támogatták a rászorulókat, a védőnők közvetítésével gyermektápszert, játékokat juttattak el a hátrányos helyzetben lévő gyermekek részére.

1993 óta működik Önkéntes Csoport Siófokon. A csoport létszáma jelenleg 24 fő, a tagok jelentős többsége a Magyar Máltai Szeretetszolgálat siófoki Gondviselés Házának dolgozója.

A Csoport ruha, cipő és játékadományokkal látta el a rászoruló családokat, a Siófoki Hajléktalan Szállót és a környező településekről hozzájuk forduló Családsegítő Szolgálatosokat. Munkájukat segíti Siófok Város Önkormányzata, Siófok Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata és a Magyar Tenger Cserkészcsapata is.

A Szekszárdon működő csoport 1992 óta látja el tevékenységét, jelenleg 24 aktív taggal. A gyűjtések és adományozások megszervezésében és lebonyolításában egyre több középiskolás diák vett részt, a közösségi munka keretein belül. Közösségük több tagja rendszeresen látogatja a szekszárdi fekvőbeteg intézményekben és az idősek otthonaiban lévő betegeket és öregeket. Beszélgettek és imádkoztak velük, valamint imaórákat tartottak nekik. A városon kívül körülbelül 15 településen biztosítottak használt ruhát, gondoskodnak a szállításáról és kiosztásáról. A börtön részére is juttattak ruhaneműt.

A Szentlőrinci Csoport 1996-ban jött létre és jelenleg 21 aktív taggal és havi szinten átlagosan 15 önkéntessel látja el tevékenységét. Hatásköre a városon kívül más településekre is kiterjed: Csobakpuszta, Csonkamindszent, Gerok, Kacsóta, Dinnyeberki, Hetvehely, Magyarmecske, Pécsbagota, Szendánes és Sumony. Szoros kapcsolatban álltak a helyi, a vidéki és a nemzetiségi önkormányzatokkal, a helyi intézményekkel, továbbá jól együttműködtek a családsegítő szolgálattal.

A Tabi Csoport 2010 óta végzi tevékenységét, jelenleg 16 tagja van. Hetente tart ruhaosztást, ami nagy népszerűségnek örvend. Havonta egy alkalommal gyűjtést szerveztek a lakosság körében, melyen a lelki vezető imaórát és lelkigyakorlatot tartott. A karácsonyi tartós élelmiszercsomag szétosztásakor a rászoruló nagycsaládok, egyedülálló és idős emberek ünnepét szépítették meg.

A Zamárdi Csoport 2015 óta végzi segítő tevékenységét a településen. Tartós élelmiszert, ruhát osztottak, valamint műszaki cikkek és bútorok adományozásával segítettek a hozzájuk forduló rászorulókon, 2017-ben Zamárdi, Balatonendréd, Szántód, Torvaj, Kára és Nemesdédén. Az ünnepek közeledtével az összegyűjtött tartós élelmiszercsomagot rászoruló emberek között osztották szét. A csomagok készítésében és osztásában az önkéntesek, segítőik és gimnáziumi önkéntesek vettek részt. Fontos számukra, hogy egyre többen megtanulják „ne csak kapni, hanem adni is szeressünk”.

Program célja régióspecifikusan

A program indulásakor több fontos célt is meghatároztunk magunknak a pályázati kiírás és a projekt egységes céljaival összhangban, ezeket a következőkben szeretnénk röviden bemutatni.

A régióban működő intézményeinkkel kapcsolatban kiemelkedő célunk volt az ott dolgozó kollégák szemléletformálása, nyitottságának növelése. Fontos ehhez tudni, hogy egy – egy önkéntes jelenléte, tevékenysége komoly többletfeladatot adott a kollégáknak, nem csak a betanítási fázisban, hanem mindvégig az önkéntes működése alatt is. A folyamatos instruálás, visszajelzés, értékelés, a bizalmi légkör megteremtése alapvető feladat egy – egy önkéntes kapcsán (és ilyen tekintetben nem szabad különbséget tenni fiatal és korosabb önkéntes között). Az őt fogadó kollégánk szinte „mentorként” kell, hogy működjön az önkéntes mellett, figyelve, felügyelve a munkáját és visszajelezni, értékelni azt. Fontos ez az ellátottjaink iránti figyelemből, az értül vállalt felelősség miatt is. Valamennyi intézményünk nagyon speciális klientúrával dolgozik, mindenhol van olyan alapvetően elvárható szakmai tudás, személyes kompetencia, amelyet muszáj megkövetelnünk az ott tevékenykedő önkéntesektől is. Ezek felismerése, a megfelelő visszajelzés fontossága és a mentorság megismertetése is célunk volt az intézményekben dolgozó kollégák szempontjából. Másik nagyon fontos célunk volt, amelyre ez a projekt jó lehetőséget adott, az iskolai közösségi szolgálat újraértelmezése, régióon belüli egységesítése. Egyre népszerűbb a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál tölteni az 50 órás iskolai közösségi szolgálatot is, így egyre több intézmény köt együttműködési megállapodást a Régió Központtal. A 2018-as évben felülvizsgáltuk és aktualizáltuk az eddig megkötött együttműködési megállapodásokat. A 2018-2019-es esztendőben 9 új intézménnyel kötöttünk megállapodást, így összesen 48 intézménnyel van élő kapcsolatunk régiós szinten. Évente közel 60 érettségi előtt álló fiatal tölti nálunk az 50 órás iskolai közösségi szolgálatát. Fontos része ennek a folyamatnak a diákok érdeklődésének felkeltése, motiválása és érzékenyítése. Egyre több oktatási intézmény fektet hangsúlyt az iskolai közösségi szolgálat újra értelmezésére, hogy a diákok a kötelezettség mielőbbi teljesítésén túl valóban az önmaguk épülését szolgáló és a helyi közösség számára, valamint összetársadalmi szinten is hasznos tevékenységgel töltsék ki ezt az 50 órát. Számtalan megkeresés érkezik hozzánk az iskoláktól, hogy különböző formában (nyílt nap, iskolai fórum, érzékenyítő foglalkozások) mutassuk be a Magyar Máltai Szeretetszolgálat működését, munkáját, hogy a fiatalok lássák ennek fontosságát. Mi magunk is a régióban nagy figyelmet fordítottunk arra, hogy valóban csak a legelkötelezettebb diákok szegődjenek el hozzánk, külön hangsúlyozzuk, hogy nagyon nehéz területeken dolgozunk, így az 50 óra nálunk csak azok számára teljesíthető, akik szeretik a kihívásokat. Minden önkéntesnek, és főleg a fiatalabb korosztály tagjainak szüksége van figyelemre, visszajelzésre, iránymutatásra. Ez a mindennapi munkánk mellett komoly feladatot jelentett, ezért törekedtünk a minőségre a mennyiség helyett az iskolai közösségi szolgálat tekintetében is. Természetesen ez nagyon fontos lehetőség is egyben, hiszen az önkéntes bázisunk fejlesztésének egyik igen potenciális eszköze lehet ez. Intézményekben való rendszeres munkát (fogyatékkal élőkkel, időskorúakkal való szabadidős tevékenységek) és akciószerű tevékenységekbe (szépségnapok, közösségi rendezvények, Adni öröm akció, stb) való bekapcsolódást tudtunk kínálni a hozzánk érkező középiskolásoknak. Fontos kiemelni, hogy eddigi tapasztalataink alapján több diák vállalta a hosszabb ideig tartó, akár egyézs tanévre széthúzódó, de akciószerű tevékenységekben való részvételt. Leterheltségük, iskolai és iskolán kívül vállalt egyéb kötelezettségeik miatt kevesen tudtak felelősségteljesen, heti rendszerességgel, fix időpontokban megjelenni intézményeinkben. Harmadik fontos célunk volt a fiatalok aktivizálása, közösséghez való kötődésük erősítése, szemléletformálásuk. Ennek egyik lehetséges eszköze, hogy számukra teret, időt, lehetőséget biztosítunk, hogy az önkéntes munka során szerzett élményeiket, tapasztalataikat megosszák egymással személyesen is, Ifjúsági Klubok keretein belül. Szekszárd, Tamási, Marcali, Pécs, Kadarkút. Néhány helyszín, ahol havi, két havi rendszerességgel összeültek a fiatalok, hogy együtt

legyenek, terveket szőjenek, értékeljenek, természetesen mindig egy – egy felnőtt máltai önkéntes, vagy kolléga védőszárnyai alatt.

A projekt keretein belül megszervezett nyári táborok egyik feltétele is volt a klubfoglalkozásokon való részvétel, hogy így is erősítsük a kialakult közösségekben az összetartást.

A Dél-dunántúli régióban az ifjúsági projekt megkezdése előtt prioritás volt a fiatalok, elsősorban a középiskolás korosztály érzékenyítése, az aktuális társadalmi problémákkal való megismertetése. A 2010-2017 közötti időszakban 2 kisebb pályázati projekt keretében (Két órát az életemből, Jelenlévő Önkéntesség) közel 1200 pécsi gimnazista diák érzékenyítése történt meg 120 perces interaktív foglalkozás keretében, akik közül 650 diák vállalta, hogy a foglalkozáson való részvételen túl aktívan is szerepet vállal a Szeretetszolgálat életében és önkéntes munkát végez szegénytelepeken. Változó intenzitással (volt diák, aki 2 órát, de volt, aki több napot, majd rendszeresen is), de hatalmas lelkesedéssel vállalták a diákok, hogy a pécsi, Pécs környéki szegregátumokban folyó munka részeként bekapcsolódnak a gyerekfoglalkozásokba, és kézműves tevékenység, közös tanulás és játékok keretében részt vesznek az ott élő gyermekek életében.

Jelen projekt keretében tovább folytattuk ezirányú tevékenységeinket. A pályázati kötelezettségként vállalt 3 középiskolán túl a régióban található 5 középiskolában érzékenyítettük a diákokat interaktív foglalkozások keretében.

Önkéntesség a Dél-Dunántúli Régióban

A máltai csoportok munkáját a rendes tagjaikon kívül önkéntesek is segítették. Ezen önkéntesek száma és korosztály szerinti összetétele folyamatosan változó képet mutat. Van olyan csoport, ahol a csoport létszámának felét is meghaladja számuk, és van olyan is, ahol nincsenek a tagokon kívül állandó önkéntesek vagy jellemzőbben akciókhoz köthetőek. Egyre népszerűbb önkéntességi forma a vállalati önkéntesség, mely olyan kezdeményezés, amelyben a vállalat támogatja, bátorítja dolgozóit és partnereit, hogy önkéntes munkát végezzenek – azaz szakértelmüket, tehetségüket, ötleteiket, kreativitásukat, fizikai erejüket állítsák valami jó cél szolgálatába. Az elmúlt néhány évben a Tettye Forrásház Zrt., az E-ON munkatársai és a Lafarge csapata végezték önkéntes munkát a Dél-Dunántúli Régióban.

Az ifjúsági önkéntesség jellemzői a Dél-Dunántúli Régióban:

Erősségeink:

- A régió nagy számban kínált olyan programokat, melyek felkelthetik a fiatalok – köztük a célkorosztály érdeklődését: szinte minden városban szerveztek nyári táborokat, gyereknapiakat, csatlakoztak városi rendezvényekhez.
- Ezek a helyszínek kiválóan alkalmasak voltak arra, hogy megismertessék az MMSZ tevékenységi körét a lakosság körében.
- Fontos a fiatalok társadalmi szerepvállalásának, közösségi szolgálatának ösztönzése.

- A szemléletformáló és önkéntes programok során azt tapasztaltuk, hogy akkor érhető el az érintettekben hosszú távú pozitív változás, és akkor lesz sikeres a program, ha a többszereplős folyamatban a felek megismerik egymás igényeit, elvárásait, és a célokat, az elvárt eredményt jól definiálva, azokat a folyamat egésze alatt szem előtt tartva közösen felkészülnek, ráhangolódnak a feladatra.
- Nagymennyiségű lakossági felajánlásnak köszönhetően, tudtunk segíteni a felénk forduló rászorulóknak.
- Minden intézményünkben túljelentkezés van, ami a szervezetünk iránti bizalmat mutatja.

Gyengeségek:

- A csoportok tagjai legnagyobb sajnálatunkra nagyrészt idősek. A fiatalokat a nagy korkülönbség miatt nehezen tudták megszólítani, nincs ötletük a már kialakult formákon túl ennek lehetőségeit feltárni. A nagyobb városokban más karitatív szervezetek is tevékenykednek. Ezen szervezetek is kínálnak önkéntes szolgálati területeket, így szinte verseny alakult ki közöttük a fiatal önkéntesekért.
- Az intézmények önkéntes fogadási lehetőségei a munka specialitásából kifolyólag korlátozottak.
- A régióban a csoportok és intézmények aránya kiegyenlített, ezért az önkéntesség és a különböző szakellátások, ugyanolyan hangsúllyal jeletek meg.
- Régió térképén vannak vakfoltok, mely területen, sem csoportjaink, sem intézményeink nem folytattak Máltai tevékenységet.
- Azokon a településeken, ahol a csoport mellett nem működik intézmény, gyengébb a jelenlétünk.
- Az „Iskolai Közösségi Szolgálatot” nálunk töltő fiatalokat nem tudtuk hosszútávon megtartani.
- Nincs, vagy csak kevés szabad munkaerő kapacitás van a hozzánk érkező önkéntesek kísérésére.

Lehetőségek:

- Az intézmények és csoportjai nagy része olyan városokban található, ahol középiskolák működnek. Az iskolai közösségi szolgálat teljesítése kapcsán már több középiskolával kötött az MMSZ szerződést. Ezekből az iskolákból nagy számban érkeztek IKSZ-es fiatalok. Ha az IKSZ-be érkező fiatalokat egyéb programokkal meg tudtuk fogni, akkor lehetőség nyílt arra, hogy az MMSZ a fiatal önkéntesek száma növekedjen.
- Azon településeken, ahol csoport és intézmény is található, kapcsolatuk fejlesztése.
- Az ifjúsági pályázat keretein belül nevelt önkénteseken keresztül növelhető az önkéntes bázis.
- Hatékony együttműködés hasonló vagy azonos tevékenységet folytató civil szervezetekkel.
- Hiányzó közösségi élmények, terek kialakítása (igényekre való válaszadási képesség).

Veszélyek:

- Az emberek az újdonságokhoz, így az önkéntességhez is nagyon sokféleképpen viszonyultak. Vannak, akik idegenkedtek tőle, vannak, akik szeretik a kihívásokat, mások pedig igyekeztek minél később tudomást venni róla. Akadnak olyanok, akik a negatívumokat hangsúlyozzák, és ezen keresztül igyekeztek maguktól minél távolabb tartani a történéseket, mások pedig a pozitívumokra építve vetették bele magukat az ismeretlen megtapasztalásába, a feladatok megoldásába. A fentiek tudatában nagyon fontos, hogy miként segítünk nekikezdeni az önként vállalt tevékenységnek. A feladatnak neki lehet indulni úgy is, hogy minél hamarabb „tudjuk le” a legkevesebb energia-ráfordítással, függetlenül attól, hogy milyen eredmények születnek. Nekiláthatunk úgy is, hogy megfogalmazásra kerül egy minimális cél, hogy a feladat kipipálható legyen. Valamint hozzáállhatunk úgy is a feladatnak, hogy elmélyülünk benne és a lehető legnagyobb fokú hatékonyságra, eredmény elérésére törekszünk.
- Az önkéntes csoportok átlag életkora elég magas, így fennáll a kiöregedés és a csoport megszűnésének esélye.
- Társadalmi hozzáállás az önkéntességhez.
- Törvényi és jogszabályi háttér: Önkéntes munka körülményeinek megváltoztatása.

Oktatás, kompetenciafejlesztés, képzések

A pályázatban vállalt elsősegélynyújtó képzés 2020. januárjáig két helyszínen valósult meg (Kadarkút, és Pécs) a régióban, összesen 110 diák részvételével, akik mind sikeres vizsgát tettek a képzés végén, erről tanúsítványt is kaptak. Az erre az első képzésre épülő komplex érzékenyítő képzés szinten ezen a két helyszínen, 60 diák részvételével került lebonyolításra 2020. márciusáig. A komplex képzésen résztvevők mini projektek formájában bekapcsolódtak a Szeretetszolgálat tevékenységeibe, önkéntes munkát vállaltak hajléktalanokkal, időskorúakkal és fogyatékkal élőkkel foglalkozó intézményekben.

A pályázat lehetőséget adott, hogy a Szeretetszolgálatnál dolgozó kollégák is olyan egyedülálló képzéseken vegyenek részt, mint a játékkészítés fejlesztő, illetve a települési környezetben élőket segítő magatartást fejlesztő képzés. A nagyon praktikus, kézzel fogható tudást közvetítő képzéseken összesen 60 kolléga vett eddig részt, többen voltak, aki mindkét típusú tanulási folyamatban szerepet vállaltak.

A pályázatban előírt kötelező feladatokon túl, prioritást élveznek a régióban a szegénységet érzékeltető, társadalmi szerepvállalást elősegítő kompetenciafejlesztő tevékenységek. Fentebb már írtunk a régióban zajló, középiskolásokat célzó, társadalmi felelősségvállalást növelő érzékenyítő foglalkozásokról. A 90 percre tervezett érzékenyítő foglalkozás tematikája 14-18 éves korosztály számára került kidolgozásra. A foglalkozás célja a fiatalok szociális érzékenységének fokozása, a világra, a saját közvetlen környezetükre és a teljes társadalomra való nyitottságuk erősítése, a rosszul beidegződött társadalmi működési folyamatok felismertetése és az ezekre adható elfogadhatóbb válaszok bemutatása volt. A foglalkozás teljes egészében interaktív, egyáltalán nincs benne frontális elem, csak drámapedagógia, élménypedagógia módszerekkel operálunk a 90 perc alatt. Nagy hangsúlyt fektetünk a ráhangolódó, bemelegítő szakaszra, hogy a tanítási környezetből hirtelen kiszakadó fiatalok lélekben is meg tudjanak érkezni a foglalkozásra, tudjanak önmagukhoz és egymáshoz

kapcsolódni, így válhatnak fogékonyabbá a téma iránt. Fontos a bizalom kialakítása a résztvevő csoporttal, ehhez a legelején pontosítjuk a technikai és módszertani kereteket, azaz verbálisan szerződést kötünk, amely mindkét fél (foglalkozás vezetői és résztvevők) számára elfogadható. A gyakorlatok és a gondolatébresztő kisfilm is lehetőséget ad arra, hogy a résztvevő fiatalok egy másik, hátrányokkal induló személy helyébe képzeljék magukat, az ő személyes története alapján döntsenek, cselekedjenek. Ez a fajta beleélés, amely a játékos védelme érdekében kellő távolítással történik, biztosítja azt, hogy a résztvevők másképp kezdjenek el gondolkodni ezekről a témákról, mint annak előtte. Ez utóbbival mi már el is értük a kitűzött célunkat, amit 90 percre kitűzhattünk magunknak, más látás – és gondolkodásmódot ajánlani azoknak, akik erre eléggé nyitottak.

Érzékenyítő foglalkozásokat nem csak iskolai, tanórai keretek között tartottunk, hanem rövidített, vagy kibővített formában is Karriernapokon, iskolai nyílt napokon, középiskolai tájékoztató napok mind lehetőséget adtak, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenységeit bemutassuk, az önkéntesség, mint tudatos társadalmi szerepvállalást népszerűsítsük.

Pécsett 3 intézményben (Leőwey Klára Gimnázium, Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar és a Koch Valéria Iskolaközpont) egy három alkalomból álló képzéssorozatot valósítottunk meg, ennek keretében az első alkalommal a diákok, hallgatók egy 4 órás interaktív érzékenyítő foglalkozáson vettek részt, majd a második alkalommal kis csoportokban megtervezték a kézzelfogható segítségnyújtást célzó eseményeiket, amiket a harmadik alkalommal meg is valósíthattak. Nagyon izgalmas, hasznos projektek születtek: betlehemi játék előadása a görcsönyi időskorúak otthonában az adventi időszakban, szendvicskészítés hajléktalan emberekkel, fakanálbábok készítése hátrányos helyzetű ovisoknak, amiket egy zenés foglalkozás keretében adtak át a hallgatók, a görcsönyi Kastélypark kitakarítása.

A projektben 2020. márciusi 2 alkalommal került sor az Élményakadémia önkéntes vezető képzésére a Dél-dunántúli régió ifjúsági önkéntesei számára. A 2 helyszínen (Bakonyszentlászló és Magyarszék) lebonyolított 5 napos bentlakásos képzésen összesen 50 fő fiatal vett részt, akik különböző készség és kompetenciafejlesztő gyakorlatokon keresztül ismerkedtek önmagukkal és társaikkal. A játékos, élmény alapú képzés során erősödött vállalkozó kedvük, kézzelfogható, praktikus tudást kaptak saját projektek kitalálásához, lebonyolításához.

Programok, rendezvények

A projekt során megvalósult nagyobb eseményekről, rendezvényekről a következőkben, tematikus és nem kronológiai sorrendet követve írunk.

A projekt keretében 2020 év elejéig 4 tábor került megszervezésre és lebonyolításra, 2 napközis (Pécs, Menő Jövő Gyermekközpont és Sziebert Róbert Általános Iskola) valamint 2 bentlakásos tábor (Orfű és Szálka), alkalmanként 60-80 fő részvételével. A táborok célja a programban elért fiatalok mozgósítása, informális keretek között történő képzése, önkéntes

munkavégzés biztosítása volt. A napközis táborokban elsősorban hátrányos helyzetű gyermekek táboroztatásában segítettek az ifjúsági önkéntesek.

2018. júliusában Orfűn, augusztusban pedig Pécsen bonyolítottuk le a Dél-dunántúli régió nyári ifjúsági táborát. Alapvető célunk az volt, hogy a gyermekeknek, fiataloknak lehetőleg informális nevelési körülmények között, a nyári tábor keretein belül olyan tudásanyagot adjunk át, amely szemléletformáló, készség és képességfejlesztő hatással bír. A lehető legtöbb játékhelyzetben // reggeli összerázó, csapatépítő játékok// indirekt módon az önkénteskedésre érzékenyítésen, segítségen, a segítség lehetséges formáin volt a hangsúly. Az akadály- és ügyességi versenyeken mindig volt olyan állomás, amely ön-és társismereti, kis- és nagycsoportos együttműködést elősegítő játékokra fókuszált. A legelső pillanattól kezdve az egymásra és magunkra odafigyelés jegyében teltek a napi történések, amelyek mindig pozitív visszacsatolás kísért. Megnyilvánult ez a reggeli negyedórás napkezdő találkozón a személyes dicséretekben, illetve a verseny szerű, kis csoportokat érintő elismerésben is. A gyerekek főleg abból a korosztályból kerültek ki, ahol a direkt, formalizált keretek között zajló tanítás elutasítást vált ki, ezért ragaszkodtunk az általunk is alkalmazott módszerekhez // drámapedagógia, élménypedagógia, játék, példa- és mintamutatás, pozitív visszacsatolás//.

2019. júniusában napközis táborot valósítottunk meg a pécsi Sziebert Róbert Általános Iskolában. Az öt napos tábor teljes program a „mural painting” közösségfejlesztő módszertan köré épült, így a közös előkészítő fázis már jóval a tábor ideje előtt kezdetét vette. Fontosnak tartottuk, hogy a táborban résztvevők az öt nap kikapcsolódás és szórakozás, pihenés mellett létrehozzanak egy közös, maradandó alkotást, amely a későbbiekben is emlékezteti majd őket az együtt töltött 5 napra és a táborban tanultakra. A 150 m²-es falfestmény megtervezésében és kivitelezésében minden táborozó részt vett, de a falfestésen kívül más tevékenységeknek is adtunk teret. Egyszerre körülbelül 20 gyermek és fiatal fért el úgy a falnál, hogy a minőségi munkában ne akadályozzák egymást, ne legyen balesetveszélyes a helyzet és tudjanak mind technikailag, mind emberileg tanulni a hozzájuk rendelt tapasztaltabb segítőtől. A délelőtti és délutáni falfestés blokk mellett párhuzamosan még egy, vagy két egyéb tervezett tevékenységben vettek részt a fiatalok: cigány- és nigériai táncbázis, kézműveskedés (agyagozás, kavicsfestés), maratoni táblajáték, medve-matek (játékos kiscsoportos matematikai feladványok), máltai játszóbusz: légvár és közösségi játékok, 3D nyomtatós foglalkozás, sportvetélkedő, készülődés a falavató ünnepélyre: hangszeres gyakorlás, ének gyakorlás, táncstanulás, verstanulás. A pénteki falavató ünnepélyre meghívtuk a szülőket, az iskola pedagógusait, a média képviselőit is. A gyerekek és fiatalok előadták a héten megtanult műsorszámokat, majd mindenkit név szerint kiszóltítottunk és egy egyéni emléklapot átvéve, valamennyi alkotó felsorakozott a fal előtt, hogy egy közös fotóval is emlékezzünk a közös, kemény, olykor erőfeletti munkánkra.

A 2019. júliusában Szálkán megrendezésre kerülő nyári ifjúsági táborral az alapvető célunk az volt, hogy a gyermekeknek, fiataloknak, lehetőleg informális nevelési körülmények között, olyan tudásanyagot adjunk át, amely szemléletformáló, készség- és képességfejlesztő hatással bír. A lehető legtöbb játékhelyzetben //reggeli összerázó, csapatépítő játékok// indirekt módon az önkéntességre érzékenyítésen, segítségen, a segítség lehetséges formáin volt a hangsúly. Fontosnak tartottuk, hogy a táborban résztvevők az öt nap kikapcsolódás és

szórakozás, pihenés mellett tevékenyen is részt vegyenek a tábor szervezésében és lebonyolításában, és önkéntes munkát is végezzenek.

A régiónk hosszú évek óta szerepet vállal a 72 óra kompromisszum nélkül elnevezésű rendezvénysorozatban, mint önkéntesek fogadó állomás. Ez a projekt ideje alatt sem történt másképp. 2018. októberében több mint 20 fiatal önkéntes részvételével kifestettük a Csilla Gondviselés Házát, ami többek között egy fogyatékkal élők nappali ellátó intézményének ad otthont, valamint a házat körülvevő kerítést. Az egész napos munka alatt közel 300m² falfelület újult meg. 2019. októberében a pécsi Máltai Hajléktalanszállón tevékenykedett 15 ifjúsági önkéntes. Az előzőleg megújult belső udvarban ültettek a hajléktalan ellátottakkal közösen levendulabokrokat, majd a közös ebédet társasjáték délután követte, az intézménybe betérők nagy öröme.

A projekt két éve alatt az ifjúsági önkénteseink bekapcsolódtak a „Nem Luxus Táska” akció eseményeibe is. A régióra jellemző módon az adományosztás köré mindig, valami konkrét cél megfogalmazásával szervezett esemény is épül, mint tematikus filmklub, interaktív foglalkozás a nőnek lenni jó témában, szépségnapok, receptcsere akciók, generációkon átívelő családfotózás, egészségprevenciók előadások. A 2019-2020 közötti időszakban több, mint 1500 női táskát osztottunk ki 24 megszervezett és lebonyolított esemény keretében az ellátottak és az önkéntesek aktív részvételével.

Decemberben fontos tevékenység az országos „Adni öröm” akcióba való bekapcsolódás. Az ifjúsági önkénteseink és a közösségi szolgálatukat teljesítő diákok is nagyon várják a karácsonyi időszakot, amikor többféle hasznos, szívet melengető tevékenység közül választhatnak. Az egyik ilyen a tartós élelmiszergyűjtő akció, amikor régiós szinten számtalan Spar üzletben önkénteskedhetnek a fiatalok is. A projekt két éve alatt 6 település (Szekszárd, Kaposvár, Tolna, Pécs, Tamási, Marcali) üzleteiben több mint 200 fiatal közel 12.000 önkéntes munkaórát dolgozott.

A régió intézményeiben, modellprogramjaiban megszervezett és lebonyolított egészségügyi szűrővizsgálatokba is bekapcsolódtak ifjúsági önkénteseink. A Szociális és Egészségügyi Szakgimnázium növendékei nagy örömmel jöttek velünk Pécsen kívüli helyszínekre is, ahol gyakorlatot szerezhettek vérnyomásmérés, testsúlyindex számítás és szemészeti szűrések terén is.

A Pécssett évente megrendezésre kerülő Regionális Gyereknapi szervező és lebonyolító munkáiba mindkét projektévben aktívan részt vettek a fiatalok is. Légvár felügyelete szakember vezetésével, szendvicsek, üdítők készítése, kínálása, műsorszámok biztosítása, sorversenyek lebonyolítása, emléklapok írása, átadása, vendéglátás, gyermekfelügyelet, szemétszedés, és még hosszan sorolhatnánk a hasznos tevékenységeket, amelyek teret adnak önkénteseink tettvágának a gyereknapiakon. Egy-egy ilyen alkalommal a régió intézményeiben ellátott fogyatékkal élő fiatalok, a modellprogramjainkkal elért hátrányos helyzetű gyermekek együtt örülnek, szórakoznak egy egész napon át.

Sok, alkalmoszerű eseményt megvalósítottunk ebben az időszakban is, hogy a hozzánk jelentkező önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatukat nálunk töltő fiatalok érdekes és az ellátottjaink számára is hasznos tevékenységekbe vehessenek részt. Ilyen rendezvények voltak a közösségi bicikliszerelő akciók, közösségi főzések és ételosztás hajléktalan és hátrányos helyzetű embereknek, hátrányos helyzetű gyermekek kísérése városi, kulturális rendezvényekre, játszóházba, társasjáték klubfoglalkozások, adventi készülődések,

A Sziget fesztiválról kapott használt sátrak két napos takarítása. Ifjúsági önkénteseinkkel több, a témába vágó konferencián is részt vettünk, például a 2019. szeptemberében zajló Tanulófesztiválon, és a Yard projekt záróeseményén.

Hálózatosság, partnerek

Elősegítve a hálózatosságot ifjúsági klubok is alakultak a projekt ideje alatt, amelyek kisebb – nagyobb rendszerességgel össze is ültek. Mágocs, Marcali, Tamási, Kadarkút, Pécs településeken az ott tevékenykedő ifjúsági önkéntesekből próbáltunk meg a projekt ideje alatt közösséget formálni. Azt tapasztaltuk, hogy a fiatalok nem igénylik annyira a rendszeres klubtevékenységeket, inkább valami közös cél mentén (egy – egy önkéntes akció, tábortervezés, szervezés) szeretnek alkalmoszerűen találkozni.

A Dél-dunántúli régióban a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a kezdetektől fogva törekszik az aktív jelenlétre és a partnerekkel való jó kapcsolat kialakítására, velük való hatékony együttműködésre. Számtalan középiskolával és civil szervezettel vettük fel a kapcsolatot a projekt keretein belül és azon túl is, hogy alapvető céljaink eléréséhez közösen munkálkodjunk. Régiós szinten több, mint 20 középiskolával működünk együtt Pécsset, Kaposváron, Szekszárdon, Kadarkúton, Tamásiban (a teljesség igénye nélkül, Szent Mór Iskolaközpont, Cserepka János Baptista Gimnázium, Leőwey Klára Gimnázium, Katolikus Gimnázium, Tan Kapuja Budhista Gimnázium, Pécsi Református Gimnázium, Gandhi Gimnázium, PTE BTK, PTE KTK).

Partner szervezetek közül (civil és for-profit egyaránt) kiemelkedően hatékony a munkánk a Nyolc Boldogság Alapítvánnyal, a Pécsi Civil Közösségek Házával, az Élményakadémia Egyesülettel, a Lafarge Cement Magyarország Kft-vel, a Tettye Forrásház Zrt-vel.

Nyilvánosság

Az ifjúsági projekt keretében létrehozott facebook oldal nyilvánosságán túl, a régióban folyó önkéntes, ifjúsági önkéntes munkáról heti rendszerességgel hírt adtunk a régió saját facebook oldalán is (MMSZ Pécs + MMSZ DDR). Ebbe a zárt csoportba a régióban és országos szinten dolgozó kollégák, önkéntesek vannak meghívva, 2020. februárjában fő aktív taggal. A megosztott bejegyzéseket a tagok mindig like-olják, tetszésüket fejezik ki, hozzászólásokban biztatnak minket a további eredményes munkára.

A projekt ideje alatt két évben is a 72 óra kompromisszum nélkül elnevezésű program keretében készült több médianyilvános felvétel, ezek a mai napig megtekinthetők a www.72ora.hu honlapon.

A 2019. nyarán megvalósított napközi táborunk média megjelenése:

1./ Pannon Tv, Híradó: 9:35 – nél:

<https://www.youtube.com/watch?v=IVmr661kt0o&fbclid=IwAR3OLNlnNqHKYpm0G8l-2oPbPq18O29vBLfDp2FjCaZC6zx3zDoUqjYbFvU>

2./ PécsMa: <https://www.pecsma.hu/top/pecsi-kisdiakok-csodat-muveltek-iskolajuk-falaval/?fbclid=IwAR1SXu3J3lhmfHrgJlZIHgzhaJ8NOnycrSFsxAKaKVqKfpFkLz8ecGgOcm0>

3./ Mária Rádió: Nyolcágú Kereszt című műsora, 2019. 06. 26.

A PROJEKT JÁTSZÓTÉRI PROGRAMJAINAK MEGVALÓSULÁSA RÉGIÓNKÉNT

A játszótérek mindig szívesen látnak önkénteseket gyerekekkel való foglalkozásra és családi programokra. A játszótérek saját beosztásuk alapján várják a fiatalokat nyáron 9-19 óráig, télen 8-18 óráig a hét minden napján. Az iskolai közösségi szolgálatos fiatalok előszeretettel használták is ezt a lehetőséget, hogy besegíthetnek a játszótéren a programok előkészületeibe, társasjátékokba, szabadtéri játékok tartásába, gyerekfelügyeletbe, a gyerekek korrepetálásába, klubfoglalkozások alkalmával kreatív feladatokba, a játszótér folyamatos használat miatt a játszótér tisztításába, karbantartásába, kertrendezésbe (homokozó ásás, fűnyírás, locsolás tavasszal és ősszel). Mindezekbe heti rendszerességgel bekapcsolódhatnak, de nyáron akár mindennap is.

A játszótér különböző tematikus foglalkozásaira, programjaira, az adott témában jártas, tapasztalattal rendelkező önkénteseket vár (hangszeres-, énektudás, bábozás, kézműves foglalkozás, sport, fotózás, stb.). Szociális szolgáltatásra önkéntes szakembereket is szívesen fogadnak előadások tartására (egyetemista fiatalok). A sport programokra főként a játékosok vendégül látásába (szendvics-, limonádékészítés), mérkőzések levezetésébe tudnak bekapcsolódni az önkéntesek. Az érzékenyítő programokban a segédeszközök bemutatásában, használatában tudnak elsősorban segíteni.

A játszótéren is sort kerítettek a fontosabb alkalmak megünneplésére. Így az anyák napja, a farsang, a Mikulás, advent, karácsony, gyereknap, húsvét, Föld napja, tanévzáró, nyárindító, Esélyegyenlőségi nap, játszótér születésnapja, pünkösd, Márton nap alkalmából is programokat szerveznek a gyerekek és a családok számára.

Egy-egy játékkalkalom komoly előzetes felkészülést, tervezést és tudatos programalakítást igényel, és már ebben a fázisban is fontos szerepet tölthetnek be az önkéntesek: játékok megtervezése, kiválasztása, szükséges eszközök összeállítása. Fel kell mérni, hogy az önkéntes bevonható-e a játék minden elemébe, levezénylésébe, vagy csak részfeladatra kéri fel, mint pl.: a játékeszközök higiénijára való odafigyelés, állapotuk rendszeres ellenőrzése.

ÉSZAK-ALFÖLDI RÉGIÓ

A Debreceni játszótér rövid bemutatása

Debrecenben 2003-ra készült el a játszótér, mely 2004 májusában tudta megnyitni a kapuit az újkerti lakótelepi közösség előtt. Ez a lakótelep arról nevezetes, hogy nem feltétlenül a legszegényebb réteg lakja, viszont nagy a fluktuáció. Elsősorban fiatalok lakják, akik vagy albérletben vagy rövid ideig laknak itt, mert valahol építkeznek, vagy éppen csak a munka miatt költöztek ide. Természetesen élnek itt a szegényebb réteg képviselői is, akik valamilyen nehézség miatt rekedtek a lakótelepen, például hitel miatt vagy szétment család miatt, így a lakótelepi panel egy olcsóbb megoldást jelentett. Viszonylag sok a lakótelepen a kulcsos gyerek, sokat vannak, akik a játszótéren "nőttek" fel és most már IF YOU önkéntesként vannak jelen nálunk.

A debreceni Máltai Játszótér egy EU szabványos játékokkal rendelkező 2210 m²-es területen terül el egy 95 m²-es faházzal, melyben egy kb. 30 m²-es játszószooba található. Az idelátogatók komfortérzetét biztosítja még a házban található higiénés helyiség, fűtött előtér és játékok kölcsönzésére alkalmas iroda is.

A játszótéren jelenleg 2 főállású alkalmazott dolgozik és egy határozott idejű közfoglalkoztatott személy. Rajtuk kívül önkéntesek segítik a játszótér folyamatos üzemelését.

Az IF YOU programon kívül heti rendszerességgel volt baba-mama foglalkozás keddenként és szerdánként, illetve péntekenként bábozást tartottunk. Ezen kívül origami foglalkozást tart egy önkéntes néni a Magyar Origami Körből. Folyamatosan korrepetáltuk a felső tagozatos iskolásokat, középiskolásokat. Nyelvvizsgára, államvizsgára készítettünk fel diákokat és életvezetési tanácsokkal is elláttuk az arra rászorulókat. Folyamatosan szerveztünk kreatív programokat, karban tartottuk a játszótér környezetét, illetve nagy hangsúlyt fektettünk a szülőkkel, kamaszokkal való jó kapcsolat ápolására.

Tervezett programok célja

Tematikus külső programok

A játszótérre rendszeresen látogató gyermekek, fiatalok (8-25 évesek) részére olyan programok megvalósítása, melyek keretein belül kimozdultak saját közvetlen környezetükből. Kulturális, felvilágosító, prevenciós, készség- és kompetenciafejlesztő, ismeretterjesztő, rekreációs és egészségfejlesztő programok, sportrendezvények látogatása, kirándulás.

Tematikus belső programok

A játszótér területén megvalósultak kulturális, felvilágosító, prevenciós, készség- és kompetenciafejlesztő, ismeretterjesztő, rekreációs és egészségfejlesztő programok, rendezvények, előadások. Pl.: egészségnap, családi nap, játszótérek napja stb.

Népi és egyházi programok

A játszótér területén megvalósuló programok, esetenként program sorozatok (karácsony húsvét, mikulás, farsang stb.). A hagyományőrzés rendszeres és tudatos beépítése a játszótéri nevelői munkába segíti a gyermekek érzelmi, esztétikai és erkölcsi fejlődését. A néphagyományokhoz és egyházi ünnepekhez kapcsolódóan átélte tevékenységek a közös élmény erejével hatottak a gyermekekre, erősítették a közösséghez tartozás érzését. A programok szervezésében és lebonyolításában nyújtottak segítséget az önkéntesek.

Sportfoglalkozás

A játszótér területén megvalósultak sportfoglalkozások, sorsversenyek, mozgás- és koordinációfejlesztő foglalkozások. A sportolás, mint a szabadidő hasznos eltöltése fontos volt a munkánkban, emellett nagy figyelmet szenteltünk az egészség megőrzésére. Külső szakember vagy élsportoló meghívása bevett szokás a játszótérekben, hiszen ők pozitív példaképet jelentenek a gyermekeknek és perspektívát nyújthatnak számukra az

életpályájukkal. A tornák, versenyek és játékok szervezésében és lebonyolításban nyújtottak segítséget az önkéntesek.

Csoportfoglalkozás

A csoportfoglalkozás hosszabb időtartamban, tematikusan felépített folyamat, mely rendszerint több alkalomból állt. Résztvevői jellemzően állandók és a csoportfoglalkozás idején együtt maradnak. Ez lehet majd az alapja egy kevésbé konfliktusos, jó minőségű kapcsolatrendszernek. A máltai játszóterek csoportfoglalkozásait három kategóriára oszthatjuk: szakkörök, fejlesztő foglalkozások és klubok.

Szakkörök: A játszóter területén megvalósult heti, kétheti vagy havi rendszerességű programok. A játszóter látogatóira szabott tematikákkal, a kreativitásukra építve, melyeken a résztvevők megismerkedtek olyan szakmákkal, tudományos területekkel, művészetekkel, melyekkel közvetlen környezetükben nincs lehetőség. Pl.: elektronikai szakkör, fotószakkör, barkácsszakkör stb.

Fejlesztő foglalkozások: A játszóter területén megvalósult heti, kétheti vagy havi rendszerességű készség- és kompetenciafejlesztő programok, melyek elősegítették a megfelelő idegrendszeri fejlődést. Pl.: kézműves foglalkozások, drámapedagógia foglalkozás, szabad mozgásművészeti foglalkozások stb.

Klubok: A játszóter területén megvalósult heti, kétheti vagy havi rendszerességű a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló szervezett programok. Pl.: színjátszó klub, filmklub, kamaszklub.

Szociális szolgáltatás

A Máltai játszóterek kiemelt feladata az ifjúságvédelem, azon belül is, különös hangsúlyt fektetnek a csellengő fiatalokra, akik számára a szabadidő hasznos eltöltésén kívül az alábbi szolgáltatásokat nyújtják:

Felvilágosító programok, deviáns viselkedési módok megelőzése, prevenciós előadások, pozitív életstílus kialakulásának elősegítése, jogi tanácsadás, védőnői tanácsadások stb. A programok megvalósítását nagyrészt a játszóterén dolgozó szakemberek valósítják meg, de időnként külső szakembert is megbíznak, valamint szakirányú végzettséggel rendelkező önkéntes segítségét is igénybe vették. Ezek a programok nem csak fiataloknak, hanem a szüleik és a hozzátartozóik számára is elérhetőek voltak.

Tervezett programok megvalósulása

A pályázatból megvalósult programok részletezése megtalálható a blogon, melyet külön ennek a projektnek a dokumentálására hoztunk létre.

A tervezett programok teljes mértékben megvalósultak a debreceni Máltai Játszóterén, figyelembe véve a helyi specialitásokat. A célcsoport nem igazán volt jelen, hiszen iskolában vagy munkahelyen voltak legtöbbször, így csupán a hétvégére korlátozódtak volna a programok. Ez nem működött volna 25-27 program/ féléves keretekkel, így kénytelenek voltunk külsős iskolákat is bevonni a megvalósulásba. Leginkább ilyen feltételekkel sikerült

megvalósítani a programokat úgy, hogy a létszám és a korosztály is megfeleljen a kívánalmaknak.

Természetesen a játszótéri gyerekek is részt vehettek bármelyik programon, előttük is nyitva volt a lehetőség, de ők sokszor nem tettek ki annyi főt korosztályból, mint amennyire szükség lett volna.

Debrecenben a Máltai Játszótéren inkább a kisgyermekes családok vannak jelen, főleg a tanév alatt. Leginkább az ő igényeiknek igyekszünk megfelelni, hiszen úgy gondoljuk, hogy majd ezekből a családokból felnövő gyermekekből újabb önkéntes generáció nőhet ki. Jelenleg is van a játszóterünkön "önkéntes mag", de ők pályázat szempontjából már "kinőtték" a programokat.

Együttműködések, partnerek

Az önkéntes koordinátorunkkal nagyon jó a kapcsolatunk, mindenben együtt tudunk működni, kölcsönösen segítjük egymás munkáját mindenben. A koordinátorral mindennapos volt a kapcsolat, folyamatosan egyeztettünk a pályázattal kapcsolatban, mindig számíthattunk rá.

Több szervezettel is együtt működtünk az elmúlt évek során:

1. Hortobágyi Természetvédelmi Egyesület
2. Hortobágyi Nemzeti Park
3. Aggteleki Nemzeti Park
4. Bükk Nemzeti Park
5. Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma -MÉK
6. Szent József Gimnázium és Kollégium
7. Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium
8. Kós Károly Művészeti Szakgimnázium és Kollégium
9. Szent László Gimnázium
10. Bólyai János Általános Iskola
11. Egyeki Szent János Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
12. Debrecen Megyei Jogú Város
13. Cézár Tours Kft.
14. Debrecen -Nyíregyháza Egyházmegye - DE Szent László Szakkollégium (DELeikes)
15. Amirah Mozgás és Hastánc Stúdió
16. Debreceni Rendőrkapitányság

Nyilvánosság

Minden egyes programunk nyilvános, meg volt hirdetve Facebook-on, e-mailben és plakátokon is. Személyes megkeresésekkel is ajánlottuk a programjainkat az iskolák, táborok részére. E-mailben küldtük folyamatosan a partnerek számára a programlehetőségeket, külön egyeztetve az igényeknek megfelelően.

Eredmények

Számos fiatal megfordult a debreceni Máltai Játszótéren, akik valamilyen módon kapcsolódtak a pályázati programhoz. Valójában ők egy-egy programhoz kötődtek, ott szívvel-lélekkel részt vettek, de a későbbiekben nem épültek be szervesen a játszótér életébe. Számszakilag, adminisztrációs szempontból teljesítettük a feladatot.

2018. július 1-e óta összesen 128 programot bonyolítottunk le, 2855 résztvevővel. Ebből 45 db csoportfoglalkozás, 22 db tematikus belső nap, 24 tematikus külső nap, 12 db sportfoglalkozás, 5 db szociális szolgáltatás és 20 db népi/egyházi ünnep volt megszervezve és megtartva.

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ, DUNAÚJVÁROS

Játszótér bemutatása

A Dunaújvárosi Játszótér 2014. szeptember 27-én nyitotta meg kapuit, és ahogyan a többi „Máltai” játszótér is, a „Játszva megelőzni” program alapján működik. A program egy olyan cselekvési terv része, amely a lakótelepi övezetek rehabilitációjára irányul. Ezen belül is elsősorban a szabadidős, a kulturális és a gyermekvédelmi infrastruktúra hiányainak pótlására helyezi a hangsúlyt. Az egész évben nyitva tartó játszóterek kialakítása lehetővé tette, hogy több korosztály tudjon egyszerre, zavartalanul részt venni a tér életében. A „máltai játszótér” biztonságos (EU szabvány), modern, esztétikus és környezetbarát. A játszótéren található játékok és a játszóházi programok befolyásolják a gyerekek szocializációját, alapvető képességeik, készségeik, társas szokásrendszereik kialakulását. Célunk olyan programok megvalósítása volt, melyek a szabadidő kultúra kialakulását, és a preventív törekvések megvalósítását tette lehetővé. A gyermekek alternatív napközbeni ellátásaként a városi környezetben a játszótér fontos szocializációs terep. A kismamák számára is jelentős tér, ahol a többi hasonló helyzetű szülővel megismerkedhet, barátságok alakulhatnak ki. A játszótéren a szülők is tanulhatnak egymástól, információt cserélhetnek, tanácsokat adhatnak egymásnak. Szakképzett munkatársaink várják játékkal, egyéni beszélgetésekkel, foglalkozásokkal, különféle vetélkedőkkel, rendezvényekkel a gyerekeket, szülőket, nagyszülőket. A „csavargó”, rossz szociális helyzetben élő, nehéz helyzetű, „csellengő” gyerekek, kamaszok helyzetének javítása és a kiemelt primer prevenció alapcél volt. A gyermekek számára a minőségi „szabadidő-eltöltés” lehetőségét biztosítjuk rendszeres programokkal, igényekhez igazodó készségfejlesztő foglalkozásokkal. Nyolc középiskolával volt megállapodásunk, hogy a tanulóik az 50 órás önkéntes szolgálatot a játszóterünkön tölthessék le. Ezek a diákok a foglalkozásokra készítettek elő mintákat, anyagokat, vagy a játszósobában tették rendbe a játékokat. A diákokkal az itt töltött idejük alatt sokat beszélgetünk annak kapcsán, hogy mivel lehetne számukra vonzóbbá tenni a játszóterünket, mi kellene ahhoz, hogy ha letöltötték a kötelező időt, visszajárjanak hozzánk, nem csak „50 órásként”, hanem a szabadidejüket velünk, nálunk töltsék továbbra is és segítsék a munkánkat.

Vannak már visszajáró családjaink, gyerekeink, akik állandó látogatóink lettek. Szívesen jönnek, és segítik a munkánkat, összeszedik a homokozó játékokat, a játszósobát maguk és a gyerekeik után összekapcsolják, adományokat hoznak, ruhákat, játékokat, eszközöket, amelyek

vagy a játszótér eszközeit növelik, vagy a csoport által olyan családokhoz jutnak, akik rászorulnak mások segítségére.

Játszóterünk látogatói többségében kisgyermekes anyukák. Barátságok szövődtek, segítik, támogatják egymást. Ők szívesen vesznek részt gyermekeikkel a programjainkon, kreatív foglalkozásokon együtt alkotnak a gyerekeikkel, rendezvényeinken a feladatokat együtt oldják meg velük. Játszóterünk már nem csak a városunk ismert és kedvelt színfoltja, hanem a vonzáskörzetben levő településeké is. Közkedvelt állomása a környező települések óvodáinak, iskoláinak. Városunk óvodáiból is rendszeresen jönnek csoportok hozzánk, ahogy az iskolákból is, akár mindennapos testnevelés keretén belül, vagy lyukasórák alatt.

Tervezett programok célja

A programjaink fő célja egy olyan ifjúsági önkéntes rendszer kialakítása és fenntartása, amely egészen a gimnáziumi évektől fogva helyes irányba tereli a fiatalokat, és biztosítja számukra a folyamatos rendszerben maradáshoz, az önkénteskedés által kialakult közösségi élményt és annak állandóságát. Mindezek megvalósulásához nagyszerű helyszínek lehetnek a játszótereink. A projekt a fiatalok nem formális oktatásán keresztül hozzájárul a tanulás minőségi fejlesztéséhez, a kulturális értékteremtéshez, az önkéntesség elterjedéséhez, és a tudatos önfejlesztésen, értékeken alapuló közösségi társadalom kialakulásához. Fontos az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítése, a fiatalok helyben maradásának, aktív és tudatos szerepvállalásának, az értékalapú cselekvő magyar társadalom kialakításának, valamint a gyermekek és fiatalok önmaguk és mások jövőjét pozitívan formálni képes felnőttekké nevelésük és fejlesztésük érdekében az ifjúsági szakma és az ifjúsági civil szervezetek munkájának támogatása. Célunk volt, hogy olyan játszótérrel hozzunk létre, ahol a szociálisan terhelt lakóterületeken élő gyermekek a lakáson kívül töltött szabadidejüket oly módon tudják eltölteni, amely egészséges testi és lelki fejlődésükhöz elengedhetetlenül szükséges. A szabadidő hatékony eltöltésén, a norma- és értékteremtő programok kínálatán túl, lehetőség nyílik a családok megismerésére, a személyes, bizalommal teli kapcsolatra. A „máltai típusú” játszótérek szellemiségét, norma- és értékrendszerét elsősorban az ott dolgozó szakemberek teremtik meg. A szabályok és normák következetes betartása és betartatása a hagyományteremtés alapja.

Tervezett programok megvalósulása

Tervezett programjaink csoportfoglalkozások, sportfoglalkozások, belső és külső tematikus programok keretein belül valósultak meg.

A kézműves foglalkozások nagyon közkedveltek. Ezeknek az előkészítésében nagy segítségünkre vannak a fiatal önkénteseink. Anyagokat, mintadarabokat készítettünk, és azokkal vártuk az ügyeskedő gyerekeket, szüleiket, nagyszüleiket. Az alkotásaikat mindenki haza vihetette. A családi és egészség napokra különböző feladatokkal, kvizekkel készültünk, frissítőkkal, gyümölcsökkel vártuk a résztvevőket. Az ilyen programokon már sokan ismerősként üdvözlik egymást. Mindeközben a szülők vagy segítenek a gyerekeknek, vagy összeverődve beszélgetnek, miközben a gyerekeik a programjaink aktív résztvevői.

Tematikus belső napok

A tematikus belső napjaink közül a legnépszerűbbek a gyermeknapok, a tanévzáró/nyárnyitó, és a játszótér születésnapját ünneplő rendezvényeink. Az ilyen ünnepeinkkor a fiatal önkénteseinken kívül az önkéntes csoport aktívabb tagjai is segítségünkre voltak, ők is velünk ünnepeltek, segítették a munkánkat, fánkot sütöttek az asszonyok a fánkező versenyre, és a különböző feladatok állomásain pecsételték a résztvevők részvételi lapjait. A fiatal önkéntesek segítik a kisebbeket a feladatok megoldásában, felügyeltek az ugráló várnál, a trambulinnál. Már számíthatunk a szülők, idősebb testvérek segítségére rendezvényeinken. Segítenek arcfestésben, hiszen ilyenkor nagyon sok arccockát kell kifesteni, soha nem fogy el a sor az arcfestők asztalánál.

Tematikus külső napok

A külső tematikus napokon a játszótérünkre rendszeresen látogató gyermekek, fiatalok részére olyan programokat valósítottunk meg, melynek keretein belül kimozdultak saját közvetlen környezetükből, kulturális, felvilágosító, ismeretterjesztő kiránduláson vettek részt. A projekt kezdete óta 18 programon vettek részt közel 650 fővel. Részt vettünk a Duna parton megrendezésre kerülő „Esélyegyenlőségi napon”, ahol játszóházzal kedveskedtünk a rendezvényen résztvevőknek a fiatal önkénteseinkkel, és az önkéntes csoport aktív tagjaival, és a támogató szolgálat dolgozóival. Kirándulásokat szerveztünk a Fővárosi Nagycirkuszba, Voltunk Ópusztaszeren, Pákozd Sukorói arborétumban, Láthatatlan kiállításon a Millenáris parkban, ahol részt vettünk az „Egy csepp világnap” családi egészségnapon is. Voltunk a FUTURE parkban, ahol egy varázslatos interaktív kiállításon vettünk részt. Ezekon kívül voltunk a remeteszőlősi mezítlásos parkban, a Veresegyházi medveotthonban, a szarvasi arborétumban, és MiniMagyarország makett parkjában, ahol soha nem látott perspektívából ismerhetik meg Magyarország történelmi jelentőségű épületeinek, hajóinak, vonatainak minden apró részletében kidolgozott kicsinyített másait. A gombnyomással indítható, mini alagutakon, hidakon, viaduktokon átkelő vasút makettek, a mini Balatonon és Dunán ringatózó vitorlások, gőzhajók, gombnyomásra megszólaló, hangzó épületek különleges élményt nyújtottak. A Tiszta-tavi Ökocentrum 10 hektáros szabadidőparkjában állatbemutatókon vettünk részt, a hagyományőrző baromfiudvar révén valóságos időutazást tehettünk a XIX. század világába. Hatalmasat játszottunk a szárazföldi és vízi játszótéren. Hajókirándulás keretében egy 50 perces program során a környező kis szigeteket, a nádassal határolt szűk csatornákat fedezhettük fel 12 személyes kishajókkal.

Két napos kirándulást tettünk a Nyíregyházi Állatparkba, ahol az állatpark területén a Hotel Dzsungel TuristáZoo-ban volt a szállásunk, ahol négyezer kisebb-nagyobb lakótárs él a hotel közvetlen szomszédságában, így korántsem legenda, hogy ébresztőként a madárcsicsergés mellett oroszlánfóák, vagy elefántok szolgálnak. Ez a két nap feledhetetlen volt minden résztvevő részére, hiszen azt mondták a gyerekek hazafele a buszon, hogy ide még ugye visszajövünk.

Felejthetetlen programon vettünk részt a „Vadnyugati városban”, elvittük a gyerekeket a Budapestre a Cyberjump trambulinparkba, kirándultunk a Zamárdi kalandparkba, és a Balatonfüredi Brázay kalandparkba is, ahol a gyerekek felfrissíthették magukat a Balatonban is.

Nagy sikere volt a Gárdai rönkvárnál tett kirándulásunknak, ahol színes, és vidám ügyességi programon keretében „vitézi próbatételt” tettek, és a játék végén végvári vitézzé avatták őket.

Ami még feledhetlenebbé tette ezt a napot, a vitézi csata porát egy velencei tavi fürdőzés során lemoshattuk, és a fáradságait kipihenhettük.

Két napos táboron vettünk részt a gyerekeinkkel a Nőtincsen található „Seholszigeti” élményparkban, ahol az élményt a lovarda, alkotó- és kovácműhely, játszótérek, mini állatkert, kis vonat, erdei madárösvény, és nem utolsósorban csillagfény sátor tábor biztosította, ahol megszálltunk.

A Sobri Jóska bakonyi kalandparkban tett látogatásunk igazi csapatépítő kirándulás volt. Itt sok esetben már fontos volt az együtt-gondolkodás, helyenként a fizikai erőfeszítés, kézzelfoghatóvá vált az egymásért való felelősségvállalás is a drótkötélpályán, ahol segítették egymást, és mindig bevártak mindenkit, és csak úgy indultak tovább.

A pályázatnak köszönhetően kétszer voltunk már a Veszprémi állatkertben, ahol nem csak a különböző állatokat csodálhattuk meg, hanem nagyon jól játszhattunk az Afrika szavanna játszótéren. Az Afrika tematikájú játszótéren a gyerekek bepillantást nyerhetnek Afrika különleges állatvilágába, a tanzániai Serengeti Nemzeti Park felfedezésébe. Az élményhajón eljátszhatják, hogyan érkeztek az első állatok Afrikából a Veszprémi Állatkertbe. Próbára tehetik ügyességüket a drótkötélpályán, az ugrálón és a különböző mászókákon. Megemlékezve a híres Afrika kutató, Bernhard Grzimek munkásságáról a játszótéren még egy különleges zebracsíkos szafari repülő is landolt, amelybe a gyerekek fel is mászhattak. A Dino parkban a gyermekek játékosan ismerkedhettek meg a régészek munkájával, miközben sok új érdekes információt szerezhettek Földünk több százmillió évvel ezelőtti állatvilágáról. Mindeközben a szerencsések érdekes kincsekre bukkanhattak a homokozóban.

Népi és egyházi ünnepek

Néphagyományokhoz és egyházi ünnepekhez kapcsolódó ünnepeinken a program kezdete óta majd 900 főt vontunk be a különböző rendezvényeinkre, programjainkra. Húsvétkor aranyos kis húsvéti képeslapokat, díszeket készítették, tojást festettek. Farsangra és a „Tökös bulira” beöltöznek, különböző ügyességi, zenés – táncos feladatokban vettek részt. Örömmel készítették különböző ajándékokat Bálint napkor a szeretteiknek, Márton napkor vidáman készítik a lampionokat, a Mikulást is mindig nagyon várták, és örömmel készítették a karácsonyi díszeket, apró ajándékokat, minden Advent vasárnapon, mikor együtt hangolódunk az ünnepre.

„Adj virágot a Földnek”

Ezeken a rendezvényeinken és ünnepeink előkészítésében, lebonyolításában nagy segítségünkre voltak a fiatal önkénteseink.

Sportfoglalkozások

Az általunk szervezett sportfoglalkozásokat kedvelték a gyerekek, a kicsiktől egészen a fiatal felnőttekig szívesen vettek részt rajtuk. Pl.: kicsiknek a kölyöktorna, a nagyobbaknak a foci, a darts, a csocsó és a pingpong a legkedveltebb. A projekt indulásától kezdve több mint 30 sportfoglalkozást szerveztünk, amin több mint 500 fő vett részt. Örömmel figyeltük a nagyobbakat, ahogy tanítgatják a kisebbeket a kisebb - nagyobb fortélyokra. A kisebbek spontán labdajátékban is részt vettek vagy nagyon szívesen bekapcsolódtak a bújócska, a fogócska játékokba is, de a hullahoppozást és ugráló kötelezést, ugróiskolát is nagyon kedvelték.

Csoportfoglalkozások

A csoportfoglalkozásaink főbb témáit igyekeztünk az évszakokhoz, ünnepekhez, nagyobb eseményekhez kapcsolni, így ezeknek az eseményeknek a fontosságát kihangsúlyozni, az alkotás örömét átadni. Közel 350 lelkes és ügyeskedő fiatalot sikerült bevonni ezekre a foglalkozásokra.

Szociális foglalkozások

A középiskolás fiatalokkal való foglalkozásokon az egészségre, a mozgásra, és nem utolsósorban „A játszótér, mint önkéntesség színtere” témákra fektettük a hangsúlyt. Ezeken a foglalkozásainkon közel 120 fiatal vett részt, néhányuk ma már önkéntes segítők.

Folyamatosan folytak az igényfelméréseink, hogy lehetőségeinkhez mérten minden igényt kielégítsünk azokon a foglalkozásokon, amelyekre vártuk a hozzánk betérő gyermekeket, fiatalokat.

Együttműködések, partnerek

Kapcsolataink már kialakultak a városunkban és a város vonzáskörzetében levő településeken levő óvodákkal, iskolákkal. Iskolák, óvodák építették be programjaikba a játszótér- játszóház látogatását. Sok esetben vették igénybe a sportpályát, s a játszótér sporteszközeit a középiskolák a mindennapi testnevelés során.

Együttműködtünk a családsegítő központtal, a nevelési tanácsadóval, mivel jelzőrendszerként is működtünk. Vannak olyan hozzánk látogató családok, és gyermekeik, akik kapcsolatban álltak velük is. Tapasztalatot cseréltünk, megoldásokat kerestünk.

A szakmai műhelyeken rendszeresen részt vettek a kollégáink, ezen kívül szükség esetén kapcsolatban voltunk telefonon, e-mailben.

Nyilvánosság

Tömegesen értünk el szülőket, gyerekeket, fiatalokat, szórólapokkal, plakátokkal, amelyeket iskolákba, óvodákba vittünk el. Nagyobb rendezvényeinkre rendszeresen eljött a dunaujvárosi TV, a programjainkról időben tájékoztattuk a város lakóit. Programjaink meghirdetésre kerültek az önkormányzat weboldalán is. A Dunaujvárosi Hírlapban már több cikk is jelent meg játszóterünkről, rendezvényeinkről. Facebook oldalunkon rendszeresen meghirdetjük programjainkat, eseményeket hozunk létre, ahol lehet jelezni a részvételi szándékot. A megvalósult programjainkról fényképes beszámolót teszünk közzé, hogy aki még nem volt nálunk kedvet kapjon arra, hogy közénk jöjjön, hozzánk tartozzon, vagy csak egyszerűen jól érezze magát a rendezvényeinken.

A <https://www.facebook.com/mmsz.dunaujvarosi.jatszoter/> címen található oldalunknak több mint 1200 kedvelője van, akik közül mindig voltak olyanok, akik megosztották az ismerőseik körében a programjainkat, és hívták a barátaikat, hogy vegyenek részt velük azon, amit érdekesnek találtak. Így folyamatosan bővült a játszóterünk kedvelőinek száma.

Eredmények

Már voltak olyan fiataljaink, akik visszajártak hozzánk azután is, hogy letelt az 50 órás iskolai közösségi szolgálatuk. Többen hozták már magukkal közénk a barátaikat is, mert jól érezték magukat velünk. Rendezvényeinken, programjainkon, büszkén viselték a „máltás” pólót, örömmel töltötte el őket, hogy szükség van a munkájukra, számukra a „máltás” póló az jelentette, hogy már közénk tartoznak.

2018 július elseje óta a dunaújvárosi játszótéren összesen 135 sikeres programot tudhat maguk mögött, ebből 33 sportfoglalkozás, 5 szociális szolgáltatás 22 egyházi és nép ünnep, 41 csoportfoglalkozás, 11 tematikus belső nap, és 23 tematikus külső nap valósult meg.

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ, ESZTERGOM

Játszótér rövid bemutatása

Az esztergomi Máltai Játszótér 19 évvel ezelőtt épült, egy akkor még újnak mondható, ingerszegény lakótelepi környezetben, ahol rövid időn belül a „kulcsos” gyerekek találkozási pontja lett. Népszerűségét annak köszönheti, hogy a „Játszva megelőzni” program keretében, mindenben megfelelt a látogatók igényeinek: egy védett család- és gyermekbarát közösségi térként működött azok számára, akik nem tudtak lakóhelyükön, vagy annak környezetében más aktív, tartalmas, életkori sajátosságokhoz is igazodó szabadidős elfoglaltságot találni. Emellett pedig a nyitvatartási időben mindig jelen voltak azok a szociális munkatársak, akik a felmerülő problémákra azonnal reagáltak, segítséget, információt nyújtottak gyerekeknek és szülőknek egyaránt.

Az eltelt évek alatt jó kapcsolatot alakítottunk ki a szűkebb és tágabb környezetünkkel. A hozzánk járó gyerekekből, családokból kialakult egy „törzsgárda”, akik rendszeresen látogatták a Játszóteret, de voltak olyanok is, akik elsősorban a különböző programokra érkeztek hozzánk. Emellett rendszeresen megfordultak nálunk óvodai és iskolai csoportok, állandó kapcsolatban voltunk a városi védőnővel, a helyi rendőrkapitányság munkatársával és más alapítványokkal, civil szervezetekkel egyaránt. Ugyanakkor egyre több a feladat a Játszótér korából adódóan: a játékok elhasználódtak és egyre gyakrabban javításra, felújításra szorulnak, az udvar és a játszóház karbantartása folyamatos anyagi terhet jelentett. A környezet/szomszédság is változott: új lakóparkokat alakítottak ki, ahová a fiatal, gyermekes családok költöztek, miközben a régi lakótelepi környezet „elöregszik”. Emellett városi szinten egyre nagyobb figyelmet fordítottak a különböző családi programok szervezésére, valamint parkok és nyitott játszótérek kialakítására, ami nem kis vonzóerővel bírt az egyébként a Játszóteret látogató közönség számára is (pl.: új eszközök, lakóhelyhez közeli elhelyezkedés, stb.) További koordinációt igényelt, hogy a Játszótéren, egy az önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződés értelmében, kapcsolattartási ügyeletet biztosítunk, péntek délutánonként és szombati napokon. Mivel ennek igénybevételére előre egyeztetett időpontban van lehetőség, úgy szerveztük programjainkat, hogy azok ne ütközzenek ezen szolgáltatásunkkal.

Tervezett programok célja

A szervezett programokkal szeretnénk elérni azokat a fiatalokat, akik szabadidejük hasznos eltöltése mellett, szívesen végeznének önkéntes munkát is. A Játszótéren így kialakult együttműködés további lehetőséget biztosíthat számukra, hogy csatlakozzanak a Máltai Szeretetszolgálat egyéb tevékenységeihez is.

Tervezett programok megvalósulása

A pályázati feltételeknek megfelelően, elsősorban a 8-25 év közötti gyerekeket és fiatalokat hívtuk/vártuk a programokra. A kisebbek elsősorban „szórakozni” érkeztek, míg a nagyobbak – főleg a középiskolások – már segíteni is. Ugyanakkor a nagyobb rendezvényeknél mindig voltak a célcsoportnál fiatalabb (pl.: testvér) és idősebb (pl.: szülők, nagyszülők) látogatóink is, akik épp olyan jól szórakoztak, mint a többi érdeklődő.

Egyházi és népi ünnepek

Olyan foglalkozásokat szerveztünk, amik elősegítették a hagyományőrzést, az ünnepekhez kapcsolódó tevékenységek megismerését, az együtt töltött idő pedig erősítette a közösséghez tartozás érzését. A programok szervezésekor figyelmet fordítottunk rá, hogy informatív és érdekes legyen a gyerekek számára. Tapasztalataink alapján, ezeken a foglalkozásokon is a „törzsgárda” jelent meg elsősorban, nehéz volt új érdeklődőket bevonni.

Tematikus belső napok

Kulturális és ismeretterjesztő rendezvényeket tartottunk, ahol a gyerekeken kívül a családtagokat, barátokat is megszólítottuk, hogy együtt tölthessenek el egy-egy napot úgy, hogy közben tartalmasan szórakoznak. Nehézséget jelentett, hogy ez a programelem – megvalósításában – közel állt az egyházi és népi ünnepek kategóriához, ugyanakkor számolnunk kellett az időjárással/annak változásával is, hiszen a játszóház befogadóképessége adott, de a rendezvény sok esetben helyigényes volt (pl.: az előadáshoz nagyobb hely, vagy hangosítás szükségeltetett, vagy a bemutatóra hozott kisállatok kültéri helyet igényeltek, stb.)

Tematikus külső napok

Elsősorban azokat a gyermekeket, fiatalokat hívtuk, akik rendszeres látogatói a Játszótérnek, de mindig akadtak olyanok is, akik baráttól/osztálytárstól hallottak ezekről a programokról. A pályázat során mindig ez volt a legkedveltebb „kategória”, szívesen csatlakoztak hozzánk a gyerekek a különböző kirándulásokra, kimozdulva így a megszokott környezetből, felfedezve hazánk kulturális és környezeti szépségeit.

Sportfoglalkozások

Elsősorban a kültéri programokat preferáltuk (pl.: ping-pong, foci, trambulín, stb.), melyekkel felhívtuk a gyermekek figyelmét a szabadidejük hasznos eltöltésére és kimozdítottuk őket a számítógépek/tévék elől, hogy a friss levegőn mozogjanak, egymás társaságában töltsék el a

szabadidejük egy részét. Ehhez a programelemhez kapcsolódóan rendszeres vendég volt a Játszóterén a Ciklon Sporttánc Egyesület, akik színvonalas bemutatókat tartottak és mindig bevonták a jelenlévőket is produkciójukba. Ezeknek a foglalkozásoknak a szervezésénél hátrányként éltük meg a – más Játszótereknél adott – sportpálya hiányát, de igyekeztünk pályázati forrásból beszerezni olyan eszközöket, amikkel javíthattunk ezen. Nagy hasznát vettük a mobil focikapuknak és kosárlabda palánknak, valamint a trambulinnak is, amik népszerűek voltak a gyerekek körében. A 2020. évi nyári szünetben – szintén egy együttműködés keretében, ingyenesen – az érdeklődő gyerekeknek judo edzést tartott az Esztergomi Judo Klub, akik a saját termüket is felajánlották ehhez. Ez a foglalkozás is népszerűnek bizonyult.

Csoportfoglalkozások

Olyan klubokat, szakköröket, fejlesztő foglalkozásokat indítottunk el, amik a Játszóterre érkező gyerekeket érdekelték és szívesen bekapcsolódtak résztvevőként. Kedvelt volt a társasjáték és a filmklub, ezt figyelembe véve adtuk le eszközrendeléseinket (pl.: új társasjátékok, tévé, stb.)

Szociális szolgáltatások

A szociális szolgáltatások keretében felvilágosító, prevenciós előadásokat, foglalkozásokat szerveztünk: társas kapcsolatok, kirekesztés, környezetvédelem témakörökben. Ehhez kapcsolódóan esetenként egy-egy meghívott előadóval vártuk az érdeklődőket, akik interaktív foglalkozásokkal készültek, amibe a gyerekek könnyen bevonódtak és koruknak megfelelően dolgozhatták fel a hallottakat.

Együttműködések, partnerek

A pályázat során aktívan együttműködtünk az ifjúsági önkéntes koordinátorral, aki rendszeresen felkereste Játszóterünket, illetve telefonon és e-mailben is rendelkezésünkre állt. Lehetőségünk nyílt vele: a pályázathoz kapcsolódó konzultációra, közös programszervezésre, részt vett a Játszóter programjainak hirdetésében, önkénteseket irányított foglalkozásainkra, segítséget nyújtottunk az általa szervezett intézménylátogatás lebonyolításához, valamint képzéseken vettünk részt a szervezésében. Megbeszéléseink mindig előremutatóak voltak, egy-egy nehezebb időszakban számíthattunk ötleteire, támogatására. A Játszóterén fiatal önkéntesekkel is együtt dolgoztunk, akikkel a kollégák megismertették a Játszóter működését, a szervezett foglalkozásokat, az érkező gyerekeket. Az ismerkedést/betanulást követően, a programokon egy-egy részfeladatot bízunk rájuk, érdeklődési körüknek, aktivitásuknak megfelelően: többek között segítettek az előkészületeknél, illetve a lezárást követő rendrakásban, elkészítették a pályázathoz szükséges fotókat, illetve kézműveskedtek, társasoztak is, a kirándulások alkalmával pedig segítettek a kisebbek felügyeletében. Néhány esetben bonyodalmat jelentett, hogy az önkéntes munkát külön válasszuk az iskolai közösségi szolgálattól. Tapasztalataink szerint a diákoknak ugyanis egyre több kötelezettségük van, melyeket igyekeznek szabadidőjükbe beilleszteni. Ilyenkor persze „elsőbbséget élveznek” a kötelezően ellátandó feladatok, mint az IKSZ órák. A pályázat során szorosan együttműködtünk a Máltai Közösségi Ház munkatársaival is, akikkel a telepi

környezetben élő, halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeknek, illetve családjaiknak szerveztünk programokat. Ezeket az eseményeket mindig nagy érdeklődés kísérte a helyiek körében, fiatal önkénteseinknek pedig új tapasztalatot jelentett, mivel még hasonló körülményekkel nem találkozhattak korábban. Városi szinten három iskolával (két általános és egy középiskolával) is szorosabbra fűztük az együttműködésünket. Mindegyik intézményben lehetőséget kaptunk a programok hirdetésére és több alkalommal is jártak osztályok a Játszótéren, a középiskolából pedig érkeztek önkéntesek, akik a pályázat keretében kapcsolatban álltak az ifjúsági önkéntes koordinátorral is.

Ezeken túlmenően voltak olyan együttműködő partnereink is, akik – szintén önkéntes alapon – részt vettek programjainkon és szakterületüket képviselve járultak hozzá ahhoz információval, tanácsadással: védőnők, gyógyszerész, városi rendőrkapitányság munkatársa, sportegyesületek és vezetőik, Határtalan Szív Alapítvány kollégái.

Nyilvánosság

A pályázat kapcsán szervezett programokról folyamatosan tájékoztattuk a Játszótérre érkezőket szóban és a hirdetőtáblán – plakát formájában – egyaránt. Emellett az érdeklődők megtalálhatták az aktualitásokat a Facebook oldalunkon és körlevélben – e-mailben – is tájékoztattuk a diákokat és szüleiket. Az együttműködő partnereink (pl.: iskolák) is biztosították felületeiket a plakátok kihelyezéséhez.

Eredmények

A pályázat során beszereztünk olyan eszközöket, játékokat, amelyekkel bővítettük a Játszótér kínálatát, színesebbé, hívogatóbbá tehattük foglalkozásainkat. Az eltelt időszakban mégis azok a programok voltak a legmeghatározóbbak, amelyek kapcsán lehetőséget nyújtottunk a gyerekeknek arra, hogy kimozduljanak a megszokott környezetükből. Ezeknél a tematikus külső napoknál szinte mindig túljelentkezés volt.

A hozzánk érkező fiatal önkéntesek aktivitása, érdeklődése hullámzó tendenciát mutatott, voltak események, ahol többen is részt vettek, míg más foglalkozásra nem akadtak jelentkezők. Visszatérő segítőkink azonban egyre jobban beilleszkedtek a csapatba, bevonhatók lettek a különböző feladatok elvégzésébe és egyre inkább önállókká váltak. Az érkező gyerekek már ismerősként üdvözölték és bizalmukba fogadták őket.

2018. július 1. óta a Játszótéren a pályázat keretében 118 programot kellett teljesítenünk, ebből sportfoglalkozást 17, egyházi és népi ünnepet 16, csoportfoglalkozást 36, tematikus belső napot 22, tematikus külső napot 22, valamint szociális szolgáltatást 5 esetben.

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ, Bánhidai lakótelep és Kertvárosi lakótelep

Játszótér rövid bemutatása

Tatabányai Bánhidai Játszótér

2000 szeptembere óta, azaz már 19 éve meghatározó szabadidős tere a tatabányai, ezen belül Bánhidai lakótelep lakosainak játszóterünk. Állandó látogatói köre, közösségnek tekinthető, egy nagycsaládnak, mely különböző szűkebb részekre tagozódik. A kis gyermekes családok alkotják a nagyobb létszámú egységet. Ők egész évben aktív tagjai a közösségnek. Télen – nyáron jelen vannak. A kisiskolás korosztály, számuk elenyésző, de a játszótéren folyó konkrét szociális munka az ő szubkultúrájukhoz kötődik. A nagyszülői réteg, számuk évről évre nő, munkánk kiegészül velük és a hozzájuk tartozó kisgyermekes körüli teendővel. A kamaszok, fiatal felnőttek leginkább a sportpálya használata miatt érkeznek a térre. Az idei évben számuk a fiatal önkéntes közösség kialakítására irányuló projekt elindulása miatt jelentősen emelkedett. Rendszeres látogatói számunk körülbelül 100 -120 fő volt.

Játszóterünk mellett található rekortán pálya a mindennapjaink szerves része. Jó időben 100%-os kihasználtsággal működik. A helyi közösség maximálisan kihasználja lehetőségeit. Nyáron rendszeresen szerveztünk sport alapú foglalkozásokat ide, melybe bevontuk a lakótelepen élőket is.

A játszótér nyitvatartása a következőképpen alakul:

Hétköznap nyári időszakban 9:00-19:00, téli időszakban 9:00-18:00, ezen belül november és február között 9:00-17:00, hétvégén pedig minden időszakban 10:00-18:00 óra között vagyunk nyitva. A sportpálya nyári időszakban este 21:00 óráig üzemel.

Mindkét játszóterünk rendszeres programjait a látogatók igényei szerint alakítottuk. Tematikusan felépített programjaink vázát előre meghatároztuk, kidolgoztuk. Játszóterén és játszóházban életkori sajátosságoknak megfelelő bontásban szerveztük programjainkat, melyek az évszakokhoz is igazodtak. Repertoárunkban szerepelt: Baba-mama klub és torna, sportfoglalkozások, kézműves foglalkozások, zenés óra, és társasjáték klub.

Heti foglalkozásaink mellett naptári és egyéb ünnepekhez kapcsolódó programokat biztosítottunk látogatóinknak. Ezek a rendezvényeink évről évre egyre népszerűbbek. Nagyszabású eseményeink között szerepeltek: farsang, húsvét, Anyák napja, tanévzáró – nyárindító buli, Játszóteri születésnap, Márton nap, Mikulás nap, valamint a karácsonyi Lélekmelengető is. Idén ötödik alkalommal szerveztük meg egy hetes nyári napközis táborunkat, ahol 15 fő 8-12 év közötti gyermeknek biztosítottunk felügyeletet. A tábor ingyenes, de nem ez volt a legfőbb vonzereje. Elhelyezkedésünk, játékparkunk, szolgáltatásaink, megbízhatóságunk miatt, a szülők akár egész nyárra igényelnék a táboroztatást. Önkéntesség fejlesztése a közösség kialakítása, megtartása elsődleges feladat minden máltai intézménynek. Hozzánk először betérő családok, gyermekek esetében rövid idő alatt megtörténik a „Máltásítás”. Mesélünk történetünkről, működésünk alapjairól, és az önkéntes hálózatunkról, mely megalapozta és életben tartja a Máltai Szeretetszolgálat szellemiségét. Szülői közösségünkben 5-10 főre állandó jelleggel számíthatunk. Ők a nagy rendezvényeinken, felújítás alkalmával, nagyobb időszakos takarításoknál segítettek.

Biztonságos működésünk alapját a Tatabánya MJV Önkormányzatával 2015 év végén a kötött üzemeltetői szerződés és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-dunántúli régió központjának vezetése adja. Szerződésünk értelmében e két fél 50-50%-os arányban közösen tartja fent az intézményt és a kapcsolódó szolgáltatásokat.

Tatabányai Kertvárosi Játszótér - A „mi” játszóterünk

2014 szeptember óta üzemel a Kertvárosi Máltai Típusú Játszótér-játszóház, építésének előzménye több évre nyúlik vissza. Tatabánya város Kertvárosi lakótelep szociális város rehabilitációja KDOP 3.1.1/D2-13-k2-2013-0001 számú projekt keretén belül pályázott és nyert támogatást a Kertvárosi lakótelep fejlesztésére. Ennek egyik leglényegesebb eleme a Máltai játszótér kialakítása, ami komplex rekreációs, szociális, közösségi és gyermekvédelmi lehetőségekhez juttatta a Kertvárosi Lakótelep lakosságát. A máltai játszótér nem a hagyományos értelemben vett játszóhely, hanem olyan létesítmény, amely a helyi társadalom közösségi tereként, primer prevenció, hiányzó infrastruktúrát pótló, a lakótelepek térszerkezetét esztétikusan befolyásoló szocializációs intézményként funkcionál.

A körbekerített játszótér kialakítása a jelenlegi játszótéri elemek felhasználásával történt. Négy korosztály számára elkülönített térrel, korosztályonként megfelelő játékelemekkel, felszereltséggel, fitness térrel, melyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz. A játszótér központi eleme lett a közösségi helyiségeket, irodát, vizesblokkot magába foglaló foglalkoztató ház nettó 117 m² alapterülettel. Játszóterünk ebben az évben, már projekt lezárását követő 5 éves kötelező fenntartási időszakban van. Finanszírozása 100 % önkormányzati. Fő vendégkörünk a 12 év alatti gyermekek és az őket kísérő szülők. Látogatók elenyésző részét képezik azok a vendégek, akik a játszóterünket csak fizikai környezetként használták. A többség szociális, kulturális intézményként látogatott minket, s igényelte a „Máltai játszótér” nyújtotta pluszszolgáltatásokat. Állandó, szinte már egy nagycsaládnak tekinthető vendégkör száma igen jelentős kb. 100 -120 fő. Bánhidai játszótérrel összehasonlítva, nagyon sok gyermek egyedül érkezett vagy kisebb testvérrel. Ezen a téren nem mondhatjuk, hogy a 14 év feletti gyerekek elkerültek bennünket, mert jelenlétük szinte állandó és jelentőségteljes. Velük való szociális és pedagógiai munka óriási feladat volt. Naponta érkező törzsközönségünk kb. 20-35 fő, életkori összetételük egy kicsit változott; csökkent, 3-12 éves kor közé tehető. Ők azok, aki iskolán vagy óvodán kívüli szabadidejük 90-95% itt töltötték. Velük szoros a kapcsolata a téren dolgozó munkatársaknak.

A játszótér nyitvatartása hétköznap nyári időszakban 9:00-19:00, téli időszakban 9:00-18:00, hétvégén minden időszakban 10:00-18:00 óra között alakul.

A játszótér a megszervezett programokon túl további szociális feladatokat is ellátott. Rendszeresen hirdettünk ingyenes ruhaosztást, ahol egy alkalommal 30-40 családot tudtunk kiszolgálni. Hétvégeente pékárut osztottunk, a NUKI pékség jóvoltából, valamint együttműködtünk a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel.

Tervezett programok célja

Az MMSZ projektje egy négy pilléren nyugvó elképzelés, melynek fő célja volt egy olyan ifjúsági önkéntes rendszer kialakítása és fenntartása, amely egészen a középiskolás évektől fogva

megteremti az önzetlen segítő-támogató tevékenység értékeinek tiszteletét a bevont fiatalok körében, és biztosítja számukra az önkéntes tevékenység által kialakult közösségi élményt és annak fenntartható megélését, hálózatba történő szervezését.

A játszóterek célja volt a projekt időszaka alatt, programtípusok mentén olyan programokat biztosítani a fiatalok számára, melyek segítik a társaskapcsolatok kialakítását, feladattudat kiépítését, fiatalosak, hasznosak, érdekesek, önbizalom növelők és beépíthetőek ifjúsági önkéntesként is a mindennapokba. A programokon keresztül célunk volt, hogy elérjük az önkéntes fiataalt, aki megismerheti a szervezetet, munkatársainkat, a programjainkat és az értékeinket.

A közösen együtt töltött idő, a jó hangulat és a színes tennivalók sorozata kedvet keltenek, ehhez a csapathoz tartozni, segíteni. Nyitottsággal, elfogadással fordulunk mindenkihez. Közösséget alakítunk, és észrevétel nélkül formálunk. Gyerekeket és családokat vontunk be játékosan minden napi teendőinkbe. Szemétszedés, játékgyűjtés és válogatás, pakolás, takarítás. Feladatainkat mindig igyekeztünk vidáman, lelkesen közvetíteni.

Sportfoglalkozások

A játszótér területén megvalósult sportfoglalkozások, sorversenyek, mozgás- és koordinációfejlesztő foglalkozások is. A sportolás, mint a szabadidő hasznos eltöltése fontos volt a munkánkban, emellett nagy figyelmet szenteltünk az egészség megőrzésére. A tornák, versenyek és játékok szervezésében és lebonyolításban nyújtottak segítséget az önkéntesek.

Egyházi és népi ünnepek

A hagyományörzés rendszeres és tudatos beépítése a játszótéri nevelői munkába segítette a gyermekek érzelmi, esztétikai és erkölcsi fejlődését. A néphagyományokhoz és egyházi ünnepekhez kapcsolódóan átélt tevékenységek a közös élmény erejével hatottak a gyermekekre, erősítették a közösséghez tartozás érzését. A programok szervezésében és lebonyolításában nyújtottak segítséget az önkéntesek.

Csoportfoglalkozás

A csoportfoglalkozás hosszabb időtartamban, tematikusan felépített folyamat, mely rendszerint több alkalomból áll. Részvevői jellemzően állandók, és a csoportfoglalkozás idején együtt maradnak. Ez lehet majd az alapja egy kevésbé konfliktusos, jó minőségű kapcsolatrendszernek. A játszótér látogatóira szabott tematikákkal, a kreativitásukra építve, melyeken a résztvevők megismerkedhettek olyan szakmákkal, tudományos területekkel, művészetekkel, melyekkel közvetlen környezetükben nincs lehetőség.

Tematikus belső nap

A játszótér területén megvalósult kulturális, felvilágosító, prevenciós, készség- és kompetenciafejlesztő, ismeretterjesztő, rekreációs és egészségfejlesztő programok, rendezvények, előadások. Pl.: egészségnap, családi nap, játszóterek napja

Tematikus külső nap

A játszótérre rendszeresen látogató gyermekek, fiatalok (8-25 évesek) részére olyan programok megvalósítása, melyek keretein belül kimozdulnak saját közvetlen környezetükből. Kulturális, felvilágosító, prevenciós, készség- és kompetenciafejlesztő, ismeretterjesztő, rekreációs és egészségfejlesztő programok, sportrendezvények látogatása, kirándulás.

Szociális szolgáltatás

A Máltai játszótérek kiemelt feladata az ifjúságvédelem, azon belül is, különös hangsúlyt fektetnek a csellengő fiatalokra, akik számára a szabadidő hasznos eltöltésén kívül az alábbi szolgáltatásokat nyújtják: Felvilágosító programok, deviáns viselkedési módok megelőzése, prevenciós előadások, pozitív életstílus kialakulásának elősegítése, jogi tanácsadás, védőnői tanácsadások.

Tervezett programok megvalósulása

A programelemek mentén a különböző foglalkozásokat fél éves időintervallumban tervezte meg a játszótéri csapat. A tervezést minden esetben megelőzte egy felmérés, melyet fiataljaink körében végeztünk: „Mit csinálnak szívesen? Milyen programokon vennének szívesen részt?”. Minden meghirdetett program komoly előkészületeket igényelt mind munkatársaink, mind önkénteseink részéről.

Kertvárosi játszótérünk komoly szerepet kapott, az ifjúsági önkéntesség fejlesztésére irányuló projektben. Igyekeztünk minden erőnket a 8-24 év közötti célcsoport bevonására fordítani. Könnyebb helyzetben voltunk, mint a bánhidai játszótéren, hiszen, itt több az ilyen korú gyermek az állandó vendégeink között. Fő vendégkörünk a 12 év alatti gyermekek és az őket kísérő fiatal szülők, akik sok esetben még maguk is belesznek a projekt által meghatározott célcsoport metszetébe. Önkéntes bázisunk is nagyobb, sajnos elmondható, hogy régi lelkes önkénteseink 14-15 évet betöltve eltűnnek. Kiskamaszaink szívesen segítenek, a minden napi feladatok ellátásában, projekten belül, kisebb és nagyobb programok szervezésébe és bonyolításába bevontuk őket.

A tervezett programokat hiánytalanul tudtuk teljesíteni, ám bár nem ment ez mindig zökkenőmentesen; a kötött korosztály és létszám, amelyet külsős animátor, szakember vagy önkéntes tartott, néha fejtörést okozott. Saját program esetében, ha kevés a létszám, vagy a célcsoport újra hirdettük, de ha „vendéget” hívtunk azt nehéz volt ismételni. Összességében programjaink népszerűek és változatosak voltak, minden korosztály fellelhető. Kiskamaszaink szívesen segítettek a programok előkészítésében, legyen szó sablon kivágásról, kenyérkenésről vagy díszítésről.

Idei esztendőben az önkéntesség megújítására és az öregedő csoportok frissítéséhez is óriási lehetőséget nyújt az országos uniós pályázat. Kezdet óta 20-25 fővel bővült az önkénteseink száma. Egyelőre ők a kötelező iskolai közösségi munkából nőtték ki magukat, de reméljük, ezen túl is megmaradnak. Sikeresen vontuk őket be a játszótér programjaiba, ahol segítettek a szervezésben és bonyolításban.

Együttműködések, partnerek

A kinevezett régiós ifjúsági önkéntes koordinátor a bánhidai játszótéren kapott irodát. Ebből kifolyólag a tatabányai játszótérekkel szoros kapcsolatot ápolt. Részt vett a havi megbeszéléseken, koordinálta a játszótérek ifjúsági önkénteseit, a programok alkalmával. A projekt során 2018 szeptemberében koordinátorváltás történt. Az új koordinátor munkásságának köszönhetően az IKSZ órát töltő diákok száma megemelkedett a játszótéri programokon. Az 50 órás kötelező közösségi szolgálatot letöltő diákok körében mind a két játszótér nagyon népszerű volt. A tavalyi évben 12 fő önkéntes dolgozott változó intenzitással. Többségük igen segítőkész volt, a rájuk bízott feladatot elvégezték. Gyerekefelügyeletet, foglalkozásvezetést, ruha- és játékválogatást és kisebb takarítási munkákat bízunk rájuk. Közülük jó páran szívesen jöttek vissza a nagy rendezvényeinkre segíteni, mikor hívtuk őket. 2019 márciusában kiderült, hogy koordinátorunk anyai örömök elé néz, betegállományba kényszerült, így azóta sajnos ritkán találkoztunk vele.

A tavalyi évben az Egri Eszterházy Egyetemen idén végző szakkhallgató kertvárosban töltötte szakmai gyakorlatát. Ittléte alatt nagyon sokat segített, önálló programokat is szervezett. Sajnos diplomaszerezés után nem marad a városban.

Munkatársaink aktívan részt vettek a tatabányai önkéntes csoport munkájában. A ruhagyűjtés és válogatás mellett, meghatározott időszakonként ruhaosztást rendeztünk a Kertvárosi játszótéren. Ilyen alkalmakkor 20-30 fő rászoruló visz haza 5-10 kg ruhát, attól függően hány személyből áll a család. Ez egy egész napos feladat a játszótéren, ami komoly előkészítést igényel, hiszen ezt a 300-400 kg ruhát válogatni, szortírozni nem kis feladat. Közösség megerősítését szolgálta az is, hogy a karácsonyi ünnep előtt bensőséges, családias környezetben együtt ünnepelt a csoport és a két játszótér dolgozói csapata.

Új szolgáltatásként induló lakótelepi és utcai szociális munkacsoporttal napi szintű, szoros kapcsolatot alakítottunk ki. Többször csatlakoztunk hozzájuk azzal, hogy helyszínt biztosítottunk munkájukhoz, pl. szülői fórumok esetén.

Nyilvánosság

Legfontosabb kapcsolattartási és információs felületünk a játszótérek Facebook oldala, melyet szigorú protokoll szerint üzemeltetünk. Az oldalon napra készek vagyunk hírekkel, információkkal, programokkal, s ide töltjük fel a játszótér életét megörökítő fényképeket is. Ez a legfőbb kapcsolattartási csatornánk.

Programjainkat az internetes felületen túl plakátokkal népszerűsítettük a város óvodáiban, iskoláikban és a családsegítő szolgálatánál is. Nagyobb rendezvényeinket a helyi rádió (Forrás Rádió) is hirdette az éterben, valamint a helyi tévé (TKTV) is figyelemmel kísérte.

Legutóbb, önkéntes felújítási akcióinkat közvetítették, ahol a Kertvárosi játszótérünk külső játékeszközeit tartották karban egy felületvédő réteggel. A programon ifjúsági önkéntesek és szülők is rész vettek, a napot sikeresen zártuk, hiszen megszépült a mászóvár, a kötélpálya induló és az átmászó palánkok is.

SARS-CoV világjárvány 2020 tavaszán érte el hazánkat. Az intézkedések kapcsán, 2020.03.16-án, rendelkezéseknek megfelelően a játszótérek bezártak. A régió vezetése igyekezett

megnyugtatni mindannyiunkat, hogy rövid időn belül kitaláljuk a megoldást, a „hogyan tovább”-ra. Az országos központ, a játszóterés műhely és a régióvezetés összehangolt tervet dolgozott ki, ez alapján működünk tovább. 10 napos kényszer szabadság után, mind a két játszótéren elindítottunk egy online kapcsolattartást, foglalkozásokat, program levezetést. Pontos tervezések alapján, mindig egy hónapra előre megterveztük jelenlétünket a cyber térben. Komoly kihívás volt mindannyiunknak. Hirtelen autodidakta módon képeztük magunkat, hogy minél ügyesebben készítsünk rövid filmeket, bemutatókat, foglalkozásokat a családjainknak. Nagyon nehéz volt az érdeklődést felkelteni a gyerekekben, hiszen minden oldalról online bombázták őket.

Egy idő után megtaláltuk a hiányrészeket. Online segítettünk tanulni az iskolásoknak, mesét olvastunk a kicsiknek, s az időseknek telefonon próbáltunk segíteni, enyhíteni ezzel a magányt és bezártságot. A csapat átvállalta a tatabányai önkéntes csoport teljes feladat skáláját. Adományt fogadtunk, válogattunk és osztottunk. Tatabánya város önkormányzatának kérésére besegítettünk a 70 év feletti segítségnyújtásába. Ebédet, tartós élelmiszer csomagokat, gyógyszereket vittünk házhoz.

A jó idő beköszöntével április végétől, másfél hónapon keresztül felújításokat végeztünk a játszótéren. Festettünk, kerteszkedtünk, s fertőtlenítettünk.

Az IFYOU projekt ez időre teljesen leállt.

Június 2-án nyitottunk újra. A látogatóink és a kollégák óriási öröme. Nyitástól minden erőnkkel igyekszünk az egészségügyi előírásokat betartani és betartatni. Pozitív visszacsatolásnak tartom, hogy a csapatunkból senki nem kapta el a vírust. Júniustól október 31. minden vállalt projekt feladatot teljesítettünk. Nyáron és ősszel is a foglalkozások 90%-t szabadtéren tartottuk. Nem volt egyszerű, de sikerült. Nagyon büszke vagyok mind a két játszótér munkatársaira.

Eredmények

2018 július elseje óta a tatabányai játszótérek összesen 134 sikeres programot tudhatnak maguk mögött, ebből 12 db sportfoglalkozás, 22 db egyházi és nép ünnep, 44 db csoportfoglalkozás, 34 db tematikus belső nap, 12 db tematikus külső nap és 10 db szociális szolgáltatás.

A programokon keresztül -az állandó látogatói körünkön felül -sikerült fiatalokat és új családokat a terekre vonzanunk. Sok esetben eleinte csak részvevőként érkeztek, majd (igaz csak kis százalékuk) segítőtvé nőttek ki magukat. Ezeknek a fiataloknak a száma 8-10 főre tehető. A játszótéret mindennap látogató fiatalok a délutánjaik nagy részét nálunk töltik. Részesei a minden napjainknak, szokásainak, mint ahogy mi is az övéiknek. A közösen eltöltött idő és élmények észrevétlenül teszik őket segítőt szándékúvá. Talán ez a legnagyobb motiváció manapság, az önkéntesség felé vezető úton. Önkéntesség, mint soha meg nem szűnő társadalmi feladatvállalás óriási jelentőségű. Értékvesztett világunkban nekünk kötelességünk, hogy a rászoruló embertársainkért vállalt önkéntes szolgálatot életben tartsuk. Állandó ifjúsági önkénteseink mellett kiskamaszaink is szívesen besegítenek a napi feladatok ellátásába, mint például söprés, falevelgyűjtés vagy akár hólapátolás.

Az Iskolai Közösségi Szolgálatot vállalt diákok száma, nagymértékben növekedett meg a játszótéren az elmúlt másfél évben; részt vettek szórólapon, kültéri játszóeszköz

festésen, animátori feladatokat láttak el, programokat készítettek elő és vezettek le munkatársainkkal. Kezdet óta 20-25 fővel bővült a diákok száma. Egyelőre ők a kötelező iskolai közösségi munkából nőnek ki magukat, de reméljük, ezen túl is megmaradnak.

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ, MISKOLC

Játszótér rövid bemutatása

A gyermekvédelmi törvény alapján, a „Játszva megelőzni” program alternatív napközbeni ellátásnak minősül. A Máltai Játszótér és játszóház, nem egy hagyományos értelemben vett játszótér, hanem infrastrukturális és személyi feltételekkel biztosítjuk a gyermekeknek és családoknak a szabadidő hasznos eltöltését, illetve a lehetőségeinkhez mérten tárgyi és mentális segítséget nyújtunk az itt élő embereknek.

A játszótér feladatai:

- Hagyományos játszótér funkciót tölti be
- Gyermekvédelem, primer prevenció
- Családi kohézió erősítése
- Lakótelepi közösségfejlesztés

A program helyszíne a Máltai Játszótér-Játszóház, amely az Avas lakótelep legproblémásabbnak tartott, a teljes szegregálódástól leginkább veszélyeztetett részén található, mely jelen projektünknek is célterülete. Az avasi lakótelep az ország egyik legnagyobb, kisváros méretű lakóterülete. Az 1970-es évek végén épült, a volt DIGÉP dolgozói számára. Az akkori lakosság aktívan élte mindennapjait, közösségek szerveződtek, parkosították a lakók, gondozták környezetüket. Ebben az időben beköltözött családok biztos megélhetéssel rendelkeztek, de a rendszerváltás után folyamatosan romlott az életszínvonal, az erkölcsi morál. Az akkori lakók többsége már elköltözött vagy kihalt, akik maradtak kiöregedtek, a pozitív életszemlélet csökkent. Mára már inkább az elszegényedés jelei láthatók, átalakult a lakosság összetétele (beköltözött roma lakosság). A lakótelepen élők bizalmatlanok lettek szomszédjaikkal, mindenki éli a saját kis életét a lakásában. A lakóépületek és környezetük elhanyagolt, sok a szemét a bérházakban, az itt lakók nem érzik magukénak a környezetüket. Ezért különleges a Máltai játszótér, mert folyamatos felügyeletet biztosítottunk, figyeltünk környezetünk tisztaságára, követtük az általunk is elvárt „máltai” normákat; nincs csúnya beszéd, verekedés. Ezek a normák kerítésen belül érvényesek, de amint távoztak, a normakövetés is megszűnt.

A projekt helyszínén található egy fűtött, felszerelt játszóház, amelyhez egy korosztályok szerint megosztott kültéri játszótér is kapcsolódott, körbekerített és állandó felügyelettel ellátott. Bérháztömbökkel körülvett lakóövezetben található, oktatási intézmények szomszédságában, akik előszeretettel használják helyszínünk adottságait.

A délelőtti órákban a kisgyermekes anyukák látogatták a teret, ezek a gyerekek még nem jártak óvodába, bölcsődébe. Életkoruk 0 – 3 éves. Így próbálták a szülők a közösséghez szoktatni gyermekeiket. Ők általában a középosztályból származtak, kevés köztük az aluliskolázott anyuka. Általunk szervezett programokra nehéz volt behívni őket, saját köreikben önállóan szerveztek maguknak programokat, tevékenységet, aminek helyszínéül

szívesen választották a játszóteret. A délutáni órákban már az óvodából, iskolából hazatérő gyerekek töltötték be a játszóteret, általában szülői felügyelet nélkül. A játszótéri mag életkori megoszlása 3 évestől 18 éves korig terjedt. Az átlag életkor 10 év, számuk körülbelül 200 fő. A játszótéri magot alkotó gyerekek általában hátrányos helyzetű családokból származtak. A családokban legalább az egyik szülő munkanélküli, a gyerekek száma 3-tól 8-ig is terjedhet. A lakások alapterülete max. 50 m², a szülők nagyrészt alacsony iskolai végzettséggel rendelkeztek, ez iskoláskorú gyermekeik tanuláshoz való viszonyára is nagymértékben kihatott. Sokan olvasási, írási akadályokkal küzdöttek, amihez jellemzően magatartászavar is párosult. A gyerekek nagy részénél tapasztaltuk az elhanyagoló nevelés jeleit, ilyenek pl.: alultápláltság, elhasznált, koszos, vagy éppen nem az évszaknak megfelelő ruházat. Pozitívumként említhető, hogy az idejárom gyerekek szülei is tevékenyen részt vettek a játszótér életében. 15-20 családra számíthattunk rendszeresen, akik segítettek a rendezvények lebonyolításában, karbantartási, illetve a kerti munkálatokban. Jó idő esetén az iskolai, óvodai csoportok szívesen szerveztek hozzánk szabadidős programokat, nemcsak a lakótelepről, hanem a város más részeiről és a környező településekről is.

Tervezett programok célja

A „Játszva megelőzni!” program célja volt, hogy olyan játszóhelyeket hozzunk létre, ahol a szociálisan terhelt lakóterületeken élő gyermekek a lakáson kívül töltött szabadidejüket oly módon tudják eltölteni, amely egészséges testi és lelki fejlődésükhöz elengedhetetlenül szükséges. A szabadidő hatékony eltöltésén, a norma- és értékteremtő programok kínálatán túl, lehetőség nyílik a lakótelepi családok megismerésére, a személyes, bizalommal teli kapcsolatokon keresztül pedig távlati célként egy lakóközösség kohéziójának fejlesztésére. A bizalommal teli légkör lehetőséget biztosít az önkéntesség csírájának elültetésére, és a felnövekvő generációnak egy iránymutatásra is, miszerint a közösség aktív és értékes tagjának lenni jó.

Tervezett programok megvalósulása

A projekt tevékenységei szervesen kapcsolódtak a Játszótér mindennapi életéhez. A játszótéreknek az alábbi programokat kell megvalósítaniuk.

Sportfoglalkozás

Az egyik legkedveltebb tevékenység a kamasz fiúk körében, a sportok közül is a foci az, amivel be tudtuk őket vonzani. A nagyobb rendezvényeinkhez általában kapcsolódott egy focibajnokság. A foci által újra a Játszótér részeseivé váltak, így lehetőségünk adódott arra, hogy felkínáljunk nekik alternatívákat, A sporton keresztül nemcsak egészséges életmód lehetőségeit tudjuk számukra biztosítani, hanem egyéb, más szociális képességeik, készségeik is fejlődnek.

Egyházi és népi ünnepek

A hagyományápolás fontos, mivel rendszert visz a családok életébe, ezért törekedtünk arra, hogy kiemelt figyelmet fordítsunk arra, hogy a népi és egyházi ünnepek mindig meg legyenek

ünnepelve a játszótéren. Ez nemcsak a családi, bizalommal teli légkör miatt fontos, hanem a közösen átélt élmények miatt is, így erősödött az összetartozásunk. Ezek a programok a családok életében is jelentős változást hozhattak azáltal, hogy jobban odafigyeltek egymásra. A legfontosabb egyházi ünnepünk az advent, ezt mindig közösen a családokkal együtt ünnepeltük, néhány szülő akár a szabadnapját is úgy igazította, hogy velünk lehessen. Ez nekünk is fontos, mert ezekből a pillanatokból táplálkozhattunk, amikor csillogó szemű, boldog gyerekeket és büszke szülőket láthattunk.

Csoportfoglalkozás

A csoportfoglalkozások körébe belefér a társasjáték parti, kézműves foglalkozás, drámajáték. Az alábbi foglalkozásokat a leginkább a kisiskolás korosztály számára szervezzük, nem titkolt céllal, hogy később aktív tagjai legyenek a máltás ifi csapatnak. Az önkéntesség vonzó a kisebbek számára is, a szülők is szokták támogatni, hogy gyermekeiket biztonságos környezetben tudhassák.

Tematikus belső nap

Ezeknél a programoknál fontos szempont a hagyományőrzés és ápolás, ezért a jeles napokat, világnapokat próbáltuk megismertetni a gyerekekkel és családjaikkal, pl. Föld napja, Népmese világnapja, stb. A játszótér életében eddig is megtartott programokat igyekeztünk ebbe a tevékenység típusba sorolni. Ilyenek például a Játszótér születésnapja, Nyárbúcsúztató, stb. Ezek a rendezvények általában nagyszámú érdeklődőket vonzottak.

Mivel ezek a programok eddig is részét képezték a Játszóterünk életének, nem volt nehéz bevonni rá a célközönséget, illetve rajtuk kívül a családok is fontos szerepet játszanak a sikeres lebonyolításban. Adott egy jól funkcionáló közösség- önkéntesek, fiatalok, családok, nagyszülők, fontos szerepet játsznak az életükben. A belső tematikus napok meghitt, családi légkörben zajlanak le, beépülünk a résztvevők mindennapi életébe

Tematikus külső nap

Ez a tevékenység típus közkedvelt a gyerekek között, mert nehezen jutottak el a közvetlen lakókörnyezetükből, akár városon belül is. A projekt lehetővé tette, hogy több ilyen programot szervezzünk. Igaz ezek a programok nagyobb szervezést igényeltek az utazás miatt, de megérte, mert igazi élményekhez tudtuk juttatni a gyerekeinket.

A külső tematikus napok célja, hogy nagyobb csoportokat mozgassunk a Játszóterén kívül. mindig igyekszünk olyan programokat választani, amik vonzóak a fiatalok körében, illetve amik lehetőséget adnak más intézmények, társszervezetek és helyi civilek bevonására is. A célunk, hogy tágítsuk a látókörüket, megismertessük őket különböző máltás és nem máltás helyszínekkel, illetve erősítsük a társadalmi felelősségvállalásukat.

Szociális szolgáltatás:

A szociális szolgáltatások a társadalmi felelősségvállalás erősítésének az egyik hangsúlyos tevékenységei. Fontos, hogy olyan témákra szervezzünk ilyen típusú programokat, amik erősen befolyásolják az életüket, illetve foglalkoztatják őket. A programjaink között szerepet

kapott a csapat építése, erősítése, a konfliktusok kezelése. Jó volt látni, hogy egy-egy beszélgetés után a csapat összetettebb lett, erősödött. A COVID járvány nyomott a kamaszok, fiatal felnőttek életében, fontos volt, hogy erre a helyzetre generáljunk beszélgetéseket. A járvány ideje alatt csak online kommunikáltunk az önkénteseinkkel, ami természetesen nem pótolhatta a személyes találkozásainkat. A 2020-as nyár merőben eltérően alakult az előző éveinkhez képest, ezért sok időt fordítottunk a csapatunkra közös találkozókkal, beszélgetésekkel, játékokkal.

Egyházi és népi ünnepek:

A hagyományápolás fontos, egy bizonyos rendszert visz a családok életébe, ezért törekszünk arra, hogy kiemelt figyelmet fordítsunk arra, hogy a népi és egyházi ünnepek mindig meg legyenek ünnepelve a játszótéren. Ez nemcsak a családi, bizalommal teli légkör miatt fontos, hanem a közösen átélt élmények miatt is, így erősödik az összetartozásunk. Ezek a programok a családok életében is jelentős változást hozhatnak, azáltal, hogy jobban odafigyelnek egymásra. A legfontosabb egyházi ünnepünk az advent, ezt mindig közösen a családokkal együtt ünnepeljük, néhány szülő akár a szabadnapját is úgy igazítja, hogy velünk lehessen. Ez nekünk is fontos, mert ezekből a pillanatokból táplálkozhatunk, amikor csillogó szemű, boldog gyerekeket és büszke szülőket láthatunk. Az önkénteseink mindig lelkesen terveznek, készülnek velünk, büszkék vagyunk rájuk, mert akár önállóan is képesek lennének lebonyolítani egy-egy programot.

Együttműködések - partnerek

Az ifjúsági önkéntes koordinátorunk mindennapi résztvevője a játszótér életének, a gyerekek elfogadták, közösen terveztük, szerveztük programjainkat. Mi is segítünk neki, ő is nekünk.

Önkénteseink elsősorban a játszótérre járó gyerekekből álltak össze. Ehhez a csapathoz csatlakoztak be azok a diákok, akik a közösségi szolgálat letöltése után is szívesen részt vettek a programjainkon, ez valószínűleg azt jelenti, hogy elég jó kis csapat verődött össze, és jól érzik magukat együtt, amiben igyekszünk mindig partnernek lenni. Az önkéntes csapatunk tagjai szívesen vettek részt más intézmények, projektek programjain is, büszkén viselve a máltai kitűzőket, pólókat. Eljutottunk arra szintre, hogy önállóan kezdeményeztek programokat, vannak ötleteik.

Nyilvánosság

A nyilvánosság biztosítását plakátokkal, illetve a közösségi oldalon való megjelenéssel tudtuk megoldani. A fiatalok elérése ezen a platformon volt a legeredményesebb.

Eredmények

Az Ifjúsági Önkéntes Közösségek Hálózata projekt sikeresen lezajlott a Miskolci Máltai Játszótéren. A projekt ideje alatt 142 programot valósítottunk meg, ebből 27 belső tematikus napot, 45 csoportfoglalkozást, 26 sportfoglalkozást, 17 külső tematikus napot, 19 népi és egyházi ünnepet, 8 szociális szolgáltatást.

Eredményeink, hogy nagyon jól érezték magukat a fiatal önkénteseink együtt. A csapat tagjai a játszótéren felnőtt gyerekek, illetve a közösségi szolgálat letöltése után becsatlakozó diákok voltak. A számuk megközelítőleg 50 fő, ebből 30 önkéntes résztvevője a Játszótér életének. Egy-egy nagyobb rendezvény lebonyolításába, szervezésébe, ötletelésébe aktívan bekapcsolódtak. Ez nagyon jó, mert nekünk szinte csak a koordinálásra, háttérmunkára kellett odafigyelnünk. Igaz, rengeteg időt és energiát kellett rájuk szánni, de azt hiszem, megérte a befektetés.

DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓ, OROSHÁZA

Játszótér rövid bemutatása

Az orosházi játszótér 2010-ben nyitotta meg kapuit. Az év mintegy 360 napján (télen 10.00-18.00; nyáron 9.00-19.00) nyitva tartó játszótér kb. 40.000 látogatást regisztrál évente. A téren két óvodapedagógus és egy szociális lelki-gondozó munkatárs dolgozik főállásban. Munkájukat sportoktatók, drámapedagógus és önkéntesek segítik. A játszótér több, mint 3300 m²-es, bekerített területén 32 db kihelyezett játszó- és sporteszköz, egy 24 x12 m-es palánkozott, rekortán borítású kombinált sportpálya, ivókút, illetve a legkisebbek számára napernyővel ellátott homokozó található. A játékeszközök mellett 6 db „tini ücsörgő” és 8 pad szolgálja a kényelmet. A játszótéren, a többi máltai típusú játszótérhez hasonlóan, helyet kapott egy „faház” is, melyben különböző foglalkozások szervezése, lebonyolítása stb. zajlik. A 200m²-es épületben található iroda, férfi-, női-, gyermekmosdó/wc illetve mozgássérültek részére kialakított wc, öltöző, tusoló, pelenkázó és egy foglalkoztató szoba. Az iroda számítógéppel, nyomtatóval, internet elérhetőséggel felszerelt. Az épületen belül mozgás- és füstérzékelők garantálják a biztonságot, az épületre kívülről felszerelt és a kerítés mentén elhelyezett 16 db kamera több mint 90%-osan belátja a területet. A kamerák képét az irodán belül elhelyezett figyelő- és rögzítő készüléken keresztül lehet nyomon követni, emellett interneten keresztül távfelügyelet is látja.

Az évi 40.000 látogatás természetesen nem arányosan történik, és nem 40.000 különböző látogatót jelöl. Tavasztól ősziig – a meghosszabbított nyitvatartás alatt a város minden részéből –, sok esetben más városból is érkeznek látogatók. A reggeli órákban leginkább a kisgyermekes anyukák érkeznek, illetve a 6-12 évesek. 15.00 óra után minden korosztály képviselteti magát a téren. Áprilistól júniusig, illetve szeptemberben és októberben sok iskolás csoport is megfordult nálunk. Nagy örömünkre a játszótér betölti közösségépítő funkcióját, a kilenc év alatt kialakult közösség nagy része szinte mindennapos vendég a téren, közöttük sok a kamasz is. Ez a közösség, a rendszeres foglalkozásokra járó gyerekek és szülők mellett, a téli időszakban is látogatja a teret. Az egyesület, jellegeből adódóan kiemelten foglalkozik a hátrányos helyzetű gyerekekkel, családokkal. Programjaink között természetesen (pl. kirándulások) akad, melyre elsősorban őket várjuk, ám célunk nem a szegregáció. Rendezvényeink zöme mindenki számára nyitott, az ilyen ingyenes családi programok (illetve a mindennapi játék) során gördülékenyebben valósul meg az integráció. A tapasztalatok azt mutatják, az alkalmi programokba a hátrányos helyzetű gyerekeket könnyebb bevonni, hiszen a rendszeres programokon való részvételük, leginkább a szülői kontroll hiányában nem biztosított. A nehéz anyagi vagy családi körülmények között élő gyerekekkel, kamaszokkal a mindennapos közös játék ad lehetőséget az ismerkedésre.

Tervezett programok célja

A projekt során a játszótéri programok hat csoportba oszthatók, melyek a következők:

Sportfoglalkozás

A játszótér területén megvalósultak sportfoglalkozások, sorversenyek, mozgás- és koordinációfejlesztő foglalkozások. A sportolás, mint a szabadidő hasznos eltöltése fontos a munkánkban, emellett nagy figyelmet szentelünk az egészség megőrzésére. Külső szakember vagy élsportoló meghívása bevett szokás a játszótérekben, hiszen ők pozitív példaképet jelentenek a gyermekeknek és perspektívát nyújthatnak számukra az életpályájukkal. A tornák, versenyek és játékok szervezésében és lebonyolításban nyújtottak segítséget az önkéntesek.

Egyházi és népi ünnepek

A játszótér területén megvalósuló programok, esetenként program sorozatok (karácsony húsvét, mikulás, farsang stb.). A hagyományörzés rendszeres és tudatos beépítése a játszótéri nevelői munkába segíti a gyermekek érzelmi, esztétikai és erkölcsi fejlődését. A néphagyományokhoz és egyházi ünnepekhez kapcsolódóan átélte tevékenységek a közös élmény erejével hatnak a gyermekekre, erősítik a közösséghez tartozás érzését. A programok szervezésében és lebonyolításában nyújtottak segítséget az önkéntesek.

Csoportfoglalkozások

A máltai játszótérek csoportfoglalkozásait három kategóriára oszthatjuk:

Szakkörök: A játszótér területén megvalósuló heti, kétheti vagy havi rendszerességű programok. A játszótér látogatóira szabott tematikákkal, a kreativitásukra építve, melyeken a résztvevők megismerkedhetnek olyan szakmákkal, tudományos területekkel, művészetekkel, melyekkel közvetlen környezetükben nincs lehetőség. Pl.: elektronikai szakkör, fotószakkör, barkácsszakkör stb.

Fejlesztő foglalkozások: A játszótér területén megvalósuló heti, kétheti vagy havi rendszerességű készség- és kompetenciafejlesztő programok, melyek elősegítik a megfelelő idegrendszeri fejlődést. Pl.: Kézműves foglalkozások, drámapedagógia foglalkozás, szabad mozgásművészeti foglalkozások stb.

Klubok: A játszótér területén megvalósuló heti, kétheti vagy havi rendszerességű a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló szervezett programok. Pl.: színjátszó klub, filmklub, kamaszklub.

Tematikus belső napok

A játszótér területén megvalósult kulturális, felvilágosító, prevenció, készség- és kompetenciafejlesztő, ismeretterjesztő, rekreációs és egészségfejlesztő programok, rendezvények, előadások. Pl.: egészségnap, családi nap, játszótérek napja stb.

Tematikus külső napok

A játszótérre rendszeresen látogató gyermekek, fiatalok (8-25 évesek) részére olyan programok megvalósítása, melyek keretein belül kimozdultak saját közvetlen környezetükből. Kulturális, felvilágosító, prevenciós, készség- és kompetenciafejlesztő, ismeretterjesztő, rekreációs és egészségfejlesztő programok, sportrendezvények látogatása, kirándulás.

Szociális szolgáltatások

A Máltai játszótérek kiemelt feladata az ifjúságvédelem, azon belül is, különös hangsúlyt fektettünk a csellengő fiatalokra, akik számára a szabadidő hasznos eltöltésén kívül az alábbi szolgáltatásokat nyújtjuk: felvilágosító programok, deviáns viselkedési módok megelőzése, prevenciós előadások, pozitív életstílus kialakulásának elősegítése, jogi tanácsadás, védőnői tanácsadások stb. A programok megvalósítását nagyrészt a játszótéren dolgozó szakemberek valósítják meg, de időnként külső szakembert is megbíztak, valamint szakirányú végzettséggel rendelkező önkéntes segítségét is igénybe szokták venni. Ezek a programok nem csak fiataloknak, hanem a szüleik és a hozzátartozóik számára is elérhetőek.

Tervezett programok megvalósulása

Sportfoglalkozások

Az orosházi játszótér az első olyan máltai típusú közösségi tér, melynek központi eleme egy 288 nm-es kombinált sportpálya. A rekortán borítású pálya vonzza a sportolni, leginkább focizni vágyó gyerekeket. A látogatottságot az is növelte, hogy a városközpontban ez az egyetlen, a gyerekek által szabadon látogatható pálya. Számtalan szervezett és spontán sporttevékenység valósult meg itt. A nap mint nap a térre járó gyerekek körében a legnépszerűbb a foci, a kézilabda és a kosárlabda. A korosztály itt igen széles, 5-20 éves korig játszanak fiúk, lányok vegyesen. A fiatal felnőttek közül sokan már nyitás óta látogatják a teret, terelgetik a kisebbeket. Nagyobb rendezvényeken, illetve iskolás csoportok részére sorversenyek, vetélkedők szerveződnek. A pályán kívül a különböző mászó-elemek is lehetőségek biztosítanak vetélkedők szervezésére. Ezek mellett a pingpong is igen népszerű. Nyaranta számtalan gyermek és felnőtt látogat el hozzánk, csak az asztalitenisz kedvéért. Ahhoz, hogy versenyeket tudjunk szervezni, a pályázati forrásból vásároltunk két mobil asztalt, melyet rossz időben, a teremben is fel tudtunk állítani. Évente rendezünk immár visszajáró versenyzők részvételével asztalitenisz bajnokságokat. Játszóterünk egyik specialitása a mintegy kilenc éve működő kyokushin karate foglalkozás. Az (immár) egyesület megalakulása a máltai játszótérhez szorosan köthető, az első csoport itt indult el. Bár a klub idővel kiszélesedett, máltai csoportjuk továbbra is ingyenesen, a játszótéren működik heti két alkalommal. A karatékák az indulás óta már több övvizsgán, illetve regionális vagy országos versenyen vettek részt, igen szép eredményekkel. Külön öröm számunkra, hogy a máltai karatét a 6-16 éves fiatalok mellett immár felnőttek (elsősorban apukák) is látogatták. A karate csapat az évek alatt több önkéntest is adott a játszótérnek.

Egyházi és népi ünnepek

Játszóterünkön a négy legnépszerűbb ünnepi program, melyeket a megnyitás óta minden évben megszerveztünk, a farsang, a húsvét, a Mikulás és a karácsony. A farsangi multság és a Mikulás ünnepség meghívásos alapon történt, célzott közönsége volt. A térre szinte mindennap járó, hátrányos helyzetű gyerekek mellett a hozzánk szintúgy közel álló, ép családmodellből származó gyerekek és felnőttek vesznek rajta részt. A résztvevők létszámának korlátozását a foglalkoztató szoba befogadóképessége indokolja. A húsvéti ünnepkörre leginkább kézműves foglalkozásokkal, vetélkedőkkel készültünk. Mindennapos vendégeink természetesen nem hagyják ki a locsolkodást sem, a játszóter kolléganői általában húsvét vasárnap fogadták a fiatalokat. A Mikulás minden évben meglátogatta a játszóteret, az ünnepség bejártatott forgatókönyv alapján történt. Az adventi időszak és a karácsonyi készülődés megint inkább a kézműves foglalkozások ideje. Visszatérő vendégeinkkel, önkénteseikkel tudtak a gyerekek és felnőttek pl. mézeskalácsot díszíteni. A fentiekén kívül 2018-ban a nemzetközi nőnap tiszteletére „szépség napot” tartottunk, Szent Iván éjszakáján késő estig drámajátékoztunk a játszóterén évekig működő színjátszó klub tagjainak segítségével és decemberben Lucáztunk is a közeli Vörösmarty iskola diákjaival.

Csoportfoglalkozások

Csoportfoglalkozásaink többsége az ősztől nyárig tartó időszakra korlátozódik. Az elmúlt kilenc évben számtalan foglalkozást szerveztünk, tartottunk minden korosztály számára. Volt itt baba-mama klub, zenés bábműsor, papírszínház, felnőtt- és gyerektorna, színjátszó kör, drámapedagógia, művészetterápia stb. Jelenleg, az utóbbi időben meggyarapodott létszámú kamaszokra fókuszáltunk. Leginkább az ő számukra rendeztük be a termet, mely kapott csocsóasztalt, darts táblát, pingpongasztalt, tv-t, Xbox játékot és számtalan társasjátékot. Nagy sikert aratott a „téli olimpia” mely csocsó-, darts-, pingpong- és Xbox bajnokságból állt. A megmérettetésben természetesen a munkatársak is részt vettek. A fiatalok szívesen jöttek a téli filmklubra is, mely során elgondolkodtató témájú filmeket vetítettünk. Az alkalmak nyitvatartási időn kívül voltak, ilyenkor csak a kamaszokra figyeltünk, lehetőség nyílt a kötetlen beszélgetésre.

Tematikus külső napok

A külső tematikus napok keretein belül, a térre rendszeresen járó 10-18 éves kamaszokat, fiatalokat vittük el kirándulni. Így jutottunk el a sarvasi arborétumba, a szegedi vadsparkba vagy épp a makói kalandparkba. Ebbe a programelembe tartoztak a „barangoló” fantázianevű kirándulások is, ahol alsó tagozatos kisiskolásokkal kirándultunk, de a fentebb említett csoportba tartozó fiatal felnőttek (önkéntesek) segítségével. Rendszeres célpontjaink Gyopárosfürdő, a szegedi agóra, Csongrád- Köröstorok, Gellértegyháza – történelmi emlékpark. A csongrádi, sajátos nevelési igényű gyerekekkel foglalkozó Kozmutza Flóra óvoda és általános iskolába szintén a játszóterei kamaszokkal mentünk, s míg a munkatársak báboztak, a fiatalok a trambulint szerelték, felügyelték és kézműveskedésben segítettek a gyerekeknek.

Tematikus belső napok

A játszótér legtöbb embert vonzó alkalmi rendezvényei. Ezek közül is a legnépszerűbbek a „palacsintás nap”, az évenként megrendezett egészségnap, illetve a játszótér születésnapja. Emellett, az általános iskolák közreműködésével zajlott adventi kézműves foglalkozások is sokakat érdekeltek. Az orosházi játszótér a nagyvárosok szegregátumaival szemben egy kisváros közepén foglal helyet. Ezáltal a „Játszva megelőzni” program célközönsége mellett egy egész város (és annak vonzáskörzete) igényeit szolgálja ki. Így a „palacsintás nap”, az egészségnap, illetve a születésnap városi szintű rendezvénné nőtte ki magát. Elmondható, hogy a jó idő beköszöntével, a hétvégére tervezett programokból városunkban sokszor túlkínálat volt, ezekkel a rendezvényekkel azonban a szervezők már számoltak. Nagy örömünkre szolgált, hogy ezeket a kifejezetten Máltai játszóteres programokat, fiatal önkénteseink segítségével valósítottuk meg.

Szociális szolgáltatások

A „Játszva megelőzni” program alapvető célcsoportja a csellengők, a „kulcsos” gyerekek. Orosházán, bár a nyitás óta sok hátrányos helyzetű gyerek járt hozzánk, az utóbbi időben megszorodott a létszámuk. Mivel a legtöbben nem ép családmódból érkeztek, vagy a család anyagi helyzete estenként a szülői példa nem kielégítő, nap mint nap szembesültünk a gyerekek problémáival. Ezek a gyerekek helyzetüknél fogva, gyakrabban voltak kitéve veszélyes társadalmi hatásoknak. Játszóterünkön, a szervezett formán kívül is, napi szinten történt a munkatársak által életvezetési tanácsadás, felvilágosítás, preventív célú beszélgetések. 2018-ban alkalmunk nyílt, hogy a játszótéri közösségünk kamaszaival meglátogassuk a miskolci játszótér hasonzorú fiataljait. A találkozás és közös sportolás kiváló lehetőség volt az ismerkedésre. Idén áprilisban a bűnmegelőzésre fektettük a hangsúlyt, az orosházi rendőrkapitányság egyik munkatársa tartott a gyerekek számára szemléletes előadást.

Együttműködések, partnerek

Játszóterünkön a kezdetektől fogva önkéntesek segítik munkánkat. A kilenc év alatt felnőtt egy generáció melyből egy pár fiatal még mindig visszajár. Számukra a tér és a munkatársak személye még szükséges a mindennapjaikhoz. Ők már ismerik szokásainkat, rendezvényeinket, szívesen segítenek. Ittlétük, közreműködésük, az „utánpótlás” számára jó példa lehet. Emellett Orosházán az a sajátos helyzet alakult ki, hogy előbb létesült intézmény, mint önkéntes csoport. Miután a játszótér szervesen beilleszkedett a település életébe, kialakította szokásrendjét, programjait, a kollektíva nagyobb hangsúlyt tudott fektetni, az eddig inkább csak a játszótér életéhez igazított, karitatív munkára. A játszótér jóvoltából, a munkatársak, szülők és gyerekek közreműködésével, összetartó közösség alakult ki. Így, mivel az orosházi máltai csoport telephelye gyakorlatilag a játszótér, az együttműködés adott. Elmondható az is, hogy a játszótér kiváló kapcsolatot ápol az iskolákkal. A középiskolákból sok önkéntest fogadtunk a kötelező 50 órás közösségi szolgálat keretein kívül is. Játszóterünk a civil szervezetek között is komoly presztízzsel bír. Mint a szeretetszolgálat orosházi képviselője, meghívást kaptunk a városi, illetve a kistérségi civil fórumokra, gyermekvédelmi értekezletekre, részt vehettünk a város ifjúsági koncepciójának kidolgozásában. Előadásokat tartottunk ifjúsági klubban, mozgáskorlátozottak egyesületében, bábműsorunkkal rendszeres

vendégei voltunk más civil szervezetek rendezvényein. A projekt során megvalósuló programjaink, rendezvényeink sikere ezen együttműködéseknek köszönhető.

Nyilvánosság

Mint ahogy az eddigi összes rendezvényünkről, a projekt során megvalósuló programokról is az orosházi média tudósított. Számos médiafelületen jelentek meg újságcikkek, híradások, riportok. Nem csak a városi szintű rendezvényeink kerültek előtérbe általuk, hanem sok olyan kisfilm is készült már, ami a játszótér mindennapi életére, önkénteseire, a nap mint nap itt folyó munkára fókuszált.

A projekt keretein belül számos olyan program van, amit a média felületén reklámoztunk/ születésnapok, palacsintázós nap/ és vannak olyanok, amik személyes meghívásos rendszerben működtek. Ilyenek pl. a kirándulások, a Mikulás ünnepség, ahová főként olyan gyerekeket invitálunk, akik nehezebb körülmények között élnek.

Eredmények

A projekt ideje alatt számos rendezvényt (24 sportfoglalkozást, 16 egyházi-és népi ünnepet, 34 csoportfoglalkozást, 17 belső tematikus, 22 külső tematikus napot és 5 szociális szolgáltatást), hosszabb-rövidebb ideig tartó rendszeres programot szerveztünk a játszótérre melyek révén kis közösségek kelttek életre. Ezeknek a közösségeknek a találkozási pontja a máltai játszótér. Ha a foglalkozások valamelyike, bármilyen okból kifolyólag meg is szűnik, a közösség tagjai közti kapcsolat sok esetben megmarad, barátsággá szövődik. Örömmel tölt el bennünket, hogy ennek részesei lehettünk. Ám úgy érezzük a „Máltai” igazi ereje a mindennapokban rejlik. A kilenc év alatt kialakult egy olyan közösség is, mely a környéken lakó, nap mint nap a játszótérre járó gyerekekből, szülőkből alakult ki. Közöttük sok olyan gyerek, kamasz és fiatal felnőtt is van, akik családi hátterüknél fogva hátrányos helyzetűek. Munkatársainkkal és önkénteseinkkel a kezdetektől fogva kiemelt figyelemmel kísérjük a fiatalok sorsát, lehetőségeinkhez mérten segítjük családjukat, és- tapasztalataink szerint – sikerrel integráljuk be őket a közösségbe. Hisszük, hogy személyes példánk hozzájárul a fiatalok értékrendszerének kialakulásához, tágabb környezetükre pedig ösztönzőleg hat az elfogadás terén.

DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓ, SZEGED

Játszótér rövid bemutatása

2001 óta működik Szegeden játszóterünk és játszóházunk a város panel-övezetében, Tarján városrészben. Célunk, hogy folyamatosan jelen legyünk az itt élők életében és egy befogadó, megtartó közösséget építsünk és fejlesszünk a hátrányokkal és életviteli nehézségekkel küzdő családok és gyermekeik számára. Tevékenységünk fókuszában a hátrányos helyzetű gyermekes családok és a „csellengők” állnak. Közösségi térként szolgáltatásaink, programjaink folyamatosan igazodnak a felmerülő igényekhez, a „Játszva megelőzni!” program szakmai iránymutatásai szerint. A pedagógiai és szabadidő-szervezési feladatok mellett szociális segítségnyújtással, mentorálással is foglalkoznak munkatársaink.

Játszóterünk könnyen megközelíthető, azonban a bejárat úgy lett kialakítva, hogy a járműforgalom ne veszélyeztesse a látogatókat. Emellett a parkosított teret kerítés veszi körül, tisztaságáról pedig több szemetes gondoskodik, melyeket a munkatársak rendszeresen ürítenek.

2018 decemberében egy Európai Unió által kiírt pályázat támogatásából a szegedi önkormányzat közel 20 millió forintos beruházással korszerűsítette az épületet. Megújult a vizesblokk és a pelenkázó, kialakításra került egy akadálymentesített mellékhelyiség, modernizálták a világítást és a fűtést, kicserélték a nyílászárókat és szigetelték a falakat, valamint kívül-belül kifestettek.

2019. novemberben újabb felújítás kezdődött, ezúttal a játszótér játéakai újultak meg. A munkálatok júniusban fejeződtek be; ekkorra egy teljesen új, korszerű játszótér és közösségi ház várta a látogatókat.

„Játszva megelőzni!” program célkitűzései

Bárki számára nyitva vannak kapuink, de elsődlegesen az alacsony életszínvonalú, bármilyen értelemben hátrányt szenvedő családokat várjuk: számukra a minőségi szabadidő-eltöltés lehetőségét biztosítjuk rendszeres programokkal, igényekhez igazodó készségfejlesztő foglalkozásokkal, rendezvényekkel, táborokkal. Hiszünk abban, hogy a nehéz sorsú gyerekek, csellengők, ki- és lemaradók esetében a játékon keresztül jutunk el olyan élményekhez, hétköznapi csodákhoz, amelyek „útravalóul” szolgálnak, és reményeink szerint esélyt is teremtenek a megküzdésre, továbblépésre.

A program elemei:

- Korszerű, védett család- és gyermekbarát közösségi tér (játszótér és szervesen hozzá tartozó közösségi ház) működtetése minden olyan család számára, akik nem tudnak a közvetlen lakókörnyezetükben a gyermekeiknek más aktív és tartalmas, életkori sajátosságokhoz igazodó szabadidő-eltöltést biztosítani.
- A nagyvárosokban megjelenő magánjellegű játszóházakhoz képest a védett, igényes környezetben zajló szabadidő-eltöltését ingyenesen biztosítjuk.
- Változatos lehetőségeket kínálunk az önfeledt játéokra és a közösségi kapcsolatok építésére egy biztonságos (karbantartott, ellenőrzött, felügyelt), higiénikus, kreativitást ösztönző (készségfejlesztő játékeszközökkel felszerelt), szocializációt támogató környezetben.

- Folyamatosan lehetőséget teremtünk az önkéntes közösségi szerepvállalásra.

A játszóteret az utóbbi időben elsősorban kisgyermekes családok látogatják, így programjainkat az ő igényeikhez alakítottuk ki.

Sportpark

2013 tavaszán európai uniós támogatásból megkezdett építkezés jelentette a legjelentősebb fejlesztést telephelyünkön egészen 2019 januárjáig. Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata a „Kemes utcai sportpálya” megnevezésű ingatlant és a hozzá tartozó összesen 2031 m² nagyságú zöldterületet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat részére 2021. december 31-ig üzemeltetésre átadta. A jóváhagyott műszaki tartalom szerint az átadott ingatlanon multifunkcionális sportpályát, futópályát és kültéri sportteret alakítottunk ki, amely sportolásra, minőségi szabadidő eltöltésére és közösségi térként való működésre alkalmas. Működtetési partnerünk a Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.

„Sportolva megelőzni” program célkitűzései

A Sportpark működtetése a Szeged városával 19 éve eredményesen együttműködő Máltai Játszóter és Játszóház szakmai céljaihoz illeszkedik, kibővítve a veszélyeztetett fiatalokkal folytatott prevenció, a „Játszva megelőzni!” program eszköztrendszerét a sporton és az aktív, mozgásos szabadidős tevékenységeken keresztül. A Játszóter-Játszóház munkatársai és önkéntes segítők gondoskodnak a Sportpark biztonságos, szabályszerű és higiénikus működtetéséről, az eszközök megóvásáról, valamint az egészséges életmód és a szabadidős sportok népszerűsítéséről rendszeres családi, gyermek és ifjúsági sportprogramokon keresztül.

Tervezett programok célja

Sportfoglalkozások

A szegedi Máltai Játszóter 2013-ban egy jól felszerelt sportparkkal bővült, így nemcsak a játékkal, hanem a sporttal is tudunk olyan időtöltési módot biztosítani látogatóinknak, ami a lelki és testi egészségüket szolgálja. A sportolás olyan hasznos eltöltése szabadidőnknek, mely nélkülözhetetlen egészségünk megőrzéséhez. Sportpályánknak köszönhetően rendszeresen tudunk olyan programokat biztosítani fiatal látogatóinknak, melyek nagyon népszerűek napjainkban: foci- és kosármecsek, pingpongbajnokságok, egésznapos sportrendezvények, ahol különböző sportágakkal ismerkedhetnek meg a résztvevők. Sportrendezvényeink fő célja a hozzánk látogatók bevezetése a mindennapi testmozgásba.

Egyházi és népi ünnepek

Minden játszótéren régi hagyomány, hogy a legfőbb egyházi és népi ünnepek alkalmával tartunk egy kis megemlékezést: a Mikulás és a Jézuska minden évben eljön, hogy egy kis aprósággal megajándékozza a hátrányos helyzetű családok gyermekeit, Luca napján búzát vetünk és minden nap figyeljük fejlődését, a farsangi időszakban beöltözünk és mulatságot tartunk, a Nagyböjt után pedig várjuk Jézus feltámadását, közösen készítünk húsvéti tojásokat, amivel a lányok kedveskednek a fiúknak a locsolkodás után. Májusban pedig édesanyáinknak készítünk ajándékokat, hogy megköszönjük szeretetüket és gondoskodásukat. Mindez

nemcsak hagyományőrzés, de nevelőmunka is, hiszen a játszótér dolgozói mindent megtesznek a gyerekek érzelmi, esztétikai és erkölcsi fejlődéséért.

Szociális szolgáltatás

Mivel a Máltai Játszóterek kiemelt feladata az ifjúságvédelem, így mindig is különösen nagy hangsúlyt fektettünk a csellengő fiatalokra, az ún. „kulcsos gyerekekre”. Igyekszünk a játékos foglalkozások mellett olyan programokat is nyújtani, melyek nevelő céllal is bírnak. Többnyire prevenciós jelleggel tartottunk előadásokat, beszélgetéseket, elsősorban a kamaszok számára.

Tematikus külső napok

Tematikus külső napjaink célja leginkább olyan élményszerzés volt, amely nem a gyerekek közvetlen lakókörnyezetében, illetve a játszótéren valósult meg, hanem kimozdultak onnan, és egy új helyhez tudták kötni a kellemes perceket.

Tematikus belső napok

Tematikus belső napjainkat három nagy csoportba soroltuk: prevenciós, kulturális és közösségépítő (közös munka által). A prevenciós rendezvények egy kicsit hasonlítanak a szociális szolgáltatás programjaihoz, hiszen itt is az ifjúságvédelem volt a középpontban. Célunk az volt, hogy minél szélesebb körben tudjuk tájékoztatni a fiatalságot a helyes táplálkozásról, a megfelelő közlekedésről és a környezetvédelemről. A kulturális programok a környéken lakók közös szórakozásáért feleltek. Ezeken az eseményeken az itt élők megismerkedhettek egymással, kötetlenül beszélgethettek és játszhattak. Fontos számunkra, hogy amellett, hogy látogatóink jól érzik magukat, megismerjék a Máltai Szeretetszolgálat munkáját is. A harmadik nagy csoport, a közös munka általi közösségépítés, a kamaszokat és fiatal szülőket volt hivatott megcélolni. A közös munka során megtisztítottuk a játszótérrel, s közben a résztvevők más oldalról is megismerhették egymást.

Csoportfoglalkozások

A szegedi játszótér csoportfoglalkozásai legfőképp a kézműveskedés köré épültek fel. Fejlesztő foglalkozásként olyan feladatokkal készültünk a látogatóknak, melyek készségeiket, képességeiket a kreativitáson keresztül fejlesztették. Célunk az volt, hogy olyan programsorozatot hozzunk létre, ahol a kis létszám elősegíti a gyerekek egymás közti kapcsolatának fejlődését, és hogy az alkalmak végén barátként búcsúzzanak el egymástól.

Tervezett programok megvalósulása

Sportfoglalkozások

Pályánkra elsősorban a foci miatt járnak a fiatalok. Iskola után, a kellemes késő délutáni órákban egy kis mozgással kapcsolódnak ki.

Az elmúlt időszakban többször tartottunk focikupát, kosárlabdameccset, a kisebbeknek sorversenyt, a játszóházban pedig csocsóbajnokságot. Ha az idő nem engedte (különösen a téli hónapokban), a közelben lévő iskola tornatermét használtuk rendezvényeinkhez: teremfocit és sorversenyeket tartottunk, sőt, a baseball-lal is próbáltuk megismertetni a fiatalokat. Ezekon a rendezvényeken önkénteseink elsősorban a készülődésben és a program lebonyolításában segítettek.

A tervezett programokat nem mindig sikerült időben megtartani, hiszen azt nem tudhattuk előre, milyen idő várható, vagy hányan jönnek el. Tapasztalatunk az, hogy van egy 15-20 főből álló fiatal csoport, akik rendszeresen használják a pályát, így többnyire ők vettek részt a rendezvényeken. Ilyenkor mindig kedveskedtünk nekik egy kis enni- és innivalóval, hiszen a nagy játék közben kifáradtak és megéheztek. A nyári nagy meleg miatt az események egy részét késő tavaszra és kora őszre időzítettük, de azért a nyári időszakban is voltak sportfoglalkozások, hiszen ekkor, a nyári szünetben érnek rá legjobban a fiatalok.

Egyházi és népi ünnepek

A projekt során olyan hagyományos eseményeket tartottunk, mint a Mikulás és karácsonyi ünnepség, farsangi multság, megemlékezés az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeiről, húsvéti és pünkösdüi ünnepség, májusfa állítás és az anyák napja. Ezek az események mindig népszerűek voltak, sokan látogattak el hozzánk. A gyerekek közösen ünnepeltek családjikkal és barátaikkal, ami erősíti a közösséghez tartozás érzését, pozitívan hatnak a társas kapcsolatokra. A város olyan részén vagyunk jelen, ahol sok rászoruló család él. Ők minden alkalommal hálásak voltak, hogy rendezvényeinkkel gazdagabbá tettük ünnepeiket. Az eseményekre többnyire kisgyermekes családok jöttek el, így nem volt könnyű a célcsoport összegyűjtése egy-egy alkalommal, főleg a decemberi ünnepek és a húsvét volt problémás. Önkénteseink a programok szervezésében és lebonyolításában nyújtottak segítséget: előkészítették és feldíszítették a játszóházat az eseményekre, meghívott előadóinknak segítettek a pakolásban, és természetesen az ajándékok kiosztásában is közreműködtek.

Szociális szolgáltatás

Szociális szolgáltatásainkat legtöbbször középiskolásoknak tartottuk. Úgy gondoltuk, ez az a korosztály, ami a legnagyobb veszélynek van kitéve a tárgyalt témákkal kapcsolatban, melyek a következők voltak: internethasználat veszélyei, stresszkezelés, drogprevenció és pénzügyi tanácsok. Ezekon a foglalkozásokon sokszor használtunk PowerPoint bemutatót, melyek elkészítésében önkéntesek segítettek, illetve meghallgatták mondandónkat és elmondták, hogy számukra mennyire volt érthető. Ebből tudtunk következtetni, hogy a kamaszok mennyire fogják érteni, s ha kellett, módosítottunk az anyagon. Szociális szolgáltatásainkat a Szegedi Szakképzési Centrum József Attila Általános és Szakiskolában tartottuk. Egyrészt azért, mert itt megfelelő technikai háttérrel tudtuk biztosítani, és az iskola is örült, hogy diákjaiknak prevenció előadásokat tartottunk; másrészt pedig játszóterünket általában kisebb korosztály használja, nekik ezek a témák még túl komolyak és kevésbé érthetőek lettek volna. A beszélgetések alkalmával mindig voltak olyan kérdések, amelyekre az adott válasz mindenkit érdekelt. Igyekeztünk úgy összeállítani a programokat, hogy a témát jól körbe tudjuk járni. Az

adott téma legfontosabb dolgait, jellemzőit emeltük ki, és megadtuk, hová fordulhatnak, ha problémájuk adódna.

Tematikus külső napok

Tematikus külső napokat általában olyan helyekre szerveztünk, ahova a hátrányos helyzetű családok gyermekei csak igen ritkán (vagy talán soha) nem jutnak el. Voltunk a városi múzeumban, a Szent-Györgyi Albert Agórában, többször bejártuk a Szegedi Vadasparkot, és elmentünk piknikezni, a nagyobbakat pedig elvittük egy paintball pályára is. Ezek a kirándulások olyan élményekkel gazdagították a gyerekeket, melyeket nem fognak elfelejteni, és azt sem, hogy mindezt velünk élhették át. Ha az összes megrendezett programot nézzük, ezek a külső helyszínen megrendezett tematikus napok voltak a legsikeresebbek és a legélménydúsabbak. A rendezvényeket úgy állítottuk össze, hogy ne csak a hozzánk rendszeresen járó gyerekek tudjanak részt venni rajta, hanem azok is, akik játszótérre nem járnak, de anyagi helyzetük nem engedi meg, hogy ellátogassanak ezekre a helyekre. E gyerekek elérésében a Fatima Ház Alapítvány volt segítségünkre. Emellett a kamaszokkal több alkalommal szemetet szedtünk, és közvetlen környezetünket tisztítottuk meg a falevelektől, rendet tettünk a minket körülvevő közterületen. A fiatalokban – reményeink szerint – elültettük a környezetvédelem és környezetünk tisztántartására való figyelem magvát. Mindig szívesen segítettek, azonban nehézséget okozott összeszedni egy csapatot, hiszen mindenkinek más-más dolga van a hétköznapi életben. Egy részük a középiskolai közösségi szolgálat keretén belül jött el az akcióra.

Tematikus belső napok

Három nagy csoportra osztottuk tematikus belső napjainkat.

Prevenációs jelleggel az alábbi programokat rendeztük: egészségvédelemmel, közlekedéssel, környezetvédelemmel kapcsolatos előadások és beszélgetések. Ezek nagy részét a Szegedi Szakképzési Centrum József Attila Általános és Szakiskolában tartottuk, mert játszótérünkön felújítások voltak a projekt alatt. Ez azért volt szerencsés, mert pont ez a korosztály az, akik a pályázati célcsoportba tartoznak, és bízunk benne, hogy a jövőben a hallottak alapján jobban odafigyelnek magukra és környezetükre, hasznosítani tudják az elhangzottakat.

Kulturális eseményeink a családi napok és a játszótér születésnapja voltak. Ezek olyan nagy volumenű rendezvények, melyekre nemcsak a környékbeliek, hanem a város más részein élők is szívesen ellátogattak. Mindkét programtípusra előadóművészeket hívtunk, akik műsorukkal garantálták a jó hangulatot; bohócunk ingyen hajtogatott lufit, valamint arcfestést és csillámtetoválást is díjmentesen lehetett igénybe venni. Minden alkalommal felállítottuk trambulinunkat, amely nagy kedvence a gyerekeknek, emellett pedig kézműves asztalnál készíthettek apróbb dolgokat, melyeket ajándékként is hasznosíthattak a későbbiekben. Ezek az események mindig osztottunk süteményt. A születésnap nem igazi torta nélkül, és a családok is megérdemlik, hogy méltóképpen ünnepeljük őket. Önkénteseink a program előtt, alatt és után is segítettek munkánkat. Általában egy-két, közösségi szolgálatot teljesítő középiskolás is csatlakozott hozzájuk. A harmadik csoport alkalmi a játszótér karbantartásáért kerültek megrendezésre. A tematikus külső napok takarítási munkálataihoz hasonlóan itt is fontos volt, hogy egy jó kis csapat közös munkával segítse a játszótér tisztán tartását. Az őszi beköszöntével rengeteg falevél hullik le a fáról, szinte egyik napról a másikra.

Ilyenkor nagy segítség nekünk, dolgozóknak, ha a kamaszok vagy a fiatal szülők, felajánlják az önkéntességüket, mellyel nemcsak a területünk lesz gondozott, hanem a környezettudatosság is fejlesztésre kerül. Azonban ennél a programnál is nehézséget okozott olyan időpontot találni, ami mindenkinek megfelelő.

Csoportfoglalkozások

Csoportfoglalkozásaink általában több alkalomból álltak, résztvevőik többnyire ugyanazok a személyek voltak. A foglalkozásnak a kreatív kézműves nevet adtuk, hiszen itt mindenki szabadon alkothatott. Természetesen minden alkalomnak volt egy tematikája, de ettől el lehetett térni. Két csoportra bonthatjuk foglalkozásainkat: tematikus hét keretén belül megrendezett napi kreatív kézműves, és egyes egyházi, illetve népi ünnep előtti kézműves. Utóbbit a játszótéren lévő gyerekek, családok vették igénybe: közösen készítették a karácsonyi, vagy épp húsvéti díszeket, anyák napján szép ajándékokat az édesanyáknak, vagy farsangi álarcot a közelgő mulatságra. Tematikus heteinkre előre kellett jelentkezni, itt fontos volt, hogy mindig ugyanazok a gyerekek legyenek jelen, így tudtunk közösen dolgozni. A hét során a fiatalok megismerkedtek egymással, jó kapcsolat alakult ki a társaságban. E viszony létrejöttében mi is igyekeztünk érdemben tevékenykedni: olyan feladatokat találtunk ki, ami a közös munkát ösztönözte. A csoportfoglalkozásokat elsősorban 14 év alattiak látogatták, a középiskolás korosztály segítőként vett részt a programokban.

Együttműködések, partnerek

A már korábban említett felújítások alatt a Szegedi Szakképzési Centrum József Attila Általános és Szakiskolája többször biztosított helyet foglalkozásainknak. Azóta az iskola vezetésével, tanáraival – és ami fontosabb, a diákokkal – igen jó kapcsolat alakult ki. Szívesen látnak rendezvényeinken, ahol többnyire kézműveskedni szoktunk. A tanulók jókedvűen köszöntenek, örülnek, hogy mi is ott vagyunk és barátként társalognak velünk. Egy részük pedig alkalmanként ellátogat hozzánk, megkérdezik, hogy vagyunk és segíthetnek-e valamiben.

Azt hiszem, ez már az önkéntesség útja, hiszen nem csak azért jönnek be, hogy „kapjanak”, hanem hogy „adjanak” is. Van olyan kertészetet tanuló diák, aki korábban részt vett a játszótér őszi és tavaszi takarításában, most pedig magától bejön, hogy segítsen összegereblyézni a lehullott faleveleket.

A pályázat ideje alatt sok fiattal találkoztunk különböző rendezvényeinken. Azt gondolom, nem a számtalan program fogja őket az önkéntességre sarkallni, hanem a környezet, ahová érkeznek. Ugyanakkor hasznosak voltak az események, hiszen ilyenkor találkozhattunk új emberekkel, akiknek megmutathattuk a Máltai Játszóterek fontosságát. Többségük egyszerű résztvevőként volt jelen ezeken az alkalmakon, azonban a célcsoport egy kis része érdeklődést mutatott az önkéntes munka iránt, még ha ők ezt nem is nevezték annak. Ezek a kamaszok többnyire azért jöttek el hozzánk, hogy nekünk segítsenek. Úgy látom, hogy általában akkor látogatnak meg minket, amikor valami nyomasztja őket, beszélgetni szeretnének velünk. Nem kifejezetten a játszótér vonzza őket, hanem az itt dolgozók személyisége. Minden munkatársam a lehető legkedvesebben fogadja a fiatalokat, és szívesen töltjük velük az időt.

Az elmúlt két és fél évben fiatal önkénteseink száma nem nőtt túlzottan, de vannak olyan középiskolás látogatóink, akik szívesen segítenek nekünk programjainkban vagy a hétköznapi

teendőkben. Ők még nem jutottak el addig, hogy szerződéses önkéntesek legyenek, mi pedig nem szeretnénk erőltetni. Annak örülünk, hogy időnként benéznek hozzánk, és beszélgetünk egy jót, és ha épp van tennivaló, segítenek is benne.

Az önkéntes koordinátorral való közös munka csak bizonyos programokon valósult meg.

A projekt indulásakor, amikor még Barta Edit töltötte be ezt a pozíciót, nekiláttunk a munkának: besegítettünk egymás programjaiba és közös eseményeket rendeztünk. Összeállítottunk egy fogyatékosra érzékenyítő foglalkozást „Te tudod-e?” címmel, ahol a résztvevők „átélhették”, milyen is az, ha valaki valamilyen testi fogyatékossgal éli mindennapjait: lehetőség volt használni kerekesszéket, mankókat, fehérbotot, stb.

Régi, jó viszonyunkat a Fatima Ház Alapítvánnyal a projekt ideje alatt is fenntartottuk. Nagyobb rendezvényeinken ők is részt vettek, mint segítők. Általában kézműves és logikai standdal várták a programra ellátogató gyerekeket és szüleiket. Nyári tematikus heteink alatt is segítették munkánkat: kézműves foglalkozást tartottak a résztvevőknek.

Nyilvánosság

A programjainkat közösségi oldalunkon, a játszótéren, valamint együttműködő iskolákban és szervezeteknél hirdettük meg.

Eredmények

2018 július elseje óta a szegedi játszótér összesen 137 sikeres programot tudhat maga mögött, ebből 34 db sportfoglalkozás, 20 db egyházi és népi ünnep, 34 db csoportfoglalkozás, 25 db tematikus belső nap, 19 db tematikus külső nap és 5 db szociális szolgáltatás.

Az elmúlt két és fél évben több száz fiatalot értünk el programjainkkal. Nagyobb rendezvényeinken sokszor új emberek vettek részt, míg a kézműves foglalkozásokon vagy a sporteseményeken, prevenciók előadásokon nagyjából ugyanazok a személyek. Gyakran nem volt könnyű megvalósítani a programokat: hol az időjárás szólt közbe, hol pedig a fiatalok nem tudtak eljönni. A szegedi játszótérre alapvetően kisgyermekes családok járnak, kamaszok csak ritkán; ez is nagyban megnehezítette munkánkat. Embert próbáló időszakon leszünk túl a projekt végeztével: ilyen nagy rendezvényszámmal régen nem működött a játszótér, ehhez pedig a három fő munkatárs nem is mindig elég. A sok munka, túlóra jutalma, amikor látjuk a gyerekek arcán az örömet és a kamaszok barátilag fordulnak hozzánk.

Fentebb leírtak alapján kijelenthetjük, hogy jelentős önkéntesszámmal nem emelkedett jelenlegi csapatunk, de megismerkedtünk jó pár olyan középiskolással, akiket a jövőben talán akként nevezhetünk. Ezek a programok lehetőséget biztosítottak ahhoz, hogy találkozzunk velük, és megmutassuk nekik, jó önkéntesnek, Máltai önkéntesnek lenni. Sokan közülük előtte nem igazán ismerték munkánkat, ezért nem is keresték fel a játszótérre. Most azonban olyan élményekkel és barátsággal gazdagodtak, hogy jókedvűen térnek be hozzánk.

Mozgó játszóterek – 4000 fő

A Mozgó Játszótér, egy olyan mobil eszköz, amellyel a munkatársak és az önkéntesek olyan helyszínekre is eljuthatnak, ahol más hasonló jellegű szolgáltatások nem állnak az ott élők rendelkezésére, bár az igény meglebbe rá (pl.: magas gyermekszám miatt). Ezekben a helyszíneken (kistérségi, hátrányos helyzetű települések) nincsenek vagy nagyon rossz állapotban lévő – szinte használhatatlan – játszóterek vannak. A családok anyagi helyzetéből adódóan – vagy, mert alacsony, ill. nincs jövedelmük, vagy mert nem alakultak ki a megfelelő pénzkezelési készségeik – a gyerekeknek nincsenek igazi játékaik. Az alacsony iskolázottság miatt és a mindennapi élethez és gyermekneveléshez szükséges gyakorlatok hiánya miatt nem alakultak ki a közös családi programok, együtt játszások. A gyermekeknek nem mesélnek mesét, nincs együtt töltött minőségi idő a családtagok között. Ezekben a településeken a közösségi élet hiánya miatt a közös rendezvények (pl.: falunap) hiányoznak, nem érik el céljaikat. Ezekre a hiányosságokra is próbált választ adni a Mozgó Játszótér program, például a közösségi terek hiánya miatt gyakran a helyi óvodákban, iskolákban tartották meg a programokat.

A Mozgó Játszótér munkatársai a szűkebb vagy tágabb közösségek életében felmerülő problémák felderítésében és a segítségnyújtásban is szerepet vállalnak. A kistérségi jelenlét a direkt segítségnyújtáson keresztül össze tud kapcsolódni a Máltai Szeretetszolgálat hagyományos karitatív tevékenységével is, ami szükség esetén az intézményrendszert is eléri.

A Mozgó Játszótéren két máltai munkatárs dolgozik. Egy-egy ilyen program alkalmával igyekeztek olyan játékokat tanítani a gyermekeknek és szüleiknek, a gyermekekkel foglalkozó pedagógusoknak, segítőknek, melyekkel utóbb ők is tudnak önállóan játszani, amelyek fejlesztő hatásúak, és előállításuk nem nagy költségigényű, vagy szinte semmilyen költséggel nem jár. Különleges mozgást és mozgáskoordinációt fejlesztő eszközökkel dolgoznak, mely a gyermekek számára újdonságot és érdekes lehetőségeket biztosít.

A Mozgó Játszótér feladatai közé tartozik: észrevétlenül szocializálni, normákat közvetíteni, az adott település problémáit diagnosztizálni, lehetőségeit felmérni, a veszélyforrásokat feltérképezni. Az állapotfelmérés mellett külön figyelmet fordítanak az eltérő fejlődésű, speciális szükségletű gyermekek megtalálására és a velük kapcsolatos tapasztalatok visszajelzésére, a szükséges változtatások közös tervezésében is közreműködnek.

A játékok egy része nemcsak a gyerekek, hanem az egész család szórakozását, kikapcsolódását szolgálta, így a szülő nemcsak kísérőként jelent meg, hanem a foglalkozásokban aktívan részt tudott venni.

Céljaink voltak:

- Játéklehetőség és örömforrás;
- Diagnózisalkotás;
- Kapcsolatépítés;
- Segítségnyújtás;
- Közösségépítés;
- Jelzőrendszer.

Tapasztalataink

A gyerekek önként és örömmel jöttek. A játékon keresztül sokkal fogékonyabbak a gyermekek, ezáltal lényegesen tartósabb eredmények érhetők el.

A Mozgó Játsszóterek bizonyították, hogy a helyi igényekre rugalmasan reagálva képesek működni, és ennek köszönhetően olyan fajta aktív segítségnyújtásra alapozott jelenlétet biztosítanak a kirekesztett közösségekben, amit azok elfogadnak, magukénak érznek.

Az önkéntessé válás mellett, hogy erősíti a közösségben játszott szerepüket, növeli önbecsülésüket, önértékelésüket. Azáltal, hogy máltai önkéntessé válnak, egy olyan közösség tagjai is lesznek, amely elég erős megtartó erőt képvisel ahhoz, hogy lehetőséget biztosítson az aktuális helyzetükből való kitörésre. Ez a lehetőség, a telepeken élők számára gyakran az egyetlen. Olyan identitásminta ez a gyerekek számára, amely eltér a szüleik által nyújtott mintáktól, megteremtve ezzel a lehetőséget az egyéni fejlődésre, és ezen keresztül a közösség fejlődésére is.

A helyiek önkéntessége mellett, a Mozgó Játsszóter kapui nyitva állnak gyakorlatilag bárkinek, aki gyermekekkel szeretne foglalkozni önkéntes tevékenysége során. Két játékvezető nagyjából harminc fő megmozgatására még elég, de hatvan fő aktivizálására már nem biztos. Emiatt előfordulhat, hogy a játékra önkéntes segítőt is hívnak. Miután felmérték az önkéntes képességeit, a felkészülés őt is legalább annyira érintette, mint a játékvezetőket.

A PROJEKT MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉGEK BEMUTATÁSA

A művészeti tevékenységek rövid bemutatása

Művészeti programok a közösségek fejlesztéséért

A művészeti program keretében elsősorban hangszeres zeneoktatás zajlott, szociális céllal. Ez a kiindulási helyzet meglehetősen beszűkítette a potenciális ifjúsági önkéntesek körét, legalábbis a zenei területen. Ahhoz, hogy a programba bevont gyerekek hangszeres tudásának fejlesztéséhez egy önkéntes hozzá tudjon járulni, neki saját magának is tudnia kell játszani az adott hangszeren, az ilyen tudást pedig leginkább zeneiskolában lehet megszerezni. Az ifjúsági korcsoportnak így már csak a töredéke jöhet számításba, ha a zenei oktatáshoz keres a program önkénteseket. Szerencsés esetben, a zenetanár a zeneművészeti szakgimnáziumban is tanított, így jelenlegi és egykori tanítványait közvetlenül képes volt tájékoztatni a programról, tudta a fiatalokat invitálni egy-egy programra. A program az iskolai sikerességhez szükséges tanulási és szociális kompetenciák megerősítésével, a tanulási motiváció és az együttműködési készség növelésével kívánt hozzájárulni a korai iskolaelhagyás arányának a csökkenéséhez, a sikeres továbbtanuláshoz, az iskolai beilleszkedéshez. A zenetanulást vállaló gyermekeknek valódi közösségi élményeket – az együttzenélés örömét – nyújtottak és szerepléseikkel, fellépéseikkel az adott helyi közösség életébe is bevonták őket, ezzel is hozzájárulva lokális identitásuk megerősítéséhez.

A művészeti tevékenységnek helyet adó hét dél-dunántúli és nyolc észak-magyarországi iskola kiválasztásánál fő szempont volt, hogy az ott tanuló diákok körében a halmozottan hátrányos helyzetű, a legtöbb esetben telepszerű környezetben élő gyermekek aránya magas legyen, hiszen kiemelten az ő helyzetükön kívánt javítani a program. Az iskolák kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy legyen köztük kicsi és nagyobb iskola, falusi és városi, telepi iskola, és olyan gyűjtőiskola, ahova több településről járnak a gyerekek, egyházi és állami fenntartású is. A művészeti bevonás egyben szociális program is abból a szempontból, hogy közvetlen célcsoportjának tagjai számára olyan támogatást igyekszik nyújtani, amelynek segítségével megbecsülést szerezhetnek a helyi társadalomban, egy közösség részévé válhatnak, erősíthetik pozíciójukat az iskolában.

Az induláskor a művészeti koordinátor kollégák elmentek a kiválasztott iskolákba és hangszeres bemutatót tartottak, és ismertették a programot, felvették a kapcsolatot az iskolai munkaközösséggel, és a helyi lakossággal. A szülők számára tájékoztatót tartottak, családlátogatásokon vettek részt a programban dolgozó szociális szakember aktív közreműködésével. Az iskolai osztályfőnöki, vagy ének-zenei órák kiváló alkalmat biztosítottak arra, hogy a hangszeres tanárok saját hangszerükkel kedvcsináló bemutatókat tartsanak.

A Szimfónia program, mivel elsősorban szociális irányultságú kezdeményezés, alapvetően minden jelentkező felé nyitott. A hangszeres bemutatók, az első foglalkozások célja az érdeklődés felkeltése volt. A program a gyermekek belső motivációjára épített, így az – also és felső tagozatos gyermekek – önkéntes jelentkezését várták elsősorban (a szülei támogatására azért szükség volt). A program meghirdetésekor kimondottan nagy volt az érdeklődés a gyerekek és szülei részéről.

- A csoportalakítás során a következő elveket és prioritásokat érvényesítettük:
- A sokszínűség elve – azokban az iskolákban, ahol vegyes a tanulói összetétel, arra törekedtünk, hogy különböző társadalmi helyzetű gyerekek is vegyenek részt a programban, hiszen a közös zenélés közösségfejlesztő ereje integráló hatásokat is eredményez;
- A program fő célcsoportját a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek alkották. Azokat a tanulókat igyekeztek megszólítani, akik az iskolában nehéz otthoni körülményeik miatt sikertelenek, akik „problémás” tanulónak számítanak az iskolában;
- A legrosszabb szociális helyzetű, illetve az „utolsó padban ülő” tanulók bevonásának prioritása;
- A program nyitottsága a felsőbb évfolyamok felé.

Minden részt vevő iskolában egy hangszercsoport oktatása zajlott, így voltak vonós- és fúvósképzésre koncentrálnó intézmények, több helyen ütősökkel kiegészítve. A hangszeres játék számos olyan készséget fejleszt, ami nélkülözhetetlen a tanuláshoz: az értelmi készségeket, a figyelemkoncentrációt és az emlékezőképességet. Javítja a finommotorikát, azaz a kéz finom, apró mozgásait, a szem-kéz koordinációt. Elősegíti érzelmeink kifejezését és kitartásra ösztönöz.

A cél egy olyan zenei együttes építése volt, amelyben egyformán helyet kapnak kezdők és haladók, ahol mindenki tudásszintjének megfelelő szerepet vállal a közös zenélésben. A pilot program során több közismert gyerekdalból készült olyan átirat, amelynek egyaránt van egészen kezdőknek, haladóknak, vagy akár tanároknak szánt szólama, mindez lehetővé tette az ilyenféle együttlátást.

A közösségi zenei élményeknek nyilvánvaló előfeltétele, hogy a tagok a szükséges hangszertechnikai alapokat, illetve a megszólaltatni kívánt mű rájuk eső szólamait külön-külön elsajátítsák. Ez jellemzően kis, tudásszintben egymáshoz közelálló homogén csoportokban (egy tanár, 3-5 gyerek) történik. Ebben a mini-csoportban még lehetséges az egyénenként történő technikai igazítás, ugyanakkor érvényesülnek a csoportdinamika segítő hatásai is.

A csoportos zenei foglalkozásokat zenetanárok vezették, akikhez iskolánként egy-egy szociális munkás társult. Ez utóbbiak feladata volt a gyerekek és családjaik szociális problémáinak feltérképezése, és lehetőség szerint azok kezelése. E munka során szorosabb kapcsolatot alakítottak ki a szociális intézményrendszer szereplőivel, az iskolával és az érintett családokkal. Tevékenységük közé tartozott a zenei foglalkozások támogatása is. A program egyik kulcseleme volt a szociális munkások és a zenetanárok együttműködése a gyermekek zenei és szociális kompetenciáinak fejlesztése érdekében.

Tervezett programok célja és megvalósulása

A programelem a legtöbb helyen partnerre lelt a fogadó iskolákban, konstruktív együttműködések alakultak ki. Ennek egyik legszebb példája, hogy az iskolai rendezvényeken rendszeresen felléptek a szimfóniás gyerekek, hangszeres tudásuk fejlődésével egyre nehezebb darabokat adva elő, akár több szólamban is. Sok helyszínen a ballagási ünnepségeken már a helyi zenekar szólaltatta meg a Himnuszt, a Szózatot, a ballagási dalokat.

A fellépések nagyon hamar túlléptek az iskola falain, hívták a zenekarokat óvodába, idősök otthonába, a falu karácsonyi ünnepségére, majálisra, gyereknapra, a szomszéd településen a gyerekesély program közösségi házába, falunapra és helyi fesztiválra is. A programban részt vevő gyerekeket így az adott közösség befogadta, teljesítményüket elismerték.

Ahol a program kisebb településen működött, a falu majd minden eseményén már számoltak a szimfóniások koncertjével, egyre jobban részesei lettek a falu életének, a helyiek pedig rendkívül hálásak voltak a gyerekeknek és tanáraiknak, hiszen kulturális programokban egyébként nem bővelkedtek.

A szimfóniások foglalkozások célcsoportjába tartozó, nehéz sorsú diákok többsége soha nem élte meg azt az élményt, hogy az iskolai ünnepségen szavaljon, énekeljen, és társai megtapsolják, tanárai megdicsérik, így önértékelésük jelentősen javult. A rossz lakáskörülmények, az elégtelen és egészségtelen táplálkozás, a kedvezőtlen szociális helyzetből adódó instabil családi háttér okozta feszültségek mind gátolják az iskolai eredményességet.

A szociális szakemberek és a zenetanárok sok beszélgetéssel, játékkal, a perifériára szorultak közösségbe integrálásával igyekeztek az önbizalom-hiányos gyermekeken segíteni, ez volt a munkájuk alapja. A pilot programban a szimfóniások kollégák iparkodtak minél több szeretetet, odafigyelést, bizalmat tanúsítani a foglalkozásokra járó gyerekek iránt, ennek meg is lett az eredménye, hiszen rengeteg pozitív változásról tudtak beszámolni. A korábban visszahúzódó diákok kommunikatívok lettek, lelkesen beszéltek a zenélésről, a fellépésekről. A fegyelmezés idővel egyre kevesebb gondot okozott, a gyerekek koncentrációképesége jelentősen javult, sokuknál ez az iskolai eredményességükben is megmutatkozott.

A lemorzsolódás elkerülése érdekében a program – a hagyományos zeneiskolai képzéssel ellentétben – nem elméleti alapozással, hanem egyszerűbb dallamok megtanításával indít. Ezeket a gyerekek a tanáraik mozdulatait utánozva gyakorolják be, így gyors sikerélményhez jutnak, ami pedig további gyakorlásra ösztönöz.

A zeneileg a többiekénél gyorsabban fejlődő, kiemelkedően tehetséges gyerekek a foglalkozásokon felelősségteljes feladatot kapnak: segíteniük kell a tanításban. Ez jó a zenetanárnak, hiszen részben tehermentesíti őt, motiváló a jól haladó gyerekeknek, hiszen úgy érzi, a szerepe kulcsfontosságú, a kezdő vagy gyengébben teljesítő gyerekek pedig személyes odafigyelésben részesülnek, melynek köszönhetően fejlődnek.

A programelem úgy lett megtervezve, hogy az egyes iskolák gyerekei idővel összekapcsolódjanak és közösen muzsikáljanak, zenekarként szólaljanak meg. Ezt a célt fokozatosan lehetett elérni.

Elsőként a közeli, azonos hangszercsoportot tanító iskolák találkozója került megszervezésre, amiatt, hogy megszokják egymást a különböző településeken élő gyerekek, legyen terük és idejük összebarátkozni. Ezeken a találkozókon a közös játékokra, az ismerkedésre került a hangsúly, de az együttzenélés is fontos szerepet kapott.

A következő lépés az azonos, majd a különböző hangszercsoporton tanuló iskolák régiós találkozóinak megszervezése volt. Ezt nehezítette, hogy a vonós, illetve rézfúvós hangszereseknek más és más hangok a könnyen megszólaltathatók (míg a vonósok kezdetben D-, illetve A-dúr hangnemekben tudnak könnyebben játszani, addig a fafúvósok kezdetben G-, a rézfúvósok pedig B-dúrban szoktak játszani). Ez megnehezítette az együttzenélést, de kellő kreativitással sikerült olyan átiratokat készíteni, amelyek már az első év végére megszólaltathatóvá váltak. Egy-egy ilyen régiós rendezvény akár száz gyereket és felnőttet

(pedagógust, zenetanárt, önkénteseket stb.) is megmozgatott. A közös zenélés öröme, a nagyon szépen felcsendülő többszólamú dalok visszaigazolták a tanév során tett erőfeszítéseket, a sok gyakorlást.

A művészeti bevonás programelem eredményei

A programba 15 köznevelési intézményben mintegy 898 gyermeket sikerült bevonni országos szinten, közülük 450 gyermek vett részt rendszeresen, legalább hat hónapon keresztül a foglalkozásokon, akiknek kétharmada hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű volt. A program egy éve alatt 80 iskolán belüli, vagy egyéb helyi fellépésre (karácsony, évfáró, roma nap, falunap stb.), illetve más szabadidős programra (koncertlátogatás, mozi, kirándulás, tábor stb.) került sor.

Sajnos a koronavírus-járvány miatt bevezetett iskolabezárások alatt új helyzettel találták szembe magukat zenész kollégáink. Ezekben a hónapokban rendezvényeinket, fellépéseinket nem, vagy csak korlátozott számban tudtuk megtartani. Kollégáink rugalmasságának és türelmének köszönhetően néhány diákkal az online térben tudtuk folytatni munkánkat, így nem állt le teljes mértékben a zenetanulás. Több videó is készült az így tanult dalokról. A nyári „nyitást” követően igyekeztünk lehetőségeinkhez mérten bepótolni a koncerteket, rendezvényeket.

A művészeti programba bevont diákok ténylegesen megélhették, milyen jó gyerekek lenni, olyan élményekben volt részük, amelyek életük végéig el fogják kísérfni őket. Megtanulták, hogyan lehet valódi közösségként működni, településükön – legyen az megyei jogú város vagy apró falu – megmutathatták zenei tudásukat, elismerést kaptak a helyi társadalomtól.

A PROJEKT SPORT TEVÉKENYSÉGEINEK BEMUTATÁSA

A sport tevékenységek rövid bemutatása

Az MMSZ Jelenlét programja a szervezet emblematikus tevékenysége, melynek alapja a városi nyomortelepeken, elszegényedett kistelepüléseken végzett állandó és intenzív szociális munka. A program érzékeny a működési területén, a megjelenő igényekre reflektál, új megoldásokat keres. A labdarúgás is így került a Jelenlét repertoárjába.

A közösség összetartásának erősítése, az egymásra figyelés, egy rögzített szabályrendszer elfogadása és alkalmazása, a másik ember tisztelete, a felelősségvállalás elsajátítása: ez mind hozzátesz egy emberhez, ráadásul közösséget épít hasonlóan az önkéntességhez.

Az alapelv az volt, hogy nem győzni kell bármi áron, hanem létrehozni egy csapatot, amelynek tagjai odafigyelnek egymásra és tisztelik a másikat. Az edzések, a versenyek, a bajnoki meccseken való részvétel mind-mind a rendszerességről szól, nem mondhatja senki, hogy ma nekem nincs kedvem játszani, hiszen ezzel cserbenhagyná társait. A csapathoz tartozást a Máltai mez is erősíti, a gyerekek nem telepiekként jelennek meg és játszanak a meccseken, hanem a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Sportegyesület játékosaként, és ehhez fel kell nőni, ezt az edzők tudatosítják is a gyerekekben. A pályára lépők tudják, hogy nem illik káromkodni, köpködni, a bírói ítéletet kritizálni, durvaskodni. Mindezek betartásához nagy önuralomra van szükség, ennek elérése személyiségformáló hatású. Mindezt sikerült megvalósítani, a bírók ki szokták emelni a mérkőzés lefújása után, hogy a csapat mennyire a fair play szellemében játszott.

A közösséget az is összekovácsolja, hogy együtt utaznak, sokszor 200-250 kilométerre, együtt esznek, ismeretlen városokat ismernek meg.

Tervezett programok célja és megvalósulása

A Máltai sportfoglalkozások között a labdarúgás vitte a prímet, de szétszórta az ország különböző településein más sportágak edzései is megjelentek a helyi igényekre válaszolva. Kaposváron szivacskezilabdázók, Orosházán karatésok, Gyulajon birkózók vannak.

Nagyon elkelt a segítség a felkészülési és bajnoki meccseknél, feladatot lehetett kiejáratni a csapatok elkísérésére, a szendvicsek elkészítésére. Ebbe a feladatba akár az idősebb, de még ifjúsági korú telepi focisták is bevonhatók voltak.

Az adminisztratív feladatok ellátásával rengeteget tudtak segíteni az önkéntesek. Számon tartani a gyerekek papírjait, és azokat rendszerezni (melyik mikor jár le), gondolunk itt elsősorban a sportorvosi igazolásokra, játékos igazolásokra. Ezen adminisztratív feladatok óriási terhet vettek le az edzőről, ráadásul ez egy igazi jó szolgálat volt.

Fontos pozíció volt, aki a felszerelésekkel foglalkozott. A Sport Egyesület logisztikai, adminisztratív és szervezési feladataihoz is fogadtak önkéntest.

A meccsek szervezését is egy ifjúsági önkéntes látta el. Feladata volt, hogy megszervezze, hogy a busz hol és mikor veszi fel a játékosokat, erről értesítette a gyerekeket.

A másik terület, amely esetében a futsal program kapacitásproblémákkal küzd, a kommunikáció, elsősorban az on-line felületeken, a digitális platformokon. Ez ott jelenik meg, hogy több mint két éve küzd a program azzal, hogy nincsenek fotók a gyerekekről. A programok sokszor hétvégre esnek amikor nem lehet fotóst találni, hogy készítsen képeket a gyerekek vidéki mérkőzésein. A szakmai segítségnyújtás önkéntességben a programnak nagy lendületet tudott adni, kapacitások szabadultak fel. A közösség média sajátos felhasználói szokásai miatt egy 15-18 éves fiatalra volt szükség, aki kezeli a Málta 8 éves csapatának közösségi oldalát.

A sportprogramok zászlóshajója a football volt, az összes többi sportprogram lényegesen kevesebb fiatallal foglalkozott. Ennek oka a foci népszerűsége, vonzza a fiatalokat, főként a fiúkat, de van olyan település (Gyulaj), ahol a lányok is rendszeresen játszanak.

Az összes többi sport – akárcsak a futball – helyi igény megfogalmazását követően került támogatásra, de nem mozgató meg tömegeket, ez alól egyetlen kivétel a kadarkúti szkanderes fiatalok.

Számukra elsősorban az alkalmi akciók, rendezvények esetén van felvevőképesség önkéntesekre: táborokba segítőként, nagyobb versenyeken kísérőként. Persze sokszor előfordul, hogy egy kevesebb gyereket megmozgató sportfoglalkozás kinövi magát, és egyre többen csatlakoznak, ezekben az esetekben újra kell fogalmazni az igényeket, az önkéntesekre váró feladatokat.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az önkéntes tevékenység egyre népszerűbb Magyarországon a fiatalok körében. Az önkéntes tevékenység előnnyel jár annak, aki nyújtja, és annak a közösségnek is, amelyik részesül belőle. Mivel ez a tevékenység egyfajta munka, ezért szabályozni szükséges. A projekt lehetőséget adott arra, hogy megismerjük és bemutassuk az önkéntességnek az Európai Unióban és Magyarországon leginkább elfogadott formáit, az önkéntes tevékenység magyarországi szabályozási környezetét, kitérve az önkéntességnek nem minősíthető iskolai közösségi szolgálatra vonatkozó előírásokra is.

Sok tapasztalatot szereztünk arról, hogy miért vállalnak az emberek önkéntes munkát. Láttuk, hogy a segítségnyújtásra alapozott önkéntes tevékenység hatással van az önkéntesre, elsősorban a személyiségfejlődésére. A közösségben folyó munka hozzátesz az emberhez, különféle helyzetekből rendkívül sokat lehet tanulni, főként, ha egy mentortól folyamatosan érkeznek a visszacsatolások. A jó megoldások javítják az önértékelést, az énképet, ezek pedig nélkülözhetetlenek egy egészséges személyiségnek.

A projekt során szerzett tapasztalatainkra építve az ifjúsági önkéntesség általános módszertana bemutatásra került, fókuszba állítva a fogadó helyek felelősségét.

A projekt alapvetően négy pillérre épült, melyeknek átfogó célja a fiatalok önkéntes segítőként való tevékenykedési lehetőségeinek elősegítése, vonzóvá és könnyen elérhetővé tétele, ennek érdekében és ezt fenntartandó, országos és regionális ifjúsági önkéntes központok létrehozása és működtetése.

Országszerte nagy számban működnek olyan szervezetek, amelyek fogadóhelyként lehetőséget tudnak biztosítani a fiataloknak az önkéntes tevékenységéhez. Eddig gond volt, hogy nincs egységes szabályozási keret arra vonatkozóan, hogy a diákokat, fiatalokat milyen alapvető feltételek várják a szervezeteknél, illetve melyek azok a minimum feltételek, amelyeket az ifjúsági korosztály fogadásához biztosítaniuk kell ahhoz, hogy biztonságos, és megbízható háttér legyen számukra.

A fogadó helyekre vonatkozó módszertan kidolgozása az egyik pillér feladata volt. A kidolgozott rendszer egyrészt tájékoztatni kívánja a fiatalokat arról, hogy mi várja őket a közösségi szolgálat teljesítésekor, mire és hogyan készüljenek, másrészt szabályozza az önkéntes segítő feladatainak rendszerét, ami a fiataloknak és szüleiknek is hasznos és biztonságos háttérrel biztosít ahhoz, hogy szabályozott keretek között tudhassák gyermeküket. Mindezekon túl a rendszer a fogadó szervezetek számára is fontos, hiszen számukra is cél egy olyan hálózat kialakítása, amelyben ők regisztráltak, akkreditáltak (és ezzel biztonságos) helyként vannak jelen, és amely biztosítja a fiataloknak a pozitív élményeket, ezzel együtt pedig a későbbi visszatérést is az önkéntes segítőik közé. Ezen kívül a rendszeren keresztül a fogadó szervezeteknek lehetősége van a bemutatkozásra is, így hatékonyabb a választás, illetve a minőségi munkavégzés valószínűsége is.

E pillér megvalósítása országos érdek volt, hiszen mindenhol közösségsszervező erő az önkéntes tevékenység, a segítés, emiatt kiemelten fontos, hogy ezzel kapcsolatban a fiataloknak mindenképpen pozitív tapasztalatai és élményei legyenek, mert így térnek vissza, így maradnak a rendszerben. Ha a segíteni tudás örömét, hasznos elfoglaltságot adva megszerettetik az önkéntes tevékenységet a diákokkal, jó eséllyel felnőtt korukban is aktív

önkéntesek lesznek és ők maguk is érzékenyebbé válnak a társadalmi problémák felé. A cél, hogy saját kortársaik között is követendő példa legyen az önkéntes feladatvállalás.

A pillér megvalósítása során az MMSZ kidolgozott egy módszertani anyagot az ifjúsági önkéntesség fogadó helyeinek minőségbiztosításához és akkreditációjához, amely a fogadó szervezetekkel közösen, egyeztetve jött létre. A tevékenységet egy közösségi ifjúságnevelést segítő online felület (honlap) kialakítása kísérte, és alkalmazások, applikációk létrehozása is segíti.

Az ifjúsági önkéntesek hálózatépítésének megvalósulása érdekében Országos és Regionális Ifjúsági Önkéntes Központokat hoztunk létre, melyek összefogják mind a középiskolákban, mind a terepen folyó közösségi szervezést és ifjúsági közösségi munkát. A terepen és az önkéntes központokban dolgozó munkatársaknak, illetve a gyerekekkel, fiatalokkal foglalkozó szakembereknek különböző kompetenciafejlesztő képzéseket biztosítottunk önkéntes menedzsment, játékkészség fejlesztés és telepi segítség terén.

A budapesti székhelyű Országos Ifjúsági Önkéntes Központ (ORIÖK) munkatársai egyrészt az EFOP 1.3.6 projekttel kapcsolatos adminisztratív feladatokat látták el, legfontosabb munkájuk azonban az MMSZ ifjúsági önkéntes programjának megújítása, lendületbe hozása, a szakmai minőség biztosítása volt és lesz is, hiszen az ő tovább-foglalkoztatásukat vállalta az MMSZ. A Regionális Ifjúsági Önkéntes Központok székhelyei a következő városokban vannak és lesznek is: Miskolc, Győr, Pécs, Tatabánya, Debrecen, Szeged. (nem Kecskemét?)

A modell kinevelte az ifjúsági önkéntesek magját, amit az ifjúsági kortárs vezető képzésből kikerülő fiatalok alkotják. A kortárs vezetőktől számítunk arra, hogy ha visszamennek a saját környezetükbe, a képzésben megszerzett tudásokkal, akkor ők képesek maguk köré szervezni egy olyan gyerekcsapatot, amelyik képes kisebb önkéntes projekteket megvalósítani. A tanulási folyamat részeként a gyerekek különböző háttérének felhasználása segíti az integrációs folyamatot, egy valós tapasztalása a körülmények sokszínűségének. Fontos szerepük van az önkéntes koordinátoroknak abban, hogy segítsék őket és.

Az MMSZ ifjúsági önkéntesség modelljében a régiós koordinátor a felelős az utánkövetésért, a mentorálásért. Ő figyel oda arra, hogy a kiképzett fiatalok találkozzanak egymással, hogy legyen egy közös Facebook csoportjuk, hogy tudjanak egymásról. Ez csak úgy oldható meg, ha a régiós koordinátor meglátogatja az ifjúsági önkénteseket, egyeztet velük a feladatokról, a problémákról. Emellett természetesen az önállóságot is biztosítja számukra, a folyamat kezdetén a közösségnek szabadsága van arra, hogy önállóan dolgozzon, azaz a kamaszközösség egy jól képzett vezetővel fogalmazza meg magát, mit akarnak elérni. A program stratégiája volt, hogy minél nagyobb önállóságot éljenek meg, az is elég, ha évente egy nagy programot csinálnak. Az a fontos, hogy egy rendszer formálódjon, amit ők maguk alakítanak ki. A közösséghez való tartozás kialakulása elődleges, a csapatvezetőre van bízva, hogy milyen fokozatossággal vezeti be a csapata tagjait a munka részébe is. Fontos a folyamat kísérése, és a csapatvezető szabad döntéseinek támogatása.

Az önállóság nem zárja ki az együttműködést. Ennek lényege, hogy amennyiben az önkéntességet végző kamasz közösségnek van egy ötlete arra, hogyan tudna környezetében valami hasznos tevékenységet végezni, de ehhez nem áll rendelkezésére minden eszköz, akkor a Magyar Máltai Szeretetszolgálattól segítséget kérhet, és azt meg is kapja. Ez a kölcsönösség alapján működik: amennyiben az MMSZ-nek van olyan programja, amelyben elkélne az önkéntesek támogatása, segítségül fogja hívni ezeket a fiatalokat.

Ennek a négy pillérnek megvalósítása magába foglalja a regionális rendezvényeket is: sportprogramokat, művészeti nevelési – zene- és mozgásművészet, képzőművészet – köthető programokat, játszóterek működtetését, illetve a nyári táborokat.

Az ifjúsági önkéntesség térnyerése az új típusú tevékenységekhez kapcsolódik, mint a projekt munka, a szakmai fejlődési lehetőséget kínáló tevékenységek, ahova minél több egyéni tudást adhat hozzá az önkéntes. Az ifjúsági önkéntességben, a fiatalok motivációi között a közösségben való segítség, a közösséghez való tartozás is nagy hangsúlyt kap.

Az MMSZ Felzárkózási programjai is fogadnak ifjúsági önkénteseket, az ország hátrányos helyzetű területein működő segítő programjaihoz, mint a Szimfónia program, Mozgójátstér, Máltai Játszóterek, Máltai Sport Egyesület vagy a Gyerekesély program. Ezeknek a programoknak van a leginkább lehetősége arra, hogy nagyobb létszámban fogadjon ifjúsági önkénteseket. További számos programlehetőség adott a Máltai Szeretetszolgálatnál, ahova becsatornázzhatóak a fiatal önkéntesek. Egy-egy nagyobb esemény, rendezvény számára is többlet értéket jelent az önkéntesek jelenléte. A fiatalok számára fontos kompetencia fejlesztés és szakmai fejlődésre is lehetőséget kaphatnak a programokban való részvétellel, mint a nyári táborok, kirándulások, koncertek szervezése.

Az ifjúsági önkéntesség új típusú kiépítése az MMSZ számára a megújulás lehetőségét jelenti ezen a téren, a generációváltás tudatos építésére tett lépések elengedhetetlenek. Mindehhez új megoldások és modellek születésére van szükség. Az MMSZ „Ifjúsági önkéntes közösségek hálózata” projektje ennek a megújulási folyamatnak kívánt az élére állni, azt módszertanilag megalapozni.

Tapasztalataink azt bizonyítják, hogy amikor a potenciális ifjúsági önkénteseket meg kívánjuk szólítani, kiemelt jelentősége van annak, hogy konkrét feladatokat jelöljünk meg. Mivel a segítő programok komplexek, jelentősen csökkenne az érdeklődők száma, ha kizárólag összetett feladatokra várnánk jelentkezőket. Valószínű, hogy valakinek van ambíciója az egyik feladatra, míg a másik teljesen idegen tőle. Ezt szem előtt tartva fel kell térképezni azokat a pontokat, amelyek az adott programban önkéntesek munkájával színesebbé, gördülékenyebbé tehetők. Meg kell nevezni, hogy pontosan mely feladatra hány főt keres az adott program, heti, havi bontásban, továbbá a tervezhető, konkrét dátumokhoz köthető, de nem rendszeresen ismétlődő rendezvényekre (táborok, találkozók stb.) is érdemes felhívni a figyelmet.

Nagyon fontos, hogy az adott programmal kapcsolatban tárgyilagos leírást tegyen közzé a program gazdája, hogy az önkéntességen gondolkozó fiatal láthassa a munkavégzés helyét, célcsoportját, célját, eredményeit. Ez utóbbit hangsúlyozni szükséges, hiszen az elért eredmények mutatják meg, hogy merrefelé is tart a program, ezen kívül erős motivációs erővel is bír.

A környezet és a program célcsoportjának bemutatása a rendkívül előítéletes magyar társadalom miatt szükséges, az előítéletesség főként a romákat és a legszegényebbeket érinti. Általában a szociális tematikájú segítő programok a nélkülöző közösségeket kívánják megszólítani, ezzel az önkéntesnek jelentkezőknek tisztában kell lenniük, ez egy fontos feltétele annak, hogy az adott program gazdája megtalálja a megfelelő embert a kijánlott feladatra. Annak ellenére, hogy több felmérés szerint is a magyar lakosság jelentős részére jellemző a romák, illetve a szegények iránti előítéletesség, sok fiatal nem így gondolkodik, ők bevonhatók különféle segítő programokba.

Egy fiatal bevonása egy közösségi, szociális célú programba óriási felelősséggel jár. Amennyiben körültekintően járnak el az adott program irányítói, olyan új tagokkal bővíthet a csapat, akik hosszú időre elköteleződnek, szociális érzékenységük megerősödik, környezetüknek pedig átadják a közösségért tevékenykedés örömmel megélt tapasztalatát. Mindezek miatt az ifjúsági önkéntesek megszólításának, bevonásának, képzésének és adott feladat mellé rendelésének folyamatát alaposan, minden részletre kiterjedően érdemes megtervezni, hiszen amennyiben ezek az eljárások nem megfelelőek, a potenciális önkéntesek örökre hátra fordíthatnak ennek az önzetlen segítő tevékenységnek.

Egy adott program adott helyszínére megtalálni a megfelelő ifjúsági önkéntest összetett folyamat. A kiindulási pont az, hogy olyan szituáció jöjjön létre, amelyben mind a három szereplő nyertesnek érzi magát.

A program lebonyolítóinak kapacitásai szabadulnak fel az önkéntes megérkezésével. Ugyan a több, egymás mellett futó feladat megoldása nagyon fontos kompetencia, de amikor erre a korlátozott erőforrások miatt folyamatosan és nagy nyomás alatt kényszerülnek a szakemberek, akkor gátló tényezővé alakul, fokozza a leterheltséget. Amikor a programok megvalósítói nem csak a szakterületükre koncentrálnak, hanem már az ahhoz köthető szervezési és egyéb részfeladatok sokaságát látják el, akkor ez hatással lesz a kreativitásra, a szakmai kihívásokra való átgondolt és megnyugtató megoldást kínáló válaszok megtalálására. Egy adott területen dolgozó munkatársnak a szakértelme a legnagyobb értéke, minél inkább egyéb feladatok kötik le az energiáját, annál kevesebbet tud azon a terepen mozogni, ahol képessége, végzettsége, habitusa miatt a leginkább otthonosan érzi magát és a legtöbbet képes átadni az adott program által megszólítottaknak.

Az ifjúsági önkéntes szeretne valami jót, hasznosat, az emberek javára szolgáló tevékenységet végezni, és előlegezzük meg a bizalmat, hogy ez az iskolai közösségi szolgálat keretében kötelezően 50 órányi közösségi szolgálatot vállaló diákokra is igaz, nagy valószínűséggel kijelenthető, hogy csoportjuk egy adott közösségért tenni akarást tekintve heterogén lehet. Az IKSZ keretében feladatot vállalók ugyan nem is önkéntesek, de amennyiben a fogadó fél jól végzi a dolgát, megtalálhatja körükben azokat a középiskolásokat, akik a későbbiekben csatlakoznak a csapathoz – már valódi önkéntesként. Fontos, hogy ezeket a diákokat megtalálja az MMSZ, erre vannak is példák. A módszertani vezetővel készített interjúból kiderült, hogy az önkéntes koordinátoroknak tapasztalatai vannak a közösségi szolgálat nehézségeiről. A gyerekek nehezen vagy egyáltalán nem tudják szétválasztani az önkéntesség fogalmát az iskolai közösségi szolgálattól (IKSZ). A diákoknak eltérő attitűdjei fűződnek az iskolai önkéntes szolgálathoz. Az önkéntes koordinátorok tapasztalatai alapján elmondható, hogy vannak olyan diákok, akik csekély energia befektetéssel szeretnék csak teljesíteni a szolgálatot, és csak aláírattják a fogadóhellyel a papírjukat. Arra is számos példa van, hogy a diákok egy kisebb közösségbe érkezve együttműködnek valódi önkéntessel, nagyon jól élik meg a segítő tevékenységet. Azok a diákok, akiknek pozitív élményeik voltak és kapcsolataik alakultak szívesebben mennek vissza önkéntesnek az intézménybe.

Tény, hogy azok az ifjúsági korcsoportba tartozó önkéntesek, akik elkötelezettek valamilyen hasznos közösségi munkát végezni szabadidejük terhére, visszacsatolást szeretnének, hogy munkájuk hasznos volt, ez úgy érhető el, ha kompetenciáiknak és érdeklődési körüknek megfelelő feladatokat kapnak. Ebben az esetben jól is fogják magukat érezni az önkéntes tevékenység keretei között, ráadásul az önkéntes tevékenység során olyan tudásra, képességekre és készségekre tesznek szert, melyek nem csak személyiségük kiteljesedéséhez

járul hozzá, de olyan készségekre tesznek szert, melyek segítségével a későbbiekben könnyebben tudnak majd a munkaerőpiacon elhelyezkedni.

Abban az esetben, ha a fent említett szereplők a helyükön vannak, az adott programok célcsoportjának tagjai is jól járnak, hiszen több figyelem jut rájuk, a foglalkozások gördülékenyebbek, az együtt töltött idő hasznosulása intenzívebb lesz. Az ifjúsági önkéntesség a környezetvédelem mellett leginkább a szociális segítő programokhoz kötődik, ahol a megszólítottak körében jellemző az ingerszegény környezet: rossz lakhatási körülmények, esetleg intézményi környezet, ahol hozzájuk hasonló nehéz helyzetű emberek, családok élnek, a gyerekek sok esetben szegregált iskolába járnak. Ezek a körülmények azzal járnak, hogy a szegényeken túli világgal alig vannak érintkezési pontok, ezért az itt élők a többségi társadalom mintáival a legritkább esetben találkoznak. Az ifjúsági önkéntesek megjelenése az adott programban emiatt is nagy jelentőséggel bír, hiszen személyükben bővül a kör, akikkel a célcsoport tagjai érintkezhetnek, beszélgethetnek és együttműködhetnek, ezáltal is olyan mintákat megismerve, amelyek segítik későbbi társadalmi beilleszkedésüket.

A projekt értékelése

A projekt egy négy pilléren nyugvó elképzelésen alapult, melynek fő célja volt egy olyan ifjúsági önkéntes rendszer kialakítása és fenntartása, amely egészen a középiskolás évektől fogva segít megteremteni az önzetlen segítő-támogató tevékenység értékeinek tiszteletét a bevont fiatalok körében, és biztosította számukra az önkéntes tevékenység által kialakult közösségi élményt és annak fenntartható megélését, hálózatba történő szervezését.

A program célja volt az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, a korosztályok és a hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi integrációjának elősegítése, a fiatalok helyben maradásának, aktív és tudatos szerepvállalásának, a gyermekek és fiatalok önmaguk és mások jövőjét pozitívan formálni képes felnőttekké nevelése és fejlesztése.

A projekt a fiatalok nem formális oktatásán keresztül hozzájárult a tanulás minőségi fejlesztéséhez, a kulturális értékteremtéshez, az önkéntesség elterjedéséhez, és a tudatos önfejlesztésen, értékeken alapuló közösségi társadalom kialakulásához.

Összességében elmondható, hogy a program egyedisége és értéke abban rejlik, hogy egyszerre több célt volt képes megvalósítani, a fiatalok számára új perspektívát nyitott, bemutatta a segítségnyújtásban rejlő örömeket és lehetőségeket, és erősítette a közösségi összetartást is. Mindezek mellett fejlesztette az önbizalmat és a felelősségvállalás képességét, továbbá új szemléletet hozott az ifjúsági önkéntesekkel foglalkozó szervezetek számára is.